

Politieke markt

Orgaan: Raadscommissie
Locatie: Raadzaal gemeentehuis, Vendelweg 1, Steenwijk
Datum: dinsdag 25 november 2014
Aanvang: 19:30 uur

1. **Opening en mededelingen**

---

2. **Vaststelling agenda**

Samenvatting

De getoonde agenda is een voorlopige agenda. Deze wordt besproken in de agendacommissie van 13 november 2014. De volgorde van agendering kan daardoor nog wijzigen.

Stukken

- [2.0. Politieke markt - 25nov14 - voorstel agendacie](#)
-

3. **Spreekrecht voor niet geagendeerde onderwerpen**

---

4. Wim Brus

Vaststelling herziening beheersverordening buitengebied Steenwijkerland

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [4.0. Herziening beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland - raadsvoorstel](#)
  - [4.1. Herziening beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland - bijlage overzicht aanpassingen](#)
-

5. Wim Brus

Vaststelling beheersverordening Waterpark Belterwiede

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [5.0. Beheersverordening Waterpark Belterwiede - raadsvoorstel](#)
- [5.1. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage concept beheersverordening](#)
- [5.2. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage verbeelding](#)
- [5.3. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage planregels](#)

---

6. Dieke Frantzen
Vaststelling verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [6.0. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 - raadsvoorstel](#)
- [6.1. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 - bijlage verslag OOGO 1 oktober 2014](#)

---

7. Marja van der Tas
Vaststelling verordening gegevensverstrekking BasisRegistratie Personen

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [7.0. Verordening gegevensverstrekking BRP - raadsvoorstel](#)

---

8. Wim Brus
Vaststelling en wijziging belastingverordeningen 2015

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [8.0. Vaststellen en wijzigen belastingverordeningen 2015 - raadsvoorstel](#)
- [8.1. Vaststelling en wijziging belastingverordenignen 2015 - Verordening onroerende zaakbelasting 2015](#)
- [8.2. Vaststelling en wijziging belastingverordenignen 2015 - Verordening afvalstoffenheffing 2015](#)
- [8.3. Vaststelling en wijziging belastingverordenignen 2015 - Verordening roerende woon- en bedrijfsruimten 2015](#)
- [8.4. Vaststelling en wijziging belastingverordenignen 2015 - Verordening forensenbelasting 2015](#)
- [8.5. Vaststelling en wijziging belastingverordenignen 2015 - Verordening Leges 2015 - 1e wijziging](#)

---

9. Erik Dahmen
Vaststelling Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [9.0. Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland - raadsvoorstel](#)
  - [9.1. Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland - Beleidsnotitie vrs 9okt14](#)
  - [9.2. Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 - Presentatie Raad externe veiligheid 23-9-14](#)
-

10. Erik Dahmen

Plan van aanpak tweede fase 2015-2019 Wijkvisie Steenwijk west 2025 en beschikbaar stellen krediet € 300.000,00

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken worden nog geplaatst.

Stukken

- [10.0. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - raadsvoorstel](#)
  - [10.1. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Evaluatie Wijkvisie](#)
  - [10.2. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Aanbevelingen](#)
  - [10.3. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Plan van aanpak 2015-2019 en allonge](#)
  - [10.4. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie Steenwijk West 2025](#)
-

11. Dieke Frantzen

Krediet € 72.500,00 voor de uitvoering van het huisvestingsprogramma onderwijs 2015

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [11.0. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - raadsvoorstel](#)
- [11.1. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - bijlage verslag OOGO 1okt14](#)
- [11.2. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - bijlage Concept huisvestingsprogramma 2015](#)
- [11.3. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - bijlage Aanvraag RSG-Ambelt huisvesting Stationsstraat](#)

-
12. Jacques Wagteveld
Gedeeltelijke onttrekking aan de openbaarheid van een weggedeelte tussen Eesveenseweg 44 en 46 en achter Eesveenseweg 38 tot en met 44

Samenvatting

Oordeelvorming

Stukken

- [12.0. Onttrekking aan de openbaarheid deel doodlopende weg nabij Eesveenseweg 44 - raadsvoorstel](#)
- [12.1. Doodlopende weg gedeeltelijk aan de openbaarheid onttrekken - bijlage kaart met te onttrekken weggedeelte](#)

-
13. Dieke Frantzen
Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 en begrotingswijzigingen 2014

Stukken

- [13.0. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 - raadsvoorstel](#)
- [13.1. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 - bijlage Najaarsbestuursrapportage](#)
- [13.2. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 - bijlage bij brief van 10okt14](#)

-
14. **Gelegenheid om vragen te stellen**

-
15. **Vaststelling besluitenlijst vergadering 14/15 oktober 2014**

Stukken

- [15.0. Besluitenlijst van de vergadering van 14-15okt14](#)

-
16. **Sluiting**

-
17. **Stukken ter informatie**

Samenvatting

De agendacommissie heeft besloten om stukken ter informatie aan de raad voor te leggen. Voor vragen kan een fractie zich rechtstreeks wenden tot de functionele afdeling. Mocht er desondanks behoefte bestaan aan een nadere bespreking, dan kan dit op beargumenteerd verzoek van een fractie bij een volgende politieke markt. De stukken worden in het afgeschermd deel van het RaadsInformatieSysteem (RIS) gepubliceerd.

2.0. Politieke markt - 25nov14 - voorstel agendacie ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Aan de raadsleden en burgerraadsleden

behandeld door Arnold W. Stroop

afdeling Griffie

telefoon 0631775867

ons kenmerk Griffie/AS

uw kenmerk

bijlagen

*Steenwijk
(verzendsdatum)*

14 november 2014

Onderwerp

Politieke markt op 25 november 2014

Dames en heren,

Ik nodig u uit voor een openbare politieke markt op dinsdag 25 november 2014, aanvang 19.30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis, Vendelweg 1 in Steenwijk.

Voorafgaand aan de vergadering is een presentatie van Scala door de heer D. Zeldenrust, aanvang 19.00 uur in het bedrijfsrestaurant.

Agenda

Vaste punten

1. Opening en mededelingen.
2. Vaststelling van de agenda.
3. Spreekrecht voor niet-geagendeerde onderwerpen.

Oordeelvorming/Besluitvorming

Verordeningen

4. Vaststelling herziening beheers verordening buitengebied Steenwijkerland (voorstel 2014/77); advies B; portefeuille Brus; *voorgestelde besprekingsduur 14 minuten*
5. Vaststelling beheers verordening Waterpark Belterwiede (voorstel 2014/78); advies B; portefeuille Brus; *voorgestelde besprekingsduur 14 minuten*
6. Vaststelling verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 (voorstel 2014/79); advies B; portefeuille Frantzen; *voorgestelde besprekingsduur 7 minuten*

7. Vaststelling verordening gegevensverstrekking Basisregistratie Personen (voorstel 2014/80); advies B; portefeuille Van der Tas; *voorgestelde bespreektijd 7 minuten*
8. Vaststelling en wijziging belastingverordeningen 2015 (voorstel 2015/76); advies B; portefeuille Brus; *voorgestelde bespreektijd 14 minuten*

Kaderstelling

9. Vaststelling Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018; (voorstel 2014/74); advies B; portefeuille Dahmen; *voorgestelde bespreektijd 21 minuten*

Stedenbouwkundige plannen

10. Plan van aanpak tweede fase 2015-2019 Wijkvisie Steenwijk west 2025 en beschikbaar stellen krediet € 300.000,00 (voorstel 2014/83); advies B; portefeuille Dahmen; *voorgestelde bespreektijd 21 minuten*

Kredieten

11. Krediet € 72.500,00 voor de uitvoering van het huisvestingsprogramma onderwijs 2015 (voorstel nummer 2014/75); advies B; portefeuille Frantzen; *voorgestelde bespreektijd 7 minuten*

Overige onderwerpen

12. Gedeeltelijke onttrekking aan de openbaarheid van een weggedeelte tussen Eesveenseweg 44 en 46 en achter Eesveenseweg 38 tot en met 44 (voorstel 2014/81); advies B; portefeuille Wagteveld; *voorgestelde bespreektijd 7 minuten*
13. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 en begrotingswijzigingen 2014 (voorstel 2014/82); advies B; portefeuille Frantzen; *voorgestelde bespreektijd 7 minuten*

Vaste punten:

14. Gelegenheid om vragen te stellen.
15. Vaststelling besluitenlijst van 14/15 oktober 2014.
16. Sluiting.

De voorzitter,

T.C.M. Versteeg.

De agendacommissie heeft besloten om onderstaande stukken ter informatie aan de raad voor te leggen. Voor vragen kan een fractie zich rechtstreeks wenden tot de functionele afdeling. Mocht er desondanks behoefte bestaan aan een nadere bespreking, dan kan dit op beargumenteerd verzoek van een fractie bij een volgende politieke markt. De stukken worden in het afgeschermd deel van het RaadsInformatieSysteem (RIS) gepubliceerd.

Stukken ter informatie:

- Bedrijfsverplaatsing Linthorst van Ten Holthweg naar Bentekamp in Steenwijkerwold; ter info; portefeuille Dahmen;
- Algemene vergadering van aandeelhouders NoordWestGroep; ter info; portefeuille Dahmen
- Jaarverslag en Jaarrekening 2013 Zorggroep Oude en Nieuwe Land; ter info; portefeuille Frantzen;
- Reactie pleitnota werkgroep Bezorgde Bewoners Het Schar in Steenwijk; ter info; portefeuille Wagteveld.

Terug naar het agendapunt

4.0. Herziening beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland - raadsvoorstel (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/77

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:

Herziening beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

vast te stellen de beheersverordening "Buitengebied Steenwijkerland 2014" bestaande uit de verbeelding NL.IMRO.1708.BuitengebiedSTWVV-VA01 en regels, zoals deze in de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden zijn aangegeven, toegelicht en beschreven.

Samenvatting:

Op 18 juni 2013 is de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland vastgesteld. Het afgelopen jaar is voor enkele percelen geconstateerd dat de feitelijke situatie niet correct is vastgelegd in de beheersverordening. Ook is duidelijk geworden dat de regels op enkele onderdelen aanpassing behoeven. In de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland 2014 worden de betreffende aanpassingen vastgelegd. Het betreft een integrale herziening van de beheersverordening uit 2013 zodat alle aanpassingen aan de regels voor het gehele buitengebied van toepassing worden.

Inleiding

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is in artikel 3.1 vastgelegd dat de gemeenteraad voor het hele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vaststelt. In afwijking daarvan is in artikel 3.38 Wro aangegeven dat in plaats van een bestemmingsplan door de gemeenteraad ook een beheersverordening kan worden vastgesteld. In een beheersverordening kan het beheer voor het betreffende gebied in overeenstemming met het bestaande gebruik worden geregeld. Onder het bestaande gebruik wordt verstaan: het bestaande feitelijke gebruik of het planologisch toegestane gebruik

Op 18 juni 2013 heeft uw gemeenteraad voor het buitengebied een beheersverordening vastgesteld als tijdelijke maatregel in afwachting van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. In de beheersverordening is het grootste gedeelte van het buitengebied de feitelijke situatie vastgelegd conform de systematiek uit de beleidsnotitie Bestemmingsplan Buitengebied Steenwijkerland. Voor de agrarische bedrijven zijn de regels en verbeelding van tot dan toe voor die bedrijven geldende bestemmingsplannen opgenomen als zijnde de regels en de verbeelding van deze verordening. Materieel is daarmee het krachtens deze bestemmingsplannen toegestane gebruik voortgezet.

De beheersverordening kent geen voorbereidingsprocedure zoals een bestemmingsplan die wel kent. Tijdens een dergelijke procedure kan een ieder kennis nemen van het plan en kunnen opmerkingen gemaakt worden over situaties die niet conform de feitelijke situatie zijn vastgelegd. Deze opmerkingen worden dan verwerkt in het bestemmingsplan. Naar alle waarschijnlijkheid zouden er tijdens een voorbereidingsprocedure opmerkingen gemaakt zijn over de percelen waar nu aanpassingen voor voorgesteld worden in onderhavige beheersverordening. Omdat een beheersverordening geen voorbereidingsprocedure kent, kunnen deze correcties alleen via een veegplan hersteld worden. Dit is inherent aan het instrument.

Argumenten

De wijzigingen zijn beperkt van omvang en hebben betrekking op de feitelijke of al eerder bestemde situatie
De aanpassingen die worden voorgesteld, hebben voor het merendeel betrekking op het correct bestemmen van de feitelijke situatie. In een aantal gevallen wordt de regeling van een eerder vastgesteld bestemmingsplan 1 op 1 overgenomen om onduidelijkheden op te lossen. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen in de beheersverordening. Ook de aanpassingen aan de regels zijn beperkt en zijn vooral bedoeld om een paar tegenstrijdigheden op te lossen. Ten aanzien van mantelzorg wordt aangesloten bij de nieuwe wetgeving op dat gebied. In de bijlage is aangegeven welke wijzigingen worden voorgesteld. Voor een uitgebreide toelichting op iedere wijziging wordt verwezen naar de toelichting van de conceptbeheersverordening.

Kanttekeningen

Beheersverordening voor het totale buitengebied

Met het voorstel wordt een integrale herziening van de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland uit 2013 voorgesteld. Dit wordt gedaan omdat het de voorkeur geniet de aanpassingen van de regels voor het gehele buitengebied van toepassing te verklaren. Om discussies te voorkomen over welke regeling nu waar precies van toepassing is, wordt voor het overgrote gedeelte van het buitengebied de verbeelding van de beheersverordening uit 2013 ongewijzigd overgenomen. Daarmee kan de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland 2014 volledig de beheersverordening uit 2013 vervangen.

Communicatietraject en openbaarheid

Daar waar de aanpassingen particuliere gronden betreffen, zijn de eigenaren op de hoogte van de omissie in de beheersverordening uit 2013 en het voornemen om de beheersverordening aan te passen om de feitelijke situatie te bestemmen. Voor het overige zal middels een publicatie kenbaar worden gemaakt dat deze beheersverordening is vastgesteld.

Uitvoering en planning

De Wro kent geen specifieke procedurevoorschriften voor de vaststelling van een beheersverordening. De zienswijzenprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zoals die geldt, bij een bestemmingsplanprocedure, is niet van toepassing op een beheersverordening. Evenmin staat tegen de vaststelling van een besluit tot vaststelling van een beheersverordening bezwaar en beroep open.

Na vaststelling van de beheersverordening zal deze verordening conform de bepalingen uit de Gemeentewet bekend worden gemaakt. Ook zal een elektronische kennisgeving plaatsvinden op de gemeentelijke website. De beheersverordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking. De beheersverordening uit 2013 wordt daarbij ingetrokken. Dit is opgenomen in de beheersverordening en komt ook terug in de publicatie in het Gemeenteblad.

Bijlagen bij het voorstel Bijgevoegd:
Overzicht met wijzigingen in de toelichting, regels en verbeelding.
Digitaal te raadplegen op:
Beheersverordening via
gis.steenwijkerland.nl/conceptbestemmingsplannen

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

REO

adviseur

Joost Huizing, tel.: 0521-538205, email:

joost.huizing@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 25 november 2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/77

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/77;

b e s l u i t :

vast te stellen de beheersverordening "Buitengebied Steenwijkerland 2014" bestaande uit de verbeelding NL.IMRO.1708.BuitengebiedSTWVV-VA01 en regels, zoals deze in de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden zijn aangegeven, toegelicht en beschreven.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

Terug naar het agendapunt

4.1. Herziening beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland - bijlage overzicht aanpassingen (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Overzicht aanpassingen beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland

Hieronder wordt aangegeven welke wijzigingen zijn doorgevoerd in de toelichting, de regels en de verbeelding van de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland, vastgesteld op 18 juni 2014. Deze aanpassingen zijn verwerkt in de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland 2014.

1.1. Aanpassingen aan de toelichting

In deze paragraaf wordt toegelicht welke wijzigingen in de toelichting zijn doorgevoerd.

1.1.1. Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

In hoofdstuk 3 is de volgende paragraaf opgenomen met betrekking tot de stand van zaken rondom de PAS:

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is begin 2009 van start gegaan als onderdeel van Natura 2000, met het doel om de vastgelopen vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 weer vlot te trekken.

Natura 2000 is het Europese beleid om de biodiversiteit in natuurgebieden te beschermen. In Nederland zijn er 166 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebied. Voor die gebieden gelden instandhoudingsdoelen: bepaalde habitattypes die daar voorkomen moeten in stand worden gehouden. Om dat mogelijk te maken is het een vereiste dat de neerslag van stikstof - de stikstofdepositie - wordt teruggedrongen. Die depositie daalt weliswaar al tientallen jaren maar is in 133 gebieden nog steeds te groot om de stikstofgevoelige leefgebieden van planten en dieren - habitattypes in de Natura 2000-taal - weer een vitaal bestaan te bezorgen.

In oktober 2014 is het wetsvoorstel PAS door de Eerste Kamer aangenomen. Momenteel hangt het ontwerpbesluit grenswaarden Programmatische aanpak stikstof voor bij de Eerste- en Tweede Kamer. In 2015 zal naar verwachting de wetgeving ter inzage worden gelegd. In het kader van het op te stellen bestemmingsplan Buitengebied Steenwijkerland zal dit onderwerp specifiek bekeken worden. Voor de beheersverordening heeft dit nog geen consequenties omdat deze eerder in werking treedt dan de PAS.

1.1.2. Geurverordening

In hoofdstuk 3 en 7 is een paragraaf opgenomen waarbij ingegaan wordt op de geurverordening. Daarbij is nu aangegeven dat de geurverordening is vastgesteld, maar dat deze geen invloed heeft op de beheersverordening an sich. Dit omdat de huidige bouwmogelijkheden zijn vastgelegd en geen aanpassingen in de bouwvlakken wordt doorgevoerd (op een aantal situaties na waarbij bestaande bebouwing binnen het bouwvlak wordt opgenomen). Pas bij vergunningverlening komt de geurverordening om de hoek kijken.

1.2. Aanpassingen aan de regels

In deze paragraaf wordt toegelicht welke wijzigingen in de regels zijn doorgevoerd. De wijzigingen zijn gerangschikt per onderwerp.

1.2.1. Inleidende regels

Karakteristiek

In diverse bestemmingen zijn regelingen opgenomen ter bescherming van karakteristieke panden en beplanting. In de begrippenlijst kwam echter alleen het begrip 'karakteristiek' voor en daarbij werd alleen een relatie gelegd met een karakteristiek pand. Hierdoor is niet duidelijk wat verstaan wordt onder karakteristieke beplanting.

In de begrippenlijst is daarom 'karakteristiek' vervangen door 'karakteristieke bebouwing' en 'karakteristieke beplanting':

1.85 *karakteristieke bebouwing:*

te handhaven gebouw of bouwwerk, dat vanwege zijn architectonische vormgeving, schaal en cultuurhistorisch of anderszins waardevolle eigenschappen als kenmerkend voor een gebied kan worden beschouwd.

1.86 *karakteristieke beplanting*

beeldbepalende en/of waardevolle beplanting welke kenmerkend is voor en past bij de omgeving.

Plattelandswoning

In de begrippenlijst was geen bepaling opgenomen waarin wordt toegelicht wat een plattelandswoning is. De volgende definitie is hiervoor opgenomen:

1.116 *plattelandswoning*

een agrarische bedrijfs woning welke is gelegen binnen een agrarisch bouwperceel welke gebruikt mag worden door derden die geen binding hebben met het agrarisch bedrijf.

Mantelzorg

Het begrip 'Mantelzorg' wordt aangepast aan de definitie die wordt gehanteerd in de wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (BOR). De definitie komt als volgt te luiden:

1.96 *mantelzorg:*

langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.2.2. Planregels

Mantelzorg

Met de wijziging van het Bor is de bouw van een bijbehorend bouwwerk voor mantelzorg in principe vergunningsvrij. De binnenplanse afwijkingsregeling in het bestemmingsplan hoeft daarom alleen nog maar betrekking te hebben op het gebruik van een (bij)gebouw dat er al is t.b.v. mantelzorg. Maar het punt is dat die regeling wel qua ruimtebeslag (hoeveel m² mag er gebruikt worden voor mantelzorg) moet zijn afgestemd op de vergunningvrije mogelijkheden. Anders ontstaat de, paradoxale, situatie dat er vergunningsvrij meer aan mantelzorg mogelijk is dan met omgevingsvergunning voor afwijkend gebruik.

Voorstel is om de afwijkingsmogelijkheid voor mantelzorg in bestaande bijgebouwen te koppelen aan het maximaal toegestane oppervlak aan bijgebouwen. Op die manier maak je meer mogelijk dan in de huidige regeling en sluit je ook zoveel mogelijk aan bij de mogelijkheid die wordt geboden om vergunningsvrij bouwwerken te realiseren voor mantelzorg en voorkom je dat er vergunningsvrij meer ten behoeve van mantelzorg gebouwd mag worden dan met afwijking voor de bestaande bebouwing mogelijk is.

In de diverse bestemmingen zal de afwijkingsmogelijkheid voor mantelzorg als volgt gewijzigd worden:

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in artikel XX ten behoeve van mantelzorg in de woning of in bestaande bijgebouwen, met dien verstande dat:

- a. *het oppervlak van de mantelzorgvoorziening in de woning en/of bijgebouwen bedraagt niet meer dan 75 m², dan wel niet meer dan het bepaalde in artikel XX indien deze laatste oppervlakte groter is dan 75 m².*

Aan huis verbonden beroep

In diverse bestemmingen wordt bij de regeling voor aan huis verbonden beroepen aangegeven dat deze zijn toegestaan in de woning en de daarbij behorende bijgebouwen. Bij de oppervlakte bepaling mag alleen worden gerekend met de oppervlakte van de woning. Dit wijkt af van de beleidsnotitie Bestemmingsplan Buitengebied Steenwijkerland, vastgesteld op 27 maart 2012, waarin gesproken wordt de toegestane bebouwde oppervlakte van de woning en de daarbij behorende bijgebouwen. Dit beleid moet worden overgenomen in de beheersverordening.

In de betreffende regels is daarom bij de oppervlakte bepaling opgenomen dat gerekend moet worden met de toegestane bebouwde oppervlakte van woning en de daarbij behorende bijgebouwen.

Aan huis verbonden bedrijf

In diverse bestemmingen wordt de te gebruiken oppervlakte voor een aan huis verbonden bedrijf beperkt tot 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte met een maximum van 25 m². Dit is ongewenst. De beleidsnotitie kent namelijk geen beperking van 25 m², alleen de 35%-regeling.

In de betreffende regels is daarom de oppervlakte van 25 m² verwijderd.

Bouwen buiten bouwvlak en vergroten inhoud

In diverse bestemmingen mag de inhoud van een (bedrijfs)woning maximaal 600 m³ bedragen. Er zijn echter woningen die een kleinere inhoud hebben. In nagenoeg alle gevallen moet hierbij deels buiten het bouwvlak worden gebouwd. Ditzelfde geldt bij de verruiming van inhoud naar 750 m³. Er is echter geen regeling opgenomen om deels buiten het bouwvlak te bouwen. Dit is een ongewenste beperking, omdat hierdoor geen gebruik gemaakt kan worden van de mogelijkheden om de inhoud te vergroten.

In de betreffende regels is daarom bij de afwijkingsregels opgenomen dat ook deels buiten het bouwvlak gebouwd mag worden.

Kappen van bomen

In de bestemming Agrarisch is een vergunningenstelsel opgenomen voor diverse werken, waaronder het kappen van bomen. Dit zou betekenen dat voor het kappen van elke boom een vergunning nodig is en dat is niet wenselijk. Ook voor normaal onderhoud zou dit tot gevolg kunnen hebben dat een vergunning nodig is. De regeling had gebaseerd moeten worden op het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2007 waarin voor het verwijderen van karakteristieke erfbeplanting een vergunning nodig is. Het overige wordt middels de APV geregeld.

In de bestemming Agrarisch is daarom de regeling aangepast en is alleen een vergunning nodig voor het verwijderen van karakteristieke erfbeplanting. Wat daaronder wordt verstaan wordt beschreven in de begripsbepalingen.

Plattelandswoning

De regels voor Agrarisch – Agrarisch bedrijf 1 en 2 kenden nog geen regeling ten aanzien van het gebruik van bedrijfswoningen als plattelandswoning. Dit is bij wet geregeld en het is wenselijk die regeling op te nemen in de regels voor de agrarische bedrijven.

In de betreffende regels is opgenomen dat een bedrijfswoning ook als plattelandswoning bewoond mag worden door een niet-functioneel met het bedrijf verbonden derde.

Rivierbed Zwarte Meer

In het Rijksbeleid is een regeling opgenomen voor de bescherming primaire wateren, waaronder het Zwarte Meer. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is dit nader uitgewerkt met regels die opgenomen moeten worden in de beheersverordening. De beheersverordening uit 2013 kent deze regeling niet en het is wenselijk dit alsnog te doen en de beheersverordening ten aanzien hiervan in overeenstemming te brengen met de landelijke wetgeving.

Om de bescherming van het Zwarte Meer goed te regelen, is in de algemene aanduidingsregels de regeling uit het Barro opgenomen. Deze aanduiding ligt over meerdere bestemmingen en gaat voor alle onderliggende dubbel- en enkelbestemmingen.

1.3. Aanpassingen aan de verbeelding

In deze paragraaf wordt toegelicht welke wijzigingen in de verbeelding zijn doorgevoerd.

1.3.1. Algemene aanpassingen

Het plangebied komt grotendeels overeen met de op 18 juni 2013 vastgestelde beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland. In afwijking van die beheersverordening wijkt het plangebied van de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland 2014 op de volgende punten af:

- het natuurontwikkelingsproject Wetering Oost is opgenomen in de correctieve herziening omdat in dat plan een omissie is geconstateerd die op korte termijn hersteld moet worden;
- een gedeelte van bestemmingsplan Giethoorn – Beulakerpolder wordt opgenomen in deze correctieve herziening. Met de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland is een deel bestemd als ‘Agrarisch’ terwijl daar woningbouw was voorzien. Dezelfde regeling als uit bestemmingsplan Giethoorn – Beulakerpolder wordt opgenomen in deze beheersverordening;
- de bestemmingen uit het bestemmingsplan Gaswinlocatie Eesveen worden overgenomen in deze beheersverordening omdat de betreffende gronden in de beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland nog bestemd waren als ‘Agrarisch’. Dat terwijl het bestemmingsplan later van kracht is geworden. Omdat de beheersverordening in de landelijke raadpleegomgeving RO-Online echter als eerste in beeld komt, wordt niet de juiste situatie weergegeven. Om alle onduidelijkheid weg te nemen, wordt het bestemmingsplan Gaswinlocatie Eesveen in deze beheersverordening geïntegreerd;
- enkele recent vastgestelde bestemmingsplannen worden buiten het plangebied gehouden:
  - Bestemmingsplan Kallenkote – Kallenkote 11b;
  - Bestemmingsplan Sportvelden Sint Jansklooster;
  - Bestemmingsplan N331 Zwartsluis – Vollenhove;
  - Bestemmingsplan Sint Jansklooster – Molenkampen III;
  - Bestemmingsplan Sint Jansklooster, Barsbeek 62 en 64;
  - Bestemmingsplan Fietspad Vloddervaart;
  - Bestemmingsplan Fietspad Onnase Doodweg en Burgemeester Slompweg;
  - Bestemmingsplan Fietspad Noordwal RWZI;
  - Bestemmingsplan Fietspad Roekebosch.

1.3.2. Aanpassingen per perceel

Woldlakeweg 5 te Scheerwolde

Het bouwvlak is aangepast zodat een vergund agrarisch bedrijfsgebouw binnen het bouwvlak is gesitueerd.

Achterweg 5 en 5a te Onna

In 1983 is vergunning voor 2 woningen afgegeven en deze woningen staan er ook. Het bouwvlak is aangepast en de aanduiding '2 woningen toegestaan' is opgenomen.

Veneweg 251b te Wanneperveen

De bestemming Wonen – Woonschepen is niet goed ingetekend waardoor niet het gehele woonschip binnen de juiste bestemming was ingetekend. Dit is aangepast en het volledige woonschip is opgenomen.

Duivenslaagte 2 te De Bult

Het Hampshire Hotel - de Eese is niet meegenomen in de beheersverordening. Het hotel wordt alsnog met de juiste horecabestemming en- aanduiding opgenomen in de beheersverordening.

Oudeweg 18a te Ossenzijl

De aangeduide goothoogte op de verbeelding (2 meter) komt niet overeen met huidige situatie. Het perceel is van een nieuwe aanduiding voorzien waardoor de bestaande goothoogte (3,5 meter) is aangeduid.

Kallekote 19 te Kallenkote

Voor dit perceel zijn twee bedrijfswoningen toegestaan. De tweede bedrijfswoning ligt echter buiten het huidige bouwvlak. Het bouwvlak is aangepast waardoor beide bedrijfswoningen binnen hetzelfde bouwvlak liggen.

Fietspad Kalenberg – Ossenzijl

Bij het bestemmen van het fietspad tussen Kalenberg en Ossenzijl zijn particuliere gronden en natuurgebied bestemd als Verkeer. Dit komt niet overeen met de huidige situatie en maakt een ongewenste ontwikkeling mogelijk. De verbeelding is aangepast. Alleen het bestaande fietspad heeft de bestemming Verkeer. De overige gronden hebben de bestemmingen Tuin – 1 en Natuur gekregen.

Rivierbed Zwarte Meer

Het Barro is niet goed verwerkt in de diverse bestemmingen waardoor het rivierbed niet de voorgeschreven regeling kent. Op basis van het Barro is het betreffende gebied voorzien van de gebiedaanduiding 'vrijwaringszone – stroomvoerend rivierbed'.

Steenwijkerweg 252a te Witte Paarden

Een gedeelte van het legale autobedrijf is bestemd voor agrarische doeleinden. Dit komt niet overeen met de feitelijke situatie. De bestemming Bedrijf is nu op het gehele kadastrale eigendom gelegd zodat het volledige bedrijf voorzien is van de juiste bestemming.

Basserweg 7 te Basse

Op het perceel is al jaren geen agrarisch bedrijf meer actief. De bestemming is op verzoek van de eigenaar aangepast aan de feitelijke situatie en bestemd als Wonen – Buitengebied.

Hesselingendijk 14 te Scheerwolde

Twee stallen staan gedeeltelijk buiten het bouwvlak. Het bouwvlak en de bestemming voor het agrarisch bedrijf zijn aangepast zodat de twee legale stallen in het bouwvlak van het agrarisch bedrijf zijn opgenomen.

Bodelaeke te Giethoorn

Er zijn twee aanpassingen gedaan.

- a. Het fietspad langs de zuidzijde van het nieuwe natuurgebied en het recreatiepark valt buiten de beheersverordening en het plangebied van bestemmingsplan Bodelaeke, Giethoorn. Omdat er nog een verouderd bestemmingsplan (Buitengebied Noord-Oost) van toepassing is, wordt het fietspad alsnog opgenomen.
- b. In het plan Bodelaeke is de bouw van 8 woningen voorzien bij Van der Gootplantsoen te Giethoorn. In de beheersverordening zijn deze abusievelijk bestemd als agrarisch. De gronden worden nu weer voorzien van de bestemmingen uit het bestemmingsplan Bodelaeke, Giethoorn (Wonen, Tuin en Groen).

Natuurontwikkeling Wetering-Oost

Gebleken is dat in het bestemmingsplan Landinrichting Wetering-Oost het gehele plangebied de aanduiding voor een vogelkijkhut heeft gekregen. Dit is niet de bedoeling geweest. Om duidelijk te maken waar de vogelkijkhut is toegestaan, wordt het gebied opgenomen in de beheersverordening waarbij de huidige regeling exact wordt overgenomen. De aanduiding Vogelkijkhut wordt aangepast conform de overeengekomen plannen.

Onderduikersweg 2a te De Bult

Een bijgebouw op het perceel mag op basis van het voorheen geldende bestemmingsplan, gebruikt worden als stagiaire verblijf. Ook mogen in een gedeelte van de manege verblijfsaccommodaties aanwezig zijn. Deze aanduiding ontbreken in de beheersverordening en worden alsnog opgenomen.

Brug. G.W. Stroinkweg 71 te Zuidveen

Op het perceel is een wellnessvoorziening toegestaan. Dit was echter niet opgenomen op de verbeelding. Het perceel wordt alsnog van de juiste bestemming voorzien.

Voorst 6 en 8 te Vollenhove

De percelen zijn voorzien van een agrarische bedrijfsbestemming. De percelen worden echter gebruikt voor wonen en een bedrijf. De bestemming wordt aangepast aan de feitelijke situatie.

Zomerhuisjes aan Molengat en Bovenwiede te Giethoorn

Aan de oostzijde van de Bovenwiede en het Molengat zijn twee legale zomerhuisjes aanwezig. Deze zijn voorzien van de bestemming Natuur waardoor de zomerhuisjes onder het overgangsrecht valt. Omdat het gaat om bestaande, legaal gebouwde zomerhuisje en er geen redenen zijn deze rechten te laten vervallen, worden de twee zomerhuisjes aangeduid op de verbeelding.

Gaswinlocatie Eesveen

Rond de inwerkingtreding van de beheersverordening in 2013 is ook het bestemmingsplan voor de gaswinlocatie nabij Eesveen in werking getreden. Dit laatste plan is later in werking getreden, maar in de landelijke raadpleegomgeving RO-Online kom de beheersverordening als eerste naar voren en daarin is de gasleiding bestemd als 'Agrarisch'. Om duidelijk te maken dat de regeling van bestemmingsplan Gaswinlocatie Eesveen van toepassing is, wordt dat bestemmingsplan geïntegreerd in de nieuwe beheersverordening.

Rondebroek 1 te Kuinre

In de beheersverordening is een vergunde, maar nog niet gerealiseerde stal niet meegenomen binnen het bouwvlak van het agrarisch bedrijf. Daarnaast bevinden zich aan weerszijde van de weg bedrijfsgebouwen. Beide clusters van bebouwing zijn bestemd als agrarisch bedrijf. In de beheersverordening is niet duidelijk gemaakt dat beide clusters deel uitmaken van 1 bedrijf. Dit wordt alsnog gedaan door de beide bouwvlakken op de verbeelding met elkaar te verbinden middels een verbindingsstreepje.

Sportcomplex Oldemarkt

Er is een nieuw gebouw gerealiseerd. Dit nieuwe gebouw is niet voorzien van een bouwvlak in de beheersverordening. Dit wordt alsnog gedaan.

Gelderingen 91a te Steenwijkerwold

Het bedrijf is verplaatst naar een andere locatie en dit perceel zou worden voorzien van een woonbestemming. In de beheersverordening wordt de bestemming van agrarisch bedrijf omgezet naar wonen.

Amsterdamselaan 4 en 6 te Willemsoord

Het perceel Amsterdamselaan 6 is voorzien met de aanduiding dat er 2 bedrijfswoningen zijn toegestaan. De tweede bedrijfswoning is echter van een afzonderlijk bouwvlak voorzien omdat die op enige afstand van het bedrijf staat. Hierdoor is niet duidelijk dat er al een tweede bedrijfswoning aanwezig is. Dit wordt alsnog gedaan door de beide bouwvlakken op de verbeelding met elkaar te verbinden middels een verbindingsstreepje.

Woldlakeweg 7 te Scheerwolde

Het perceel is voorzien van een agrarische bedrijfsbestemming. Het perceel wordt echter gebruikt voor wonen. De bestemming wordt aangepast aan de feitelijke situatie.

Kooiweg 7 te Giethoorn

Het perceel is voorzien van een agrarische bedrijfsbestemming. Het perceel wordt echter gebruikt voor wonen. De bestemming wordt aangepast aan de feitelijke situatie.

Eesveenseweg ter hoogte van Eeserwold

Bij het opstellen van de beheersverordening is de bestemming uit Buitengebied 1996 overgenomen. Hierdoor worden de aangelegde rotondes bestemd als water in plaats van verkeer. Conform het bestemmingsplan Eeserwold worden de rotondes voorzien van een verkeersbestemming.

[Terug naar het agendapunt](#)

5.0. Beheersverordening Waterpark Belterwiede - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/78

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:

Beheersverordening Waterpark Belterwiede

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

Vast te stellen de beheersverordening Waterpark Belterwiede, bestaande uit de verbeelding NL.IMRO.1708.BVOWpBelterweide-VA01 en regels, zoals deze in bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden zijn aangegeven, toegelicht en beschreven.

Samenvatting:

Op 18 juni 2013 heeft uw gemeenteraad de beheersverordening Recreatieterreinen vastgesteld. Deze verordening geldt voor een drietal recreatieterreinen met recreatiewoningen. Waterpark Belterwiede is niet goed in de beheersverordening opgenomen. Om dit te herstellen moet voor dit terrein een nieuwe beheersverordening worden vastgesteld.

Inleiding

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is in artikel 3.1 vastgelegd dat de gemeenteraad voor het hele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vaststelt. In afwijking daarvan is in artikel 3.38 Wro aangegeven dat in plaats van een bestemmingsplan door de gemeenteraad ook een beheersverordening kan worden vastgesteld. In een beheersverordening kan het beheer voor het betreffende gebied in overeenstemming met het bestaande gebruik worden geregeld. Onder het bestaande gebruik wordt verstaan: het bestaande feitelijke gebruik of het planologisch toegestane gebruik

Op 18 juni 2013 heeft uw gemeenteraad voor een aantal recreatiewoningenterreinen een beheersverordening vastgesteld als tijdelijke maatregel in afwachting van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor deze terreinen. In de beheersverordening zijn de regels en verbeelding van tot dan toe voor deze terreinen gelden de bestemmingsplannen opgenomen als zijnde de regels en de verbeelding van deze verordening. Materieel is daarmee het krachtens deze bestemmingsplannen toegestane gebruik voortgezet/gehandhaafd.

Argumenten

Met deze beheersverordening is toen ook beoogd om het terrein Waterpark Belterwiede in de beheersverordening op te nemen. Dat is inderdaad dan ook gebeurd maar daarbij is niet onderkend dat voor dit terrein in 2002 een bestemmingsplan is vastgesteld (het bestemmingsplan Waterpark Belterwiede). In plaats daarvan is er bij de vaststelling van de beheersverordening vanuit gegaan dat het dit waterpark onderdeel uitmaakt van het naastgelegen recreatieterrein K.C. van der Wolffpark.

Het gevolg hiervan is dat in de huidige beheersverordening voor Waterpark Belterwiede geen duidelijke, op de huidige situatie toegesneden gebruiksregeling is opgenomen. Om dit probleem op te lossen, is het noodzakelijk om voor dit terrein alsnog een beheersverordening vast te stellen met een goede gebruiksregeling die wel gebaseerd is op het bestemmingsplan van 2002.

Een voorstel daartoe treft u bijgaand aan. Wij stellen u voor om over te gaan tot de vaststelling tot de beheersverordening Waterpark Belterwiede. Daarbij blijft voor de overige drie recreatiewoningenterreinen de beheersverordening Recreatieterreinen ongewijzigd van kracht. Juridisch-technisch is het gevolg van dit herstel dat de nieuwe beheersverordening voor Waterpark Belterwiede formeel een verordening is die gericht is om het vastleggen van de bestaande situatie. Maar omdat het Waterpark Belterwiede op basis van het bestemmingsplan uit 2002 feitelijk volledig is gerealiseerd en de mogelijkheden van dat plan volledig zijn benut, kunnen de regels van dat bestemmingsplan ter vastlegging van de bestaande situatie toch worden gebruikt voor de beheersverordening. Voor een meer uitgebreide beschrijving van de inhoud van de beheersverordening verwijzen wij u verder korthedshalve naar de bij de conceptverordening horende toelichting.

De Wro kent geen specifieke procedurevoorschriften voor de vaststelling van een beheersverordening. De zienswijzenprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zoals die bij een bestemmingsplanprocedure geldt, is niet van toepassing op een beheersverordening. Evenmin staat tegen de vaststelling van een besluit tot vaststelling van een beheersverordening bezwaar en beroep open.

De gemeentelijke inspraakverordening maakt het weliswaar mogelijk om over het opstellen van een beheersverordening inspraak te verlenen maar dit is geen verplichting. Inspraak kan worden verleend als er sprake is van een ruimtelijk beleidsvoornemen. Met de voorgestelde beheersverordening wordt echter uitsluitend beoogd om de bestaande situatie vast te leggen totdat er een nieuw bestemmingsplan tot stand kan komen. Van nieuw ruimtelijk beleid is in dit geval derhalve geen sprake. Aldus is er ook geen aanleiding voor een inspraaktraject.

Vervolg

Na vaststelling van de beheersverordening zal deze verordening conform de bepalingen uit de Gemeentewet bekend worden gemaakt. Ook zal een elektronische kennisgeving plaatsvinden op de gemeentelijke website. De beheersverordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.

Bijlagen bij het voorstel   Beheersverordening Waterpark Belterwiede

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

REO

adviseur

Eelco Fijma, tel.:   , email:

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 25-11-2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/78

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4-11-2014, nummer 2014/78;

b e s l u i t :

vast te stellen de beheersverordening Waterpark Belterwiede, bestaande uit de verbeelding NL.IMRO.1708.BVOWpBelterweide-VA01 en regels, zoals deze in bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden zijn aangegeven, toegelicht en beschreven.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

Terug naar het agendapunt

5.1. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage concept beheersverordening ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

ID plan: NL.IMRO.1708.BVOWpBelterwiede-VA01
datum: 15 oktober 2014
status: vastgesteld
auteur: AS

Vastgesteld door de raad dd.

de griffier,

de voorzitter,

Inhoudsopgave toelichting

Hoofdstuk 1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding tot beheersverordening	1
1.2	Geldende bestemmingsplannen	1
1.3	Plangebied	1
1.4	Leeswijzer	2
Hoofdstuk 2	De beheersverordening	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Inhoudelijk	3
2.3	Bestanddelen beheersverordening	4
2.4	Procedureel	4
2.5	Uitgangspunten beheersverordening Recreatieterreinen	4
Hoofdstuk 3	Ruimtelijk beleid	7
3.1	Planologische kaders	7
3.2	Europees- en rijksbeleid	7
3.3	Provinciaal beleid	9
3.4	Gemeentelijk beleid	11
Hoofdstuk 4	Sectorale aspecten	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Waterparagraaf	15
4.3	Geluid	16
4.4	Bodem	16
4.5	Luchtkwaliteit	16
4.6	Externe veiligheid	16
4.7	Bedrijven en milieuzonering	17
4.8	Flora en fauna	17
4.9	Cultuurhistorie	18
4.10	Archeologie	18
Hoofdstuk 5	Juridische opzet	19
5.1	Inleiding	19
5.2	De verbeelding	19
5.3	Opbouw van de regels	19
Hoofdstuk 6	Uitvoerbaarheid	21
6.1	Economische uitvoerbaarheid	21
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	21

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot beheersverordening

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Op grond van deze wet moeten 'verouderde' bestemmingsplannen (dat wil zeggen plannen die op het tijdstip van inwerkingtreding van de wet - 1 juli 2008 - ouder waren dan 5 jaar) binnen 5 jaar na inwerkingtreding van de wet worden geactualiseerd. De wet legt een sanctie op het niet tijdig actualiseren: in gebieden waarvoor na 1 juli 2013 een verouderd plan geldt, mogen geen leges worden geheven voor omgevingsvergunningen.

Naast het bestemmingsplan beschouwt de Wet ruimtelijke ordening ook de beheersverordening als een volwaardig actualisatie instrument voor gebieden waar geen nieuwe ontwikkelingen zijn te verwachten. In de Handreiking Beheersverordening Wro (september 2011) van de VNG wordt gesteld: 'bij een beheersverordening zal het veelal gaan om gebieden die 'af' zijn, zoals bestaande woonwijken, bedrijventerreinen, recreatieterreinen, natuurgebieden en meren.'

In de gemeente Steenwijkerland is op 18 juni 2013 onder meer voor het recreatieterrein aan het K.C. van der Wolfpark in Wanneperveen de beheersverordening 'Recreatieterreinen' vastgesteld. Omdat het om een laagdynamische gebied gaat achtte de gemeente hiervoor het instrument beheersverordening het meest passend om aan de actualisatieplicht te voldoen. Het besluitvlak van deze beheersverordening omvatte tevens het Waterpark Belterwiede, maar de vigerende regeling van Waterpark Belterwiede is per abuis niet van toepassing verklaard binnen deze beheersverordening 'Recreatieterreinen'. Onderhavige beheersverordening 'Waterpark Belterwiede' repareert deze omissie.

1.2 Geldende bestemmingsplannen

Voor het Waterpark Belterwiede is tot de inwerkingtreding van deze beheersverordening het hierna genoemde bestemmingsplan van de gemeente Steenwijkerland van kracht. Middels deze beheersverordening wordt feitelijk de werking van dit bestemmingsplan, inclusief eventuele verleende vrijstellingen, 'verlengd'.

Plannaam	Vastgesteld	Goedkeuring
Waterpark Belterwiede	16-10-2002	20-05-2003

1.3 Plangebied

Het plangebied omvat uitsluitend de gronden waarop het genoemde recreatieterrein is gelegen. Waterpark Belterwiede is even ten westen van de kern Wanneperveen gelegen.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidend hoofdstuk volgt een beschrijving van het instrument beheersverordening. Vervolgens komen de relevante beleidskaders op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau aan bod. Vervolgens worden de uitgangspunten van de beheersverordening Recreatieterreinen behandeld. In een hoofdstuk over de juridische opzet wordt de systematiek van de beheersverordening behandeld. Tot slot komt de uitvoerbaarheid (financieel en maatschappelijk) van de verordening aan bod.

Hoofdstuk 2 De beheersverordening

2.1 Algemeen

Een beheersverordening kan door de gemeenteraad worden vastgesteld voor gebieden van de gemeente waar géén ruimtelijke ontwikkelingen worden voorzien. Naast het aspect ruimtelijke ontwikkelingen, is er nog een aantal andere aspecten die een rol kunnen spelen bij de keuze voor een beheersverordening. Er kan gekozen worden voor een beheersverordening indien:

- er geen structuurvisie of ander beleidsdocument is waarin bepaald wordt dat er voor het betreffende gebied ontwikkelingen wenselijk worden geacht en voorzien;
- er niet in een wettelijke regeling, provinciale verordening of AMvB aangegeven is dat er voor het betreffende gebied of onderwerp een bestemmingsplan moet worden gemaakt;
- er geen aanwijzing is van provincie of rijk dat er voor het betreffende gebied of onderwerp een bestemmingsplan moet worden gemaakt;
- het niet gewenst en/of nodig is om binnen het betreffende gebied te werken met wijzigingsbevoegdheden en/of uitwerkingsplichten;
- het niet nodig is om functies te wijzigen als gevolg van aanpalende wet- of regelgeving, dan wel omgevingsaspecten;
- het niet nodig is om kostenverhaal via het exploitatieplan mogelijk te maken.

Voor het Waterpark Belterwiede wordt op afzienbare termijn geen ontwikkeling voorzien. Ook aan de overige voorwaarden zoals bovenstaand genoemd, wordt voldaan. Het instrument beheersverordening wordt daarmee voor dit recreatieterrein toepasbaar geacht.

2.2 Inhoudelijk

Een beheersverordening is een beheerregeling en heeft betrekking op een gebied waarin geen ruimtelijke ontwikkelingen worden voorzien. Van een ruimtelijke ontwikkeling is sprake als het gaat om ruimtelijk relevante veranderingen in het planologische toegestane gebruik (incl. bouwen) van gronden en opstallen.

Een beheersverordening legt de bestaande situatie vast. Uit de parlementaire geschiedenis van het instrument 'beheersverordening' blijkt dat de raad twee mogelijkheden heeft: ofwel het feitelijk gebruik vastleggen ofwel het planologisch-juridisch gebruik conform vigerende bestemmingsplannen overnemen.

Het begrip 'bestaand' kan zowel 'eng' als 'ruim' worden uitgelegd. Bij bestaand gebruik in enge zin worden alleen de bestaande feitelijk aanwezige functies en bebouwing vastgelegd met eventuele ruimte voor kleine uitbreidingsmogelijkheden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de erfbouw en beperkte uitbreidingen van de hoofdbouw. Bij gebruik in ruime zin worden het vigerende bestemmingsplan en de verleende omgevingsvergunningen voor bouwen en planologisch afwijkend gebruik als uitgangspunt genomen. Dit kunnen dus ook ontwikkelingen zijn die ten tijde van het vaststellen van de beheersverordening nog niet zijn gerealiseerd.

Met onderhavige beheersverordening wordt de bestaande situatie in 'ruime' zin – conform vigerende bestemmingsplan – bestendigd.

2.3 Bestanddelen beheersverordening

Afgezien van een aantal wettelijke vereisten (vastlegging langs elektronische weg, volledige verbeelding op papier, geometrische plaatsbepaling van het verordeningsgebied), heeft de gemeenteraad de vrijheid om de beheersverordening naar eigen inzicht in te richten. De Wro bepaalt wel dat de beheersverordening de volgende elementen kan bevatten:

- een verbod om bepaalde werken, geen gebouwen zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder omgevingsvergunning;
- een verbod om bouwwerken te slopen zonder omgevingsvergunning;
- regels die de mogelijkheid bieden om af te wijken van de beheersverordening (qua bouwen en/of gebruik);
- overgangsrecht.

Daarnaast moet een beheersverordening digitaal beschikbaar worden gesteld en moet volledig, toegankelijk en begrijpelijk worden verbeeld. Een beheersverordening wordt digitaal vastgelegd en vastgesteld. Een volledige verbeelding daarvan op papier wordt gelijktijdig vastgesteld. Indien de analoge verbeelding afwijkt van de digitale vastgestelde verordening, dan is de inhoud van de digitale informatie beslissend.

Een beheersverordening bestaat dan ook uit de volgende bestanddelen:

- een object (verbeelding) dat bestaat uit het gebied waarop de verordening betrekking heeft (het verordeningsgebied);
- regels die gekoppeld zijn aan het gebied en/of de objecten en die kunnen gaan over gebruiken, bouwen, aanleggen en slopen, afwijken met een omgevingsvergunning en eventueel overgangsrecht;
- Tot slot is het noodzakelijk om de beheersverordening vergezeld te laten gaan van een toelichting waarin de gemaakte keuzen zijn onderbouwd.

2.4 Procedureel

De beheersverordening is een gemeentelijk verordening. De Wro bevat geen procedurevoorschriften voor de vaststelling van een beheersverordening. Er is voor gekozen om - vanwege het volledig conserverende karakter van de beheersverordening - de ontwerpverordening niet ter visie te leggen.

Tegen de vaststelling van een beheersverordening kan, in tegenstelling tot een bestemmingsplan of omgevingsvergunning, geen bestuurlijk rechtsmiddel worden aangewend. De vaststelling van de verordening kan slechts indirect (door middel van de op basis van de verordening afgegeven vergunningen of in het kader van planschadeclaims) door de bestuursrechter worden getoetst. De achterliggende gedachte van de wetgever is hierbij geweest dat slechts de bestaande (planologische dan wel feitelijke situatie) wordt vastgelegd zodat de bewoners en gebruikers van het gebied waarop de beheersverordening van toepassing is, (planologisch) niet in een slechtere toestand kunnen komen. Bestaande rechten blijven immers zoveel mogelijk gehandhaafd.

2.5 Uitgangspunten beheersverordening Waterpark Belterwiede

2.5.1 *Overnemen bestaande planologische rechten*

Uitgangspunt is dat bestaande (planologische) rechten worden overgenomen in de beheersverordening. Door de vaststelling van de beheersverordening mogen eigenaren en gebruikers van de terreinen niet in hun bestaande gebruiks- en bouw mogelijkheden wor-

den beperkt. Door dit als uitgangspunt te hanteren wordt tevens het risico op planschade beperkt.

De bestaande planologische situatie is vertaald door vanuit de regels een rechtstreekse koppeling te leggen naar de voorschriften en plankaart van het ter plaatse reeds vigerende bestemmingsplan. Dit plan is één op één van toepassing verklaart, met uitzondering van niet geëffectueerde wijzigingsbevoegdheden en nadere eisen.

De (bestaande) planologische situatie kan worden gedefinieerd als: de situatie die planologisch, of anderszins, rechtens is vergund, ongeacht of deze situatie ook daadwerkelijk is gerealiseerd. In de planologische situatie is er dus altijd sprake van een legale situatie: de rechten zijn planologisch of anderszins rechtens vergund maar er hoeft niet altijd gebruik te zijn gemaakt van deze rechten.

(Nieuwe) ontwikkelingen zijn niet meegenomen in de beheersverordening. Mochten zich na verloop van tijd toch nieuwe ontwikkelingen voordoen dan zal hiervoor een aparte planologische procedure gevoerd moeten worden.

2.5.2 *Beheer bestaande situatie*

Het beheer van de bestaande situatie heeft als voornaamste doel om de ruimtelijke kwaliteit van Waterpark Belterwiede zoveel mogelijk te waarborgen. Met de vaststelling van het vigerende bestemmingsplan en het verlenen van omgevingsvergunningen voor bouwen en planologisch afwijkend gebruik, zijn rechten ontstaan. Om deze rechten zoveel mogelijk te handhaven (en daarmee tegelijkertijd het risico op planschade zoveel mogelijk te beperken) wordt de ruime uitleg van het begrip 'bestaand' als uitgangspunt voor de beheersverordening genomen. Dit betekent dat een ontwikkeling waarvoor wel een bestemmingsplanprocedure is doorlopen maar die nog niet is gerealiseerd wordt meegenomen in de beheersverordening als bestaand recht.

De bestaande situatie is in de begripsbepalingen van de verordening gedefinieerd waarbij een onderscheid is gemaakt tussen bouwwerken en gebruik:

- Bestaande legale bouwwerken: bouwwerken die op het tijdstip van de vaststelling van de verordening:
  - aanwezig zijn én bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zijn gebouwd;
  - nog kunnen worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen;
- bestaand legaal gebruik: het (al dan niet aanwezige) gebruik van de gronden en bouwwerken zoals toegestaan conform:
  - een in werking getreden bestemmingsplan;
  - een omgevingsvergunning voor het gebruik.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijk beleid

3.1 Planologische kaders

In de keuze van het te voeren beleid dient een gemeente rekening te houden met het opgestelde beleid op diverse overheidsniveaus. In dit hoofdstuk wordt, voor zover het beleid van toepassing is op het plangebied of doorwerkt in het gemeentelijke beleid, hieraan de nodige aandacht besteed.

3.2 Europees- en rijksbeleid

Als lid van de Europese Unie heeft Nederland een verplichting om het Europese beleid (inclusief de Europese richtlijnen) te laten doorwerken in nationaal beleid. Het belangrijkste Europese beleid met ruimtelijke consequenties voor het plangebied is opgenomen in Natura 2000, met de bijbehorende Vogel- en Habitatrichtlijn, het Verdrag van Malta en de Kaderrichtlijn Water. Bij nieuwe ruimtelijke initiatieven dient (via het nationaal beleid) aan dit beleid gehoor te worden gegeven en te worden getoetst.

3.2.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft een nieuwe structuurvisie opgesteld: de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) 'Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig'. Deze is in samenhang met het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro/ AmvB Ruimte) in werking getreden op 17 december 2011. Hierna wordt kort de doelstelling van dit nieuwe beleid samengevat.

Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar & veilig. Daar streeft het Rijk naar met een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Dit doet het Rijk samen met andere overheden. Bij deze aanpak hanteert het Rijk een filosofie die uitgaat van vertrouwen, heldere verantwoordelijkheden, eenvoudige regels en een selectieve rijksbetrokkenheid. Een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid is nodig om die nieuwe aanpak vorm te geven. De verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit zijn gedateerd door nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen die onder andere ontstaan omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. De structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de structuurvisie schetst het Rijk ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028. De forse bezuinigingsopgave maakt dat er scherp geprioriteerd moet worden. De financiële middelen zijn de komende jaren beperkt en private investeerders zijn terughoudender. Hierdoor vertragen projecten, worden deze heroverwogen of zelfs gestopt. Daarnaast werkt de huidige wijze van financiering van gebiedsontwikkeling niet meer. Nieuwe verdienmodellen en andere kostendragers zijn nodig om gebiedsontwikkeling weer van de grond te krijgen. Tegelijkertijd vragen grote opgaven op het gebied van concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid & veiligheid om rijksbetrokkenheid.

De AmvB ruimte (Barro) bevat algemene regels voor ruimtelijke plannen. Zo bepaalt het Barro onder meer dat ruimtelijke plannen de doorvaart voor schepen niet mogen belemmeren als in het plan zich een vrijwaringszone van een rijksvaarweg bevindt. Verder staat eveneens in dit besluit dat ruimtelijke plannen binnen reserveringsgebieden geen plannen mogen bevatten die uitbreidingen van het spoor belemmeren. Een bestemmingsplanwijziging mag ook geen belemmering bevatten voor het gebruik en geschikt maken van elektriciteitsproductieinstallaties, kernenergiecentrales, hoogspanningsverbindingen, buisleidingen, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), primaire waterkeringen (buiten het kustgebied) en het IJsselmeergebied.

3.2.2 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden met als doel het ontwikkelen en in stand houden van soorten en ecosystemen die belangrijk zijn voor Europa. Deze gebieden zijn aangewezen op basis van de Natuurbeschermingswet en de Vogel- en Habitatrichtlijnen.

Het beleid houdt echter niet bij de landsgrenzen op, vogels en planten trekken zich immers niets aan van landsgrenzen. Er zijn drie thema's die centraal staan bij Natura 2000, zoals volgt uit diverse bronnen van het regiebureau Natura 2000, te weten beleven, gebruiken en beschermen:

- *Beleven* houdt in dat er ruimte wordt gecreëerd voor recreatie. Recreatie en natuurontwikkeling in dezelfde omgeving betekent echter wel dat er goede afspraken gemaakt moeten worden.
- Met *gebruiken* wordt bedoeld dat de natuur naast haar schoonheid ook economisch functioneel is. Wonen, werken en recreëren in een mooie omgeving is het streven, waarbij economie en ecologie met elkaar in balans dienen te zijn.
- *Beschermen* wil zeggen het duurzaam beschermen van flora en fauna.

Het ideaalbeeld wordt bereikt wanneer de drie thema's in combinatie met elkaar zonder problemen van toepassing kunnen zijn op natuurgebieden. Het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) neemt hierin het voortouw, door Natura 2000-gebieden aan te wijzen.

Bij het aanwijzen van een gebied wordt op basis van enkel ecologische argumenten bepaald welke natuurwaarden op welke locatie geholpen moeten worden en welke doelstellingen daarbij behaald moeten worden. Voor ieder definitief aangewezen natuurgebied dient een beheersplan opgesteld te worden met een looptijd van zes jaar. Een dergelijk beheersplan wordt opgesteld in goed overleg met eigenaren, beheerders en betrokken overheden (met name gemeenten, waterschappen en provincies). Het plan geeft weer wat er moet gebeuren om de gestelde doelen te bereiken en wie daarvoor verantwoordelijk is. Natura 2000-gebieden kennen een bepaalde bescherming. Deze bescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet.

Gemeenten zijn derhalve verplicht om beheersplannen ten aanzien van Natura 2000-gebieden door te laten werken in het betreffende ruimtelijk plan, indien een dergelijk gebied (gedeeltelijk) binnen het plangebied valt.

Het recreatieterrein Waterpark Belterwiede grenst aan het Natura 2000-gebied de Wieden. Dit gebied is aangeduid als 'Habitatrichtlijngebied' en 'Vogelrichtlijngebied'. In dit gebied

bevindt zich het grootste laagveenmoeras van Europa, waar het zogenaamde trilveen voorkomt. In de Wieden en Weerribben komen ook de zeldzame Grote Vuurvlinder en de Roerdomp voor.

Het bebouwde gebied valt buiten het feitelijke habitat- en vogelrichtlijngebied. Gelet op de intentie van deze beheersverordening, als conserverend instrument, bestaan er geen belemmeringen vanuit flora- en faunabeleid.

3.2.3 Conclusie

De beheersverordening Waterpark Belterwiede voorziet in het vastleggen van de bestaande planologische situatie in het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen (grootschalige) veranderingen of nieuwe ontwikkelingen voorzien. Er wordt niet afgeweken van het hierboven beschreven rijksbeleid

3.3 Provinciaal beleid

Het provinciaal beleid van de provincie Overijssel is hoofdzakelijk vastgelegd in de Omgevingvisie, de Omgevingsverordening en de Cultuurhistorische atlas.

3.3.1 Omgevingsvisie Overijssel

Provinciale staten van de provincie Overijssel hebben op 1 juli 2009 de 'Omgevingsvisie Overijssel' vastgesteld. Deze visie is de opvolger van het Streekplan Overijssel 2000+. In de omgevingsvisie staan de volgende thema's centraal:

- duurzaamheid;
- ruimtelijke kwaliteit.

Onder duurzaamheid wordt verstaan: *'Duurzame ontwikkeling voorziet in de behoefte aan de huidige generatie, zonder voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien'*. De provincie wil duurzaamheid realiseren door transparante en evenwichtige afwegingen van ecologische, economische en sociaal-culturele beleidsambities. Het geheel van de beleidskeuzes moet de duurzaamheid van de leefomgeving versterken. De keuze voor duurzaamheid uit zich bijvoorbeeld in het Duurzaamheidsplan 2009-2012 en het Jaarplan Duurzaamheid 2010.

Onder ruimtelijke kwaliteit wordt verstaan: *'datgene wat ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mensen belangrijk is. Of duurzamer gesteld: wat voor mens, plant en dier belangrijk is'*. Bij het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit zijn essentiële gebiedskenmerken het uitgangspunt. De aanwezige gebiedskenmerken in zowel de groene- als de stedelijke omgeving zijn te onderscheiden in 4 lagen: een natuurlijke laag (in en op de bodem); een laag van het agrarisch-cultuur landschap (grootschalig gebruik en inrichting van de bodem); een stedelijke laag (bebouwing en infrastructuur) en een lust & leisure laag (toerisme, recreatie en landgoederen).

De omgevingsvisie heeft als hoofdambitie om een toekomstvaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden te realiseren. De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving:

Groene omgeving:

- Realisatie groene en blauwe hoofdstructuur: bestaande en nieuwe natuur (EHS, Natura 2000) en de gebieden waarin water een bepalende functie is combineren tot een robuust raamwerk met landschappelijke kwaliteit;
- Vitaal platteland – accent agrarische productie: gebieden voor landbouw, welke bijdragen aan de kwaliteit van de grote open cultuurlandschappen;
- Vitaal platteland – accent veelzijdige gebruiksruimte: gebieden voor gespecialiseerde landbouw, mengvormen van landbouw-recreatie-zorg, landbouw-natuur en landbouw-water, bijzondere woon-, werk- en recreatiemilieus, die de karakteristieke gevarieerde opbouw van cultuurlandschappen versterken.

Stedelijke omgeving:

- Steden als motor: herstructurering, transformatie, inbreiding, uitbreiding van het stedelijk gebied inzetten om de kwaliteit en de veerkracht van het stedelijk woon-, werk- en voorzieningenmilieu te garanderen en te versterken.
- Dorpen en kernen als veelzijdige leefmilieus: bestaande woon- en werkmilieus in de dorpen en kernen op zo'n manier herstructureren en zulke nieuwe woon- en werkmilieus toevoegen, dat de veelzijdigheid van de dorpse leefmilieus wordt versterkt en de karakteristiek van het betreffende dorp/ kern wordt gediend.
- Compleet ondersteunend vervoersnetwerk: hoofdstructuur van snelwegen, regionale doorgaande wegen, spoorlijnen en kanalen, inclusief knoop- en uitwisselingspunten, die de ontwikkelingsdynamiek ondersteunt en de belangrijkste vervoersrelaties bedient.

Op de kaart met ontwikkelingsperspectieven is aangegeven welk beleid specifiek gevolgd moet worden. Waterpark Belterwiede is gelegen op gronden die zijn aangeduid als 'mix-landschap met landbouw, natuur, water en wonen als goede burens'. Binnen deze gebieden is ruimte voor landbouw, landschapsontwikkeling, natuur, cultuurhistorie, vrije tijd, wonen en overige bedrijvigheid.

3.3.2 Omgevingsverordening Overijssel

De verordening is hét aangewezen instrument om het beleid uit de Omgevingsvisie te laten doorwerken. In de verordening staat het uitgangspunt 'decentraal wat kan, centraal wat moet' voorop. De omgevingsverordening geeft regels voor:

- de provinciale adviescommissie;
- gemeentelijke ruimtelijke plannen;
- grondwaterbescherming, bodemsanering en ontgrondingen;
- kwantitatief en kwalitatief waterbeheer;
- verkeer;
- toezicht en handhaving.

Bij de omgevingsverordening zijn kaarten opgenomen. Op deze kaarten is aangegeven welke gebiedskenmerken de provincie belangrijk vindt bij de ontwikkeling van Overijssel en waar ze ontwikkelingsperspectieven ziet voor natuur, landbouw, verkeer, steden en dorpen etc.

3.3.3 Cultuurhistorische atlas Overijssel

De cultuurhistorische atlas biedt informatie over historische landschapstructuren, bouwkundige monumenten en archeologische vindplaatsen in kaart, foto en toelichting. De gegevens op de kaart zijn afkomstig van de rijksdienst voor monumentenzorg (RDMZ), rijksdienst voor het oudheidkundig bodemonderzoek (ROB), stichting Het Oversticht en de provincie Overijssel. De archeologisch en cultuurhistorisch waardevolle elementen zijn in deze beheersverordening voorzien van een conserverende regeling.

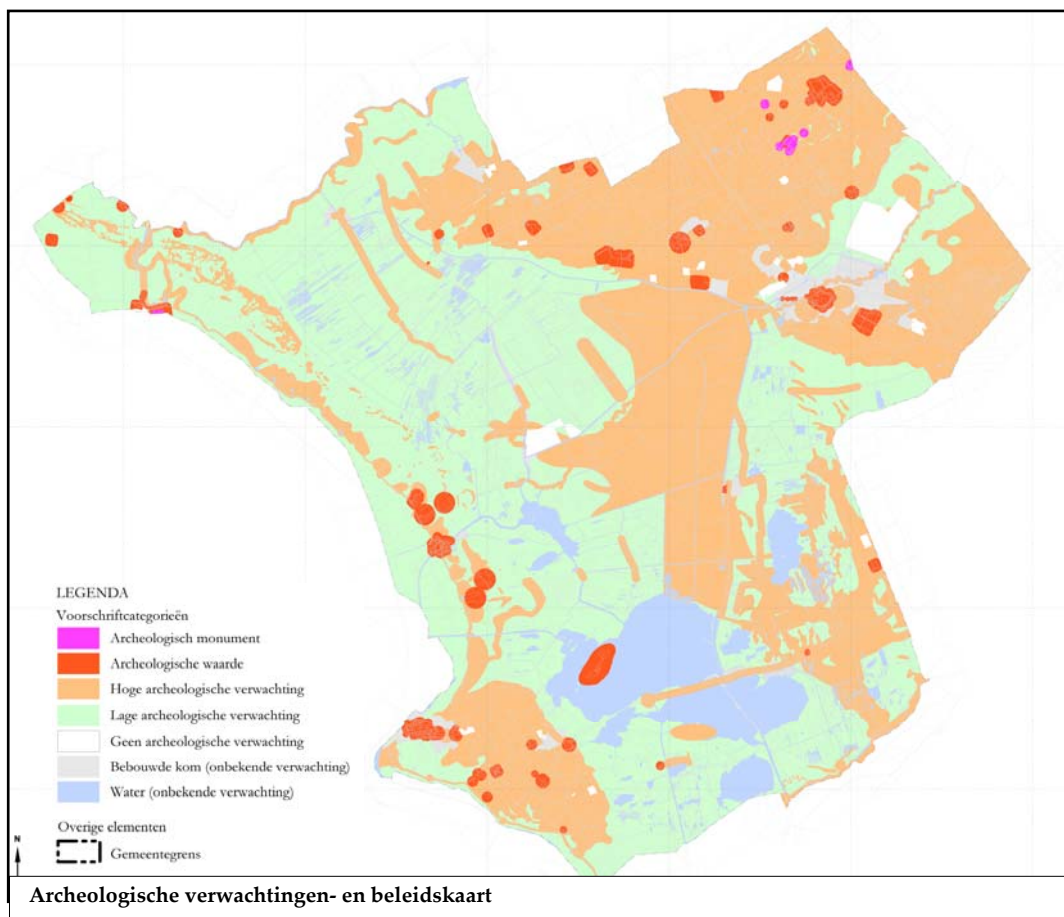
3.3.4 Conclusie

De beheersverordening Waterpark Belterwiede voorziet in het vastleggen van de bestaande planologische situatie voor het terrein. Binnen het plangebied zijn geen (grootschalige) veranderingen of nieuwe ontwikkelingen voorzien. Er wordt niet afgeweken van het hierboven beschreven provinciaal beleid

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Archeologische verwachtingen en beleidskaart

De gemeente Steenwijkerland heeft voor het gehele grondgebied een archeologische inventarisatie uitgevoerd en de resultaten daarvan doorvertaald naar een archeologische verwachtingen- en beleidskaart, waarin de beschikbare informatie over de ligging en aard van bekende archeologische vindplaatsen, opgravingsterreinen, vondstlocaties en cultuurhistorische objecten zijn samengebracht. De raad heeft de verwachtingen- en beleidskaart en het bijbehorende beleidsdocument 'Archeologische verwachtingen- en beleidskaart voor het grondgebied van Steenwijkerland – een aanzet tot het ontwikkelen van ruimtelijk archeologiebeleid' vastgesteld op 22 januari 2008.

Op de beleidskaart wordt onderscheid gemaakt tussen:

- archeologische monumenten;
- gebieden met een hoge archeologische verwachting;
- gebieden met een lage archeologische verwachting;
- gebieden zonder archeologische verwachting;
- gebieden met onbekende archeologische verwachting.

In deze beheersverordening heeft een volledig conserverend karakter. De regelingen uit dit beleidsdocument zijn, vanwege het ontbreken van de noodzaak hiertoe, niet verwerkt.

3.4.2 *Landschapsontwikkelingsplan*

In het Landschapsontwikkelingsplan, dat op 25 januari 2005 is vastgesteld door de raad, wordt een visie gegeven op de wenselijke toekomstige ontwikkeling van het landelijk gebied van de gemeente. Het plan dient als instrument waarmee richting kan worden gegeven aan nieuwe ontwikkelingen. Uit het plan blijkt dat identiteitsbepalende ruimtes en waarden binnen de dorpen onder druk staan. Door nieuwe uitbreidingslocaties is er gevaar voor verstoring van karakteristieke ruimtelijke relaties tussen de dorpen en het buitengebied. Door versterking van de groenstructuur en actieve bescherming van waardevolle open ruimtes en geïsoleerde waarden in de dorpen kan de identiteit van de dorpen worden behouden en versterkt. Bij nieuwe ontwikkelingen is aandacht nodig voor een goede landschappelijke inpassing.

3.4.3 *Gemeentelijk waterplan*

Met het waterplan beogen de gemeente en de waterschappen het water op een goede manier af te stemmen en te benadrukken in de ruimtelijke ordening en het beheer en onderhoud. Het doel van het plan is het realiseren van een duurzaam watersysteem, waar een ieder op zijn of haar eigen manier gebruik van kan maken en van kan genieten. Voorop staat 'Het watersysteem samen integraal duurzaam inrichten, beheren en onderhouden, zodanig dat veiligheid en functies zo optimaal mogelijk gebiedspecifiek worden gerealiseerd, nu en in de toekomst'.

In het waterplan staan een viertal thema's centraal. Per thema zijn vervolgens een aantal doelstellingen geformuleerd:

1. *Watersysteem*

- water verankeren in ruimtelijke plannen
- realiseren stedelijke wateropgave
- bestrijding van verdroging

2. *Waterketen*

- verbeteren waterkwaliteit

3. *Waterbeleving/recreatie en toerisme*

- vergroten en specificeren functionaliteit van het water
- vergroten van de belevingswaarde van het water

4. *Waterorganisatie*

- structuren samenwerking
- duidelijkheid over verantwoordelijkheden
- maatschappelijk draagvlak voor duurzaam omgaan met bouwen

3.4.4 Externe Veiligheidsbeleidsvisie gemeente Steenwijkerland

De gemeente Steenwijkerland wil haar burgers een veilige leefomgeving bieden. In die zin draagt zij een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Om die verantwoordelijkheid in te vullen heeft de gemeente Steenwijkerland het externe veiligheidsbeleid geformuleerd in 2007. Op 8 februari 2011 is een geactualiseerde versie van dit beleid vastgesteld voor de periode van 2011 tot 2014.

Doel van het externe veiligheidsbeleid is om duidelijk te maken welke externe veiligheidsrisico's in de gemeente Steenwijkerland aanwezig zijn en hoe met deze en toekomstige risico's om dient te worden gegaan. Dit betekent dat onder meer invulling wordt gegeven aan de wettelijke verplichting om het groepsrisico en plaatsgebonden risico (PR10-6 contour) te overwegen bij het nemen van besluiten.

De gemeente Steenwijkerland streeft naar een verantwoord evenwicht tussen risico's en de behoefte aan de activiteiten die de risico's veroorzaken. Daartoe conformeert de gemeente zich aan haar wettelijke verplichtingen. Daar waar de gemeente als bevoegd gezag een beoordelingsvrijheid heeft, maakt zij in dit beleidsdocument keuzes op het gebied van externe veiligheid. Die keuzes hebben de vorm van algemene uitgangspunten en gebiedsgerichte ambities.

De gemeentelijke ambities ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Steenwijkerland vertalen zich in de onderstaande uitgangspunten:

- De uitbreiding van bedrijventerreinen is vooral gericht op het faciliteren van de bestaande lokale bedrijvigheid.
- Ruimte wordt gecreëerd door het realiseren van enkele nieuwe bedrijventerreinen.
- Door de beperkte ruimte richt de gemeente zich vooral op sectoren en bedrijven die relatief weinig ruimte vergen. Risicovolle inrichtingen kunnen zich vestigen op bedrijventerrein Groot Verlaat.
- Terugloop werkgelegenheid in landelijk gebied wil de gemeente vooral opvangen door het stimuleren van de sectoren zorg en kleinschalige zakelijke dienstverlening.
- Vestiging van nieuwe risicovolle bedrijven is niet gewenst indien deze bedrijven andere bedrijvigheid belemmeren.

Op basis van de beschrijving en ligging van de risicobronnen, bedrijventerreinen, woongebieden etc. is vanuit het perspectief van externe veiligheid een indeling gemaakt in drie gebieden waarvoor het wenselijk is om een verschillend veiligheidsniveau na te streven. Het gaat om de volgende typering van gebieden:

1. Woongebieden:

- Gebieden met als voornaamste bestemming wonen, waar een hoog veiligheidsniveau gewenst is.

2. Bedrijventerreinen:

- Gebieden met als voornaamste bestemming bedrijvigheid (werken) en waaronder voorwaarden plaats is voor risicovolle bedrijven.

3. Landelijk gebied (recreatiegebied/natuurgebied/overig gebied):

- Gebieden met als voornaamste bestemming buitengebied, landelijk gebied of recreatiegebied, waar risicobronnen onder voorwaarden op bescheiden schaal toegestaan zijn.

Binnen de diverse taakgebieden van de landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke overheden dienen continue afwegingen te worden gemaakt tussen veiligheid, haalbaarheid en de kosten. Hierbij gaat het ondermeer om taken op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer, milieu en rampenbestrijding. De gemeente Steenwijkerland zal het gewenste veiligheidsniveau realiseren door het (laten) uitvoeren van:

- Incidentele taken

Onder incidentele taken worden die taken verstaan die erop zijn gericht om nieuw beleid te implementeren en/of om achterstanden bij de implementatie van bestaand beleid in te halen.

- Structurele taken

Structurele taken zijn taken die permanent deel uitmaken van het gemeentelijke takenpakket en waarvan de uitvoering frequent aan de orde is.

Deze taken worden hetzij specifiek verricht of zijn onderdeel van andere gemeentelijke activiteiten. Deze incidentele en structurele taken spelen zich af rond de volgende drie thema's:

1. Signaleren en inventariseren van risico's – de gemeente heeft en houdt een beeld van externe veiligheidsrisico's.
2. Oplossen van knelpunten / scheppen van randvoorwaarden – het beeld van externe veiligheidsrisico's kan aanleiding geven tot het wegnemen van knelpunten en het scheppen van randvoorwaarden om knelpunten te voorkomen.
3. Inbedden van het externe veiligheidsbeleid in gemeentelijke producten – gerealiseerde randvoorwaarden (o.a. organisatorisch, technisch, financieel, juridisch) staan garant voor structureel werken met uitgangspunten en ambities van het externe veiligheidsbeleid.

In de nabijheid van Waterpark Belterwiede loopt een gasleiding. Gezien het conserverende karakter van dit plan vormt deze vanuit externe veiligheidsaspecten echter geen belemmering voor deze beheersverordening.

3.4.5 Strategische Toekomstvisie Steenwijkerland 2030

'Recreatie en toerisme' wordt tegenwoordig aangeduid als een belevingseconomie die steeds verder groeit. Er ontstaat seizoensverbreding en – verlenging. Recreatie is één van de dragers van het landelijk gebied, zeker in combinatie met herstel van natuurwaarden en informatievoorziening. Recreatie kan geleid worden door een goede integratie met landschap en natuur en er kan zelfs een afname van de druk op de 'echte' natuur plaatsvinden. Senioren vormen een steeds grotere doelgroep in de recreatiesector, mede door de toenemende vergrijzing.

Steenwijkerland beschikt over natuurgebieden welke zich goed lenen voor het concept van beleving, informatie en verblijfsrecreatie. De natuurgebieden in de directe omgeving van Waterpark Belterwiede zijn daar voorbeelden van. In deze beheersverordening zijn de bestaande recreatieve voorzieningen gerespecteerd. Behoudens reeds bestaande planologische ruimte is er geen mogelijkheid voor ontwikkeling geschapen. Permanente bewoning wordt niet toegestaan, teneinde het recreatieve karakter te beschermen.

Hoofdstuk 4 Sectorale aspecten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de beheersverordening getoetst aan de omgevingsaspecten. Bij deze toets kunnen onderzoeksverplichtingen uit sectorale wetten noodzakelijk zijn. Dit zijn dezelfde onderzoeksverplichtingen die ook worden uitgevoerd bij het opstellen van een conserverend bestemmingsplan.

4.2 Waterparagraaf

4.2.1 Inleiding

De hoofddoelstelling voor waterbeheer in Nederland is vastgelegd in het Nationaal Waterplan: 'het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het instandhouden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd'. Sinds de vaststelling van de voorloper van het Nationaal Waterplan, de Vierde Nota Waterhuishouding vindt er een kentering plaats in het accent dat op deze uitgangspunten wordt gelegd. De gevolgen van de klimaatverandering nemen een steeds prominentere rol in bij het concretiseren van de uitgangspunten.

Naast eerder genoemde stukken waarin beleid is geformuleerd, zijn er ook diverse wetten die verantwoordelijkheden en bevoegdheden over water regelen. Deze verschillende wetten zijn samengebracht in één wet, de Waterwet. Net als een bestemmingsplan legt een beheersverordening ruimteclaims en functies vast. Ook de bijbehorende gebruiksbepalingen zijn in de beheersverordening opgenomen. Dat geldt ook voor het onderdeel water. Op de verbeelding en in de bijbehorende regels wordt, indien nodig, een nadere typering van water aangegeven. In de toelichting bij de beheersverordening wordt onderbouwd hoe tot de ligging en typering van het water is gekomen. Zo ontstaat de vereiste waterparagraaf.

Binnen onderhavig plangebied zijn de watergangen, op basis van de vigerende regelingen, bestemd tot 'Water', waarmee het bestaande watersysteem (sloten, grachten, watergangen, oppervlaktewateren) een beschermende regeling heeft gekregen.

4.2.2 Beleid ten aanzien van waterhuishouding

In het kader van het waterbeheer zijn de volgende beleidsdocumenten van kracht:

- Waterwet (Rijk);
- Waterbeheer in de 21^e eeuw (Rijk);
- Waterbeheersplan Waterschap Reest en Wieden 2010-2015 (Waterschap);
- Keur van het Waterschap Reest en Wieden (Waterschap);
- Gemeentelijk waterplan (Gemeente);
- Verbreed gemeentelijk RioleringsPlan 2009-2015 (Gemeente).

4.2.3 Invloed op de waterhuishoudkundige situatie

Voorliggende beheersverordening is conserverend van aard en maakt in geen ontwikkelingen mogelijk, tenzij reeds bestaand op grond van bestaande planologische mogelijkheden. Bij eventuele nieuwe ontwikkelingen op kavelniveau dienen de consequenties ten aanzien van de waterhuishoudkundige situatie inzichtelijk gemaakt te worden.

Aangegeven wordt hoe in de nieuwe situatie met water en riolering zal worden omgegaan. Uitgangspunt daarbij is dat de voorgenomen ontwikkeling geen verslechtering van

de waterhuishouding mag veroorzaken en indien nodig een verbetering tot stand moet brengen, indien zich in de huidige situatie problemen voordoen met betrekking tot de waterhuishouding.

4.3 Geluid

Ten aanzien van geluid zijn de regels uit de Wet geluidhinder van toepassing. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in: wegverkeerslawaaï, railverkeerslawaaï en industrielawaaï. Ten aanzien van wegverkeerslawaaï kan gesteld worden dat een aantal in de nabijheid van de recreatieparken gelegen wegen zoneplichtig zijn in het kader van de Wet geluidhinder. De wegen binnen het besluitgebied zijn aangewezen als 30 km gebied en derhalve niet zoneplichtig. Deze beheersverordening biedt echter geen mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige objecten. Uitsluitend de bestaande situatie wordt vastgelegd en geregeld. Derhalve is een akoestisch onderzoek naar wegverkeerslawaaï voor deze beheersverordening ook niet aan de orde. De Wet geluidhinder is voor dit aspect niet van toepassing op deze beheersverordening.

In of in de nabijheid van het plangebied zijn geen spoorwegen en/of gezoneerde bedrijventerreinen aanwezig. De aspecten spoorweg- en industrielawaaï zijn dus niet aan de orde in onderhavige beheersverordening. De wet geluidhinder is voor deze aspecten niet van toepassing op deze beheersverordening.

4.4 Bodem

In het kader van het aspect bodem moet rekening worden gehouden met de milieukwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer. Dit betreft ondermeer de bodemkwaliteit ter plaatse van het besluitgebied. Uitgangspunt hierbij is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen.

In deze beheersverordening wordt uitsluitend de bestaande situatie qua gebruik en bouwen vastgelegd. Binnen het besluitgebied zijn geen verandering dan wel nieuwe ontwikkelingen voorzien. Verkennend bodemonderzoek voor deze beheersverordening is dan ook niet aan de orde. De Wet bodembescherming is niet van toepassing op deze beheersverordening.

4.5 Luchtkwaliteit

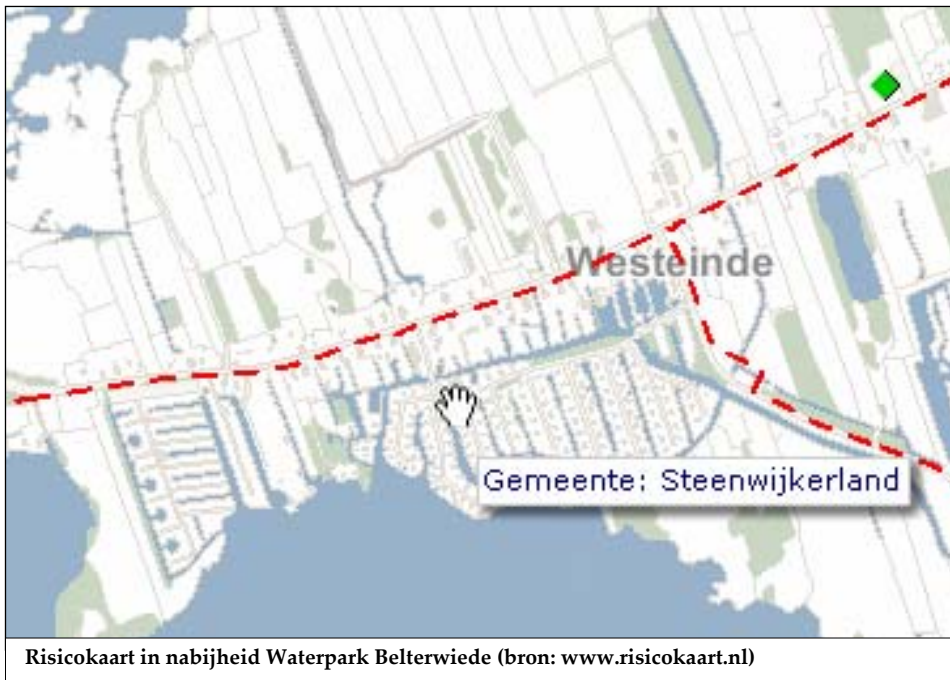
In voorliggende beheersverordening wordt uitsluitend de bestaande situatie vastgelegd en geregeld. Er zijn geen (nieuwe) verkeersaantrekkende functies binnen het besluitgebied voorzien. Ook zijn er geen verkeerskundige wijzigingen binnen het besluitgebied voorzien die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit. Door het vastleggen van de bestaande situatie blijft het aandeel verkeer ongewijzigd. Derhalve is onderzoek naar luchtkwaliteit voor deze beheersverordening niet aan de orde.

4.6 Externe veiligheid

Binnen het plangebied en in haar directe omgeving zijn geen Bevi inrichtingen gelegen.

Nabij Waterpark Belterwiede is een leiding gelegen welke risico oplevert vanuit het oogpunt van externe veiligheid. Gezien het volledig conserverende karakter van onderhavige verordening behoeft voor deze leiding echter geen verantwoording van het groepsrisico te worden opgenomen.

Het transport van gevaarlijke stoffen over de wegen in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied is zodanig beperkt, dat dit niet relevant is. In of nabij het plangebied ligt geen spoorlijn of kanaal waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

4.7 Bedrijven en milieuzonering

Binnen het plangebied bevindt zich uitsluitend een recreatieterrein. In de huidige situatie veroorzaakt deze aanwezige functies geen feitelijke hinder voor de directe woonomgeving. Gelet op de aard en omvang van de functies zal dit ook in de toekomst niet het geval zijn. Daarnaast bieden de bepalingen in de verleende milieuvergunning voldoende bescherming tegen toename van hinder. In deze beheersverordening is de bestaande functie gerespecteerd en vastgelegd in haar huidige omvang en aard.

4.8 Flora en fauna

4.8.1 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (Stb. 1998, 403 en Stb. 2005,195). Deze wet is de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor wat betreft de gebiedsbescherming en is vanaf 1 oktober 2005 in werking getreden. Op grond van deze gebiedsbescherming vallen beschermde natuurmonumenten en de gebieden die op grond van de beide Europese richtlijnen zijn aangewezen als speciale beschermingszones (de zogenoemde Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) onder het regime van de Natuurbeschermingswet 1998. Het Waterpark Belterwiede grenst aan het Natura 2000-gebied de Wieden.

Natura 2000-gebied De Wieden

Natura 2000-gebied De Weerribben

Gezien de conserverende werking van voorliggende verordening is geen sprake van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die een verstoring zouden kunnen vormen.

4.8.2 Soortenbescherming

Behalve de mogelijke effecten op natuurgebieden moet ook duidelijk zijn of het betreffende plan effecten heeft, en zo ja welke, op beschermde soorten. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Staatsblad 1999, 264, laatstelijk gewijzigd Staatsblad 2009,617). Deze wet is de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor wat betreft de soortenbescherming. Gezien de conserverende werking van voorliggende beheersverordening is geen sprake van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die een verstoring zouden kunnen vormen.

De percelen binnen het plangebied zijn vooral in gebruik als erf, tuin of terrein bij de aanwezige bebouwing of als groenvoorziening. De groenvoorzieningen bestaan onder meer uit bermen, oevers en houtsingels. Binnen het plangebied zijn geen nieuwe ontwikkelingen voorzien die nader onderzoek naar flora en fauna-aspecten noodzakelijk maken. Bij eventuele nieuwe ontwikkeling dient een afzonderlijke afweging te worden gemaakt waarbij wordt beoordeeld of flora en fauna-aspecten in het geding zijn.

4.9 Cultuurhistorie

Binnen het verordeningengebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig.

4.10 Archeologie

In de beheersverordening wordt de bestaande situatie vastgelegd en zijn geen nieuwe ontwikkelingen voorzien die tot bodemingrepen leiden. Archeologisch onderzoek wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. De gemeente Steenwijkerland beschikt over een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart, die bij eventuele nieuw ontwikkelingen geraadpleegd kan worden.

Hoofdstuk 5 Juridische opzet

5.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 is reeds aangegeven wat de gehanteerde uitgangpunten zijn geweest bij het opstellen van deze beheersverordening. In dit hoofdstuk worden - voor zover dit nodig en wenselijk wordt geacht - de van deze beheersverordening deel uitmakende regels van een nadere toelichting voorzien. Het juridische gedeelte van de beheersverordening bestaat uit de verbeelding en de regels. De regels geven inhoud aan de op de verbeelding aangegeven bestemmingen. Ze geven aan waarvoor de gronden en opstallen al dan niet gebruikt mogen worden en wat en in welke vorm er gebouwd mag worden.

5.2 De verbeelding

Op de verbeelding zijn aangegeven:

- de grens van het besluitgebied;
- besluitvlakken.

De gronden gelegen binnen de grens van het besluitgebied zijn geregeld binnen de beheersverordening. Het besluitgebied is dan ook niets anders dan het plangebied bij een bestemmingsplan.

Middels een besluitvlak is in deze beheersverordening de begrenzing van het vigerende bestemmingsplan opgenomen. Door middel van een koppeling naar de bijlagen bij de regels zijn op basis van dit besluitvlak de plankaart en voorschriften van dit vigerende bestemmingsplan één op één vastgelegd.

5.3 Opbouw van de regels

De regels zijn als volgt opgebouwd:

- Inleidende regels;
- Bestemmingsregels;
- Algemene regels;
- Overgangs- en slotregels.

In artikel 1 zijn de inleidende regels opgenomen: een omschrijving van de in de regels gebruikte begrippen die om een nadere omschrijving vragen.

Vervolgens zijn in artikel 2 de bouw- en gebruiksregels opgenomen. In dit artikel is de koppeling gelegd naar het vigerende plan, dat als bijlage bij de regels is opgenomen. Ook is vastgelegd dat bestaand legaal gebruik mag worden voortgezet en is de vertaalslag gemaakt van 'oude' bestemmingsplantermen (onder meer 'vrijstelling' en 'aanlegvergunning') naar huidige standaarden.

In artikel 3 is overeenkomstig het Besluit ruimtelijke ordening de anti-dubbelregel opgenomen. Deze regel wordt opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens dit plan bepaalde bouwwerken niet meer dan een bepaald deel of een bepaalde oppervlakte van een bouwperceel mogen beslaan, het resterende onbebouwde terrein ook nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

In artikel 4 zijn de wijzigingsbevoegdheden en nadere eisen regeling uit de vigerende bestemmingsplannen buiten toepassing verklaart, teneinde geen ontwikkelingen mogelijk te maken, conform vereisten voor toepassing van het instrument beheersverordening.

In artikel 5 en 6 tenslotte worden het overgangsrecht en de slotregel, zoals voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening, overgenomen.

Hoofdstuk 6   Uitvoerbaarheid

6.1   Economische uitvoerbaarheid

De beheersverordening voorziet in een actuele regeling voor de bestaande situatie op Waterpark Belterwiede. De beheersverordening voorziet niet in de realisering van nieuwe zaken van gemeentewege. Voor de gemeente Steenwijkerland zijn aan het planvoornemen dan ook geen noemenswaardige kosten verbonden. De economische uitvoerbaarheid is niet in het geding

6.2   Maatschappelijke uitvoerbaarheid

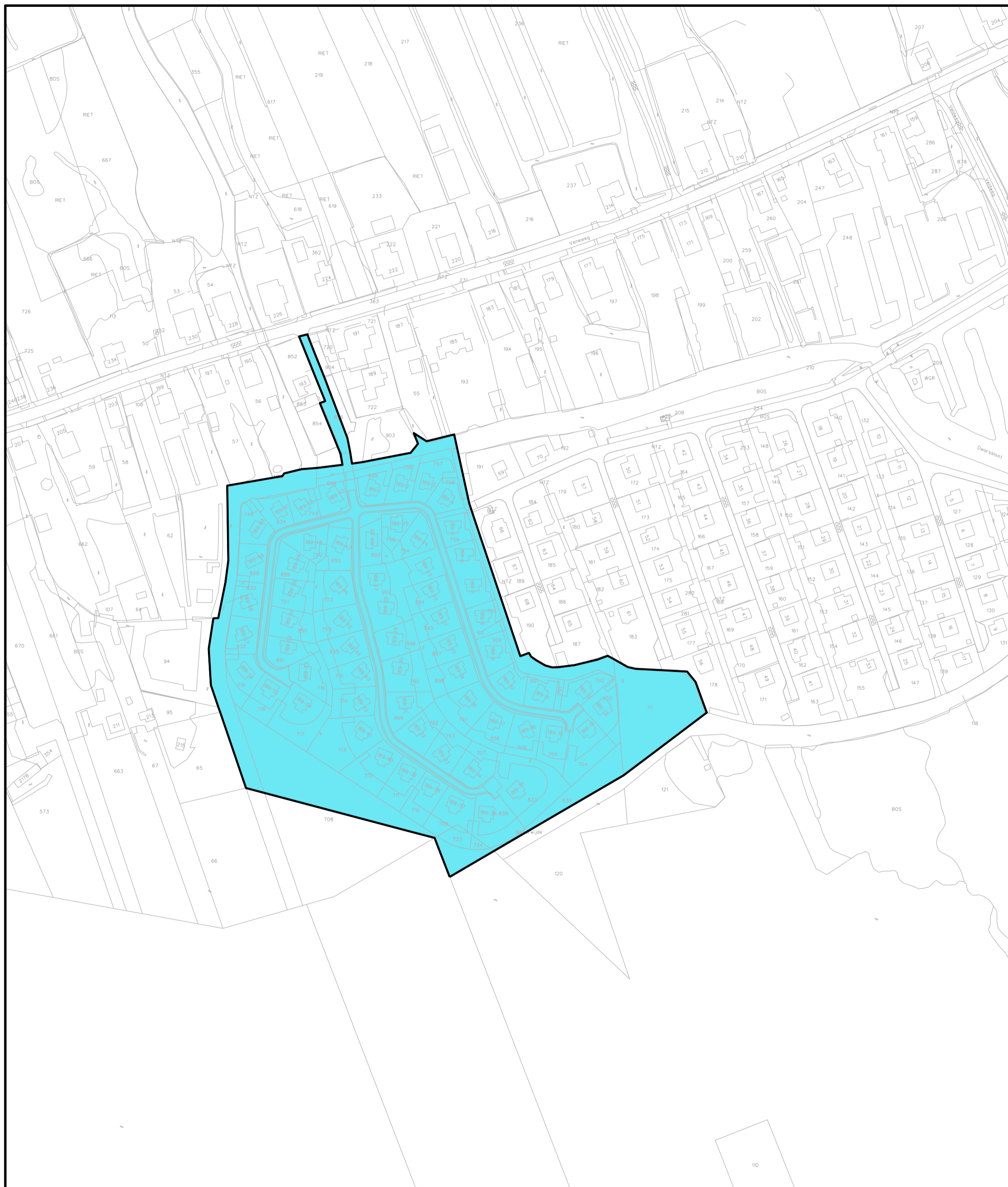
De beheersverordening voorziet, gelet op het karakter van dit instrument, niet in grote c.q. ingrijpende veranderingen, waarbij particuliere belangen geschaad zouden kunnen worden. Het vigerende plan vormt de basis voor deze beheersverordening.

Op grond hiervan kan geconcludeerd worden dat er geen wezenlijke veranderingen voor de planperiode van deze beheersverordening worden verwacht.

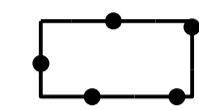
Terug naar het agendapunt

5.2. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage verbeelding ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Verordeningengebied

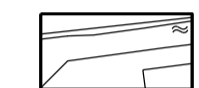
Waterpark Belterwiede

Besluitvlakken

Waterpark Belterwiede

Verklaring

Ondergrond

Vastgesteld door de raad dd.
de griffier,

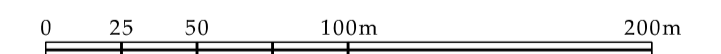
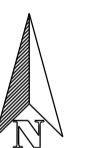
de voorzitter,

Beheersverordening

Waterpark Belterwiede

ID plan: NL.IMRO.1708.BVOWpBelterwiede-VA01
datum: 15 oktober 2014
status: vastgesteld
formaat: 62 x 124 cm

schaal 1:2.000

OD 205^{SL}

Einde bijlage: 5.2. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage verbeelding

[Terug naar het agendapunt](#)

5.3. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage planregels ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

PLANREGELS

BEHEERSVERORDENING WATERPARK BELTERWIEDE

status: vastgesteld
datum: 17 oktober 2014
IDN: NL.IMRO.1708.BVOWpBelterwiede-VA01
werknr.: 012-RT-02

Inhoudsopgave

Regels		5
Hoofdstuk 1	Inleidende regels	5
Artikel 1	Begrippen	5
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels	7
Artikel 2	Bouw- en gebruiksregels	7
Hoofdstuk 3	Algemene regels	9
Artikel 3	Antidubbeltelbepaling	9
Artikel 4	Buiten toepassing verklaring	10
Artikel 5	Inwerkingtreding	11
Hoofdstuk 4	Overgangs- en slotregels	13
Artikel 6	Overgangsrecht	13
Artikel 7	Slotregel	15
Bijlagen		17
Bijlage 1	Voorschriften Waterpark Belterwiede	
Bijlage 2	Plankaart Waterpark Belterwiede	

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 verordening:

de Beheersverordening Waterpark Belterwiede van de gemeente Steenwijkerland.

1.2 verordeningsgebied:

het gebied waarop deze verordening van toepassing is, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1708.BVOWpBelterwiede-VA01 met de bijbehorende regels en bijlagen.

1.3 besluitvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 besluitsubvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden, aanvullend op de regels als gesteld ten gevolge van een besluitvlak.

1.5 bestaand legaal gebruik:

het (al dan niet aanwezige) gebruik van de gronden en bouwwerken zoals toegestaan conform:

- a. een voor deze verordening in werking getreden bestemmingsplan;
- b. een omgevingsvergunning voor het gebruik, waaronder wordt verstaan een persoonsgebonden omgevingsvergunning voor permanente bewoning.

1.6 bestaande legale bouwwerken:

bouwwerken die op het tijdstip van de vaststelling van de verordening:

- a. aanwezig zijn én bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zijn gebouwd;
- b. nog kunnen worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen.

1.7 bestaande oppervlakte:

de oppervlaktemaat, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand is gekomen of tot stand zal komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.8 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.9   bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 2 Bouw- en gebruiksregels

In het verordeningsgebied gelden de volgende regels:

2.1 bouwen en gebruik

Ten aanzien van het gebruik, het bouwen en het uitvoeren van werken en werkzaamheden geldt:

- a. ter plaatse van het besluitvlak 'Waterpark Belterwiede' de regeling zoals opgenomen in Bijlage 1 en de daarbij behorende kaart zoals opgenomen in Bijlage 2.

2.2 bestaand legaal gebruik

In aanvulling op het bepaalde in lid 2.1 geldt, voor zover het bestaande legale gebruik (bouwen en gebruik) afwijkt van hetgeen in lid 2.1 is geregeld, het volgende:

- a. de in het verordeningsgebied gelegen gronden en bestaande legale bouwwerken mogen worden gebruikt overeenkomstig het bestaande legale gebruik;
- b. bestaande legale bouwwerken mogen worden vervangen door bouwwerken van dezelfde afmetingen en op dezelfde locatie;

2.3 permanente bewoning

Permanente bewoning op basis van het bepaalde in lid 1.5 sub b komt te vervallen wanneer de betreffende omgevingsvergunning vervalt.

2.4 aanvullende regels

In aanvulling op het bepaalde in lid 2.1 geldt het volgende:

- a. daar waar in de bijlagen 'aanlegvergunning' staat wordt gelezen: 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden';
- b. daar waar in de bijlagen 'bouwvergunning' staat wordt gelezen: 'omgevingsvergunning voor het bouwen';
- c. daar waar in de bijlagen 'vrijstelling te verlenen' staat wordt gelezen: 'af te wijken';
- d. daar waar in de bijlagen 'vrijstelling' staat wordt gelezen: 'afwijking';

Een omgevingsvergunning, vrijstelling of ontheffing die ten tijde van de inwerkingtreding van de beheersverordening is verleend voor een bouw- en/of gebruiksactiviteit waarvoor ingevolge deze regels een omgevingsvergunning voor het afwijken van de beheersverordening is vereist, wordt gelijkgesteld met een dergelijke omgevingsvergunning.

Hoofdstuk 3   Algemene regels

Artikel 3   Antidubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 4   Buiten toepassing verklaring

In het verordeningengebied worden alle in Bijlage 1 opgenomen wijzigingsbevoegdheden (ontwikkelingsregelingen), waaraan niet reeds uitvoering is gegeven, buiten toepassing verklaard.

Artikel 5 Inwerkingtreding

5.1 Inwerkingtreding

De verordening treedt in werking met ingang van de dag na de dag van de bekendmaking als bedoeld in artikel 139 van de Gemeentewet.

5.2 Intrekking BVO Recreatieterreinen

op het moment van inwerkingtreding wordt de Beheersverordening Recreatieterreinen, vastgesteld bij raadbesluit van 18 juni 2013, voor zover deze van toepassing is binnen het verordeninggebied, ingetrokken.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 6 Overgangsrecht

6.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de bouwvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

6.2 Afwijking

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 6.1 met maximaal 10%.

6.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 6.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening, maar zijn gebouwd in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

6.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

6.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met de verordening strijdige gebruik, bedoeld in lid 6.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

6.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 6.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

6.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 6.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan danwel met de voorheen geldende beheersverordening, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan en met het voor die verordening geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 7 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van de Beheersverordening Waterpark Belterwiede.

Bijlagen

Bijlage 1   Voorschriften Waterpark Belterwiede

Inhoudsopgave

Paragraaf I. Definities

Artikel 1. Begripsbepalingen.....	1
Artikel 2. Wijze van meten.....	3

Paragraaf II. Bestemmingen

Artikel 3. Verblijfsrecreatieve doeleinden	4
Artikel 4. Oevers met natuurlijke waarden.....	6
Artikel 5. Water	7
Artikel 6. Water met landschappelijke en natuurlijke waarden.....	8

Paragraaf III. Algemene bepalingen

Artikel 7. Aanvullende vrijstellingsbevoegdheden	9
Artikel 8. Dubbeltelbepaling.....	10
Artikel 9. Gebruiksbeepaling.....	11
Artikel 10. Overgangsbepalingen	12
Artikel 11. Strafbepaling.....	13
Artikel 12. Titel.....	14

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze voorschriften wordt verstaan onder:

- a. het plan: het bestemmingsplan "**Waterpark Belterwiede**" van de gemeente Steenwijk;
- b. de kaart: de kaart die deel uitmaakt van het plan en als zodanig is gewaarmerkt (tek. no. SE0118AA);
- c. bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal welke, hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;
- d. gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
- e. ander-bouwwerk: een bouwwerk, geen gebouw zijnde;
- f. ander-werk: een werk, geen bouwwerk zijnde;
- g. bebouwing: één of meer gebouwen en/of andere-bouwwerken;
- h. bebouwingsgrens: een op de kaart, blijkens de daarop voorkomende verklaring, als zodanig aangewezen lijn, welke door gebouwen niet mag worden overschreden, behoudens overschrijdingen die krachtens deze voorschriften zijn toegestaan;
- i. gevelbouwsgrens: een op de kaart blijkens de daarop voorkomende verklaring, als zodanig aangegeven lijn;
- j. bebouwingsvlak: een door bebouwingsgrenzen op de kaart omgeven oppervlak, binnen hetwelk volgens deze voorschriften bepaalde gebouwen mogen worden opgericht;
- k. bouwperceel: een stuk grond, waarop krachtens het plan een zelfstandige bebouwing met één gebouw of bij elkaar behorende gebouwen is toegestaan;
- l. perceelgrens: een grens van een bouwperceel;
- m. voorgevel: de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw of, indien een perceel met meerdere zijden aan de weg grenst, die als zodanig door burgemeester en wethouders aan te wijzen gevel(-s);

-
- n. woning: een gebouw of een gedeelte van een gebouw, krachtens aard en indeling geschikt en bestemd voor de huisvesting van een huishouding;
- o. bijgebouw: een gebouw, dat een functionele eenheid vormt met het hoofdgebouw en dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw;
- p. onderkomens; voor verblijf geschikte al dan niet aan de bestemming onttrokken voer- en vaartuigen en kampeermiddelen;
- q. recreatiewoning: een gebouw, waarvoor een vergunning ingevolge artikel 40 van de Woningwet is vereist en dat dient als periodiek verblijf voor recreanten, die hun hoofdverblijf elders hebben;
- r. permanente bewoning: bewoning van een recreatiewoning als hoofdverblijf;
- s. bedrijfswoning: een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bestemd voor (het gezin of een daarmee gelijk te stellen samenlevingsvorm van) één persoon, wiens huisvesting daar, met het oog op de bestemming van het gebouw of terrein noodzakelijk is;
- t. landschappelijke waarde: de aan een gebied toegekende waarde, in verband met de waarneembare verschijningsvorm van dat gebied;
- u. natuurlijke waarden: aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige en/of biologische elementen voorkomend in dat gebied;
- v. seksinrichting: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte, waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een prostitutiebedrijf, waaronder begrepen een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;
- w. bebouwingspercentage: de bebouwde oppervlakte der gebouwen uitgedrukt in procenten van nader aangewezen gronden.

Artikel 2. Wijze van meten

Bij de toepassing van deze voorschriften wordt als volgt gemeten:

- a. breedte van gebouwen:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of de harten van scheidingsmuren;
- b. oppervlakte van gebouwen:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken, harten van scheidingsmuren;
- c. inhoud van gebouwen:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken, harten van scheidingsmuren en dakvlakken en boven beganegrondvloeren;
- d. goothoogte van gebouwen:
van de snijlijn van dakvlak en gevelvlak tot aan de gemiddelde hoogte van het aansluitende, afgewerkte terrein;
- e. hoogte van gebouwen en/of andere-bouwwerken (tenzij in de voorschriften anders is bepaald):
van het hoogste punt der gebouwen (ondergeschikte bouwwerken, zoals schoorstenen, ventilatiekappen, lichtkoepels en antennes hieronder niet begrepen) en/of andere-bouwwerken tot aan de gemiddelde hoogte van het aansluitende, afgewerkte terrein.

Artikel 3. Verblifsrecreatieve doeleinden

A. Doeleindenomschrijving

Gronden op de kaart aangewezen voor "**verblifsrecreatieve doeleinden**" zijn bestemd voor recreatief verblijf in recreatiewoningen, welke bedrijfsmatig geëxploiteerd dienen te worden, met de daarbij behorende voorzieningen, waaronder begrepen voorzieningen ten behoeve van onderhoud en beheer, parkeervoorzieningen, water, insteekhaventjes en aanlegsteigers, met daarbij behorende gebouwen, andere bouwwerken, terreinen en ontsluitingswegen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**verblifsrecreatieve doeleinden**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd, bouwwerken ten dienste van de bestemming - niet zijnde bedrijfswoningen - met dien verstande dat:

1. voor **recreatiewoningen** geldt dat:
  - a. het totaal aantal recreatiewoningen ten hoogste bedraagt 65
  - b. de recreatiewoningen uitsluitend vrijstaand mogen worden gebouwd;
  - c. de goothoogte ten hoogste bedraagt 3,50 m
  - d. de hoogte ten hoogste bedraagt 6 m
  - e. de inhoud van een recreatiewoning inclusief berging en inclusief kelders, ten hoogste bedraagt 250 m³
  - f. de onderlinge afstand van de recreatiewoningen ten minste bedraagt 7 m
  - g. er geen vrijstaande en aangebouwde bijgebouwen mogen worden opgericht;
2. voor **andere-bouwwerken** geldt dat:
  - a. de hoogte van lantaarnpalen en vlaggenmasten ten hoogste bedraagt 6 m
  - b. de hoogte van overige andere-bouwwerken ten hoogste bedraagt 2,50 m

C. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in lid B sub 1 onder e en toestaan dat de maximale inhoud van een recreatiewoning inclusief berging en inclusief kelders wordt vergroot tot ten hoogste

met dien verstande dat deze vrijstelling voor ten hoogste van het totale aantal toegestane recreatiewoningen mag worden verleend.

300 m³
15 %

D. Gebruiksbeplating

Onder strijdig gebruik als bedoeld in **artikel 9** wordt ten aanzien van de in dit artikel bedoelde gronden en opstallen in ieder geval verstaan:

1. het gebruik van de in **lid B sub 1** genoemde recreatiewoningen, ten behoeve van permanente bewoning;
2. het gebruik van de gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens.

Artikel 4. Oevers met natuurlijke waarden

A. Doeleindenomschrijving

Gronden op de kaart aangewezen voor "**oevers met natuurlijke waarden**" zijn bestemd voor oeverstroken en oeverbeschoeiingen, alsmede het behoud, de bescherming en/of het herstel van de natuurlijke waarden, zoals deze tot uitdrukking komen in de beplantingselementen, waaronder in elk geval wilgen en riet, en - voor zover van toepassing - daaraan ondergeschikt water en/of de waterrecreatieve voorzieningen, met daarbij behorende andere-bouwwerken en voorzieningen.

B. Bouwvoorschrift

Op de tot "**oevers met natuurlijke waarden**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

9

o 2,50 m

Artikel 5. Water

A. Doeleindenomschrijving

Gronden op de kaart aangewezen voor "water" zijn bestemd voor sloten, kanalen, vaarten, plassen, watergangen en oeverstroken, alsmede voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding en, voor zover van toepassing, het verkeer te water en/of de waterrecreatie met daarbij behorende voorzieningen en andere-bouwwerken waaronder onder andere zijn begrepen bruggen.

B. Bouwvoorschrift

Op de tot "water" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

3,50 m

met uitzondering van scheepvaarttekens waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt

15 m

Artikel 6. Water met landschappelijke en natuurlijke waarden

A. Doeleindenomschrijving

Gronden op de kaart aangewezen voor "**water met landschappelijke en natuurlijke waarden**" zijn bestemd voor plassen, watergangen en oeverstroken, alsmede voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding met daarbij behorende andere-bouwwerken en voorzieningen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**water met landschappelijke en natuurlijke waarden**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

3,50 m

C. Aanlegvoorschriften

1. Het is verboden op of in de tot "**water met landschappelijke en natuurlijke waarden**" bestemde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de navolgende andere-werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:
  - a. het aanbrengen van beschoeiingen, kaden, dijken, dammen en vlonders;
  - b. het graven, vergraven, verbreden, verdiepen of dempen van watergangen;
  - c. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.
2. Het gestelde **onder 1** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan dan wel worden uitgevoerd krachtens een in het kader van de Natuurbeschermingswet vastgesteld beheersplan.
3. De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd **onder 1** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de natuurlijke en/of de landschappelijke waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Artikel 7. Aanvullende vrijstellingsbevoegdheden

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het plan:

1. ten aanzien van ondergeschikte punten met het oog op de aanpassing aan de werkelijke afmetingen in het terrein, met dien verstande dat de op de kaart aangewezen afstand tussen enige bebouwingsgrens en enige weggrens niet wordt verkleind, de structuur van het plan niet wordt aangetast, de belangen van derden in redelijkheid niet worden geschaad en de vrijstelling gewenst en noodzakelijk wordt geacht voor de juiste verwezenlijking van het plan;
2. voor afwijkingen ten aanzien van de voorgeschreven afmetingen van de bebouwing, met dien verstande dat de afwijkingen niet meer dan mogen bedragen van de in deze voorschriften genoemde, dan wel op de kaart aangewezen of daarvan te herleiden maten; 10 %
3. ten behoeve van de bouw van kleine niet voor bewoning bestemde bouwwerken voor openbare diensten met dien verstande dat:
  - a. de inhoud ten hoogste bedraagt 50 m³
  - b. in afwijking van het bepaalde **onder a** de inhoud van een gasdrukregel- en meetstation ten hoogste bedraagt 15 m³
  - c. de hoogte ten hoogste bedraagt 3,50 m
4. ten aanzien van het bepaalde over het bouwen van (hoofd-)gebouwen binnen het bebouwingsvlak en toestaan dat de grenzen van het bebouwingsvlak naar de buitenzijde worden overschreden door plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen en schoorstenen;
5. voor de bouw van masten ten behoeve van het landelijke alarmeringsnet met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt 20 m en de belangen van de gebruikers en/of eigenaren van de aanliggende gronden niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 8. Dubbeltelbepaling

Grond, welke eenmaal op basis van deze voorschriften bij het verlenen van een bouwvergunning in aanmerking werd of moest worden genomen, hetzij als bouwperceel, hetzij anderszins, dient als zodanig bij de beoordeling van een latere aanvraag om bouwvergunning buiten beschouwing te worden gelaten.

Artikel 9. Gebruiksbeplating

- A. Het is verboden gronden of opstallen te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan de grond gegeven bestemming.
- B. Onder strijdig gebruik als bedoeld in **lid A** wordt in ieder geval verstaan het gebruik of laten gebruiken van gebouwen voor seksinrichting.
- C. Het gebruik van gronden en opstallen, strijdig met het plan op het tijdstip van het van rechtskracht worden daarvan, mag worden gehandhaafd.
- D. Wijziging van het met het plan strijdige gebruik van gronden en opstallen is verboden, tenzij door deze wijziging van het gebruik de afwijking van het plan niet wordt vergroot.
- E. Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in **de leden A en D**, indien strikte toepassing van de verbodsbepalingen zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 10. Overgangsbepalingen

Bouwwerken, welke bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel in uitvoering zijn of mogen worden opgericht krachtens een bouwvergunning, waarvan de aanvraag voor het bovengenoemde tijdstip is ingediend en die afwijken van het plan, mogen:

1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijkingen naar hun aard niet worden vergroot;
2. gedeeltelijk worden uitgebreid, mits de inhoud met niet meer dan
3. met inachtneming van de naar de weg gekeerde bestemmingsgrens, tenzij zulks onmogelijk is, geheel worden vernieuwd, indien het bouwwerk door een calamiteit is verwoest, een en ander behoudens onteigening en mits de aanvraag om bouwvergunning binnen twee jaar na de calamiteit is ingediend.

10 %

Artikel 11. Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel:

- **6, lid C;**
- **9, de leden A en D;**

is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Artikel 12. Titel

Deze voorschriften kunnen worden aangehaald als:

"VOORSCHRIFTEN BESTEMMINGSPLAN WATERPARK BELTERWIEDE"

februari 2001,
gew.: maart 2001,
november 2001,
mei 2002,
oktober 2002.

Aldus vastgesteld door de Raad in de vergadering d.d. 16 oktober 2002.

, Voorzitter

Wes...

, Secretaris

Goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde
Staten van Overijssel d.d. 20 mei 2003
kenmerk 1266/2002/3033

Gedeputeerde Staten voornoemd,

voorzitter,

secretaris,

The image shows two handwritten signatures. The top signature is a cursive signature, likely of the chair, and the bottom signature is a more stylized signature, likely of the secretary. Both signatures are written in black ink.

Bijlage 2 Plankaart Waterpark Belterwiede

Plannummer: **WNP - 10 -**
 Cluster RO **Belterwiede;**
Waterpark Belterwiede
 Status: onherroepelijk
 Vaststelling/besluitnr: 16-10-2002 / 2002/133
 Goedkeuring/besluitnr: 20-5-2003 / RWB/2002/3033 / geheel
 goedgekeurd
 In werking treding: 18-9-2003

- aanduidingen**
- kadastrale gegevens
  - grens van het plan
  - bebouwingsgrens
  - brug
  - hoofdontsluiting
  - dam

- bestemmingen**
- verblijfsrecreatieve doeleinden
  - oevers met natuurlijke waarden
  - water
  - water met landschappelijke en natuurlijke waarden

*Behoort bij vaststelling
 van d.d. 16-10-2002
 Was getekend
 drs. A.W. van der Spek*

vastgesteld d.d. 16-10-2002

GEMEENTE STEENWIJK
bestemmingsplan Waterpark
Belterwiede
 tek. no. SE0118AA (okt.'02)

melkmarkt 45 - postbus 1158 - 8001 BD zwolle - tel. 038 4216800

schaal 1 : 1.000
 stedenbouwkundig
 adviesbureau
 witpaard
 partners

Einde bijlage: 5.3. Beheersverordening waterpark Belterwiede - bijlage planregels

[Terug naar het agendapunt](#)

6.0. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/79

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:
Vaststelling Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:
Vast te stellen de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Steenwijkerland 2015

Samenvatting:
De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de huisvesting van het primair, voortgezet en speciaal voortgezet onderwijs. Voor het primair en speciaal voortgezet onderwijs omvat die verantwoordelijkheid grosso modo nieuwbouw, uitbreiding en groot- of buitenonderhoud. Dit onderhoud betreft activiteiten veelal aan de buitenzijde van het gebouw met een vervangingscyclus van 10 jaar of meer.

Het onderdeel onderhoud wordt per 1 januari 2015 van de gemeente overgeheveld naar de schoolbesturen. Voor het voortgezet onderwijs is dat in 2005 al gebeurd.

Deze overheveling wordt bij wijziging in de onderwijswetgeving per 1 januari 2015 doorgevoerd. Nadere regelgeving op de uitvoering van de huisvestingsverantwoordelijkheid van de gemeente is neergelegd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. De wijziging heeft dus ook gevolgen voor de gemeentelijke regelgeving. Deze moet noodzakelijkwijs worden aangepast.

Uitgangspunt van de gemeentelijke regelgeving is de modelverordening van de VNG. Conform dit model is de gemeentelijke verordening aangepast. Het betreft uitsluitend technische aanpassingen waarbij de onderhoudsactiviteiten uit de verordening is gehaald en de regelgeving door 'gelijktrekking' van het primair onderwijs met het voortgezet onderwijs deels ook vereenvoudigd kon worden.

Overleg schoolbesturen

Onderwijs huisvestingsaangelegenheden moeten in OOGO-overleg (op overeenstemming gericht overleg) met de schoolbesturen worden besproken. Met verwijzing naar het verslag van het overleg gehouden op 1 oktober 2014 het volgende.

De schoolbesturen hebben negatief geadviseerd op de nieuwe verordening. Dit advies is gebaseerd op een 4-tal opmerkingen:

- * het onbenoemd laten van de activiteit renovatie
- * strijdigheid van de verordening met jurisprudentie
- * de (huidige) regels voor overdracht van schoolgebouw naar de gemeente
- * de aankondiging van de VNG om met nadere aanpassingen te komen.

In meerderheid adviseren de schoolbesturen nu geen nieuwe verordening vast te stellen.

Schoolbesturen hechten er waarde aan te vermelden, dat het advies in goed overleg tot stand is gekomen.

Toelichting en reactie op de genoemde punten.

Renovatie

Het probleem renovatie is bekend. In de onderwijswetgeving geldend vanaf 1 januari 2015 worden als voorziening in de huisvesting voor de gemeente genoemd nieuwbouw en uitbreiding.

Renovatie wordt niet genoemd. Waarmee wordt gezegd dat het niet tot de verantwoordelijkheid van de gemeente wordt gerekend. In de voorbereidingsprocedure van de hiermee gemoeide wetswijzigingen zijn hier kamervragen over gesteld. De staatssecretaris heeft hierop geantwoord dit over te laten aan het overleg tussen schoolbesturen. Het is een lastig onderwerp en overal in het land "worstelt" men hiermee.

Renovatie kent elementen van aanpassing en geschikt maken van het schoolgebouw naar de huidige eisen voor het geven van onderwijs. Het heeft ook elementen in zich van verlenging van de levensduur van het gebouw. Dat wordt wel uitgelegd als liggende in het verlengde van nieuwbouw. Bovendien past in een afweging van een algehele renovatie de vraag of (vervangende) nieuwbouw meer gewenst is, bijvoorbeeld in het belang van de realisatie van geformuleerd lokaal huisvestingsbeleid.

In het OOGO hebben de schoolbesturen aangegeven dat dit in onze gemeente niet onbenoemd mag blijven. Veel scholen zijn ouder dan 40 jaar waardoor schoolbesturen al op redelijk korte termijn voor dergelijke afwegingen komen te staan. Het is voor hen dan ook belangrijk vooraf te weten welke positie en rol de gemeente bereid is in te nemen. Het gevraagde overleg zou moeten leiden tot het maken van afspraken. Met het afgeven van een negatief advies hebben schoolbesturen collectief de gemeente het signaal willen meegeven dit overleg aan te gaan met de bereidheid tot afspraken te komen.

Dit signaal is helder en voorstellen om dit overleg in te richten zijn door de schoolbesturen positief ontvangen.

Strijdigheid met jurisprudentie

Geduid werd op het artikel dat de gemeente aan de toestemming voor verhuur door het schoolbestuur de voorwaarde kan verbinden dat voor de verhuur een huur verschuldigd is. De Hoge Raad heeft in uitspraken hier stringente voorwaarden aan verbonden, die er in de praktijk toe leiden dat het voor de gemeente uiterst moeilijk is om aan te tonen dat het vragen van een huurvergoeding gerechtvaardigd is. Echter de bepaling sec is niet in strijd met gerechtelijke uitspraken en in de toelichting op deze bepaling worden de eisen die gesteld zijn door de Hoge Raad expliciet aangehaald.

Overdracht van schoolgebouw aan de gemeente.

Gewezen werd op de bepaling dat de gemeente een staat van onderhoud kan verlangen om vast te stellen of er sprake is van achterstallig onderhoud. Deze bepaling is niet nieuw. Het staat al vanaf het moment dat de gemeente de onderwijshuisvesting van het rijk heeft overgekregen in de verordening. In de huidige actualiteit van krimpscenario's en een vergrote verantwoordelijkheid en risico's bij de schoolbesturen komt aspect wat meer op de voorgrond. Bij de tot dusver overgedragen schoolgebouwen naar de gemeente is geen staat van onderhoud opgesteld. Redenen hiervan zijn enerzijds, dat vaak al een aantal jaren voorafgaande aan het sluiten van de school afspraken worden gemaakt over het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden. Anderzijds is de toekomst van het gebouw vaak zo onzeker dat geen grond aanwezig is om een financiële bijdrage van het schoolbestuur te eisen voor niet gepleegd onderhoud.

Gelet ook op het zeer beperkte aantal schoolgebouwen die de eerst komende jaren vrij komen en de beperkte mogelijkheden van herbestemming van die gebouwen is het niet noodzakelijk dat een algehele nulmeting naar 40 schoolgebouwen wordt gedaan. Bij de start van de gestructureerde meerjarenonderhoudsplanning is ook een nulmeting uitgevoerd. Na verloop van jaren daalt de waarde van een dergelijke meting weer.

Aanpassing verordening

Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd door de VNG zijn door de deelnemers diverse opmerkingen gemaakt. De VNG heeft deze geïnventariseerd en zich beraden op de mate waarop deze zouden moeten leiden tot aanpassing van de model-verordening. Eind september 2014 is de VNG gekomen met lijst van wijzigingen. Deze zijn alle van technische aard en intussen in de voorliggende verordening verwerkt.

Vaststelling verordening

Naar onze mening moet het meerderheidsadvies om nu geen nieuwe verordening vast te stellen niet worden opgevolgd. Daar zijn twee redenen voor. Ten eerste is het uit juridisch oogpunt correcter om per 1 januari 2015 de gemeentelijke regelgeving in de pas te laten lopen met de onderwijswetgeving.

En ten tweede is de werkelijke reden vanuit het OOGO druk te zetten op het overleg over het onderwerp renovatie. Daar wordt al aan gewerkt zal ook met voortvarendheid in gang gezet worden.

Resumerend wordt voorgesteld de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs vast te stellen.

Bijlagen bij het voorstel   Verslag OOGO 1 oktober 2015; Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

MO

adviseur

Ulbe Koopman, tel.: , email:

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 25-11-2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/79

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4-11-2014, nummer 2014/79;

b e s l u i t :

Vast te stellen de volgende verordening:

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Steenwijkerland 2015

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- aanvraag: verzoek om het bekostigen van een voorziening of om het bekostigen van een voorbereidingskrediet;
- aanvrager: het bevoegd gezag dat een aanvraag indient;
- advies Onderwijsraad: advies van de Onderwijsraad als bedoeld in artikel 95, negende lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 93, negende lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 76f, negende lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- bevoegd gezag: bevoegd gezag van een volgens de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra of de Wet op het voortgezet onderwijs bekostigde openbare of bijzondere school die geheel of gedeeltelijk gehuisvest is in een gebouw dat zich bevindt op het grondgebied van de gemeente;
- lokaal bewegingsonderwijs: ruimte die geschikt is voor het bewegingsonderwijs;
- minister: minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- nevenvestiging: deel van een school dat door de minister op grond van artikel 85 van de Wet op het primair onderwijs, de artikelen 76a of 76b van de Wet op de expertisecentra of artikel 16, tweede en derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voor bekostiging in aanmerking is gebracht;
- overzicht: overzicht als bedoeld in artikel 96 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 94 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76g van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- permanent gebouw: ruimte die door de keuze van het ontwerp en de aard van de constructie en materialen ten minste 60 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan functioneren;
- programma: programma als bedoeld in artikel 95 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 93 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76f van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- school:

1. school voor basisonderwijs: basisschool of speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs;
  2. school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs: school voor speciaal onderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op de expertisecentra en een school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra;
  3. school voor voortgezet onderwijs: school of scholengemeenschap voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, voor voorbereidend beroepsonderwijs en voor praktijkonderwijs als bedoeld in de artikelen 1, 2 en 5 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- tijdelijk gebouw: al dan niet verplaatsbare ruimte die door de keuze van het ontwerp en de aard van de constructie en materialen minstens 15 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan functioneren;
  - verhuur: gebruik van een onderwijsgebouw door derden, niet zijnde onderwijsgebruik of gebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden;
  - voor blijvend gebruik bestemde voorziening: voorziening die volgens de uitkomst van de prognose als bedoeld in bijlage II minimaal 15 jaar noodzakelijk is;
  - voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening: voorziening die volgens de uitkomst van de prognose als bedoeld in bijlage II maximaal 15 jaar noodzakelijk is;
  - voorziening: voorzieningen in de huisvesting als bedoeld in artikel 2.

Artikel 2. Omschrijving voorzieningen in de huisvesting

Bij het toepassen van deze verordening worden de volgende voorzieningen onderscheiden:

- a. voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen, bestaande uit:
  1. nieuwbouw voor een school die voor het eerst door het rijk voor bekostiging in aanmerking is gebracht, of nieuwbouw om een gebouw waarin een school is gehuisvest geheel of gedeeltelijk te vervangen, al dan niet op dezelfde locatie;
  2. uitbreiding van een gebouw waarin een school is gehuisvest;
  3. het geheel of gedeeltelijk in gebruik nemen van een bestaand gebouw voor het huisvesten van een school;
  4. verplaatsing van een of meer bestaande tijdelijke gebouwen voor het huisvesten van een school;
  5. terrein voor zover nodig voor het realiseren van een voorziening als bedoeld in 1 tot en met 4;
  6. inrichting met onderwijsleerpakket of met leer- en hulpmiddelen voor zover deze nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd;
  7. inrichting met meubilair voor zover dit nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd;
  8. medegebruik van een ruimte voor het onderwijs in een gebouw dat al bij een andere school in gebruik is of van een lokaal bewegingsonderwijs;
- b. herstel van constructiefouten bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie;
- c. herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden;

Artikel 3. Voorbereidingskrediet

Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1 en 2, kan een aanvraag voor het bekostigen van de kosten voor het opstellen van een aanbestedinggereed bouwplan worden

ingediend.

Artikel 4. Vaststellen vergoeding voorzieningen

1. Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1, 2, 6 en 7 wordt de vergoeding vastgesteld overeenkomstig de in bijlage IV opgenomen normbedragen.
2. Voor andere voorzieningen dan bedoeld in het eerste lid wordt de vergoeding vastgesteld op de feitelijke kosten.
3. De vergoeding voor een voorbereidingskrediet als bedoeld in artikel 3 wordt vastgesteld op 8 procent van het geraamde investeringsbedrag.
4. Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1 en 2 kan op de genormeerde vergoedingsbedragen een toeslag van maximaal 5% op de normvergoeding worden toegekend voor het treffen van additionele, bovenwettelijke, voorzieningen voor duurzaamheid gebouw en/of energie.

Artikel 5. Informatieverstrekking

Het bevoegd gezag verstrekt aan het college de gegevens die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het bepaalde in deze verordening. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.

Hoofdstuk 2. Programma en overzicht

Paragraaf 2.1 Aanvragen programma

Artikel 6. Indienen aanvraag

1. Een aanvraag om opname van een voorziening op het programma wordt door het bevoegd gezag bij het college ingediend en moet uiterlijk 31 januari van het jaar waarin van het betreffende programma wordt vastgesteld zijn ontvangen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.
2. Aanvragen die na deze datum worden ontvangen neemt het college niet in behandeling.

Artikel 7. Inhoud aanvraag; gelegenheid tot aanvullen aanvraag; niet behandelen onvolledige aanvraag

1. Een aanvraag vermeldt in ieder geval:
  - a. de naam en het adres van de aanvrager;
  - b. de dagtekening;
  - c. de naam van de school en, als dit van toepassing is, het gebouw waarvoor de voorziening is bestemd;
  - d. de voorziening die wordt aangevraagd;
  - e. de onderbouwing van de noodzaak en de omvang van de gewenste voorziening, bestaande uit:
    1. een prognose van het te verwachten aantal leerlingen van de school voor basisonderwijs, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of de school voor voortgezet onderwijs, als het betreft een aanvraag voor een voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1, 2, 3, 6, 7 of 8, onder de voorwaarde dat de prognose overeenkomstig bijlage II is vastgesteld, tenzij door het college, al dan niet in samenwerking met de bevoegde gezagsorganen van een school voor basisonderwijs, een actuele prognose is opgesteld, welke door het bevoegd gezag wordt onderschreven;
    2. als de aanvraag betrekking heeft op het geheel of gedeeltelijk bekostigen van vervangende nieuwbouw van een gebouw als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1, of herstel van een constructiefout als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, een bouwkundige rapportage die voldoet aan de eisen NEN 2767, zodat de noodzaak van de gevraagde voorziening kan worden vastgesteld;

3. als de aanvraag betrekking heeft op het bekostigen van een voorziening waarvoor de vergoeding wordt vastgesteld op de feitelijke kosten, een begroting van de noodzakelijke kosten voor het bekostigen van de voorziening of, als de aanvraag betrekking heeft op het bekostigen van een voorbereidingskrediet als bedoeld in artikel 3, een kostenbegroting.
  - f. de geplande aanvangsdatum van uitvoering van de voorziening, en
  - g. als het een voorziening betreft als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1 tot en met 5, de aanduiding van de gewenste plaats waar de voorziening moet worden gerealiseerd.
2. Het college stelt de aanvrager voor 15 februari schriftelijk op de hoogte als gegevens als bedoeld in het eerste of tweede lid ontbreken. De aanvrager heeft tot 15 maart de gelegenheid de ontbrekende gegevens aan te vullen. Als dit niet gebeurt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.
  3. Als een door het college in behandeling genomen aanvraag mede is gebaseerd op het aantal leerlingen van de betrokken school op 1 oktober van het jaar waarin het programma wordt vastgesteld, is de aanvrager verplicht dat aantal voor 15 oktober te registreren in de Basisregistratie Onderwijs bij de Dienst Uitvoering Onderwijs. Heeft aanvrager de registratie niet binnen de gestelde termijn gerealiseerd, dan deelt het college dit schriftelijk mede aan de aanvrager en heeft de aanvrager de gelegenheid dit alsnog te doen binnen drie dagen na de datum van ontvangst van de mededeling. Als de registratie niet alsnog binnen drie dagen is verstrekt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

Artikel 8. Opgave ingediende aanvragen

Het college verstrekt aan de bevoegde gezagsorganen een opgave van de aanvragen die overeenkomstig artikel 6 zijn ingediend en geeft daarbij aan welke niet in behandeling worden genomen.

Paragraaf 2.2 Overleg voorafgaand aan vaststellen programma en overzicht

Artikel 9. Toelichting aanvraag; overleg over ingediende begroting

1. Het college of een aanvrager kan verzoeken een aanvraag nader toe te lichten.
2. Het college treedt in overleg met de aanvrager als de aanvraag betrekking heeft op een voorziening waarvoor de vergoeding wordt vastgesteld op de feitelijke kosten en het college van oordeel is dat de door de aanvrager overgelegde kostenbegroting moet worden aangepast.
3. Het college vermeldt in het voorstel tot het vaststellen van het bekostigingsplafond, het programma en het overzicht, bedoeld in paragraaf 2.3:
  - a. de hoogte van het geraamde bedrag, waarvan voor de aangevraagde voorziening wordt uitgegaan, en
  - b. als dit van toepassing is, de redenen waarom in het overleg geen overeenstemming is bereikt over de hoogte van het geraamde bedrag.

Artikel 10. Overleg programma en overzicht; advies Onderwijsraad

1. Voordat het college het programma en het overzicht vaststelt, worden de bevoegde gezagsorganen in een overleg in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de voorgenoemde inhoud van dat voorstel naar voren te brengen.
2. Dit overleg vindt plaats uiterlijk 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop het vast te stellen programma betrekking heeft. De bevoegde gezagsorganen worden ten minste 2 weken voor de door het college vastgestelde datum schriftelijk in kennis gesteld van het tijdstip van het overleg en de voorgenoemde inhoud van het voorstel.
3. De bevoegde gezagsorganen die niet deelnemen aan het overleg kunnen voor het overleg hun zienswijzen schriftelijk kenbaar maken aan het college. Het college stelt de deelnemers aan het overleg van deze zienswijzen in kennis.
4. Het college maakt een verslag van de in het overleg door de bevoegde gezagsorganen naar voren gebrachte zienswijzen. De overeenkomstig het vorige lid ingediende zienswijzen en de

reactie van het college hierop worden opgenomen in het verslag. Het verslag wordt binnen een maand na het overleg toegezonden aan alle bevoegde gezagsorganen.

5. Een bevoegd gezag en het college kunnen de Onderwijsraad verzoeken een advies uit te brengen over het conceptprogramma. Het verzoek bevat een schriftelijk gemotiveerde omschrijving van de onderwerpen waarover advies wordt verwacht. Het advies dient betrekking te hebben op de relatie tussen de voorgenomen inhoud van het programma en de vrijheid van richting en inrichting. Het verzoek en de daarover naar voren gebrachte zienswijzen worden opgenomen in het verslag, bedoeld in het vierde lid.
6. Het college is belast met het indienen van een verzoek om advies bij de Onderwijsraad. Het college zorgt ervoor dat de Onderwijsraad alle stukken ontvangt die nodig zijn voor het beoordelen van het verzoek, waaronder het verslag, bedoeld in het vierde lid.
7. Een afschrift van het door de Onderwijsraad uitgebrachte advies wordt zo spoedig mogelijk door het college toegezonden aan de bevoegde gezagsorganen. Als het advies zou leiden tot één of meer inhoudelijke bijstellingen van de voorgenomen inhoud van het programma worden de bevoegde gezagsorganen door het college bij het toezenden van het afschrift van het advies uitgenodigd voor een nader overleg. In alle andere gevallen beoordeelt het college of nader bestuurlijk overleg over het advies van de Onderwijsraad noodzakelijk is. Het college geeft dit aan bij het toezenden van het afschrift van het advies.
8. Nader overleg als bedoeld in het vorige lid vindt plaats binnen 2 weken nadat het advies van de Onderwijsraad aan de bevoegde gezagsorganen is gezonden. Het college maakt van dit overleg een verslag en voegt dit toe aan het verslag, bedoeld in het vierde lid.

Paragraaf 2.3 Vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Artikel 11. Tijdstip vaststellen bekostigingsplafond

1. Het college stelt het bekostigingsplafond vast voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden naar onderwijssoort of per voorziening.
2. Het programma en het overzicht worden vastgesteld op uiterlijk 31 december voorafgaande aan het jaar waarop het programma betrekking heeft.

Artikel 12. Bekendmaken besluiten vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

1. De besluiten tot het vaststellen van het bekostigingsplafond, het programma en het overzicht worden door het college binnen 2 weken na de datum waarop het besluit is genomen bekend gemaakt door het toezenden of uitreiken van het besluit aan de aanvragers. Gelijktijdig stelt het college de overige bevoegde gezagsorganen schriftelijk in kennis van de genomen besluiten.
2. De besluiten worden gelijktijdig met de bekendmaking ter inzage gelegd.

Paragraaf 2.4 Uitvoeren programma

Artikel 13. Overleg wijze van uitvoering

1. Binnen vier weken nadat het programma is vastgesteld treedt het college in overleg met de aanvrager over de wijze waarop de op het programma geplaatste voorziening wordt uitgevoerd. In dit overleg wordt alle informatie verstrekt die nodig is voor het uitvoeren van de voorziening en worden, voor zover van toepassing, afspraken gemaakt over:
  - a. het bouwheerschap, bedoeld in artikel 103 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 101 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76n van de Wet op het voortgezet onderwijs;
  - b. het tijdstip waarop het bouwplan en de begroting door de aanvrager worden ingediend;
  - c. als dit van toepassing is, een andere wijze waarop de toegekende voorziening wordt uitgevoerd, met inachtneming van het beschikbaar te stellen bedrag;

- d. de wijze waarop het college het bouwplan en de begroting toetst, en of het naar het oordeel van het college noodzakelijk is bij het toetsen van het bouwplan en de begroting rekening te houden met feiten en omstandigheden die gewijzigd zijn ten opzichte van het moment waarop het programma is vastgesteld, waardoor het eerder genomen besluit kan worden herzien;
  - e. de controle op en het afleggen van verantwoording over het besteden van de beschikbaar te stellen middelen;
  - f. de wijze waarop de aanbesteding plaatsvindt;
  - g. de mogelijkheid om vooruitlopend op het aanvragen van het totale investeringskrediet een bedrag aan te vragen voor de kosten van voorbereiding van het bouwplan tot 8 procent van het geraamde investeringsbedrag.
2. De inhoud van de afspraken of het feit dat het overleg niet tot overeenstemming heeft geleid legt het college schriftelijk vast in een verslag. De aanvrager ontvangt het verslag binnen 4 weken na het overleg. Als de aanvrager niet binnen 2 weken nadat het verslag is ontvangen schriftelijk reageert, wordt, afhankelijk van de inhoud van het vastgestelde verslag, geacht overeenstemming of geen overeenstemming te zijn bereikt.
  3. Bij het toepassen van artikel 14, tweede lid, neemt het college binnen 4 weken nadat overeenstemming is bereikt een beslissing over het tijdstip waarop de bekostiging aanvangt. Het bepaalde in artikel 15 is daarbij van overeenkomstige toepassing.
  4. Als in het overleg geen overeenstemming is bereikt, deelt het college dit binnen 4 weken nadat het verslag is vastgesteld schriftelijk mede aan de aanvrager en vermeldt gelijktijdig dat het bekostigen van de uitvoering van de voorziening wordt opgeschort.

Artikel 14. Instemmen bouwplannen en begroting; tijdstip aanvang bekostiging; toetsen wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden; overleggen offertes

1. Nadat overeenstemming als bedoeld in artikel 13, tweede lid, is bereikt dient het bevoegd gezag het bouwplan en, als de voorziening wordt bekostigd op basis van de feitelijke kosten, de bijbehorende begroting in bij het college. Het bevoegd gezag houdt daarbij rekening met de hierover gemaakte afspraken, bedoeld in artikel 13, eerste lid. Gelijktijdig vermeldt het bevoegd gezag het tijdstip waarop de bekostiging kan starten. Het college moet instemmen met het bouwplan en de begroting voordat een bouwopdracht wordt verleend.
2. Het college beslist binnen 6 weken nadat de stukken zijn ontvangen over de bouwplannen, de desbetreffende begroting en het tijdstip waarop de bekostiging start. Het college kan, onder mededeling daarvan aan de aanvrager, deze termijn verlengen met 3 weken. Als niet binnen de gestelde termijn is besloten, wordt geacht instemming te zijn verleend met de bouwplannen en de begroting en start de bekostiging op het door de aanvrager aangegeven tijdstip. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum van de beslissing over het bouwplan, de desbetreffende begroting en het tijdstip waarop de bekostiging start respectievelijk na de datum waarop de instemming geacht wordt te zijn verleend hiervan schriftelijk in kennis.
3. De vergoeding op basis van de feitelijke kosten wordt vastgesteld op basis van de economisch meest voordelige inschrijving.

Artikel 15. Aanvang bekostiging

Het college kan bij de beslissing over het tijdstip waarop de bekostiging start bepalen dat de gelden in termijnen betaald worden. Het betalen van de gelden vindt telkens plaats op een zodanig tijdstip dat de aanvrager kan voldoen aan de financiële verplichtingen die voortkomen uit het realiseren van de op het programma geplaatste voorziening.

Artikel 16. Vervallen aanspraak op bekostiging

1. Voor 1 oktober van het jaar waarop het programma betrekking heeft geeft de aanvrager een bouwopdracht of sluit hij een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst af. Hiervan zendt hij voor 15 oktober een afschrift aan het college. De aanspraak op bekostiging vervalt als niet aan deze verplichtingen wordt voldaan.

2. De in het eerste lid bedoelde:
  - a. bouwopdrachten en overeenkomsten zijn onherroepelijk;
  - b. bouwopdrachten vermelden de aanvangsdatum van het werk en de termijn, uitgedrukt in het aantal werkbare dagen, waarbinnen het werk wordt opgeleverd;
  - c. huur- of erfpachtovereenkomsten vermelden de datum van inwerkingtreding, alsmede de duur van de overeenkomst;
  - d. koopovereenkomsten vermelden de datum van aankoop.
3. De aanspraak op bekostiging vervalt niet als het overschrijden van de in het eerste lid bedoelde termijn veroorzaakt wordt door:
  - a. bijzondere omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen, en
  - b. de aanvrager voor 1 september een schriftelijk gemotiveerd verzoek tot het verlengen van de termijn heeft ingediend bij het college.
4. Het college beslist voor 15 september op een verzoek tot het verlengen van de termijn. Bij inwilliging van het verzoek wordt in het besluit aangegeven tot welke datum de termijn wordt verlengd.

Hoofdstuk 3. Aanvragen met spoedeisend karakter

Paragraaf 3.1 Aanvraag

Artikel 17. Indienen aanvraag

Een aanvraag tot het bekostigen van een voorziening, die gelet op de voortgang van het onderwijs geen uitstel kan lijden, wordt ingediend bij het college. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 18. Inhoud aanvraag

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 17 vermeldt naast de gegevens genoemd in artikel 7, eerste lid, de omstandigheden waarom de voorziening spoedeisend wordt geacht.
2. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum waarop de aanvraag is ingediend schriftelijk op de hoogte als gegevens als bedoeld in het eerste lid ontbreken. De aanvrager heeft vervolgens 2 weken om de ontbrekende gegevens aan te vullen. Als dit niet gebeurt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

Paragraaf 3.2 Beoordelen aanvraag; uitvoeren besluit

Artikel 19. Tijdstip beslissing

1. Het college beslist binnen 4 weken nadat de aanvraag is ontvangen of, binnen 4 weken nadat de aanvullende gegevens zijn verstrekt of hadden moeten zijn verstrekt.
2. Als een beschikking niet binnen de gestelde termijn kan worden gegeven, deelt het college dit aan de aanvrager schriftelijk mede en noemt daarbij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.
3. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum van de beslissing schriftelijk van de beslissing in kennis.

Artikel 20. Uitvoeren beslissing

1. Na het bekendmaken van een beslissing als bedoeld in artikel 19, eerste lid waarbij een vergoeding is toegewezen, treedt het college zo spoedig mogelijk in overleg met de aanvrager over de wijze waarop de voorziening wordt uitgevoerd. Het bepaalde in de artikelen 13, 14, 15 en 16, tweede tot en met vierde lid, is daarbij van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van de termijn, bedoeld in artikel 14, tweede lid, eerste volzin, een termijn van 3 weken geldt.
2. Binnen 3 maanden na bekendmaking van een beslissing als bedoeld in het eerste lid geeft de aanvrager een bouwopdracht of sluit hij een koop-, huur-, of erfpachtovereenkomst af. Hiervan

zendt hij binnen een termijn van 2 weken een afschrift aan het college. De aanspraak op bekostiging vervalt als niet aan deze verplichtingen wordt voldaan.

Hoofdstuk 4. Medegebruik en verhuur

Paragraaf 4.1 Medegebruik voor onderwijs of educatie

Artikel 21. Aanduiden omstandigheden

Het college kan overgaan tot het vorderen van een gedeelte van een voor een school bestemd gebouw of terrein als:

- a. door medegebruik aan de behoefte aan huisvesting kan worden voorzien van een school waarbij overeenkomstig bijlage III, deel C, een aanvullende ruimtebehoefte is vastgesteld en het bevoegd gezag van die school een aanvraag als bedoeld in de artikelen 6 of 17 heeft ingediend;
- b. leegstand is vastgesteld in een lesgebouw van een school;
- c. leegstand is vastgesteld in een lokaal bewegingsonderwijs van een school.

Artikel 22. Omschrijving leegstand

1. Er is sprake van leegstand in een schoolgebouw als overeenkomstig bijlage III, deel C, is vastgesteld dat de vastgestelde capaciteit van het gebouw groter is dan de vastgestelde ruimtebehoefte.
2. Er is sprake van leegstand in een lokaal bewegingsonderwijs als:
  - a. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, en de som van het aantal klokuren gebruik dat door het college is vastgesteld minder is dan 40 klokuren;
  - b. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor voortgezet onderwijs en uit de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte blijkt dat het lokaal minder dan 40 lessen wordt gebruikt, tenzij het bevoegd gezag op basis van het lesrooster of de lesroosters voor het lopende of eerstkomende schooljaar aantoon dat dit niet het geval is;
  - c. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs, en de som van de berekeningswijzen, bedoeld onder a en b, minder is dan 40 klokuren.

Artikel 23. Nalaten vorderen

Het college vordert geen medegebruik als het bevoegd gezag de leegstand van het gebouw waarin het beoogde medegebruik moet plaatsvinden, in gebruik heeft gegeven aan een andere school of scholen voor het onderwijs aan die school of scholen, tenzij dat gebruik kan plaatsvinden in de voor die scholen al beschikbare huisvestingscapaciteit.

Artikel 24. Overleg en mededeling

1. Voordat het college overgaat tot vorderen in het kader van een aanvraag als bedoeld in artikel 6 overlegt het daarover met de betrokken bevoegde gezagsorganen tijdens het overleg als bedoeld in artikel 10.
2. Voordat het college overgaat tot vorderen in het kader van een aanvraag als bedoeld in artikel 17, overlegt het daarover zo spoedig mogelijk met de betrokken bevoegde gezagsorganen.
3. Binnen 4 weken nadat het programma is vastgesteld of binnen 1 week na het overleg, bedoeld in het vorige lid, deelt het college het bevoegd gezag waarvan gevorderd wordt schriftelijk mede dat gevorderd wordt.
4. De schriftelijke mededeling van het college bevat in ieder geval:
  - a. de naam van de school en het bevoegd gezag waarvoor wordt gevorderd;

- b. een aanduiding van het aantal leerlingen waarvoor gevorderd wordt of, als het betreft het bewegingsonderwijs, het aantal klokuren dat gevorderd wordt;
- c. het gebouw waarop de vordering betrekking heeft;
- d. het aantal vierkante meters bruto vloeroppervlakte dat gevorderd wordt;
- e. de periode waarvoor gevorderd wordt, en
- f. de ingangsdatum van het medegebruik.

Artikel 25. Vergoeding

De betrokken bevoegde gezagsorganen stellen in onderling overleg de vergoeding voor het medegebruik vast. Hierbij wordt als uitgangspunt genomen dat de vergoeding kostendekkend dient te zijn. Als geen overeenstemming wordt bereikt stellen partijen in onderling overleg vast welke handelswijze wordt gevolgd.

Paragraaf 4.2 Medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden

Artikel 26. Overleg en mededeling

1. Voordat het college overgaat tot vorderen overlegt het college met het bevoegd gezag.
2. In het overleg komt in ieder geval aan de orde:
  - a. voor welke activiteit of activiteiten gevorderd wordt;
  - b. of die activiteit of activiteiten zich verdragen met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school;
  - c. of maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school hinder van het medegebruik ondervindt;
  - d. wat naar oordeel van het college en het bevoegd gezag een redelijke vergoeding voor het medegebruik is;
  - e. de datum waarop het medegebruik redelijkerwijs aanvang kan nemen.
3. Binnen 4 weken na het overleg deelt het college het bevoegd gezag waarvan medegebruik gevorderd wordt schriftelijk mede dat gevorderd wordt. Als het overleg heeft geleid tot afspraken, worden ook deze opgenomen in de schriftelijke mededeling. Als het overleg niet tot volledige overeenstemming heeft geleid, dan bevat de mededeling de beslissing van het college over de punten waarover geen overeenstemming was bereikt.

Paragraaf 4.3 Verhuur

Artikel 27. Verzoek toestemming college

1. Het bevoegd gezag verzoekt het college schriftelijk om toestemming als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 106, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 76s, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voordat een huurovereenkomst wordt gesloten.
2. Het verzoek bevat een aanduiding van de huurder en van de bestemming van de te verhuren ruimte.
3. Het college kan aan de toestemming de voorwaarde verbinden dat voor de verhuur een huur is verschuldigd.

Hoofdstuk 5. Einde gebruik gebouwen en terreinen

Artikel 28. Staat van onderhoud

1. Als het bevoegd gezag aan het college schriftelijk meldt dat een gebouw of terrein niet meer nodig is voor het huisvesten van een school stelt het college vast of er mogelijk sprake is van achterstallig onderhoud aan het gebouw of terrein.
2. Als het college vaststelt dat er sprake is van achterstallig onderhoud wordt voordat de eigendomsoverdracht plaatsvindt een staat van onderhoud opgemaakt.

3. De staat van onderhoud wordt na overleg met het bevoegd gezag opgemaakt in opdracht van het college.
4. Over de staat van onderhoud wordt overleg gevoerd met het bevoegd gezag.
5. Als uit de staat van onderhoud blijkt dat sprake is van achterstallig onderhoud wordt in het overleg vastgesteld welk deel hiervan voor rekening van het bevoegd gezag komt en of het bevoegd gezag opdracht verstrekt voor het uitvoeren van de werkzaamheden, of dat het bevoegd gezag een in overleg vast te stellen bedrag aan het college betaalt. Als geen overeenstemming wordt bereikt, stellen partijen vast welke handelwijze verder gevolgd wordt.
6. Het opmaken van een staat van onderhoud blijft achterwege als dit naar het oordeel van het college niet nodig is.

Hoofdstuk 6. Gebruik lokaal bewegingsonderwijs door (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs

Artikel 29. Mutaties aantal klokuren binnen beschikbare capaciteit, inroosteren en gebruik

1. Het college stelt jaarlijks voor 15 maart vast het aantal klokuren bewegingsonderwijs waarop een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs in het daaropvolgende schooljaar aanspraak maakt.
2. Grondslag voor het berekenen van het aantal klokuren is het aantal leerlingen dat op 1 oktober van het lopende schooljaar op de school staat ingeschreven.
3. Op basis van het aantal klokuren stelt het college voor 15 maart een voorstel tot inroostering vast van het onderwijsgebruik door de scholen voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs van de gymnastiekruimten. Hiertoe wordt het gewenste onderwijsgebruik afgezet tegen de beschikbare capaciteit van de gymnastiekruimten, waarbij wordt uitgegaan van een capaciteit van 26 klokuren per week per gymnastiekruimte.
4. Het college neemt bij de vaststelling van het voorstel tot inroostering rekening met de volgende uitgangspunten:
  - a. de afstanden in relatie tot de omvang van het onderwijsgebruik van een lokaal bewegingsonderwijs, bedoeld in bijlage I, deel B;
  - b. een school waarvan het bevoegd gezag eigenaar is van het lokaal bewegingsonderwijs wordt voor de school als eerste ingeroosterd voor het lokaal bewegingsonderwijs, en
  - c. het bewegingsonderwijs van een school wordt zoveel mogelijk ingeroosterd in één lokaal bewegingsonderwijs.
5. Het voorstel tot inroostering vermeldt per school voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs de volgende gegevens:
  - a. het aantal klokuren waarvoor de school wordt ingeroosterd;
  - b. het lokaal bewegingsonderwijs dat voor het bewegingsonderwijs is toegewezen, en
  - c. de lestijden gedurende welke het onderwijsgebruik plaatsvindt
6. De bevoegde gezagsorganen kunnen tot 1 april reageren op het voorstel.
7. Op verzoek van de bevoegde gezagsorganen kan het college een overleg over het voorstel plannen. Dit overleg vindt plaats voor 15 april. In het overleg kunnen de vertegenwoordigers van de bevoegde gezagsorganen reageren op het voorstel.
8. Het college stelt het rooster voor 1 mei definitief vast en houdt hierbij rekening met de reacties van de bevoegde gezagsorganen.
9. Het bevoegd gezag kan het college verzoeken meer klokuren in te roosteren dan het aantal klokuren dat door het college is vastgesteld.
10. Het college neemt een verzoek als bedoeld in het vorige lid uitsluitend in behandeling als daarvoor nog capaciteit beschikbaar is. Het aantal klokuren dat door het college extra wordt ingeroosterd komt voor rekening van het bevoegd gezag van de school.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 30. Beslissing college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen die de uitvoering van deze verordening betreffen en waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Artikel 31. Indexering

Het college stelt jaarlijks de in het kader van deze verordening gehanteerde normbedragen voor de vergoeding van voorzieningen bij op basis van de in bijlage IV opgenomen systematiek van prijsbijstelling.

Artikel 32. Intrekken oude verordening

De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Steenwijkerland 2011 wordt ingetrokken.

Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Steenwijkerland 2015.

De Raad voornoemd,

griffier,

voorzitter,

Bijlage I – Beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen

Deel A - Lesgebouwen

De voorzieningen genoemd onder A.2 (vervangende bouw), A.3.1 (uitbreiding met één of meer leslokalen) en A.3.2 (uitbreiding met een speellokaal) worden niet noodzakelijk geacht voor dislocaties met een permanente bouwaard. Slechts in bijzondere omstandigheden kan dit, na overleg met het bevoegd gezag en ter beoordeling van het college plaatsvinden.

A.1 Nieuwbouw

Noodzaak van nieuwbouw is aanwezig als:

- a. de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
- b. de te huisvesten leerlingen aanwezig zijn of kunnen worden verwacht en:
  1. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende ten minste 15 jaar kunnen worden verwacht, of
  2. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende ten minste 4 jaar kunnen worden verwacht, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.2 Vervangende bouw

De noodzaak van vervangende bouw is aanwezig als:

- a. op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat onderhoud niet zal leiden tot de gewenste levensduurverlenging van tenminste 20 jaar;
- b. dit het gevolg is van een herschikkingsoperatie;
- c. dit het gevolg is van ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening en:
  1. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende ten minste 15 jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, of
  2. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende ten minste 4 jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, en
- d. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- e. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.3 Uitbreiding

A.3.1 Uitbreiding schoolgebouw

De noodzaak van het uitbreiden van een schoolgebouw is aanwezig als:

- a. de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit van een schoolgebouw van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs kleiner is dan de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte en het verschil tussen de capaciteit en de ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, of een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een voortgezet onderwijs, gelijk of groter is dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage III, deel C, en
- b. daarnaast:

1. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende minstens vijftien jaar kunnen worden verwacht,
  2. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende minstens vier jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, of
  3. de prognose op basis van de laatste teldatum voor het indienen van de aanvraag aantoont dat het aantal leerlingen dat aanwezig is niet voor ten hoogste vier jaar binnen het gebouw of de gebouwen kunnen worden gehuisvest, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
  - d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.4 In gebruik nemen van een bestaand gebouw

De noodzaak van het in gebruik nemen van een gebouw is aanwezig als:

- a. de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt of als het huidige gebouw moet worden vervangen of uitgebreid;
- b. de te huisvesten leerlingen aanwezig zijn of kunnen worden verwacht en:
  1. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende minstens vijftien jaar kunnen worden verwacht, of
  2. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende minstens vier jaar kunnen worden verwacht, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school;
- d. het binnen 2000 meter hemelsbreed gemeten onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren, en
- e. de kosten van het in gebruik nemen en aanpassen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van vervangende bouw of uitbreiding.

A.5 Verplaatsen tijdelijk gebouw

De noodzaak van het verplaatsen van een tijdelijk gebouw is aanwezig als:

- a. er op basis van een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose een tijdelijke behoefte aan huisvesting voor minstens vier jaar is, waarin een beschikbaar leeg of leegkomend tijdelijk gebouw kan voorzien;
- b. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school;
- c. het binnen 2000 meter hemelsbreed gemeten onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren, en
- d. de kosten van het verplaatsen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van een nieuwe tijdelijke voorziening voor hetzelfde aantal leerlingen en voor dezelfde tijdsduur.

A.6 Terrein

De noodzaak van het verwerven of uitbreiden van een terrein of een deel daarvan is aanwezig als het college heeft ingestemd met een voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1° tot en met 4°, en de oppervlakte van het bestaande terrein niet voldoende is om deze voorziening te realiseren. De oppervlakte van het terrein moet voldoen aan de minimumnormen, bedoeld in bijlage III, deel D.

A.7 Eerste inrichting

1. De noodzaak van de eerste aanschaf van onderwijsleerpakket en meubilair of leer- en hulpmiddelen ontstaat wanneer een voorziening wordt toegekend die uitbreiding van de totale huisvestingscapaciteit van de school tot gevolg heeft en deze niet voor 1 januari 2015 is bekostigd.
2. De noodzaak van eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair van een speellokaal is aanwezig als een speciale school voor basisonderwijs of een speciale school wordt uitgebreid met een speellokaal.
3. Bij fusie van scholen wordt uitsluitend uitbreiding van eerste aanschaf van onderwijsleerpakket, meubilair of leer- en hulpmiddelen toegekend als het aantal leerlingen na de fusie groter is dan het totaal aantal leerlingen van de afzonderlijk aan de fusie deelnemende scholen.

A.8 Medegebruik

1. De noodzaak van medegebruik van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of een school voortgezet onderwijs, is aanwezig als het verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte:
  - a. gelijk of groter is dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage III, deel C, en
  - b. een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte voor minimaal vier jaar noodzakelijk is.
2. Bepalend bij het beoordelen van de beschikbaarheid van een gebouw of ruimte voor medegebruik is een afstand van ten hoogste 2000 meter hemelsbreed gemeten.

A.9 Herstel van constructiefouten

De noodzaak van herstel van constructiefouten is aanwezig als een bouwkundige rapportage uitwijst dat het gaat om constructiefouten die hersteld moeten worden.

A.10 Vervangen of herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair en leer- en hulpmiddelen in geval van bijzondere omstandigheden

De noodzaak van vervangen of herstel van een gebouw, onderwijsleerpakket of meubilair en leer- en hulpmiddelen als gevolg van schade daaraan is aanwezig als door de opgetreden bijzondere omstandigheid het onderwijs in het desbetreffende gebouw wordt gehinderd.

Deel B - Voorzieningen voor lokalen bewegingsonderwijs

B.1 Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming.

De noodzaak van:

- a. nieuwbouw is aanwezig als de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
- b. vervangende nieuwbouw is aanwezig op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat onderhoud en aanpassen niet zal leiden tot de gewenste levensduurverlenging van 20 jaar of dit het gevolg is van een herschikkingsoperatie;
- c. uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs is aanwezig als de oppervlakte van de zaal kleiner is dan 140 vierkante meters en het effectief gebruik van het lokaal daardoor belemmerd wordt, of
- d. het in gebruik nemen van een lokaal bewegingsonderwijs is aanwezig als:
  1. de minister de school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
  2. het huidige gebouw overeenkomstig onderdeel b voor vervanging in aanmerking komt; of

3. de kosten van het in gebruik nemen en aanpassen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van vervangende bouw, en
- e. het onmogelijk is gebruik te maken van één of meer lokalen bewegingsonderwijs of van binnen een redelijke termijn beschikbaar komende lokalen bewegingsonderwijs voor:
  1. een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
    - a. ten minste 20 klokuren binnen 1 km hemelsbreed gemeten;
    - b. ten minste 15 klokuren binnen 3,5 km hemelsbreed gemeten;
    - c. ten minste 5 klokuren binnen 7,5 km hemelsbreed gemeten.
  2. een school voor speciaal onderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
    - a. ten minste 10 groepen speciaal onderwijs binnen 1 km hemelsbreed gemeten;
    - b. ten minste 10 groepen voortgezet speciaal onderwijs binnen 2 km hemelsbreed gemeten;
    - c. ten minste 6 groepen speciaal onderwijs binnen 3,5 km hemelsbreed gemeten;
    - d. ten minste 3 groepen speciaal onderwijs binnen 7,5 km hemelsbreed gemeten;
  3. een school voor voortgezet onderwijs binnen 2 km hemelsbreed gemeten, en een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoonde dat gedurende ten minste vijftien jaar de groepen leerlingen waarvoor het door het college vastgestelde aantal klokuren noodzakelijk is, aanwezig zijn of verwacht kunnen worden.

B.2 Terrein

De noodzaak van het verwerven of uitbreiden van een terrein of een deel daarvan is aanwezig als voor het realiseren van de nieuwbouw of de uitbreiding geen of onvoldoende terrein aanwezig is.

B.3 Eerste inrichting

De noodzaak van eerste inrichting bewegingsonderwijs is aanwezig als:

- a. nieuwbouw, uitbreiding of ingebruikneming bestaand lokaal bewegingsonderwijs voor de school is goedgekeurd, en
- b. voor de desbetreffende groepen leerlingen van het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] nog niet eerder bekostiging eerste inrichting bewegingsonderwijs is verstrekt of voor de desbetreffende leerlingen van het voortgezet onderwijs nog niet eerder bekostiging eerste inrichting bewegingsonderwijs is verstrekt.

B.4 Medegebruik

De noodzaak van medegebruik is aanwezig als het door de gemeente vastgestelde aantal klokuren bewegingsonderwijs zodanig is dat daarvoor binnen de op dat moment in gebruik zijnde lokalen bewegingsonderwijs geen plaats is.

B.5 Herstel constructiefouten

De noodzaak van herstel van constructiefouten is aanwezig als een bouwkundige rapportage uitwijst dat het gaat om constructiefouten die hersteld moeten worden.

B.6 Herstel of vervanging van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

De noodzaak van vervangen of herstel van een gebouw, onderwijsleerpakket of meubilair als gevolg van schade daaraan is aanwezig als door de opgetreden bijzondere omstandigheid het onderwijs in het desbetreffende gebouw wordt gehinderd.

Bijlage II – Prognosecriteria

A. Algemeen

1. Een prognose van het aantal te verwachten leerlingen van een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voor voortgezet onderwijs] wordt gemaakt voor een periode van minstens vijftien jaar, met als eerste jaar het jaar waarin de start van de bekostiging wordt gewenst (de prognoseperiode).
2. De prognose omvat gegevens voor minstens een periode van zes jaar (de analyseperiode) met als laatste jaar het jaar dat voorafgaat aan het indienen van de aanvraag. De prognose is niet meer dan twee jaar oud. Als basis voor de prognose mag gebruik gemaakt worden van de omvang van de basisgeneratie voor het basisonderwijs zoals het meest recent berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
3. Een prognose wordt schriftelijk aangeleverd en bevat in ieder geval de relevante gegevens en berekeningen over de analyse- en prognoseperiode, een beschrijving van de gebruikte programmatuur en een onderbouwing van de aannames waarop de prognose is gebaseerd.

B. Voedingsgebied

1. Het voedingsgebied van een school omvat het gebied waaruit het overgrote deel van de leerlingen afkomstig is of zal zijn.
2. De prognose voor een basisschool bevat in ieder geval een beschrijving van het voedingsgebied op wijkniveau. Bij een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs kan, als het voedingsgebied zich over de gemeentegrens uitstrekt, worden volstaan met een opsomming van de gemeenten die tot het voedingsgebied worden gerekend.
3. Voor zover het voedingsgebied kleiner is dan de hele gemeente wordt beredeneerd aangegeven welke berekeningen op de basisgeneratie zijn toegepast.

C. Prognose school voor basisonderwijs

De prognose van een school voor basisonderwijs geeft per jaar inzicht in het te verwachten aantal leerlingen van de school of nevenvestiging waarbij rekening wordt gehouden met:

- a. het voedingsgebied;
- b. de bevolking in het voedingsgebied, verdeeld in relevante leeftijdsgroepen;
- c. de woningvoorraad en wijzigingen daarin, inclusief een eventuele wijziging van het voedingsgebied;
- d. veranderingen als gevolg van migratie, sterfte en geboorte in de leeftijdsgroepen, bedoeld onder b;
- e. veranderingen in de bevolking als gevolg van wijzigingen in de woningvoorraad;
- f. de verdeling van de leerlingen als gevolg van de belangstelling voor de basisschool, en
- g. het onderwijs dat wordt gegeven.

D. Prognose speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De prognose van een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs moet inzicht geven in:

- a. het voedingsgebied;
- b. de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven;
- c. de voorgestelde datum van ingang van bekostiging, en
- d. als het een school voor meervoudig gehandicapte kinderen betreft, de handicaps van de leerlingen waarvoor de school bestemd is.

E. Prognose school voor voortgezet onderwijs

De prognose van een school voor voortgezet onderwijs moet inzicht geven in:

- a. de gemeente van herkomst van de leerlingen
- b. het voedingsgebied;
- c. de verdeling van de leerlingen als gevolg van de belangstelling voor de basisschool;
- d. de basisgeneratie 4 tot en met 11 jaar + 30 procent van de 12 jarigen, en
- e. de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven.

Bijlage III – Criteria vaststellen capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte

Deel A – Vaststellen capaciteit

A.1 Uitgangspunten

De capaciteit van gebouwen wordt op basis van onderstaande methodiek vastgesteld. Het college kan in overeenstemming met het bevoegd gezag van een school besluiten tot het verminderen van de met onderstaande methodiek vastgestelde capaciteit, als de hiertoe beschikbaar komende ruimten worden ingezet voor onderwijskundige, culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Als een deel van een gebouw is gerealiseerd met andere dan overheidsmiddelen en hiervoor geen vergoeding wordt genoten, wordt dit deel niet tot de capaciteit van het gebouw gerekend. Dit deel wordt wel geregistreerd.

A.1.1 School voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs

1. De capaciteit van een gebouw voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of voortgezet onderwijs wordt vastgelegd in de bruto vloeroppervlakte van het gebouw en bepaald overeenkomstig bijlage III, deel E. De capaciteit van ieder gebouw wordt afzonderlijk vastgesteld.
2. Voor een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs geldt dat een eventueel aanwezig speellokaal niet in de capaciteitsbepaling wordt meegenomen. Als een speellokaal aanwezig is en de noodzaak van het uitbreiden met een speellokaal, bedoeld in bijlage I, onder A.3.2, aanwezig is, wordt op de bruto vloeroppervlakte 90 vierkante meter in mindering gebracht.
3. De capaciteit van een schoolgebouw wordt verminderd met 90 vierkante meter als een ruimte in het schoolgebouw is verhuurd voor het huisvesten van een peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang of kinderopvang en het college voor deze verhuur vooraf toestemming heeft verleend.
4. De bruto vloeroppervlakte van een schoolgebouw van het voortgezet onderwijs wordt vermeerderd met de bruto vloeroppervlakte van de lokalen bewegingsonderwijs.
5. Als sprake is van een schoolgebouw met een bruto-netto-verhouding in de oppervlakte die sterk afwijkt van de sinds 1 januari 1997 gerealiseerde schoolgebouwen, kan het schoolbestuur een verzoek indienen tot vaststelling van een fictieve bruto vloeroppervlakte als grondslag voor de capaciteitsbepaling.

A.1.2 Dislocaties, gebouwen met een permanente of tijdelijke bouwgaard

De capaciteit van dislocaties wordt overeenkomstig bijlage III, deel E, vastgesteld.

A.1.3 Rangorde hoofdgebouwen en dislocaties

Als een schoolbestuur voornemens is een hoofdvestiging, nevenvestiging of dislocatie af te stoten, wordt in overleg met het college vastgesteld welk gebouw wordt afgestoten.

A.1.4 Terrein

Het terrein omvat het kadastraal perceel of de kadastrale percelen waarop het schoolgebouw met toebehoren zich bevindt. De terreinoppervlakte is gelijk aan de grootte in de kadastrale registratie van het Kadaster. Als de kadastrale perceelgrenzen niet overeenkomen met de grenzen van het schoolterrein wordt het met overheidsmiddelen bekostigde deel van de terreinoppervlakte vastgelegd.

A.1.5 Inventaris

Voor de inventaris geldt als uitgangspunt dat op 1 januari 2015 alle scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en voortgezet

onderwijs in de gemeente zijn voorzien van voldoende onderwijsleerpakket en meubilair en leer- en hulpmiddelen. De bruto vloeroppervlakte van de school is de basis voor het vaststellen van de omvang van de aanwezige inventaris.

A.1.6 Lokalen bewegingsonderwijs

A.1.6.1 Lokalen bewegingsonderwijs.

De capaciteit van een lokaal bewegingsonderwijs bedraagt 40 klokuren.

A.1.6.2 Terrein

De terreinoppervlakte is de oppervlakte zoals vastgelegd bij het Kadaster. Slechts de terreinoppervlakte van de vrijstaande lokalen bewegingsonderwijs gelegen op eigen terrein, los van het terrein van het lesgebouw, wordt geregistreerd.

A.1.6.3 Inventaris

De inventaris aanwezig op 1 januari 2015 wordt geacht voldoende te zijn.

Deel B – Vaststellen ruimtebehoefte

B.1 Lesgebouwen

B.1.1 School voor basisonderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen en is inclusief een speellokaal. De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer. Een nevenvestiging wordt voor het berekenen van de ruimtebehoefte beschouwd als een afzonderlijke school. De ruimtebehoefte is opgebouwd uit een basisruimtebehoefte en een toeslag in verband met de gewichtensom.
2. De basisruimtebehoefte wordt berekend met de formule:
$$B = 200 + 5,03 * L$$
, waarbij:
 B = Basisruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.
 L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.
3. De toeslag wordt berekend met de formule:
$$T = 1,40 * G$$
, waarbij:
 T = Toeslag in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.
 G = Gecorrigeerde gewichtensom, welke als volgt wordt bepaald:
  1. bepaal de (ongecorrigeerde) gewichtensom (= het totaal van alle gewichten van alle ingeschreven leerlingen);
  2. verminder de ongecorrigeerde gewichtensom met een getal ter grootte van 6 procent van het aantal ingeschreven leerlingen, waarbij de gewichtensom niet kleiner dan 0 mag worden. De uitkomst wordt afgerond op een geheel getal;
  3. als de dan verkregen gewichtensom meer bedraagt dan 80 procent van het aantal ingeschreven leerlingen wordt de gewichtensom vastgesteld op 80 procent van het aantal ingeschreven leerlingen.

B.1.2 Speciale school voor basisonderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer. Een nevenvestiging wordt voor het berekenen van de ruimtebehoefte beschouwd als een

afzonderlijke school. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

$$R = 250 + 7,35 * L, \text{ waarbij}$$

R = Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

2. Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 vierkante meter.

B.1.3 School voor (voortgezet) speciaal onderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs wordt bepaald aan de hand van de onderwijssoort, de categorie (speciaal of voortgezet speciaal), het type vestiging en het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

$$R = V + f * L, \text{ waarbij}$$

R = Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

V = Vaste voet in vierkante meter bruto vloeroppervlakte welke is voor:

- de hoofdvestigingen voor alle onderwijssoorten, uitgezonderd VSO-ZMLK, 370 vierkante meter, en

- de hoofdvestiging VSO-ZMLK, 250 vierkante meter.

Voor nevenvestigingen geldt geen vaste voet.

f = Factor (vierkante meter bruto vloeroppervlakte per leerling) overeenkomstig tabel 1, waarin is opgenomen een overzicht van f (vierkante meter bruto vloeroppervlakte per leerling), per onderwijssoort.

L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

2. Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 vierkante meter.

Tabel 1 – Ruimtebehoefte (v)so

Onderwijssoort	SO	VSO
Slechthorende kinderen (SH) Kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden die niet tevens behoren tot dove of slechthorende kinderen (ES) Visueel gehandicapten (VISG) Langdurig zieke kinderen (LZ) Zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK) Kinderen in scholen verbonden aan pedologische instituten (PI)	8,8	12,2
Dove kinderen (DO) Lichamelijk gehandicapte kinderen LG)	13,8	15,5
Zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK)	8,8	9,2

B.1.4 School voor voortgezet onderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald aan de hand van het ruimtebehoeftemodel. De totale ruimtebehoefte van een instelling voor voortgezet

¹ Tenzij bij beschikking van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen de N-factor anders dan 7 is vastgesteld. Voor SO-MG met N=2 geldt 56,75, voor VSO-MG met N=2 geldt 57,5, voor SO-MG met N=3 geldt 56,75 en voor VSO-MG met N=3 geldt 57,5.

- onderwijs is het totaal van twee componenten, te weten:
- a. een leerlinggebonden component, en
  - b. een vaste voet.
2. De leerlinggebonden component wordt berekend door de in tabel 2.a opgenomen bruto vloeroppervlakten per leerling te vermenigvuldigen met het aantal leerlingen dat op de school voor voortgezet onderwijs staat ingeschreven. De leerlinggebonden component is afhankelijk van de soort onderwijs, de leerweg of de sector die de leerling volgt.
  3. De vaste voet is opgenomen in tabel 2.b. De vaste voet voor de hoofdvestiging van de instelling is 980 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Voor een nevenvestiging die op grond van een ministeriële beschikking in aanmerking komt voor aanvullende bekostiging in verband met spreidingsnoodzaak geldt een afzonderlijke vaste voet van 550 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Een tijdelijke nevenvestiging komt niet in aanmerking voor een vaste voet. Naast de vaste voet per instelling wordt per instelling een vaste voet toegekend op de vestiging voor die sectoren waar de beroepsgerichte leerweg(en) wordt aangeboden. Tevens geldt een vaste voet voor die vestiging waar praktijkonderwijs aanwezig is.
  4. De ruimtebehoefte is de som van:
    - a. de uitkomst van de vermenigvuldiging van het aantal leerlingen per onderwijssoort met de bijbehorende normoppervlakten;
    - b. de vaste voet per instelling, en
    - c. als dit van toepassing is, een vaste voet per sector, uitgedrukt in bruto vierkante meter.
  5. Als dit noodzakelijk is voor het bepalen van de omvang van de toekenning, kan op basis van deze normering de leegstand in onderwijsruimten binnen een gebouw voor voortgezet onderwijs worden bepaald. Het ruimtebehoeftemodel kent een afzonderlijke normering voor het praktijkonderwijs. Het ruimtebehoeftemodel kent geen afzonderlijke normering voor een orthopedagogisch didactisch centrum.

Tabel 2.a – Berekening leerlingafhankelijke ruimtebehoefte voortgezet onderwijs

Onderwijssoort	Leerweg ²	Ruimtetype	BVO/leerling
Onderbouw (leerjaar 1 en 2)	-	Algemeen	6,18
Bovenbouw AVO/VWO	-	Algemeen	5,85
Bovenbouw theoretische leerweg	TLW	Algemeen	6,41
-	LWOO	Algemeen	7,07
Bovenbouw techniek	GLW	Algemeen	5,98
-	-	Specifiek	5,47
-	BLW	Algemeen	4,69
-	-	Specifiek	8,99
-	LWOO	Algemeen	4,44
-	-	Specifiek	12,72
Bovenbouw economie	GLW	Algemeen	5,95
-	-	Specifiek	0,89

² TLW = theoretische leerweg

LWOO = leerwegondersteunend onderwijs

GLW = gemengde leerweg

BLW = beroepsgerichte leerweg (basis- of kader-)

-	BLW	Algemeen	5,56
-	-	Specifiek	2,25
-	LWOO	Algemeen	5,85
		Specifiek	3,06
Bovenbouw zorg/welzijn	GLW	Algemeen	5,33
		Specifiek	2,10
	BLW	Algemeen	4,71
		Specifiek	4,22
	LWOO	Algemeen	4,85
		Specifiek	5,53
Bovenbouw landbouw	GLW	Algemeen	5,94
		Specifiek	0,78
	BLW	Algemeen	5,37
		Specifiek	2,34
	LWOO	Algemeen	5,03
		Specifiek	4,69
Praktijkonderwijs		Algemeen	4,41
		Specifiek	7,72

Tabel 2.b – Vaste voet per instelling voor het berekenen van de ruimtebehoefte voortgezet onderwijs

Onderwijssoort	Ruimtetype	Vaste voet
Hoofdvestiging	Algemeen	980
Nevenvestiging met spreidingsnoodzaak	Algemeen	550
Tijdelijke nevenvestiging		0
VMBO-techniek BLW	Specifiek	299
VMBO-economie BLW	Specifiek	196
VMBO-zorg/welzijn BLW	Specifiek	168
VMBO-landbouw BLW	Specifiek	117
Praktijkonderwijs	Algemeen	306

B.2 Lokalen bewegingsonderwijs

1. De ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld:

- a. voor een school voor basisonderwijs, op 1,5 klokuur per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder;
- b. voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, op 2,25 klokuur per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder, en
- c. als het schoolgebouw niet beschikt over een speellokaal, op 3,75 klokuur per week voor

de leerlingen 4 en 5 jaar.

2. Bij een school voor voortgezet onderwijs wordt de ruimtebehoefte bepaald op basis van het aantal lestijden bewegingsonderwijs. Hiervoor geldt als maximum het aantal lessen dat overeenkomstig tabel 3 van het ruimtebehoeftemodel is berekend. Deze berekening is als volgt: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 460. Voor het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs wordt een aangepaste formule gehanteerd: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 322.

Tabel 3 – Uitgangspunten vaststellen ruimtebehoefte lokaal bewegingsonderwijs voortgezet onderwijs

Onderwijssoort	Leerweg	BVO per leerling
Onderbouw (leerjaar 1 en 2)	-	1,66
Bovenbouw AVO/VWO	-	0,78
Bovenbouw theoretische leerweg	TLW	1,11
-	LWOO	1,26
Bovenbouw techniek	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Bovenbouw economie	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Bovenbouw zorg/welzijn	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Bovenbouw landbouw	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Praktijkonderwijs	-	1,99

Deel C – Vaststellen aanvullende ruimtebehoefte

C.1 Voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen

Er is sprake van een voorziening voor blijvend gebruik als de overeenkomstig deel C vastgestelde ruimtebehoefte gedurende minstens vijftien jaar blijft bestaan.

C.1.1 Nieuwbouw, of vervangende nieuwbouw

De omvang van de goedgekeurde voor blijvend gebruik bestemde voorziening nieuwbouw of vervangende nieuwbouw wordt overeenkomstig deel B vastgesteld.

C.1.2 Overige voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen

1. 1. Uitbreiding, uitbreiding ter vervanging van een bestaand gebouw, ingebruikneming of

medegebruik wordt voor een:

- a. school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs vastgesteld als het verschil tussen de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan de drempelwaarde van:
    1. 55 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening basisonderwijs;
    2. 50 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening speciaal basisonderwijs;
    3. 50 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs;
  - b. school voor voortgezet onderwijs wordt vastgesteld als het verschil tussen de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan tien procent van de bestaande capaciteit met een minimum van 100 vierkante meter. Medegebruik wordt vastgesteld op het verschil tussen de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte en de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit verhoogd met 10%.
2. Voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bedraagt de bruto vloeroppervlakte van een speellokaal, in aanvulling op het aantal meters bruto vloeroppervlakte bedoeld in het eerste lid, 90 vierkante meter.

C.2 Voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De ruimtebehoefte van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de ruimtebehoefte voor een voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen. Een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening is voor minstens vier jaar en maximaal vijftien jaar noodzakelijk. Voor het vaststellen van de omvang van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening moet het verschil:

- a. bij een school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] ten minste 40 vierkante meter bruto vloeroppervlakte bedragen[, en
- b. bij een school voor voortgezet onderwijs voldoen aan het gestelde onder C.1.2, eerste lid, onder b.

C.3 Overige voor blijvend gebruik of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De omvang van een goedgekeurde voorziening:

- a. voor blijvend of tijdelijk gebruik bestemde voorziening terrein, dan wel uitbreiding van het terrein, wordt bepaald door de minimaal noodzakelijke terreinoppervlakte om het schoolgebouw te realiseren met inachtneming van de bij of krachtens de wet gestelde eisen ten aanzien van de terreinoppervlakte en de minimumnormen, bedoeld in deel D.
- b. eerste aanschaf van:
  1. onderwijsleerpakket en meubilair, of uitbreiding van de eerste aanschaf van het onderwijsleerpakket en meubilair voor een school basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, en
  2. leer- en hulpmiddelen en meubilair, of uitbreiding van de eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen en meubilair voor een school voor voortgezet onderwijs,is gekoppeld aan de omvang van de toegekende voorziening.
- c. tegemoetkoming in eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair voor een school voor voortgezet onderwijs als gevolg van een inpandigte aanpassing waarbij algemene of specifieke ruimte wordt omgezet in specifieke of werkplaatsruimte bedraagt het verschil tussen de vergoeding voor eerste inrichting van de bestaande ruimte en de vergoeding voor eerste inrichting van de te creëren ruimte.
- d. d. herstel van constructiefouten en herstel van schade aan het gebouw, onderwijsleerpakket,

leer- en hulpmiddelen en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden wordt bepaald door de activiteiten die minimaal noodzakelijk zijn voor de voortgang van het onderwijs.

C.4 Lokalen bewegingsonderwijs

1. De omvang van de goedgekeurde voorziening nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs wordt:
  - a. voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs vastgesteld op het verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en het overeenkomstig B.2, eerste lid, vastgestelde ruimtebehoefte, en
  - b. voor een school voor voortgezet onderwijs vastgesteld op de overeenkomstig B.2, tweede lid, vastgestelde ruimtebehoefte als de uitbreiding groter of gelijk is dan tien procent van de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit.
2. De omvang van de goedgekeurde voorziening aanpassen van een lokaal bewegingsonderwijs van een school voor basisonderwijs[, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] wordt vastgesteld op de minimaal noodzakelijke aanvullende vloeroppervlakte om te kunnen voldoen aan de minimumnormen, bedoeld in deel D, onder D.3.
3. De omvang van de goedgekeurde voorziening terrein, of uitbreiding van het terrein, voor een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld op de minimaal noodzakelijke terreinoppervlakte om het lokaal, of de uitbreiding van het lokaal te realiseren.
4. De omvang van de goedgekeurde voorziening aanvulling op de eerste aanschaf van het meubilair wordt overeenkomstig bijlage IV bepaald als een lokaal bewegingsonderwijs in gebruik wordt genomen door andere leerlingen dan waarvoor het lokaal oorspronkelijk is bedoeld of wordt uitgebreid.
5. De omvang van de goedgekeurde voorziening herstel van constructiefouten en het herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden, wordt bepaald door de feitelijke kosten voor de activiteiten die minimaal noodzakelijk zijn voor de voortgang van het onderwijs.

Deel D – Minimumnormen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen

D.1 Terreinoppervlakte

Voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs geldt voor het verharde gedeelte (speelplaats) een minimum terreinoppervlakte van 3 vierkante meter per leerling, met een minimum van 300 vierkante meter netto. Vanaf 200 leerlingen kan worden volstaan met 600 vierkante meter netto.

D.2 Speellokaal

Een speellokaal heeft een minimum van 90 vierkante meter netto.

D.3 Lokaal bewegingsonderwijs

1. De netto vloeroppervlakte van een lokaal bewegingsonderwijs is minstens 252 vierkante meter netto en de hoogte minstens 5 meter.
2. Een lokaal bewegingsonderwijs bevat minstens twee kleedruimten met een was- of douchegelegenheid.

Deel E – Meetinstructie voor het vaststellen van de bruto vloeroppervlakte van schoolgebouwen

E.1 Meetinstructie voor schoolgebouwen

De bruto vloeroppervlakte van een schoolgebouw wordt vastgesteld volgens NEN 2580.

E.2 Aanvulling op de meetinstructie voor de schoolgebouwen

E.2.1 (Speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

1. De in- en aangebouwde fietsenstallingen en bergingen die uitsluitend van buitenaf bereikbaar zijn, worden niet tot de bruto vloeroppervlakte gerekend.
2. De oppervlakte van verbindende ruimten tussen in- of aanpandige lokalen bewegingsonderwijs wordt toegekend aan het lesgebouw.
3. Bij scheidingswanden tussen lesgebouwen en in- of aanpandige lokalen bewegingsonderwijs wordt de bruto vloeroppervlakte gerekend tot het hart van de scheidingsconstructie.

E.2.2 Voortgezet onderwijs

De bruto oppervlakte van een gebouw is de som van de bruto vloeroppervlakte van alle tot het gebouw behorende beloopbare binnenruimten. De bruto vloeroppervlakte wordt gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande buitenconstructies die de ruimten omhullen.

Tot de bruto oppervlakte behoren eveneens:

- a. de oppervlakte van trapgaten, liftschachten, en leidingschachten op elk vloerniveau, en
- b. de oppervlakte van vrijstaande uitwendige kolommen, voor zover groter dan 0,5 vierkante meter.

E.2.3 Uitzonderingen

1. De oppervlakten van overdekte niet door vaste buitenbegrenzings omsloten ruimten worden niet tot de bruto vloeroppervlakte gerekend, ongeacht de vloerconstructie of wijze van verharding. Dit betreft in ieder geval luifels, dakoverstekken, de ruimte onder op kolommen staande verdiepingen, fietsenstallingen.
2. Open brand-of vluchttrappen aan de buitenzijde van een gebouw worden bij de bepaling van de bruto oppervlakte niet meegerekend.
3. Niet beloopbare kelders en zolders worden niet meegerekend.

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering

Deel A – Indexering

De normbedragen in deel B worden jaarlijks aangepast in overeenstemming met de onderstaande systematiek van prijsbijstelling:

A.1 Nieuwbouw en uitbreiding

1	Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)	MEV, jaar t+1, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)
-----	* -----	* -----
MEV, jaar t, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)	Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t-1, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)	1

A.2 Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair

1	Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t)	MEV, jaar t+1 prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)
-----	* -----	* -----
MEV, jaar t, prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)	Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t-1, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t-1)	1

Deel B – Normbedragen

Alle in dit deel genoemde bedragen zijn inclusief BTW.

A. Nieuwbouw met permanente bouwaard

A.1 Kostencomponenten nieuwbouw

1. De financiële normering voor nieuwbouw valt uiteen in de volgende kostencomponenten:
  - a. kosten voor terrein;
  - b. bouwkosten;
  - c. toeslag voor het herstel van terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw;
  - d. als het een school voor voortgezet onderwijs betreft, toeslag paalfundering;

- e. als het een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs betreft een toeslag voor het realiseren van een afzonderlijk speellokaal, en
  - f. als het een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs betreft, toeslag voor het aanbrengen van een liftinstallatie.
2. Als vervangende nieuwbouw wordt gecombineerd met het uitbreiden van een gebouw ter vervanging van een ander gebouw, gelden de bedragen bedoeld in paragraaf B.

A.2 Kosten voor terreinen

Het benodigde bouwrijpe terrein wordt door de gemeente, eventueel na aankoop, om niet aan het schoolbestuur beschikbaar gesteld en het juridisch eigendom wordt aan hen overgedragen. De kosten van een terrein worden opgenomen op het programma, zowel bij aankoop van een terrein als in de situatie dat de gemeente een terrein beschikbaar stelt. De kosten voor het terrein worden bepaald op de in de gemeente gangbare wijze van waarde vaststelling van terreinen. Bij vervangende nieuwbouw op dezelfde plaats als het oude gebouw behoren de kosten voor het slopen van het oude gebouw tot de kosten voor terreinen.

A.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:
  - a. de bouwkosten van het gebouw, inclusief fundering, en
  - b. de kosten van de aanleg en inrichting van het schoolterrein.
2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Met deze vergoedingsbedragen moet de in overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

A.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 350 m ² bvo ³	€ 666.689,57
Voor elke volgende m ² bvo	€ 1.140,89

A.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 670 m ² bvo, waarin niet	€ 1.080.237,73
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.194,66
Toeslag voor elk speellokaal	€ 102.495,11

A.3.4 Bouwkosten school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag, voor de realisatie van de eerste 677 m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.039.554,13
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.187,58
Toeslag voor elk speellokaal	€ 102.495,11
Toeslag liftinstallatie als bij nieuwbouw een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 100.742,02

³ Onder m² bvo wordt hier en verder verstaan: vierkante meter bruto vloeroppervlakte.

A.3.5 Bouwkosten school voor voortgezet onderwijs

1. Er is geen onderscheid in de normbedragen tussen nieuwbouw en uitbreiding.
2. De sectieafhankelijke kosten bestaan voor projecten vanaf 460 vierkante meter bruto vloeroppervlak uit een vast bedrag per voorziening en een vast bedrag per sectie.
3. Voor projecten kleiner dan 460 vierkante meter bruto vloeroppervlakte worden geen sectieafhankelijke kosten per project toegekend. Deze kosten zijn namelijk opgenomen in de bedragen voor de ruimteafhankelijke kosten per vierkante meter bruto vloeroppervlakte.
4. De bedragen zijn opgenomen in de tabel met vaste bedragen per vierkante meter bruto vloeroppervlakte en vaste bedragen per voorziening.
5. Voor het berekenen van de vergoeding voor de:
  - a. ruimteafhankelijke kosten wordt het overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aantal vierkante meter per type ruimte van de voorziening, vermenigvuldigd met onderstaande bedragen per ruimtesoort:

	< 460 m ²	> 460 <2.500 m ²	> 2.500 m ²
Algemene en specifieke ruimte	€ 1.784,94	€ 1.059,30	€ 1.033,93
Werkplaatsen	€ 1.743,37	€ 1.410,24	€ 1.410,24
Werkplaatsen consumptief	€ 2.116,98	€ 1.783,86	€ 1.783,86

- b. b. sectieafhankelijke kosten wordt de vergoeding voor de algemene vaste voet of de vaste voet voor de algemene sectie of de werkplaatssectie, afhankelijk van de secties waaruit de overeenkomstig bijlage III, deel C, toegekende voorziening bestaat, verhoogd met de onderstaande bedragen:

	<460m ²	> 460 <2.500 m ²	> 2.500 m ²
Algemene en specifieke ruimte	€ 0,00	€ 112.625,40	
Werkplaatsen, exclusief consumptief	€ 0,00	€ 2221.075,15	€ 308.617,49
Werkplaatsen consumptief	€ 0,00	€ 40.877,53	

6. Tot de algemene en specifieke ruimte behoren:
  - a. (uiterlijke) verzorging/mode en commercie: huishoudkunde, gezondheidskunde, uiterlijke verzorging, mode en commercie, en
  - b. handel/verkoop/administratie: verkooppraktijk, kantoorpraktijk, etaleren.
7. Tot de werkplaatsen behoren:
  - a. a. techniek algemeen:
    1. Bouwtechniek;
    2. Machinale houtbewerking;
    3. Meten;
    4. Elektrotechniek;
    5. installatietechniek;
    6. lasserij;
    7. Metaal;
    8. Motorvoertuigentechniek, en
    9. Mechanische techniek;
  - b. consumptief: werkplaats consumptieve techniek;
  - c. grafische techniek: werkplaats grafische techniek, en
  - d. landbouw: groen-praktijk.
8. De overige ruimten behoren tot de categorie algemene ruimte.

A.3.6 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

1. Voor de school voor voortgezet onderwijs is het bedrag van de normkosten gebaseerd op een standaardlocatie. Voor de volgende aanvullende investeringskosten wordt, indien noodzakelijk, een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld:
  - a. paalfundering, en

- b. bemaling.
2. De aanvullende vergoeding is afhankelijk van de benodigde paallengte in relatie met de omvang van de bouw in bruto vloeroppervlakte en wordt bepaald op basis van de volgende formules:

Nieuwbouw en uitbreiding < 1000 m ²			
Paallengte 1 tot 15 meter	€ 3.283,18	+	(€ 17,23 * A)
Paallengte 15 tot 20 meter	€ 3.495,36	+	(€ 29,24 * A)
Paallengte 20 meter of langer	€ 3.902,46	+	(€ 52,14 * A)
Uitbreiding ≥ 1000 m ²			
Paallengte 1 tot 15 meter	€ 4.009,36	+	(€ 6,03 * A)
Paallengte 15 tot 20 meter	€ 5.229,55	+	(€ 15,66 * A)
Paallengte 20 meter of langer	€ 7.941,51	+	(€ 31,66 * A)

3. Als de grondwaterstand minder dan 1 meter onder het maaiveld ligt, is bemaling noodzakelijk en wordt een aanvullend bedrag per vierkante meter goedgekeurde terreinoppervlakte toegekend. De vergoeding bedraagt € 11,18 per vierkante meter terrein.

A.3.7 Toeslag voor herstel van terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw school voor primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs.

1. Als de vervangende nieuwbouw voor een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] plaatsvindt op dezelfde plaats, moet het desbetreffende terrein, nadat de bouw is afgerond, worden hersteld en moeten de leerlingen verhuizen naar een tijdelijke, vervangende locatie. De genormeerde vergoeding voor deze kosten is gebaseerd op een vast bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte.
2. De vergoeding voor een basisschool [en een speciale school voor basisonderwijs] wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Permanente bouw per m ² bvo	€ 46,25
Tijdelijke bouw per m ² bvo	€ 31,74

3. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Permanente bouw per m ² bvo	€ 53,05
Tijdelijke bouw per m ² bvo	€ 26,54]

B. Uitbreiding met permanente bouwaard

B.1 Reikwijdte

Deze paragraaf is van toepassing op de uitbreiding van de huisvesting in permanente bouwaard van een school voor basisonderwijs of een speciale school voor basisonderwijs tot 1035 vierkante meter bruto vloeroppervlakte en van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs tot 1000 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Op overige uitbreidingen is paragraaf A overeenkomstig van toepassing.

B.2 Kosten terrein

Als uitbreiding van het terrein noodzakelijk is, is het bepaalde in A.2 overeenkomstig van toepassing op het vaststellen van de kosten voor het voor uitbreiding benodigde terrein.

B.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:
- de bouwkosten van het gebouw, en
  - kosten voor extra aanleg en inrichting van een deel van het schoolterrein.
2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag

per vierkante meter. Met deze vergoedingsbedragen moet de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

B.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 115 m ² bvo of groter	€ 97.630,04
Startbedrag bij uitbreidingen van 55 tot 115 m ² bvo	€ 65.086,70
Voor elke volgende m ² bvo	€ 1.300,53

B.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 105 m ² bvo of groter	€ 100.399,24
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 105 m ² bvo	€ 66.932,83
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.326,45
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 117.048,33
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal, zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 215.200,42

B.3.4 Bouwkosten school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 96 m ² bvo of groter	€ 90.931,93
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 96 m ² bvo	€ 60.621,29
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.329,08
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 102.495,11
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo), zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 215.200,42
Toeslag liftinstallatie als bij uitbreiding een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 121.090,08

B.3.5 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

Het bepaalde in A.3.6 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor paalfundering en bemaling bij uitbreiding.

B.3.6 Toeslag voor het herstel van het terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw op dezelfde plaats

Het bepaalde in A.3.7 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor het herstel van terrein en verhuizing bij uitbreiding.

C. Tijdelijke voorziening

C.1 Vergoedingsbedragen tijdelijke voorzieningen

1. De vergoedingsbedragen voor tijdelijke voorzieningen zijn afgestemd op de investeringslasten van voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen:
  - a. nieuwbouw van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw als hoofdlocatie;
  - b. uitbreiding van een permanente hoofdlocatie met een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw, en
  - c. uitbreiding van bestaande voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen.

2. In aanvulling op het eerste lid wordt rekening gehouden met het bekostigen van een tijdelijke voorziening door middel van huur van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw.

C.2 Kosten voor terreinen

Als een tijdelijke voorziening niet gerealiseerd kan worden op het aanwezige terrein, worden de kosten voor het benodigde terrein bepaald overeenkomstig A.2.

C.3.1 Nieuwbouw als hoofdlocatie/uitbreiding van permanente hoofdlocatie

De vergoeding voor een tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de kosten van herstel en inrichting van terreinen, de kosten van paalfundering en de eenmalige aansluitkosten op nutsvoorzieningen.

C.3.2 Vergoeding basisschool en speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 37.966,88
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 25.311,26
Voor elke volgende m ² bvo	€ 933,03

C.3.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 39.793,33
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 26.890,74
Voor elke volgende m ² bvo	€ 914,15

2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.3.4 Vergoeding school voor voortgezet onderwijs

De vergoeding voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de vergoedingsformule € 567,99 * A + € 39.049,94, waarbij A het overeenkomstig bijlage III, deel C, bepaalde aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte aan tijdelijke huisvesting is.

C.4.1 Uitbreiding van bestaande tijdelijke voorzieningen primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor uitbreiding bestaande tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de toeslag voor paalfundering en de toeslag voor herstel en inrichting van terreinen.
2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.4.2 Vergoeding basisschool en speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 21.341,49
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 14.227,66
Voor elke volgende m ² bvo	€ 977,65

C.4.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 21.639,41
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 14.426,27
Voor elke volgende m ² bvo	€ 966,51

C.5 Huur van voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen

Huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten.

D. Eerste inrichting

D.1.1 Uitbreiding onderwijsleerpakket en meubilair

Bij uitbreiding met onderwijsleerpakket en meubilair wordt het uit te keren bedrag van de vergoeding bepaald aan de hand van het verschil tussen de al toegekende investeringsbedragen en de nieuw berekende vergoeding.

D.1.2 Vergoeding basisschool

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag	€ 38.300,32
Voor elke volgende m ² bvo	€ 133,98

D.1.3 Vergoeding speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag	€ 81.259,53
Naast het startbedrag voor elke volgende m ² bvo	€ 138,61

D.1.4 Vergoeding school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

	Startbedrag	Voor elke volgende m ² bvo
SO/VSO-doven	€ 136.914,55	€ 238,99
SO/VSO-sh	€ 124.375,97	€ 309,74
SO/VSO-esm	€ 115.897,11	€ 154,02
SO/VSO-visg	€ 164.481,07	€ 293,96
SO/VSO-lz	€ 104.887,65	€ 144,84
SO/VSO-lg	€ 123.482,28	€ 282,37
SO/VSO-zmlk	€ 103.258,59	€ 122,87
SO/VSO-zmok	€ 100.790,31	€ 141,25
SO/VSO-pi	€ 101.681,28	€ 153,39
SO/VSO-mg	€ 125.025,87	€ 125,29

D.1.5 Vergoeding spellokaal speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor onderwijsleerpakket en meubilair voor de inrichting van een spellokaal voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs bedraagt € 7.415,30.

D.2 School voor voortgezet onderwijs

1. De vergoeding voor eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair is gekoppeld aan de toe te kennen voorziening nieuwbouw, niet zijnde vervangende nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming, niet zijnde ingebruikneming ter vervanging van een bestaand gebouw. Aanspraak op deze vergoeding bestaat als de eerste inrichting nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd. De hoogte van de vergoeding wordt berekend door vast te stellen het

verschil tussen de al toegekende vergoeding en de vergoeding die is vastgesteld op basis van de te realiseren bruto vloeroppervlakte per ruimtetype. De hoogte van de vergoeding per ruimtetype wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Ruimtetype	Functie	m2
Algemeen		€ 158,06
Specifiek	(Uiterlijke) verzorging/mode en commercie	€ 369,42
	Handel/verkoop/administratie	€ 225,99
	Praktijkonderwijs	€ 303,42
Werkplaatsen	Techniek algemeen	€ 387,57
	Consumptief	€ 750,55
	Grafische techniek	€ 1.434,94
	Landbouw	€ 0,00

2. Als in plaats van uitbreiding van het schoolgebouw medegebruik van een voor een school bestemd gebouw wordt gevorderd, wordt inventaris slechts toegekend als de inventaris in de voor medegebruik aangewezen ruimte ontbreekt of niet geschikt is.

E. Lokalen bewegingsonderwijs

E.1 Bouwkosten nieuwbouw

1. De vergoeding van de bouwkosten voor nieuwbouw van een lokaal bewegingsonderwijs met een netto speeloppervlakte van 252 vierkante meters bedraagt € 700.859,23 als deze op het schoolterrein gerealiseerd kan worden, of € 715.034,52 als deze op een afzonderlijk terrein gerealiseerd wordt. In deze vergoeding zijn opgenomen de kosten van fundering op staal en inrichting van het terrein.
2. Scholen met lichamelijk gehandicapte leerlingen, meervoudig gehandicapte leerlingen of zeer moeilijk lerende leerlingen wordt een toeslag toegekend van 50 vierkante meter. Het normbedrag van deze toeslag is € 70.306,32.
3. Als paalfundering noodzakelijk is wordt een toeslag gegeven op basis van de volgende bedragen:

Paallengte	Vergoeding	Vergoeding bij ruimten LG en MG
1<15m	€ 14.097,01	€ 17.774,32
15<20m	€ 19.433,46	€ 24.616,04
≥20m	€ 27.293,44	€ 35.426,62

E.2 Uitbreiding

Het bepaalde in E.1, eerste lid, is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs. Bij lokalen bewegingsonderwijs met een oefenvloer van 140 vierkante meter netto speeloppervlakte of minder, kan de oefenvloer worden uitgebreid tot een oppervlakte van 252 vierkante meter. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Uitbreiding	Normbedrag	Paallengte		
		1 < 15 meter	15 < 20 meter	≥ 20 meter
112 t/m 120 m ²	€ 162.835,79	€ 6.310,99	€ 10.930,99	€ 17.870,96
121 t/m 150 m ²	€ 197.949,27	€ 7.891,30	€ 13.660,22	€ 22.338,70

E.3.2 OLP/meubilair school voor basisonderwijs en speciaal basisonderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een basisschool of een speciale school voor basisonderwijs bedraagt € 51.310,54.

E.3.3 OLP/meubilair school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor speciaal onderwijs of voor voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Schoolsoort	Bedrag in euro
SO-doven	€ 40.917,05
SO-sh/esm	€ 40.677,02
SO-visg	€ 49.245,65
SO-ig/mg	€ 53.943,88
SO-lz/pi	€ 38.691,75
SO-zmlk	€ 38.691,75
SO-zmok	€ 38.612,13
VSO-doven	€ 47.970,54
VSO-sh/esm	€ 49.222,23
VSO-visg	€ 58.558,40
VSO-ig/mg	€ 60.075,30
VSO-lz/pi	€ 47.277,37
VSO-zmlk	€ 47.277,37
VSO-zmok	€ 42.203,87
SOVSO-doven	€ 49.677,13
SOVSO-sh/esm	€ 53.253,05
SOVSO-visg	€ 60.768,46
SOVSO-ig/mg	€ 61.710,46
SOVSO-lz/pi	€ 51.307,01
SOVSO-zmlk	€ 51.307,01
SOVSO-zmok	€ 42.682,77

E.3.4 Meubilair/leer- en hulpmiddelen school voor voortgezet onderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting meubilair of leer- en hulpmiddelen voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

	Meubilair	Leer- en hulpmiddelen	Totaal
Eerste lokaal	€ 1.083,67	€ 64.621,30	€ 65.704,97
Tweede lokaal	€ 1.083,67	€ 50.409,52	€ 51.393,19
Derde lokaal	€ 1.083,67	€ 21.915,70	€ 22.999,37
Oefenplaats 1	€ 0,00	€ 14.271,50	€ 14.271,50
Oefenplaats 2	€ 0,00	€ 1.647,45	€ 1.647,45

E.4 Medegebruik/huur van een niet-eigen voorziening

Naast bewegingsonderwijs in een eigen lokaal van de school is ook bewegingsonderwijs mogelijk in een bestaand lokaal bewegingsonderwijs door middel van:

- a. medegebruik van een gebouw van een andere school of de gemeente, of
- b. huur van een gebouw van een commerciële exploitant.

F. Vergoeding feitelijke kosten

De vergoeding van de feitelijke kosten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, wordt gebaseerd op de door het college goedgekeurde offerte.

Bijlage V – Criteria voor het vaststellen van de prioriteit van de aangevraagde voorziening

1. Algemeen

Prioriteiten worden vastgesteld als het overeenkomstig artikel 11 vastgestelde bekostigingsplafond onvoldoende is om alle aangevraagde voorzieningen die in aanmerking komen om te worden opgenomen op het programma te honoreren. Op basis van de gestelde prioriteiten wordt een rangorde vastgesteld van de voorzieningen waarvan is vastgesteld dat die voor bekostiging in aanmerking komen. Daarna wordt vastgesteld voor welke voorzieningen het bekostigingsplafond voldoende is en deze voorzieningen worden opgenomen op het programma. De voorzieningen die niet worden opgenomen op het programma worden op het overzicht geplaatst.

2. Onderscheid voorzieningen

1. Bij het stellen van de prioriteiten wordt onderscheid gemaakt in voorzieningen die noodzakelijk zijn:

- a. om capaciteitstekorten op te heffen, en
- b. om een adequaat niveau te handhaven.

2. Voorzieningen als bedoeld in het eerste lid, onder a, vallen onder hoofdprioriteit 1. Het betreft de volgende voorzieningen:

- a. nieuwbouw, inclusief terrein;
- b. uitbreiding, indien van toepassing, inclusief terrein;
- c. in gebruik nemen bestaand gebouw, indien van toepassing, inclusief terrein;
- d. verplaatsen tijdelijke gebouwen;
- e. eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair of leer- en hulpmiddelen;
- f. uitbreiding eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair of leer- en hulpmiddelen, en
- g. medegebruik.

3. Voorzieningen als bedoeld in het eerste lid, onder b, vallen onder hoofdprioriteit 2. Het betreft de volgende voorzieningen:

- a. vervangende nieuwbouw, indien van toepassing, inclusief terrein;
- b. herstel van een constructiefout, en
- c. herstel en vervanging in verband met schade.

4. De onder hoofdprioriteit 2 opgenomen voorziening vervangende nieuwbouw valt onder hoofdprioriteit 1 op het moment dat deze voorziening gecombineerd wordt met een uitbreiding van de capaciteit en de vervangende nieuwbouw noodzakelijk is omdat wordt voldaan aan het criterium genoemd onder in bijlage I, deel A, onder A.2.

3. Hoofd- en subprioriteit

1. Om te komen tot het vaststellen van de prioriteit wordt een onderverdeling gemaakt in hoofdprioriteit en sub-prioriteit.

2. Voor het vaststellen van de prioriteiten wordt voor de onder 2, eerste lid, onder a, genoemde voorzieningen de ruimtebehoefte vastgesteld overeenkomstig bijlage III, deel C. Deze voorzieningen omvatten zowel de schoolgebouwen als de lokalen bewegingsonderwijs.

3. Nadat de onderverdeling naar hoofdprioriteiten heeft plaatsgevonden moet worden vastgesteld welke voorzieningen in aanmerking komen om op het programma te worden geplaatst. Dit vindt plaats op basis van het vaststellen van de sub-prioriteit. Bij hoofdprioriteit 1 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd om vast te stellen welke voorzieningen voor het plaatsen op het programma in aanmerking komen:

- a. als eerste die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort opheft in een situatie meterschikking van schoolgebouwen;
- b. vervolgens die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort opheft in een situatie zonder herschikking van schoolgebouwen, en

c. vervolgens die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort aan lokalen bewegingsonderwijs en sportterreinen opheft.

Toelichting

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

De begripsomschrijving 'bevoegd gezag' en 'aanvrager' omvatten alle bevoegde gezagsorganen die een volgens de wet bekostigde voorziening onderwijshuisvesting in stand houden die geheel of gedeeltelijk staat op het grondgebied van de gemeente (hoofdvestiging, nevenvestiging, tijdelijke nevenvestiging, dislocatie).

Artikel 2. Omschrijving voorzieningen in de huisvesting

Artikel 2 vermeldt de voorzieningen onderwijshuisvesting die op grond van de Wet op het primair onderwijs (WPO), Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)]door het bevoegd gezag bij het college kunnen worden aangevraagd. Deze hebben een limitatief karakter. Dit betekent dat het college deze niet kan inperken. Niet alleen voor de schoolgebouwen, maar ook voor de lokalen bewegingsonderwijs kan een voorziening huisvesting onderwijs worden aangevraagd. Voorzieningen die een bevoegd gezag wenst, maar die niet in de onderwijswetten zijn opgenomen, dus geen voorziening in de onderwijshuisvesting zijn, vallen buiten het bereik van deze verordening. Dit gaat om voorzieningen waarvoor het bevoegd gezag een vergoeding van de minister van OCW ontvangt via de rijksvergoeding materiële instandhouding (bijv. onderhoud, aanpassingen, vervangen cv-ketel, meubilair). Het college wijst een dergelijk aangevraagde voorziening af op grond van artikel 100, eerste lid, onder a, van de WPO, artikel 98, onder a, van de WEC, artikel 76k, onder a, van de WVO.

In het kader van lokaal maatwerk heeft het college de vrijheid om aanvullende voorzieningen te bekostigen. Daarbij geldt dat de gemeenten geen uitgaven mogen doen voor een niet door de gemeente in stand gehouden school dan op grond van de wet (artikel 6 van de WPO en WEC en artikel 77 van de WVO). Voor het bekostigen van de voorzieningen die geen onderdeel uitmaken van de voorzieningen onderwijshuisvesting moet zodoende een andere juridische basis worden vastgesteld. Aan het bekostigen van deze voorzieningen moet een verordening materiële financiële gelijkstelling ten grondslag liggen.

Onderdeel a. De voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

- 1 Het begrip nieuwbouw omvat tevens het begrip vervangende nieuwbouw.
- 2 Uitbreiding is het gevolg van een toename van het aantal leerlingen op de school. Het bevoegd gezag komt voor het bekostigen van uitbreiding in aanmerking als wordt voldaan aan de in bijlage I opgenomen criteria (noodzaak van de voorziening) en de gevraagde uitbreiding gelijk of groter is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde.
- 3 Ingebruikgeving kan plaatsvinden als een aanvraag voor het bekostigen van de voorziening (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding is ontvangen en het college een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan beschikbaar heeft. Het kan gaan om een onderwijsgebouw dat geheel leeg staat en nog een onderwijsbestemming heeft, maar ook om een niet-onderwijsgebouw. Bij ingebruikgeving van een onderwijsgebouw of een niet-onderwijsgebouw moet het gebouw geschikt zijn of geschikt gemaakt worden voor het onderwijs van de betreffende school. Een schoolgebouw van een school voor basisonderwijs is bijv. niet automatisch geschikt voor het huisvesten van een speciale school voor basisonderwijs. Het in gebruik geven van een gebouw moet worden onderscheiden van medegebruik, zie 8°.
- 4 Verplaatsing is alleen mogelijk van die lokalen die gelet op de bouwaard van het gebouw verplaatst kunnen worden. Dit betreft over het algemeen tijdelijke huisvesting die in semipermanente gebouwen is gerealiseerd.
- 5 Terrein is noodzakelijk voor het realiseren van nieuwbouw en kan noodzakelijk zijn bij vervangende nieuwbouw en uitbreiding. Of bij vervangende nieuwbouw en uitbreiding terrein noodzakelijk is, is afhankelijk van de situering van de voorgenomen investering en de

oppervlakte van het terrein.

- 6/7 Onderwijsleerpakket en meubilair resp. leer- en hulpmiddelen wordt in principe alleen toegekend op het moment dat ook nieuwbouw (eerste voorziening) en uitbreiding van een schoolgebouw of lokaal bewegingsonderwijs wordt toegekend. Een uitzondering is de situatie dat het college een school heeft gehuisvest in een schoolgebouw dat een grotere capaciteit heeft dan de ruimtebehoefte en de toekenning van de eerste inrichting is gebaseerd op het werkelijk aantal leerlingen vanaf de start van de school. In die situatie heeft het bevoegd gezag nog aanspraak op bekostiging van eerste inrichting bij toename van het aantal leerlingen als wordt voldaan aan de drempelwaarde genoemd in bijlage III, deel C. Bij vervangende nieuwbouw wordt geen eerste inrichting toegekend omdat het bevoegd gezag in het verleden al bekostiging voor de eerste inrichting heeft ontvangen. Zie verder de toelichting in bijlage III, deel C.
- 8 Medegebruik is het gebruik van ruimte in een schoolgebouw of lokaal bewegingsonderwijs die het bevoegd gezag, dat juridisch eigenaar is, niet nodig heeft voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven. Er is dan sprake van 'leegstand'. Medegebruik is uitsluitend mogelijk als de leegstand hoger is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde resp. het lokaal bewegingsonderwijs niet volledig is ingeroosterd.

Onderdeel b. Herstel van constructiefouten

Voor de omschrijving van het begrip 'constructiefouten' is aangesloten bij een 'definitie' die in het verleden door middel van jurisprudentie tot stand is gekomen. Als een constructiefout de voortgang van het onderwijs belemmert kan voor het herstel van de constructiefout de spoedprocedure (artikel 17 e.v.) worden gevolgd. Is er geen sprake van een bedreiging voor de voortgang van het onderwijs, dan kan het herstel worden aangevraagd op grond van de reguliere procedure. Dit betekent dat een constructiefout dan wordt opgenomen op het programma of overzicht, afhankelijk van het feit of deze voorziening past binnen het door het college vastgestelde bekostigingsplafond.

Onderdeel c. Herstel in verband met schade

In de onderwijswetten is als voorziening huisvesting onderwijs het begrip 'bijzondere omstandigheden' opgenomen. Dit begrip is in de verordening niet verder uitgewerkt, omdat 'bijzondere' omstandigheden zich niet uitputtend laten beschrijven. Voor het bekostigen van 'herstel en vervanging in verband met schade aan een gebouw' geldt de aanvraagprocedure van het programma, of de aanvraagprocedure in het kader van spoedeisendheid (de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd door bijv. schade door inbraak of brand). Het college kan zich voor deze zaken verzekeren. Heeft het college geen verzekering afgesloten, dan is sprake van 'eigen risico' voor het college.

Artikel 3. Voorbereidingskrediet

Het voorbereidingskrediet kan worden aangevraagd voor de situatie dat de investering wordt bekostigd op basis van de normbedragen. Doelstelling van het voorbereidingskrediet is dat het bevoegd gezag vroegtijdig kan starten met de voorbereiding van een bouwplan. Uitgangspunt van het voorbereidingskrediet is dat er een principebesluit ligt dat de voorziening, waarvoor het voorbereidingskrediet wordt aangevraagd, na het indienen van de aanvraag voor het bekostigen van de voorziening op het eerstvolgende programma wordt opgenomen. Het voorbereidingskrediet stelt het bevoegd gezag in de gelegenheid om een voor aanbesteding gereed bouwplan te ontwikkelen resp. een aanbesteding te laten plaatsvinden. Door te werken met een voorbereidingskrediet kan het realiseren van een bouwplan worden bespoedigd. Het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet maakt onderdeel uit van het totale investeringsbedrag en wordt in mindering gebracht op het totaal vastgestelde investeringskrediet.

Artikel 4. Vaststellen vergoeding voorzieningen

Dit artikel bepaalt op welke wijze de voorzieningen huisvesting onderwijs worden bekostigd. Dit kan op basis van normbedragen (normatieve kosten) of op basis van feitelijke kosten. De

normbedragen voor de diverse voorzieningen die op basis daarvan worden bekostigd zijn opgenomen in bijlage IV, deel B.

Wordt het normbedrag beschikbaar gesteld, dan heeft het bevoegd gezag aanspraak op het beschikbaar stellen van het volledige normbedrag, onafhankelijk van de werkelijke kosten. Dit betekent dat als de werkelijke kosten hoger of lager zijn dan het normbedrag (= uitkomst aanbesteding) in de ene situatie het schoolbestuur een financieel voordeel heeft en in de andere situatie een financieel nadeel. Bij een financieel voordeel moet het schoolbestuur de beschikbare middelen wel inzetten voor het doel waarvoor het is verstrekt: investeren in de voorziening huisvesting onderwijs.

Het bedrag van de bekostiging, gebaseerd op de feitelijke kosten, wordt vastgesteld op basis van ontvangen offertes (de zgn. offertelijst, zie ook artikel 13, eerste lid).

Lid 4

Binnen de normering is geen ruimte voor investeringen tot het treffen van voorzieningen in het kader van duurzaamheid. In dit lid is de mogelijkheid opgenomen om aanvullend op de normvergoeding een bedrag beschikbaar te stellen voor investeringen van duurzaamheidsmaatregelen gebouw en/of energie om de exploitatielasten te drukken. Het gaat om voorzieningen die wettelijk niet verplicht zijn. Wettelijke voorzieningen moeten uit de normvergoeding worden bekostigd. Deze bepaling is in 2009 in de verordening opgenomen en sluit aan bij het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.

Artikel 5. Informatieverstrekking

Dit artikel verplicht het bevoegd gezag aan het college alle informatie te verstrekken die noodzakelijk is om de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs op een verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren (zie artikel 112 van de WPO, artikel 110 van de WEC en artikel 76w van de WVO). Deze informatie staat los van de informatie die wordt gevraagd als onderdeel van een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening. Het betreft de actuele gegevens, zoals:

- gegevens van het bevoegd gezag (o.a. naam en adres voorzitter en secretaris en bankrekeningnummer);
- gegevens van de school (o.a. naam school, naam directeur, adres school, telefoonnummer);
- bruto vloeroppervlakte schoolgebouw;
- naam contactpersoon;
- medegebruik/verhuur.

Om deze informatie op een eenduidige wijze te ontvangen stelt het college een formulier vast. Dit formulier wordt aan de bevoegde gezagsorganen toegezonden. Het college kan in dit formulier opnemen de gegevens die al bij het college bekend zijn. Het bevoegd gezag kan zich dan beperken tot het vermelden van de wijzigingen. Beschikt het college over digitale informatievoorziening, dan kan van deze digitale informatievoorziening gebruik worden gemaakt.

Artikel 6. Indienen aanvraag

Artikel 6 bepaalt dat een aanvraag voor het programma wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier. Door te werken met een standaardformulier worden de gegevens die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de aanvraag (zie ook artikel 7) op een eenduidige wijze ontvangen. Dit vergroot de onderlinge vergelijkbaarheid van aanvragen. Voor het overzicht wordt geen aanvraag ingediend. De reden is dat op het overzicht worden opgenomen de aanvragen die zijn ingediend voor het programma, maar niet worden gehonoreerd (zie artikel 96 van de WPO, 94 van de WEC en 76c van de WVO en toelichting bij artikel 13).

Ook in de situatie dat de gemeenteraad in overleg met de bevoegde gezagsorganen een meerjarig huisvestingsbeleid (Integraal Huisvestingsplan, (IHP)) heeft vastgesteld (het zgn. 'consensusmodel') moet een aanvraag wordt ingediend. De reden is dat een IHP geen juridische

status heeft.

Artikel 7. Inhoud aanvraag; gelegenheid tot aanvullen aanvraag; niet behandelen onvolledige aanvraag

Lid 1

Dit lid bepaalt welke gegevens het bevoegd gezag moet aanleveren wil het college de aanvraag in behandeling kunnen nemen. Naast de gegevens van bevoegd gezag en school moet de aanvraag voor de onderbouwing van de benoemde voorzieningen huisvesting onderwijs worden onderbouwd met een leerlingenprognose en/of een bouwkundige rapportage. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag bij de aanvraag een leerlingenprognose indient. Het college en het bevoegd gezag kunnen overeenkomen dat het college een leerlingenprognose opstelt voor alle basisscholen en dat deze leerlingenprognose dan bepalend is als onderbouwing van de aanvraag. Een bevoegd gezag van een school voor basisonderwijs kan dan afzien van het laten opstellen van een leerlingenprognose.

Lid 2

Het tweede lid bepaalt dat het college het bevoegd gezag in staat moet stellen, als de ontvangen aanvraag niet volledig is, deze ontbrekende gegevens binnen de in dit lid gestelde termijn aan te vullen. Is de ontvangen aanvraag ook op de hersteldatum niet volledig dan besluit het college de aanvraag niet in behandeling te nemen. Dit besluit is een voor bezwaar en beroep vatbare beslissing.

Lid 3

Voor het vaststellen van de noodzaak van o.a. de voorzieningen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding is het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven van wezenlijk belang. Schoolbesturen zijn verplicht deze gegevens aan te leveren via de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Omdat de ingediende aanvraag is gebaseerd op het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven op 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het indienen van de aanvraag (bijv. bij de aanvraag voor programma 2016 is opgenomen het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2014), moet het college tijdig beschikken over het werkelijk aantal ingeschreven leerlingen op de wettelijke teldatum van 1 oktober, voorafgaande aan het jaar waarvoor het programma wordt vastgesteld. Met de gegevens van de laatste teldatum kan worden vastgesteld of de eerder aangevraagde voorziening, die mogelijk wordt toegekend omdat aan de in bijlage I tot en met III gestelde criteria is voldaan, op basis van de laatste gegevens ook daadwerkelijk noodzakelijk is. De in het derde lid opgenomen termijn is een fatale termijn. Dit betekent dat als de gevraagde gegevens niet tijdig zijn ontvangen het college besluit om de aanvraag niet te behandelen. Dit besluit is een voor bezwaar en beroep vatbare beslissing.

Artikel 8. Opgave ingediende aanvragen

Dit artikel verplicht het college om alle bevoegde gezagsorganen een overzicht beschikbaar te stellen van alle ingediende aanvragen. Met dit overzicht hebben alle bevoegde gezagsorganen inzicht in wat er aan aanvragen, zowel vanuit het bijzonder als het openbaar onderwijs is ontvangen en of deze aanvragen al of niet in behandeling worden genomen. Dit betreft algemene informatie en gaat vooraf aan het beoordelen van de aanvragen.

Artikel 9. Toelichting aanvraag; overleg over ingediende begroting

Lid 1

De mogelijkheid om een nadere toelichting/verduidelijking te vragen of te geven is bedoeld om mogelijke onduidelijkheden over de op zich complete aanvragen te bespreken voordat het programma wordt voorgelegd aan het bestuurlijk overleg (artikel 10). Door een nadere toelichting wordt voorkomen dat het bestuurlijk overleg onnodig belast wordt door allerlei vragen over onduidelijkheden in de aanvragen.

Lid 2

Voor een voorziening waarvan de vergoeding wordt gebaseerd op de feitelijke kosten wordt bij de aanvraag een kostenraming ingediend. Is het college na het beoordelen van de ontvangen kostenraming van oordeel dat de kostenraming op een of meer onderdelen moet worden bijgesteld dan vindt hierover overleg plaats met het bevoegd gezag. Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de kostenraming bepaalt het college de hoogte van de geraamde kosten die in het kader van het vast te stellen programma worden toegekend. Het college moet in de beschikking wel motiveren waarom op het programma is afgeweken van het bedrag dat door het bevoegd gezag bij de aanvraag is overlegd.

Artikel 10. Overleg programma en overzicht; advies Onderwijsraad

Lid 1-4

Het college is verplicht, voordat het programma en overzicht wordt vastgesteld, overleg te voeren met het onderwijsveld over het voorgenomen besluit. In afwijking van het wettelijke verplichte overleg over het vaststellen of wijzigen van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (artikel 102 van de WPO, artikel 100 van de WEC en artikel 76m van de WVO) is dit overleg geen 'op overeenstemming gericht overleg'. Uitgangspunt is dat het bedoelde overleg plaatsvindt met alle bevoegde gezagsorganen. In plaats van een overleg met alle bevoegde gezagsorganen kan het college besluiten het overleg in te richten per onderwijssector (primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs). Het overleg over de voorzieningen huisvesting onderwijs kan ook ingebed worden in een breder gestructureerd overleg in het kader van het lokaal onderwijsbeleid, de zgn. lokaal educatieve agenda. Het staat de aanvrager die niet aan het overleg deelneemt vrij om zijn standpunten schriftelijk kenbaar te maken. Degenen die wel aan het overleg deelnemen, moeten voorafgaande aan het overleg op de hoogte zijn van de schriftelijke ingebrachte standpunten, zodat ze daar in het overleg eventueel op kunnen reageren.

Lid 5-8

De leden 5-8 zijn gebaseerd op artikel 102, zesde lid, van de WPO, artikel 100, zesde lid, van de WEC en artikel 76m van de WVO. Zowel een bevoegd gezag als het college kan de Onderwijsraad advies vragen over het voornemen tot het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs. De leden 5 t/m 8 vermelden de procedure die moet worden gevolgd voor het vragen van dit advies. De adviesaanvraag moet betrekking hebben op de relatie tussen het voorgenomen besluit tot het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs en de aspecten van vrijheid van richting en vrijheid van inrichting. Het college is in alle gevallen verplicht het verzoek om advies in te dienen bij de Onderwijsraad en dit verzoek goed te documenteren. Daarnaast moet het verzoek vergezeld gaan van alle stukken die relevant (kunnen) zijn voor de adviseur (artikel 3:9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)). De Onderwijsraad stelt zich namelijk op het standpunt dat de adviestermijn van vier weken start vanaf het moment dat de Onderwijsraad beschikt over de stukken die hij relevant acht voor de advisering. Als de Onderwijsraad om advies wordt gevraagd is het van belang dat het college goed in de gaten houdt dat hierdoor de besluitvorming geen ernstige vertraging oploopt.

De Onderwijsraad brengt binnen vier weken, nadat de Onderwijsraad alle noodzakelijke informatie heeft ontvangen, zijn advies uit. Het college zendt het advies van de Onderwijsraad daarna zo spoedig mogelijk aan de bevoegde gezagsorganen. Afhankelijk van het ontvangen advies wordt een nieuw bestuurlijk overleg vastgesteld. Op de wijze waarop de Onderwijsraad adviseert is van toepassing wat in algemene zin over het verstrekken van adviezen is geregeld in de Awb. In dit verband is vooral het bepaalde in artikel 3:6, tweede lid, artikel 3:7 en artikel 3:50 van belang. Zo kan op grond van artikel 3:6, tweede lid, het college het programma voorzieningen huisvesting onderwijs vaststellen als de Onderwijsraad het advies niet binnen vier weken nadat de adviesaanvraag volledig is, uitbrengt. Op grond van artikel 3:7 is het college gehouden, al dan niet op verzoek, de gegevens beschikbaar te stellen die de Onderwijsraad nodig heeft voor het uitbrengen van advies. Wanneer het college afwijkt van het advies van de Onderwijsraad worden

op grond van artikel 3:50 van de Awb de redenen daarvan vermeld in de motivering. Het vijfde lid bepaalt dat alle deelnemers aan het overleg in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijze te geven over de inhoud van een (voorgenomen) verzoek om advies aan de Onderwijsraad. Dit omdat iedereen erbij gebaat is dat duidelijkheid bestaat over de beweegredenen bij een, meer of alle partijen om zich tot de Onderwijsraad te wenden. Dit laat uiteraard onverlet het recht van een individueel schoolbestuur of van het college om de Onderwijsraad in te schakelen als de andere overlegpartners daaraan geen behoefte hebben. De zienswijzen van de schoolbesturen moeten schriftelijk worden vastgelegd omdat de Onderwijsraad bij het vormen van zijn oordeel over een verzoek om advies ook afwijkende meningen zal willen betrekken.

Van een eventueel overleg, nadat het advies van de Onderwijsraad wordt ontvangen, wordt een afzonderlijk verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan de stukken die moeten leiden tot een besluit van het college.

Artikel 11. Tijdstip vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Lid 1

Het college is verplicht het bekostigingsplafond dat beschikbaar is voor het honoreren van de aangevraagde voorzieningen vast te stellen. Het vaststellen van het bekostigingsplafond is een afzonderlijk collegebesluit, maar kan in dezelfde vergadering worden genomen als het besluit tot het vaststellen van het programma en overzicht.⁴ Het bekostigingsplafond staat los van het totaal van het investeringsbedrag van de aangevraagde voorzieningen. Het bekostigingsplafond is uitsluitend bepalend voor de vraag of alle aangevraagde voorzieningen huisvesting onderwijs ook kunnen worden gehonoreerd. Het college kan een bekostigingsplafond per onderwijssector of per voorziening vaststellen. Achtergrond van deze mogelijkheid is te voorkomen dat één onderwijssector of één bepaalde voorziening structureel voor bekostiging in aanmerking komt, waardoor andere gewenste investeringen niet kunnen worden gehonoreerd. Het onderverdelen van het beschikbare investeringsbedrag voor een specifieke categorie van voorzieningen is een instrument om bepaalde accenten te leggen in de uitvoering van de zorgplicht. Deze onderverdeling kan uitsluitend plaatsvinden op basis van een door de gemeenteraad vastgesteld meerjareninvesteringsplan.

Lid 2

Uitgangspunt van de verordening is dat het programma en, als dit noodzakelijk is, het overzicht worden vastgesteld voor 31 december van het lopende kalenderjaar. De datum van 31 december is geen fatale termijn. Wordt het programma en overzicht niet voor 31 december vastgesteld dan betekent dit niet dat alle aangevraagde voorzieningen automatisch voor bekostiging in aanmerking komen. Op grond van Artikel 6:2 van de Awb heeft het bevoegd gezag, omdat het college niet tijdig een besluit heeft genomen, de mogelijkheid om in deze situatie de procedure van bezwaar en beroep te volgen. De overschrijding van de termijn heeft dus geen (financiële) gevolgen voor het college.

Artikel 12. Bekendmaken besluiten vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Artikel 95 van de WPO, 93 van de WEC en 76f van de WVO vermelden de criteria die het college moet hanteren bij het vaststellen van het programma voorziening huisvesting onderwijs. Het uitgangspunt voor het overzicht voorziening huisvesting onderwijs is opgenomen in artikel 96 van de WPO, 94 van de WEC en 76g van de WVO. In dit artikel wordt bepaald op welke wijze het besluit tot het vaststellen van het programma en overzicht aan de bevoegde gezagsorganen wordt bekendgemaakt.

Lid 1

Het programma en overzicht zijn een bundel beschikkingen. De aanvragers ontvangen deze

---

⁴ LJN BG8296, Raad van State, 200803033/1.

beschikkingen binnen een termijn van twee weken nadat het programma en overzicht zijn vastgesteld. Voor deze termijn is gekozen omdat de onderwijswetten bepalen (zie toelichting artikel 13, eerste lid) dat binnen vier weken nadat het programma is vastgesteld overleg over de uitvoering van de voorziening moet plaatsvinden met het college. Op grond van artikel 3:43 van de Awb moet het college het besluit meedelen aan degenen die bij de voorbereiding van het besluit hun zienswijze naar voren hebben gebracht. Omdat het programma en overzicht onderdeel uitmaken van het bestuurlijk overleg dat vooraf gaat aan het vaststellen van het programma is in de modelverordening opgenomen dat het besluit aan alle schoolbesturen wordt verzonden.

Lid 2

De onderwijswetten bepalen alleen iets over het ter inzage leggen van het overzicht. Vanwege de samenhang tussen bekostigingsplafond, programma en overzicht is in de verordening opgenomen dat zowel het programma als overzicht ter inzage wordt gelegd.

Artikel 13. Overleg wijze van uitvoering

Dit artikel geeft een nadere invulling aan het wettelijk voorgeschreven overleg over het maken van afspraken over de zaken die van belang zijn om te komen tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor de voorziening die op het programma is opgenomen. Door het maken van deze afspraken voorafgaande aan de start van de uitvoering van het project worden onduidelijkheden en misverstanden in het verdere uitvoeringstraject voorkomen.

Lid 1

In artikel 95, achtste lid, van de WPO, artikel 93, achtste lid, van de WEC en artikel 76n van de WVO is opgenomen dat het college binnen vier weken met het betrokken bevoegd gezag in overleg treedt over de uitvoering van het programma. De in dit overleg gemaakte afspraken moeten in een verslag worden vastgelegd. De passage 'voor zover van toepassing' betekent dat niet alle onderwerpen die in dit lid zijn opgenomen betrekking hebben op alle voorzieningen die op het programma zijn opgenomen (voor bijv. de voorziening eerste inrichting is geen bouwplan noodzakelijk) en het college daarnaast van mening is dat het indienen van het bouwplan en de desbetreffende begroting voor een op het programma opgenomen voorziening achterwege kan blijven. De onderwerpen die besproken moeten worden zijn o.a.:

- het bouwheerschap (onderdeel a), met als uitgangspunt dat het bevoegd gezag optreedt als bouwheer, conform het bepaalde in artikel 103, eerste lid, van de WPO, artikel 101, eerste lid, van de WEC en artikel 76n, eerste lid, van de WVO). Het alternatief is dat het college de voorziening tot stand brengt (artikel 103, tweede lid, van de WPO, artikel 101, tweede lid, van de WEC en artikel 76n, tweede lid, van de WVO). In het overleg moet worden vastgesteld of van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Daarnaast kan besproken worden de mogelijkheid dat de bouw van een multifunctionele accommodatie wordt gerealiseerd door een derde partij;
- het bouwplan, dat moet worden getoetst aan de uitgangspunten zoals die op het vastgestelde programma zijn opgenomen (bijv. aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte);
- het feit dat het college in de periode die is verlopen tussen het moment van het vaststellen van het programma en het aanvragen van de goedkeuring van het bouwplan en de kostenraming kan toetsen of zich nieuwe feiten en omstandigheden hebben voorgedaan of voordoen, waardoor het eerder genomen besluit moet worden herzien. In het overleg wordt vastgelegd of het college gebruik maakt van deze mogelijkheid, zodat het college, na ontvangst tot goedkeuring van het bouwplan en de kostenbegroting kan besluiten om de toegekende vergoeding te herzien;
- de wijze waarop de controle en het afleggen van verantwoording over de besteding van de middelen plaatsvindt. De wijze van verantwoording is grotendeels afhankelijk van de omvang het project (zie ook toelichting artikel 15);
- de afspraak over de wijze van aanbesteding. Voor toegekende voorzieningen is de aanvrager verplicht een aanbestedingsprocedure te volgen. Wordt de voorziening bekostigd op basis van

de genormeerde vergoeding dan is de uitkomst van de aanbesteding voor het college feitelijk niet relevant, omdat het bevoegd gezag aanspraak maakt op het normbedrag. Wordt de voorziening bekostigd op basis van de feitelijke kosten dan is de uitkomst van de aanbesteding wel relevant voor het bepalen van de hoogte van het definitieve investeringsbedrag. Uitgangspunt is dat voldaan wordt aan het bepaalde in de Aanbestedingswet 2012 en in relevante Europese regelgeving.⁵ Daarnaast is van toepassing wat de gemeenteraad heeft vastgesteld in het gemeentelijk aanbestedingsbeleid over het opvragen van offertes als er geen Europese regelgeving van toepassing is.

Als sprake is van huur moet de huurovereenkomst met daarin onder meer de overeengekomen huurprijs vooraf aan het college ter goedkeuring worden voorgelegd.

Lid 2

Om te voorkomen dat in een later stadium misverstanden ontstaan over de afspraken die gemaakt zijn over de uitvoering van de voorziening is bepaald dat de afspraken schriftelijk worden vastgelegd en ter instemming aan de aanvrager worden voorgelegd. Als de aanvrager zijn instemming schriftelijk heeft verleend, dan is daarmee direct vastgelegd dat er overeenstemming bestaat over de wijze van uitvoering van de voorziening. Stemt de aanvrager niet in met het verslag, dan is nader overleg noodzakelijk met als doel alsnog overeenstemming te bereiken. Blijken partijen het ook dan niet eens te kunnen worden over de uitvoering van de voorziening dan wordt dit ook schriftelijk door beide partijen vastgelegd.

Lid 3

Als blijkt dat in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de wijze van uitvoering van de voorziening en dit in het vastgestelde verslag is opgenomen dan is het college de instantie die een definitief besluit neemt. Dit besluit deelt het college mee aan het bevoegd gezag. In het besluit zijn opgenomen de overwegingen om niet in te stemmen met de door de aanvrager gewenste wijze van uitvoering van de voorziening. Deze mededeling is een besluit in de zin van de Awb, waartegen dan ook voor aanvrager de mogelijkheid van bezwaar en beroep openstaat.

Artikel 14. Instemmen bouwplannen en begroting; tijdstip aanvang bekostiging; toetsen wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden; overleggen offertes

De aanvrager kan in principe niet eerder tot aanbesteding overgaan dan nadat het college heeft ingestemd met het bouwplan. Uitsluitend als een dergelijk plan naar het oordeel van college gezien de aard van de voorziening niet vereist is kan de aanvrager voorafgaande aan het goedkeuren van het bouwplan de procedure van aanbesteding volgen (zie ook artikel 13, derde lid).

Nadat het college de uitkomst van de aanbesteding heeft ontvangen besluit het college tot het vaststellen van het definitieve bedrag van de bekostiging. Basis voor dit bedrag zijn de overgelegde offertes.

---

⁵ Enkele relevante begrippen zijn werken, diensten en leveringen. Onder de definitie 'werken' vallen bouwactiviteiten, zoals nieuwbouw, uitbreiding en dergelijke. Bijlage 1 van richtlijn 2004/18/EG is hierbij beslissend. Onder de definitie 'diensten' vallen de door opdrachtnemers uit te voeren werkzaamheden als onderhoud en reparatie, vervoer, boekhouding en dergelijke, waarbij een eventuele levering van fysieke producten van bijkomende orde is ten opzichte van de omvang van de uit te voeren werkzaamheden. Bijlage 2 van richtlijn 2004/18/EG is hierbij beslissend. Onder de definitie 'leveringen' vallen de door leveranciers te leveren prestaties bij de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van fysieke producten, zoals meubilair of onderwijsleerpakket en dergelijke. Het gaat daarbij per definitie om activiteiten of werkzaamheden die niet zijn opgenomen in Bijlage 1 en/of Bijlage 2 van richtlijn 2004/18/EG.

Lid 1

Dit artikel betreft de nadere uitwerking van artikel 103 van de WPO, artikel 101 van de WEC en artikel 76n van de WVO en heeft een relatie met artikel 13, eerste en tweede lid. Op basis van de daar gemaakte afspraken wordt het bouwplan en de kostenbegroting ingediend. Het college toetst, voordat het bouwplan wordt goedgekeurd, aan mogelijk nieuwe ontwikkelingen en stelt het bedrag van de bekostiging vast.

- Het goedkeuren van het bouwplan zoals dat in dit artikel wordt bedoeld staat los van de goedkeuring van het bouwplan op grond van de bouwverordening, dus het verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van dit artikel wordt het bouwplan getoetst aan de afgegeven beschikking (toegekend investeringsbedrag bij feitelijke kosten en toegekende bvo).
- De wijze waarop de begroting die is ontvangen wordt getoetst is afhankelijk van de wijze waarop de voorziening wordt bekostigd. Maakt het bevoegd gezag aanspraak op:
  - de genormeerde vergoeding dan wordt de begroting marginaal getoetst, omdat het bevoegd gezag aanspraak maakt op het normbedrag en het college geen hoger bedrag dan het normbedrag beschikbaar stelt;
  - de vergoeding op basis van de feitelijke kosten dan vindt een inhoudelijke toetsing van de begroting plaats om het definitieve bedrag van de vergoeding te kunnen vaststellen. De kostenbegroting die was ingediend bij de aanvraag voor het programma was namelijk een raming van de kosten. Deze begroting had toen als functie te komen tot het vaststellen van een bedrag als onderdeel voor het vaststellen van het programma. Gelet op het tijdsverloop tussen het ontvangen van de aanvraag en het besluit tot het vaststellen van het programma kan het definitieve bedrag van de bekostiging afwijken van de begroting die is ontvangen als onderdeel van de ingediende aanvraag voor het programma. Bij de uitvoering van een voorziening die volgens de offertelijne wordt gerealiseerd, nemen de offertes de rol over van de begroting.

Bij het indienen van de stukken vermeldt het bevoegd gezag tevens op welk moment het bevoegd gezag de werkzaamheden wil starten en in relatie daarmee de bekostiging.

Lid 2

De in dit lid opgenomen termijnen zijn fatale termijnen. Als het college niet binnen de gestelde termijnen beslist, wordt geacht de gevraagde goedkeuring te zijn verleend en vindt de bekostiging plaats op de wijze en het tijdstip zoals door de aanvrager is aangegeven. De aanvrager kan daarna de procedure voor het aanvragen van de omgevingsvergunning starten. De fatale termijn is noodzakelijk met het oog op een goede voortgang van de uitvoering van de voorziening en de duidelijkheid richting aanvrager. Gelijktijdig met het goedkeuren van het bouwplan en begroting stelt het college het tijdstip vast waarop de bekostiging een aanvang neemt, conform het bepaalde in artikel 99, eerste lid van de WPO, artikel 97, eerste lid, van de WEC en artikel 76j van de WVO.

Lid 3

Derde lid bepaalt dat voor het vaststellen van de vergoeding niet de laagste prijs maar de economisch meest voordelige inschrijving bepalend is. Conform het uitgangspunt van de Aanbestedingswet 2012. Het college kan hier gemotiveerd van afwijken.

Artikel 15. Aanvang bekostiging

Dit artikel is de uitwerking van artikel 102, vierde lid, van de WPO, artikel 100, vierde lid, van de WEC en artikel 76m van de WVO. Het geeft het college de vrijheid om per voorziening te besluiten op welke wijze het bedrag van de bekostiging beschikbaar wordt gesteld. Deze keuze is sterk afhankelijk van de concrete omstandigheden (o.a. grootte van de opdracht, hoogte van het investeringsbedrag). Uitgangspunt is dat de aanvrager tijdig aan zijn financiële verplichtingen moet kunnen voldoen. Dit betekent bijvoorbeeld dat wordt overeengekomen dat de:

- vergoeding eerste inrichting als normbedrag in één keer wordt uitbetaald;
- vergoedingen voor bouwkundige werkzaamheden in termijnen worden uitbetaald, waarbij wordt aangesloten bij de termijnbetalingen aan de aannemer op basis van de door de aannemer

ingediende termijnstaat (automatische verwerking met valutadata in financiële administratie),
en

- vergoeding op declaratiebasis wordt betaald na ontvangst van de nota's van het bevoegd gezag. De vergoeding wordt rechtstreeks beschikbaar gesteld aan de opdrachtgever, tenzij in het overleg als bedoeld in artikel 13 wordt overeengekomen dat de vergoeding door het college rechtstreeks aan de opdrachtnemer wordt verstrekt. Op grond van de onderwijswetten bestaat er uitsluitend een relatie tussen college en bevoegd gezag. Vanuit dit uitgangspunt is de formele lijn dat het college het bedrag aan het bevoegd gezag betaalt en het bevoegd gezag het bedrag aan de opdrachtnemer. Op deze wijze kan het bevoegd gezag ook verantwoording van de ontvangen middelen afleggen. Gedacht kan worden aan een gespecificeerde verantwoording met als bijlagen alle rekeningen die op het project betrekking hebben, of een accountantsverklaring.

Artikel 16. Vervallen aanspraak op bekostiging

Lid 1

De data van 1 en 15 oktober zijn gekozen met het oog op het moment dat de gemeentebegroting wordt vastgesteld. Vanuit financieel perspectief is het noodzakelijk om te weten of een via het programma toegekende voorziening in het jaar van toekenning ook daadwerkelijk in dat jaar wordt gerealiseerd, of dat de realisatie in dat jaar door omstandigheden niet mogelijk is. Wordt vastgesteld dat realisatie niet mogelijk is:

- in het toegekende programmajaar maar wel in een volgend begrotingsjaar, dan blijft het beschikbaar gestelde krediet gehandhaafd, en
- ook niet in een van de volgende begrotingsjaren dan kan het beschikbaar gestelde krediet worden ingetrokken; het gevolg van dit besluit is dat de aangevraagde voorziening te zijner tijd opnieuw moet worden aangevraagd.

De bepaling over het toezenden van onder meer de bouwopdracht is van belang voor het college, omdat het college na de genoemde data actie in de richting van de aanvrager kan ondernemen. De term 'door de aanvrager' betekent dat, als het college optreedt als bouwheer en de termijn wordt overschreden, het recht op bekostiging niet vervalt. De aanvrager heeft dan immers recht op een voorziening.

Lid 3

Het kan voorkomen dat het bevoegd gezag niet aan de gestelde termijnen kan voldoen. De overschrijding van de termijn kan het gevolg zijn van diverse omstandigheden die buiten de schuld van de aanvrager liggen. Bijvoorbeeld:

- planologische en stedenbouwkundige ontwikkelingen;
- procedures in het kader van de ruimtelijke ordening;
- vervuilde grond.

Het is dan aan de aanvrager om bij het college een verzoek in te dienen om de gestelde termijnen te verlengen.

Lid 4

De datum in dit lid heeft een relatie met de data in het eerste lid. Als het verzoek van de aanvrager wordt afgewezen moet een zodanige datum worden gekozen dat de aanvrager in de gelegenheid is om alsnog voor de in het eerste lid genoemde datum een bouwopdracht et cetera te overleggen. Als het college dus niet tijdig beslist is voor de aanvrager de in het eerste lid genoemde datum niet haalbaar.

Artikelen 17-20. Aanvragen met spoedeisend karakter

Er kan zich een calamiteit voordoen waardoor de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd. Het bevoegd gezag kan dan op grond van deze artikelen een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs indienen. Het moet duidelijk zijn dat het een calamiteit is die op korte termijn moet worden opgelost en niet kan wachten op de reguliere aanvraagprocedure. Het spoedeisende karakter moet dus duidelijk naar voren komen in de omschrijving van aanvraag. Bij aanvragen met een spoedeisend karakter valt te denken aan:

- brand- en stormschade, waardoor het onderwijsproces (tijdelijk) in een andere accommodatie moet plaatsvinden;
- herstel van schade als gevolg van constructiefouten (verwijderen asbest), of
- overige schades (vandalisme, glasbreuk, inbraak).

De spoedprocedure kan niet worden gebruikt als een soort 'ontsnappingsroute' voor de reguliere procedure, zoals een situatie:

- dat een bevoegd gezag verzuimd heeft tijdig – op grond van artikel 6 van de verordening – een aanvraag in te dienen voor het programma, of
- dat een aangevraagde voorziening niet op het programma is geplaatst wegens het toepassen van de financiële weigeringsgrond omdat het bekostigingsplafond niet toereikend is.

Artikel 17. Indienen aanvraag

Een aanvraag op basis van de spoedprocedure kan gedurende het hele jaar worden ingediend, omdat het moment waarop de calamiteit zich voordoet niet bij voorbaat bekend is. De calamiteit moet zo spoedig mogelijk (telefonisch) worden gemeld en de noodzakelijke maatregelen moeten worden genomen. Na de melding moet de aanvrager binnen de gestelde termijn de aanvraag indienen.

Artikel 18. Inhoud aanvraag

Lid 1

Naast de gegevens die noodzakelijk zijn bij het indienen van een aanvraag op grond van de reguliere procedure (artikel 7, eerste lid) is het bevoegd gezag verplicht te motiveren waarom deze voorziening spoedeisend is. Uit de aanvraag moet onomstotelijk blijken dat de aanvraag betrekking heeft op een calamiteit die niet voorzienbaar was en dat het treffen van een voorziening geen uitstel kan lijden, omdat anders het onderwijsproces geen doorgang meer kan vinden.

Lid 2

Gelet op het spoedeisende karakter van de aanvraag zijn de termijnen voor het aanleveren van aanvullende gegevens kort gehouden.

Artikel 19. Tijdstip beslissing

Omdat de aanvraag een spoedeisend karakter heeft, wordt ook voor de beslistermijn een korte periode aangehouden.

Artikel 20. Uitvoeren beslissing

Voor het beoordelen en toekennen van de op grond van de spoedprocedure aangevraagde voorziening gelden de criteria die zijn opgenomen in de bijlagen I tot en met III van de verordening. Als extra toets geldt het element van de spoedeisendheid: het treffen van de voorziening kan geen uitstel lijden in verband met de voortgang van het onderwijs. In tegenstelling tot de reguliere procedure kan het college bij de spoedprocedure geen financiële weigeringsgrond hanteren. Dit blijkt uit de relatie tussen artikel 98, tweede lid, van de WPO en artikel 100, eerste lid, van de WPO, artikel 96, tweede lid, van de WEC en artikel 98, eerste lid, van de WEC en artikel 76i, tweede lid, van de WVO en artikel 76k, eerste lid, van de WVO.

Op de uitvoering van de beschikking zijn de artikelen 13 tot en met 16 van toepassing.

Artikelen 21-27. Medegebruik en verhuur

De artikelen 22-28 zijn een nadere uitwerking van artikel 102 van de WPO, artikel 100 van de WEC en artikel 76m van de WVO. Op grond hiervan moet de gemeenteraad bij verordening een procedure vaststellen voor het medegebruik en de verhuur. Bij medegebruik en verhuur gaat het nadrukkelijk om delen van lesgebouwen die niet noodzakelijk zijn voor het gebruik door de eigen school.

De artikelen 22 t/m 27 worden door het college toegepast als het college een aanvraag van een bevoegd gezag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs heeft ontvangen. Het college kan besluiten dat de aangevraagde voorziening huisvesting wordt afgewezen omdat door middel van medegebruik in de noodzakelijke huisvestingsbehoefte kan worden voorzien.

Artikel 21. Aanduiden omstandigheden

Onderdelen a en b

Deze bepalingen geven het college de mogelijkheid om leegstand te vorderen op het moment dat het college op grond van artikel 6 of 19 een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of uitbreiding voor een school heeft ontvangen. Het college moet twee zaken vaststellen, te weten dat:

- de school die de aanvraag heeft ingediend ook daadwerkelijk een tekort aan capaciteit heeft, en
- er leegstand binnen een ander schoolgebouw aanwezig is.

Het vorderingsrecht op grond van dit artikel heeft betrekking op medegebruik door een school. Dit medegebruik betekent dat het doel van het vorderen (ruimte voor het geven van onderwijs) in principe in overeenstemming is met de bestemming van het schoolgebouw en aanpassingen niet noodzakelijk zijn.

Artikel 22. Omschrijving leegstand

Lid 1

De leegstand is gekoppeld aan het criterium 'bruto vierkante meters'. De leegstand wordt vastgesteld op basis van het saldo tussen de vastgestelde capaciteit (bijlage III, deel A) en de berekende ruimtebehoefte (bijlage III, deel B). Bij het vaststellen van de leegstand wordt geen rekening gehouden met de drempelwaarde. Bij het vorderen wordt geen onderscheid gemaakt in leegstand bij een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet onderwijs. Dit betekent dat het college kan besluiten leegstand die wordt vastgesteld in een school voor basisonderwijs toe te wijzen aan een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of een school voor voortgezet onderwijs.

Bij het vaststellen van leegstand worden ook betrokken de zgn. eigendoms- en huurscholen, omdat deze schoolgebouwen behoren tot de voorzieningen huisvesting onderwijs en zodoende vallen onder het vorderingsrecht. Het vorderingsrecht kan ook worden toegepast op de leegstaande capaciteit waaraan een bevoegd gezag een andere bestemming (bijvoorbeeld mediatheek, overblijflokaal) heeft gegeven. Genormeerde leegstand waaraan een bevoegd gezag een andere bestemming heeft gegeven moet wijken voor noodzakelijk onderwijsgebruik.

Lid 2

Een lokaal bewegingsonderwijs kan maximaal 40 klokuren per week voor bewegingsonderwijs in gebruik worden gegeven. Een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs kan op basis van het lesrooster per week maximaal 26 klokuren worden ingeroosterd. Hierdoor wordt voorkomen dat deze scholen buiten hun reguliere lestijden voor het bewegingsonderwijs worden verwezen naar een lokaal bewegingsonderwijs dat nog geen 40 klokuren in gebruik is.

Voor scholen voor het voortgezet onderwijs wordt voor het inroosteren uitgegaan van minimaal 32 lesuren⁶ en maximaal 40 lesuren, omdat voor het voortgezet onderwijs het aantal van 40 lesuren, gelet op de schooltijden voor het voortgezet onderwijs, de maximumgrens vormt. Dit betekent dat

---

⁶ In het voortgezet onderwijs wordt gehanteerd het begrip lesuren. Hierbij wordt uitgegaan van een lesuur van 50 minuten, met daarnaast 10 minuten voor het omkleden c.a. van de leerlingen. Voor het vaststellen van de capaciteit en de ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs voor het voortgezet onderwijs wordt zodoende gerekend met een klokuur.

als in een lokaal bewegingsonderwijs:

- voor een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] minder dan 26 klokuren zijn ingeroosterd medegebruik mogelijk is door een andere school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs voor het verschil tussen 26 klokuren en het aantal ingeroosterde klokuren;
- voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] minder dan 26 klokuren of 26 klokuren zijn ingeroosterd medegebruik mogelijk is door een school voor voortgezet onderwijs voor de resterende klokuren tot een maximum van 40 uren;
- voor een school voortgezet minder dan 40 klokuren ingeroosterd zijn medegebruik mogelijk is door:
  - een school voor basisonderwijs, (een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs mogelijk als de klokuren medegebruik passen binnen de 26 klokuren, en
  - een school voor voortgezet onderwijs mogelijk voor de resterende klokuren tot een maximum van 40 uren.

Medegebruik kan alleen plaatsvinden binnen de voor de betreffende onderwijssector geldende reële schooltijden.

Artikel 23. Nalaten vorderen

Dit artikel geeft de bevoegde gezagsorganen de ruimte in onderling overleg medegebruik te regelen. Als de bevoegde gezagsorganen een onderlinge regeling hebben getroffen is er voor het college geen reden om dat te doorkruisen, tenzij het college heeft vastgesteld dat de school die medegebruiker is in de eigen accommodatie voldoende capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten. Als bevoegde gezagsorganen medegebruik onderling hebben geregeld moet het college hiervan in kennis worden gesteld. Het college moet vaststellen of door het medegebruik de (meest) optimale situatie is gecreëerd.

Op het moment dat een school is gehuisvest in meerdere schoolgebouwen wordt in onderling overleg vastgesteld in welk schoolgebouw de leegstand wordt gevorderd. Wordt geen overeenstemming bereikt, dan besluit het college zelfstandig in welk schoolgebouw de leegstand wordt gevorderd.

Artikel 24. Overleg en mededeling

Lid 1

Onderdeel van het vaststellen van het programma is het besluit tot het vorderen voor en toekennen van medegebruik in plaats van het toekennen van bijv. een aangevraagde voorziening 'uitbreiding'. Om deze reden maakt het vorderen voor medegebruik onderdeel uit van het wettelijk verplichte overleg over het programma. Voor beide bevoegde gezagsorganen die betrokken zijn bij het voorgenomen besluit tot medegebruik in het kader van het programma bestaat de mogelijkheid een advies van de Onderwijsraad te vragen. Op het programma wordt niet vermeld het besluit tot vordering, dit is een afzonderlijk besluit van het college.

Lid 2

Voor het vorderen van leegstand als een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening op grond van de spoedprocedure is ontvangen is geen termijn voor het overleg opgenomen. De aard van de aanvragen kan namelijk met zich meebrengen dat een en ander op zeer korte termijn geregeld moet worden. Uiteraard moet ook hier het 'ontvangende' bevoegde gezag redelijkerwijs de gelegenheid hebben om de nodige maatregelen te treffen.

Lid 3

Een bevoegd gezag waarvan leegstand gevorderd wordt moet de gelegenheid hebben tijdig

eventuele (organisatorische) maatregelen te nemen. Daarom is de termijn waarop het besluit tot vorderen bekend moet worden gemaakt zo kort mogelijk gehouden. Voordat het college het besluit tot vorderen heeft genomen heeft over dit besluit over het algemeen al overleg plaatsgevonden met het bevoegd gezag. Dit betekent dat het bevoegd gezag in principe al in de gelegenheid geweest om zich voor te bereiden op het medegebruik.

Lid 4

Het bevoegd gezag waarvan gevorderd wordt moet weten waar het aan toe is. Om deze reden moeten de in het vierde lid opgenomen elementen in de beschikking worden opgenomen, waarvan vooral de onder 'e' genoemde periode gedurende welke de leegstand wordt gevorderd van belang is. De periode kan bijv. worden gebaseerd op de uitkomst van de leerlingenprognose. Het kan wenselijk zijn om in het besluit tot het vorderen van medegebruik op te nemen dat het vorderen voor medegebruik in ieder geval eindigt als de leegstand voor de eigen school noodzakelijk is. Dit is niet strikt noodzakelijk, omdat uitgangspunt van de verordening is dat eigen gebruik voor medegebruik gaat.

Artikel 25. Vergoeding

Bij medegebruik heeft het bevoegd gezag dat ruimte in medegebruik geeft te maken met exploitatiekosten als gevolg van dit medegebruik. De bevoegde gezagsorganen moeten in onderling overleg de vergoeding voor het medegebruik overeenkomen. Uitgangspunt is dat de werkelijke exploitatiekosten worden vergoed. Dit is redelijk omdat het bevoegd gezag dat medegebruiker is ook bij het gebruik van de eigen accommodatie de werkelijke kosten moet betalen. Deze werkelijke kosten zijn onafhankelijk van de rijksvergoeding materiële instandhouding die het schoolbestuur ontvangt. Worden de werkelijke kosten niet doorberekend, dan is sprake van een indirecte subsidiëring van de medegebruiker en zet het bevoegd gezag dat een gedeelte van de school in medegebruik heeft geven de ontvangen rijksvergoeding niet in voor het doel waarvoor deze wordt ontvangen. De hoogte van de vergoeding is ook afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt over de activiteiten die voor rekening van de school en de medegebruiker komen.

Als tussen betrokkenen geen overeenstemming wordt bereikt dan moeten de partijen vaststellen welke procedure wordt gevolgd om te komen tot het vaststellen van het bedrag van de vergoeding. Overeengekomen kan bijv. worden dat een onafhankelijke derde het definitieve vergoedingsbedrag bepaalt.

Artikel 26. Overleg en mededeling

Artikel 27 heeft betrekking op het vorderen voor medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Dit vorderen kan plaatsvinden zowel tijdens als na de schooltijden. Medegebruik voor de genoemde activiteiten kan in overeenstemming zijn met de bestemming van het schoolgebouw (eisen bestemmingsplan), of met het onderwijs dat in het gebouw wordt gegeven, maar dat is niet strikt noodzakelijk. Is het medegebruik niet in overeenstemming met de bestemming van het schoolgebouw, dan betekent dit dat het medegebruik niet eerder kan plaatsvinden dan nadat een wijziging van het bestemmingsplan is vastgesteld. Is medegebruik niet in overeenstemming met het onderwijs van de school dan is het noodzakelijk dat het bevoegd gezag in het overleg met het college de gelegenheid krijgt om specifieke wensen aangaande het medegebruik naar voren te brengen. Voor het bevoegd gezag kan daarbij de vrijheid van richting en inrichting een rol spelen.

Lid 2 vermeldt de onderwerpen die in het overleg tussen college en bevoegd gezag minimaal moeten worden besproken als medegebruik door een niet onderwijsinstelling aan de orde is. Het bevoegd gezag moet, voordat het instemt met het medegebruik, in het overleg in de gelegenheid gesteld worden zich een oordeel te vormen over de aard van de activiteit en de invloed van die activiteit op het onderwijsproces. Afhankelijk van de uitkomst van het overleg en de activiteiten waarvoor het medegebruik noodzakelijk is, kan het noodzakelijk zijn dat besloten moet worden

om bepaalde bouwkundige maatregelen te nemen om hinder te voorkomen. Artikel 26 (bedrag van de vergoeding 'medegebruik') is niet van toepassing op medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Het staat het bevoegd gezag vrij om een ander tarief in rekening te brengen, maar ook aan te sluiten bij de systematiek die is opgenomen in artikel 26.

Verondersteld wordt dat de beoogde organisatie die medegebruiker wordt in het overleg tussen college en bevoegd gezag wordt vertegenwoordigd door het college. Het is aan het college om te besluiten of de beoogde medegebruiker al of niet deelneemt aan het overleg. Het bevoegd gezag, college en de medegebruiker moeten voor de aanvang van het medegebruik schriftelijk een aantal (praktische) afspraken vastleggen. Het kader voor die afspraken wordt gevormd door het besluit tot vordering door college.

Lid 3

Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt, neemt het college een beslissing inzake de openstaande punten. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat door een verschil van mening het vorderingsrecht niet geëffectueerd kan worden.

Artikel 27. Verzoek toestemming college

Verhuur van een gedeelte van een schoolgebouw kan uitsluitend plaatsvinden door de juridisch eigenaar. Dit betekent dat het college een schoolgebouw waarvan het bevoegd gezag juridisch eigenaar is niet kan vorderen voor verhuur. De afweging om een ruimte te verhuren is uitsluitend de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet, als het (een gedeelte van) het schoolgebouw wil verhuren, vooraf aan het college toestemming voor de verhuur vragen. Zonder toestemming van het college is een huurovereenkomst strijdig met de wet en dus nietig. Bij het aanvragen van de toestemming voor de verhuur moet het bevoegd gezag het college inzicht geven in de huurder, de te verhuren ruimte, de activiteiten die in de te verhuren ruimte plaatsvinden, de periode van verhuur en de in de komende jaren te verwachten ruimtebehoefte van de school. Daarnaast betreft het college bij het verlenen van de toestemming ook de te verwachten ruimtebehoefte van de overige scholen. Dit om te voorkomen dat het college toestemming voor de verhuur verleent, maar binnen de verhuurtermijn een aanvraag wordt ontvangen voor bijvoorbeeld uitbreiding van een schoolgebouw.

Met de door het bevoegd gezag verstrekte informatie toets het college het verzoek aan wet- en regelgeving. Op grond van artikel 108, eerste lid, van de WPO, artikel 106, eerste lid, van de WEC en artikel 76s van de WVO is het niet toegestaan om een onderwijsgebouw of -terrein te verhuren als:

- woon- of bedrijfsruimte als bedoeld in artikel 1623a, tweede lid, en 1624, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, of
- de bestemming zich niet verdraagt met het onderwijs aan de school.

Het college neemt bij het verlenen van de toestemming in ieder geval de voorwaarde op dat als de te verhuren ruimte op (korte) termijn nodig is voor het onderwijs, dat het college deze ruimte dan vordert. De wet bepaalt dat de risico's voor verhuur en de eventuele schadeplicht die ontstaat bij het voortijdig opzeggen van het huurcontract door het bevoegd gezag, omdat het college gebruik maakt van hun vorderingsrecht, liggen bij het bevoegd gezag.

Bij verhuur moet een huurovereenkomst worden afgesloten en een huurprijs bepaald worden. Onderscheid moet worden gemaakt in de vergoeding voor de exploitatiekosten (= gebruiksvergoeding) en de vergoeding in de investeringslasten (= huurvergoeding). Het schoolbestuur stelt de hoogte van de component 'exploitatiekosten' (beheer en onderhoud van het schoolgebouw) vast. In het derde lid is opgenomen de mogelijkheid voor het college om aan de toestemming tot verhuur de voorwaarde te verbinden dat voor de verhuur een huur is verschuldigd, waarvan de hoogte door het college wordt vastgesteld. Dit lid is een aanvulling op

wat in de onderwijswetten is opgenomen. Deze huurvergoeding is wat anders dan de gebruiksvergoeding waarvan de hoogte door het bevoegd gezag wordt vastgesteld en waar het bevoegd gezag aanspraak op maakt. De huurcomponent moet worden afgedragen aan het college als bijdrage in de investeringslasten van het schoolgebouw. De Raad van State heeft vastgesteld dat het college een huurvergoeding kan vragen onder de volgende voorwaarden:

1. het college moet kunnen aantonen dat door het niet doorbereken van de huur de gemeente een financieel nadeel leidt;
2. de huurprijs moet gerelateerd zijn aan de extra kosten of het verlies aan inkomsten door de gemeente en
3. de ontvangen huurvergoeding moet rechtstreeks ten goede komen aan onderwijshuisvesting.⁷

Artikel 28. Staat van onderhoud

In artikel 110 van de WPO, artikel 108 van de WEC en artikel 76u van de WVO is geregeld in welke situatie en hoe moet worden omgegaan met de overdracht van een (gedeelte van een) schoolgebouw en -terrein aan het college. Over het algemeen is de overdracht van het hele schoolgebouw en -terrein gekoppeld aan het beëindigen van de bekostiging (bijzonder onderwijs) of het opheffen van de school (openbaar onderwijs) door de minister van OCW. Overdracht door het bevoegd gezag van een schoolgebouw en -terrein aan de gemeente vindt uitsluitend plaats als het bevoegd gezag (bijzonder onderwijs, of verzelfstandigd openbaar onderwijs in bijv. een stichting) juridisch eigenaar is van het schoolgebouw. Is de gemeente juridisch eigenaar van het schoolgebouw en -terrein dan vindt geen overdracht van een (gedeelte van een) schoolgebouw en -terrein plaats. Een overdracht kan ook plaatsvinden als vervangende nieuwbouw op een andere locatie is gerealiseerd. Als dit noodzakelijk is wordt in de door het college en bevoegd gezag gezamenlijk opgestelde en ondertekende acte opgenomen een termijn waarin het schoolgebouw nog kan worden gebruikt. Bij het einde van het gebruik wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en dislocaties, omdat dit onderscheid bij het einde van het gebruik niet relevant is. Voor alle gebouwen moet duidelijk zijn op welk moment het gebruik uiterlijk beëindigd moet worden.

De procedure voor het opmaken van een staat van onderhoud bij het beëindigen van het gebruik is gekoppeld aan het beëindigen van het gebruik van een gebouw door het bevoegd gezag. Is sprake van integraal bestuur dan blijft het opmaken van een staat onderhoud achterwege. Vanuit het oogpunt van gelijke behandeling van het openbaar en bijzonder onderwijs kan in materiële zin gekozen worden voor een gelijke handelwijze.

Met 'achterstallig onderhoud' wordt bedoeld het onderhoud dat het bevoegd gezag, met het oog op de onderhoudsplicht, had moeten uitvoeren. Het gaat er dus niet om dat een gebouw nog een extra opknappbeurt moet krijgen voordat het buiten gebruik wordt gesteld.

De staat van het onderhoud wordt opgemaakt voordat de eigendomsoverdracht plaatsvindt, omdat alleen voor die tijd nog eenduidig kan worden vastgesteld aan wie het eventueel achterstallig onderhoud is toe te rekenen. De staat van onderhoud maakt ook onderdeel uit van de op te maken akte van overdracht.

Lid 3

Het college geeft de opdracht voor het opstellen van het rapport met daarin een beschrijving van de staat van onderhoud. Deze opdracht wordt, vanuit het oogpunt van objectiviteit, verstrekt aan een onafhankelijke derde, zoals een bouwkundig adviesbureau. Voordat de opdracht wordt verstrekt heeft het college overleg met het betrokken bevoegd gezag over de inhoud van de opdracht en over de instantie die deze opdracht uitvoert. Hiermee wordt voorkomen dat achteraf onnodige discussies c.q. meningsverschillen ontstaan over de inhoud van de opdracht en over de keuze van de uitvoerder. Op grond van artikel 5 kunnen bepaalde inlichtingen van het bevoegd

---

⁷ LJN BK0803, Raad van State, 200901067/1/H2 en 201308827/1/A2.

gezag gevraagd worden (bijv. beschikbaar stellen meerjarenonderhoudsplan en/of bewijsstukken dat er geregeld onderhoud is uitgevoerd).

Lid 5

Als uit de rapportage van de staat van onderhoud blijkt dat bij het opmaken van de rapportage achterstallig onderhoud is geconstateerd en het bevoegd gezag met deze constatering instemt, kan in het overleg overeengekomen worden dat het bevoegd gezag:

- alsnog opdracht verstrekt tot het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud, of
- het bedrag dat gemoeid is met het achterstallig onderhoud aan het college betaalt, waarna het college de opdracht verstrekt.

Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de uitkomst van de rapportage wordt in het overleg besproken hoe de vervolgprocedure zal zijn. Er kan worden overeengekomen dat arbitrage plaatsvindt, waarbij beide partijen afspreken zich te zullen neerleggen bij de uitkomst daarvan. Alternatief is dat het college zicht wendt tot de burgerlijke rechter, op grond van het feit dat het bevoegd gezag een onrechtmatige daad heeft gepleegd door zich niet te houden aan de wettelijke opdracht om een gebouw behoorlijk te gebruiken of te onderhouden.

Lid 6

Deze bepaling is opgenomen voor de situatie dat er geen enkele aanleiding is om te veronderstellen dat sprake is van achterstallig onderhoud, of een vermoeden over achterstallig onderhoud bestaat, maar er geen reden is om dit nog te laten vastleggen in een rapport. Dit laatste kan zich voordoen als het voornemen bestaat het schoolgebouw dat buiten gebruik wordt gesteld op termijn bijv. te verbouwen voor een andere bestemming of te slopen.

Artikel 29. Mutaties aantal klokuren binnen beschikbare capaciteit; inroosteren en gebruik

Lokalen bewegingsonderwijs zijn een voorziening huisvesting onderwijs en kunnen juridisch eigendom zijn van de gemeente, het bevoegd gezag of een derde. In het kader van de ruimtebehoefte van de lokalen bewegingsonderwijs is het de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om de criteria vast te stellen voor het vaststellen van de ruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte. Deze criteria zijn opgenomen in bijlage III, deel B. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van het college om een rooster bewegingsonderwijs vast te stellen. De omvang van het gebruik door een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs van lokalen bewegingsonderwijs wordt uitgedrukt in het aantal klokuren. Het aantal klokuren is afhankelijk is van het aantal gymgroepen. Omdat het aantal gymgroepen afhankelijk is van het aantal formatieplaatsen en het aantal formatieplaatsen afhankelijk van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven fluctueert het aantal klokuren jaarlijks als gevolg van mutaties in het aantal leerlingen. Voor het verwerken van de jaarlijkse mutaties is de jaarlijkse procedure tot aanvragen in het kader van het programma en de spoedprocedure niet het geëigende middel. Beide procedures zijn te zwaar en te omslachtig voor het verwerken van de jaarlijkse mutaties in het gebruik van de lokalen bewegingsonderwijs. Dit geldt in ieder geval als het aantal klokuren binnen de bestaande capaciteit kan worden opgevangen en dus niet leidt tot een uitbreiding of nieuwbouw van lokalen bewegingsonderwijs.

Tegen deze achtergrond is in artikel 30 een afzonderlijke procedure opgenomen. Uitgangspunt van deze procedure is dat het college op basis van het aantal ingeschreven leerlingen op de teldatum 1 oktober het aantal gymgroepen en daarmee het aantal klokuren bewegingsonderwijs vaststelt en op basis van het aantal klokuren het conceptrooster bewegingsonderwijs kan vaststellen. Stelt het college vast dat er te weinig capaciteit is, of dat een lokaal bewegingsonderwijs moet worden vervangen, dan kan het college de procedure voor het aanvragen van bekostiging van een huisvestingsvoorziening starten. Door deze procedure heeft het college, als lokale overheid, tijdig zicht heeft op:

- de accommodaties die geschikt zijn voor bewegingsonderwijs, inclusief de accommodaties die op grond van de onderwijswetgeving behoren tot de zgn. 'eigendomsscholen';

- de capaciteit van de accommodaties bewegingsonderwijs;
- het gebruik van de accommodatie bewegingsonderwijs (welke school geeft bewegingsonderwijs in welk gebouw);
- de tijdstippen en het aantal uren dat het lokaal bewegingsonderwijs gebruikt wordt, en
- het gebruik, waarbij moet worden vastgesteld of het een genormeerd gebruik is of dat het gebruik gebaseerd is op feitelijk gebruik.

De verordening kent zodoende de volgende stappen:

1. het college stelt voor 15 maart op basis van de teldatum 1 oktober het aantal gymgroepen vast op de datum 1 augustus (start schooljaar);
2. het college stelt voor 15 maart een conceptrooster op; als basis kan dienen het rooster bewegingsonderwijs van het lopende schooljaar en daarin worden de mutaties als gevolg van mutaties in het aantal gymgroepen verwerkt;
3. het college stelt de bevoegde gezagsorganen voor 15 maart in kennis van het voorlopig vastgestelde rooster bewegingsonderwijs voor het komende schooljaar;
4. de bevoegde gezagsorganen reageren voor 1 april op het aangeboden conceptrooster;
5. het bevoegd gezag kan het college vragen om voor de datum van 15 april een overleg over het conceptrooster te beleggen;
6. het college stelt het rooster bewegingsonderwijs voor het komende schooljaar vast voor 1 mei.

De verordening geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om meer klokuren bewegingsonderwijs aan te vragen dan door het college genormeerd is vastgesteld. Het college kan dit verzoek honoreren als binnen de bestaande accommodaties daarvoor ruimte beschikbaar is. Aan het bevoegd gezag worden dan de kosten van deze extra klokuren doorberekend.

Artikel 31. Indexering

De in bijlage IV, deel B, opgenomen genormeerde vergoedingen moeten jaarlijks worden aangepast aan de prijsontwikkeling. Omdat bijlage IV integraal onderdeel is van de verordening moet op grond van de onderwijswetten een wijziging van de verordening worden vastgesteld door de gemeenteraad. Om deze zware procedure voor uitsluitend het aanpassen van de normbedragen te voorkomen bepaalt dit artikel dat het jaarlijks aanpassen van de normbedragen wordt gedelegeerd aan het college. De uitgangspunten voor de indexering zijn opgenomen in bijlage IV, deel A. Het wettelijk verplichte overleg met het onderwijsveld dat voor een wijziging van de verordening noodzakelijk is, kan plaatsvinden door het toezenden van de voorgenomen prijsbijstellingen en het bieden van de mogelijkheid om hierop te reageren.

Bijlage I – Beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen

In bijlage I zijn opgenomen de criteria die van belang zijn voor het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorziening. De bijlage is onderverdeeld in deel A – Lesgebouwen en deel B – Lokalen bewegingsonderwijs.

Deel A – Lesgebouwen

Algemeen

Per voorziening onderwijshuisvesting zijn de criteria voor het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorziening beschreven.

Een school kan gehuisvest zijn in een hoofdvestiging of een dislocatie. De dislocatie is bedoeld als tijdelijke huisvesting, voor de situatie dat de hoofdvestiging te weinig capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten. Is het aantal leerlingen zodanig afgenomen dat alle leerlingen weer op de hoofdvestiging kunnen worden gehuisvest, dan wordt de dislocatie afgestoten. Ontvangt het college een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening voor een dislocatie, dan stelt het college, voordat het besluit deze aanvraag te honoreren, vast of:

- de dislocatie, gelet op het aantal leerlingen, nog als aanvullende huisvesting voor de school noodzakelijk is;
- dat het mogelijk is alle leerlingen in de hoofdvestiging te huisvesten, eventueel met een bouwkundige aanpassing, of
- dat er een andere geschikte of geschikt te maken locatie beschikbaar is.

Of het bekostigen van de voorziening in/aan de dislocatie wordt toegekend is op basis van het voorgaande een financiële afweging van het college.

Om de beoordelingscriteria van bijlage I te kunnen toepassen moet het college beschikken over minimaal de volgende gegevens:

- het aantal leerlingen dat op de teldatum op de school staat ingeschreven;
- het aantal leerlingen dat op lange termijn wordt verwacht;
- het verschil tussen de bestaande capaciteit (= brutovloeroppervlakte) van het gebouw of de gebouwen die door de school worden gebruikt en de gewenste ruimtebehoefte, en
- zo nodig, de bouwkundige staat van het gebouw of de gebouwen.

Het vaststellen van de periode waarvoor de voorziening huisvesting onderwijs noodzakelijk is, is nodig om desinvesteringen te voorkomen. Is de (aanvullende) voorziening onderwijshuisvesting voor een korte periode noodzakelijk, dan wordt gekozen voor een 'voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening' tenzij een 'voor blijvend gebruik bestemde voorziening' voor de periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is beschikbaar is. De periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is wordt herleid uit de leerlingenprognose. De leerlingenprognose geeft antwoord op de vraag of het aantal leerlingen op de teldatum voorafgaande aan de datum waarop de aanvraag is ingediend ook de komende jaren nog wordt verwacht. Is de uitkomst van de leerlingenprognose dat het aantal leerlingen waarvoor de aangevraagde voorziening huisvesting onderwijs is bedoeld ook de komende jaren aanwezig is en noodzakelijk is voor een periode van:

- drie jaar, dan wordt geen voorziening onderwijshuisvesting toegekend omdat wordt verondersteld dat de school de extra ruimtebehoefte voor deze beperkte periode binnen de eigen school kan opvangen. Alleen als wordt vastgesteld dat dit onmogelijk is, wordt een andere voorziening goedgekeurd;
- minimaal vier tot maximaal veertien jaar, dan wordt een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening toegekend en
- minimaal vijftien jaar, dan wordt een voor blijvend gebruik bestemde voorziening onderwijshuisvesting toegekend

De genoemde termijnen gelden niet voor aanvragen die zijn ontvangen voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs constructiefouten en vervanging of herstel van schade in geval van bijzondere omstandigheden.

Bij het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorzieningen huisvesting onderwijs (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding speelt, onafhankelijk van de periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is, een rol de mogelijkheid van medegebruik of ingebruikname van een bestaand gebouw.

A.1 Nieuwbouw

Nieuwbouw is noodzakelijk voor het huisvesten van een nieuw instituut of een nieuwe afdeling en heeft dus betrekking op een onderwijsvoorziening die nog niet in de gemeente is gevestigd en voor deze nieuwe voorziening ook geen bestaande accommodatie beschikbaar is.

A.2 Vervangende bouw

Vervangende nieuwbouw kan het gevolg zijn van een tweetal situaties. Ten eerste vanwege de slechte conditie (bouwkundige staat) van een gebouw. Voor het vaststellen van de bouwkundige staat van het gebouw en om verschillen in de bouwkundige staat tussen verschillende gebouwen in een volgorde te kunnen plaatsen wordt voor de bouwkundige rapportage als eis gesteld een rapportage op grond van NEN 2767. Uitgangspunt van deze methode is dat de onderhoudsscenario's op basis van verschillende keuzes en bevindingen worden doorerekend en bij het bepalen van de keuzes een afweging plaatsvindt tussen kwaliteit, kosten en risico's. Bij het maken van keuzes met betrekking tot onderhoud is inzicht in de aanwezige en de te bereiken kwaliteit (en de daaraan verbonden kosten) essentieel. Uitgangspunt van de methode van conditiemeting NEN 2767 is dat voor alle bouwkundige elementen een conditie wordt toegekend. Bij het vaststellen van de condities wordt ook rekening gehouden met de noodzaak van het onderhoud binnen een vooraf vastgestelde periode (in principe 3 jaar). Voor het antwoord op de vraag of activiteiten binnen de periode van 3 jaar voor het onderhoud in aanmerking komen wordt de ernst, de omvang en de intensiteit van het gebrek vastgesteld. De ernst van het gebrek wordt uitgedrukt in een score, de zgn. 'conditie voor'. Met de 'conditie voor' wordt dus eigenlijk de kwaliteit van het totale schoolgebouw vastgesteld. Deze kwaliteit kan worden onderverdeeld in de volgende conditieschalen:

- Conditie 1 Nieuwbouwkwaliteit of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit;
- Conditie 2 Een bouw- of installatiedeel vertoont kenmerken van een beginnende veroudering;
- Conditie 3 Het verouderingsproces is duidelijk op gang gekomen;
- Conditie 4 Het verouderingsproces is duidelijk zichtbaar;
- Conditie 5 Het verouderingsproces is niet meer te keren;
- Conditie 6 De bouwkundige staat is zo slecht dat deze niet meer onder conditie 5 kan worden gerangschikt.

Op basis van de vermelde condities wordt inzicht verkregen in de bouwkundige staat en kan worden vastgesteld of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is.

Vervangende nieuwbouw kan ten tweede het gevolg zijn een herschikkingsoperatie. Dit kan zich in meerdere gevallen voordoen:

- bevoegde gezagsorganen kunnen overeenkomen om schoolgebouwen te ruilen omdat is vastgesteld dat er voldoende capaciteit voor het huisvesten van de leerlingen beschikbaar is, maar dat het ene schoolgebouw een overmaat aan capaciteit heeft en het andere schoolgebouw een tekort aan capaciteit. Door onderlinge ruil, eventueel met een beperkte bouwkundige aanpassing of uitbreiding bij een bestaand schoolgebouw of in relatie met vervangende nieuwbouw voor een bestaand schoolgebouw kan een efficiënte bezetting

van de schoolgebouwen worden gerealiseerd en kan mogelijk een schoolgebouw worden afgestoten;

- fusies van scholen kunnen aanleiding zijn voor een herschikkingsoperatie omdat een fusie op schoolniveau ook gevolgen heeft voor de leerlingenstromen, waardoor mogelijk door een beperkte uitbreiding (= vervangende bouw) van het ene schoolgebouw het andere schoolgebouw kan worden afgestoten;
- vervangende nieuwbouw kan verband houden met ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening, als gevolg van bijv. stadsvernieuwing, of het herinrichten van een wijk, waarvoor het noodzakelijk is dat het bestaande schoolgebouw of de bestaande schoolgebouwen vervangen wordt/worden.

Uitgangspunt van investeringen die het gevolg zijn van een herschikkingsplan is dat een grotere doelmatigheid in het gebruik van de schoolgebouwen wordt bereikt en dat het voor het college een budgettair neutrale investering is, dus voor de gemeente geen extra investeringslasten ontstaan. De budgettaire neutraliteit kan uitsluitend worden gerealiseerd als de investering van de vervangende nieuwbouw kan worden gefinancierd uit de (grond)opbrengst van de verkoop van de bestaande (te vervangen) locatie. Eventueel kunnen, nadat hierover overeenstemming is bereikt met het aanvragende schoolbestuur, gelden die het bevoegd gezag van het rijk ontvangt voor het bekostigen van de exploitatie, het onderhoud, en de aanpassingen schoolbestuur als medefinanciering worden ingezet. Vervangende nieuwbouw heeft een relatie met onderhoud en aanpassen van het schoolgebouw waarvoor het bevoegde gezag de bekostiging rechtstreeks van de minister van OCW ontvangt. Deze vergoeding is niet alleen bestemd voor activiteiten met een kort lopende cyclus, maar ook met een langlopende cyclus (bijv. vervangen kozijnen, leidingen). Dit betekent dat als sprake is van een bouwkundige rapportage met of conditie 5 of 6 moet worden vastgesteld of in de afgelopen jaren het onderhoud op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden. Is het schoolbestuur op dit onderdeel nalatig geweest dan kan de aanvraag voor vervangende nieuwbouw worden afgewezen. Wordt in overleg tussen college en bevoegd gezag afgezien van het investeren in onderhoud en aanpassen van het schoolgebouw dan moeten afspraken worden gemaakt over het bekostigen van de totale investering, omdat het bevoegd gezag de voor onderhoud en aanpassen ontvangen rijksvergoeding niet voor dit doel hoeft in te zetten.

A.3 Uitbreiding

Uitbreiding wordt toegekend als de bestaande capaciteit van het schoolgebouw of de schoolgebouwen niet voldoende is voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven: de ruimtebehoefte is dan groter dan de beschikbare huisvestingscapaciteit (zie ook bijlage III). Het is aan het college te bepalen op welke wijze de gevraagde extra capaciteit beschikbaar wordt gesteld. Bij het besluit kan het college rekening houden met de eventueel beschikbare capaciteit bij andere schoolgebouwen en als dat mogelijk is in plaats van de gevraagde uitbreiding van het schoolgebouw bijv. medegebruik toekennen.

A.4 In gebruik nemen van een bestaand gebouw

In gebruik nemen van een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan is afhankelijk van de volgende factoren:

- het aspect afstand en bereikbaarheid, waarbij het aspect afstand alleen een rol speelt als het gebouw een dislocatie wordt van een bestaande hoofdvesting; is het gebouw noodzakelijk voor het huisvesten van een nieuwe school dan is de ligging niet relevant;
- de omvang van het gebouw is van belang om vast te stellen of en zo ja welke in- of uitpandige investeringen noodzakelijk zijn om te zorgen voor voldoende capaciteit voor het huisvesten van de leerlingen.
- de bouwkundige en onderwijskundige kwaliteit van het gebouw is van belang om vast te stellen welke bouwkundige investeringen noodzakelijk zijn om het gebouw bouwkundig

en onderwijskundig geschikt te maken als kwalitatief geschikte huisvesting. Het college kan besluiten tot het bekostigen van vervangende nieuwbouw als de investeringskosten om het gebouw voor het onderwijs geschikt te maken, zoals aanpassing, uitbreiding en onderhoud, vermeerderd met (eventuele) kosten van verwerving hoger zijn dan de kosten van volledige nieuwbouw.

In gebruik nemen is ook mogelijk:

- als vervanging van een bestaand gebouw aan de orde is en ingebruikgeving per saldo geen meerkosten met zich meebrengt;
- bij een herschikkingsoperatie;
  - als gevolg ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening;
  - als uitbreiding van het huidige schoolgebouw aan de orde is.

A.5 Verplaatsen tijdelijk gebouw

Verplaatsen van een tijdelijk gebouw kan alleen als het gebouw niet aard en nagelvast aan de grond is verbonden. Bij het verplaatsen van een tijdelijk gebouw moet rekening worden gehouden met de kosten van verplaatsen (verwijderen en opnieuw plaatsen) en het op termijn opnieuw verwijderen. Op dit punt kan het college een afweging maken tussen het verplaatsen en het bekostigen van een nieuwe voorziening.

A.6 Terrein

Terrein is een voorziening huisvesting onderwijs die niet automatisch wordt toegekend. Vervangende nieuwbouw of uitbreiding van het schoolgebouw kan bijv. op het bestaande schoolterrein worden gerealiseerd. Als voor het realiseren van de genoemde voorzieningen terrein noodzakelijk is, wordt daar bij de eventuele toestemming voor de huisvestingsvoorziening rekening mee gehouden, deze voorziening wordt opgenomen op het programma.

A.7 Eerste inrichting

Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair wordt bekostigd aan een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs. Eerste inrichting leer- en hulpmiddelen wordt bekostigd aan een school voor voortgezet onderwijs. Voor alle onderwijssectoren is de bekostiging van de eerste inrichting gekoppeld aan het aantal m² bruto vloeroppervlakte waarvoor de voorziening nieuwbouw of uitbreiding wordt toegekend.

Bij fusie van scholen worden twee of meer scholen samengevoegd tot één school. In principe hebben de afzonderlijke scholen tot het moment van fusie ieder voor zich bekostiging voor eerste inrichting ontvangen. Dit betekent dat bij fusie van voorheen afzonderlijke scholen geen aanspraak bestaat op bekostiging van eerste inrichting als de bruto vloeroppervlakte van de gefuseerde scholen minder of gelijk is aan de bruto vloeroppervlakte van de voor de fusie afzonderlijke scholen. Uitbreiding eerste inrichting wordt uitsluitend toegekend in combinatie met uitbreiding van het schoolgebouw. Bij een fusie wordt voor de gefuseerde school geregistreerd de bruto vloeroppervlakte van de schoolgebouwen van de voorheen aan de afzonderlijke scholen is toegekend.

A.8 Medegebruik

Medegebruik is een belangrijk instrument als het gaat om het realiseren van het doelmatig gebruik van schoolgebouwen en de efficiënte inzet van middelen.

Voordat het college besluit tot medegebruik is het noodzakelijk om inzicht te hebben:

- in de periode waarvoor medegebruik noodzakelijk is (door middel van de leerlingenprognose), en
- de periode van medegebruik in het schoolgebouw waar de leegstand is vastgesteld (wordt op korte termijn een toename van het aantal leerlingen verwacht dan is het de vraag of medegebruik zinvol is).

De verordening kent geen beperking in het aantal locaties waarnaar bij medegebruik van leegstand kan worden verwezen. Wel hanteert de verordening bij medegebruik een afstandscriterium tussen de hoofdvestiging en de ruimte die in aanmerking komt voor het medegebruik, de zgn. verwijfsafstand).

De verordening maakt geen onderscheid tussen leegstand in een schoolgebouw van scholen van verschillende onderwijssectoren. De leegstand wordt vastgesteld op basis van het verschil tussen de vastgestelde capaciteit (bruto vloeroppervlakte) op grond van bijlage III, deel A, en de voor de school vastgestelde ruimtebehoefte op grond van bijlage III, deel B. Of de berekende genormeerde leegstand ook als leegstaande ruimte geschikt is voor medegebruik wordt afzonderlijk vastgesteld.

- Feitelijke leegstand in een school voor basisonderwijs een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en een school voor voortgezet onderwijs is per definitie geschikt voor medegebruik.
- Ruimten, die een bevoegd gezag met eigen middelen heeft bekostigd, maar waarvoor het college een vergoeding verstrekt (zogenaamde eigendoms- en huurscholen) maken onderdeel uit van de voorzieningen huisvesting onderwijs en komen in aanmerking voor medegebruik.
- Ruimten die een bevoegd gezag volledig met eigen middelen heeft gerealiseerd en waarvoor geen vergoeding van de overheid is ontvangen kunnen niet in medegebruik worden gegeven omdat deze ruimte geen onderdeel uitmaken van de voor het schoolgebouw vastgestelde capaciteit (bijlage III, deel A).

A.4 en A.8 Investeringskosten bij geschikt maken voor nieuwe bewoner

In de situatie van het in gebruik nemen van een bestaand gebouw (A.4) en medegebruik (A.8) kan het noodzakelijk zijn dat bouwkundige voorzieningen moeten worden getroffen om het betreffende (school)gebouw geschikt te maken voor de nieuwe bewoner. De investeringskosten van deze investering komen voor rekening van de gemeente.

A.9 Herstel van constructiefouten

Herstel van constructiefouten is een voorziening huisvesting onderwijs. Voordat bekostiging voor een constructiefout wordt toegekend is het van belang vast te stellen dat het daadwerkelijk gaat om een constructiefout en wie verantwoordelijk is voor het ontstaan van de constructiefout. Als sprake is van een ontwerpfout o.i.d. kan de veroorzaker van de constructiefout aansprakelijk worden gesteld voor het herstel. In dit verband speelt ook het moment waarop bekostiging voor een constructiefout wordt aangevraagd een rol. In dit verband heeft de Raad van State uitgesproken dat herstel van riolering waarvoor het schoolbestuur verantwoordelijk was (onder schoolterrein) niet als een constructiefout kan worden aangemerkt maar als regulier onderhoud moet worden gezien. Tussen het moment van het aanleggen van de riolering en het aanvragen van bekostiging lag een periode van 28 jaar. De Raad van State was van oordeel dat, gelet op de levensduur, er op dat moment geen sprake meer kan zijn van een constructiefout, maar dat sprake is van regulier onderhoud.⁸ Het herstel van een constructiefout is eveneens geen voorziening huisvesting onderwijs en komt voor rekening van het bevoegd gezag als de constructiefout het gevolg is van nalatigheid van het bevoegd gezag (artikel 100, tweede lid, van de WPO, artikel 98, tweede lid, van de WEC en artikel 76k, tweede lid, van de WVO).⁹

---

⁸ LJN BJ7202, Raad van State, 200809152/1/H2.

⁹ BX8979, Raad van State, 201200195/1/A2.

A.10 Vervangen of herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

Het bekostigen van vervangen of herstel van schade in geval van bijzondere omstandigheden is van toepassing als het bevoegd gezag geconfronteerd wordt met schade als gevolg van bijv. vandalisme, ruitbreuk, storm, inbraak, brand etc. en deze schade niet is te verhalen op een derde (daderaansprakelijkheid). Bij het bepalen van de omvang van de bekostiging wordt rekening gehouden met de situatie van de school. Bij vervanging na brand kan bijvoorbeeld een totaal afgebrande school worden vervangen door een schoolgebouw met minder bruto vloeroppervlakte als de leerlingenprognose daartoe aanleiding geeft. Ook kan het college in plaats van nieuwbouw een ander schoolgebouw toewijzen. Hiervoor geldt eveneens dat als de schade veroorzaakt wordt door nalatigheid van het bevoegd gezag (bijv. inbraak was mogelijk doordat een raam niet was afgesloten) de kosten voor rekening van het bevoegd gezag komen.

Deel B – Voorzieningen voor lichamelijke oefening

Tot een ruimte voor bewegingsonderwijs wordt niet alleen gerekend het traditionele lokaal bewegingsonderwijs (= gymnastiekruimten), maar ook het gebruik van de (gemeentelijke) sporthal. Een lokaal bewegingsonderwijs kan juridisch eigendom zijn van de gemeente, het bevoegd gezag, of een derde.

B.1 Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding of ingebruikgeving

Voor het vaststellen van de noodzaak van een van de gevraagde voorzieningen is een relatie gelegd tussen het aantal klokuren dat moet worden ingeroosterd en de afstand tussen het schoolgebouw dat van het lokaal bewegingsonderwijs gebruik moet maken.

Als vervoer naar een verder weg gelegen lokaal bewegingsonderwijs voor de gemeente financieel een goed alternatief is kan het college besluiten in plaats van een voorziening het vervoer naar het lokaal bewegingsonderwijs te vergoeden. Voordat hierover een besluit wordt genomen voert het college overleg met het bevoegd gezag.

B.3 Eerste inrichting

Aanvullend meubilair voor het inrichten van het lokaal bewegingsonderwijs kan als eerste inrichting worden verstrekt als een bestaand lokaal:

- met een te kleine oefenzaal wordt uitgebreid waarbij de oefenzaal wordt vergroot, of
  - vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd met een groter lokaal bewegingsonderwijs.
- In deze situaties is de eerste inrichting in het verleden bekostigd voor de toen gerealiseerde oppervlakte en voldoet de bestaande eerste inrichting naar verwachting niet aan de gestelde eisen, respectievelijk is voor deze vernieuwde lokalen bewegingsonderwijs niet eerder de volledige bekostiging eerste inrichting verstrekt.

B.5 Medegebruik

De mogelijkheid van medegebruik in een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld op basis van het rooster bewegingsonderwijs dat het college heeft vastgesteld voor de scholen voor primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs en het rooster bewegingsonderwijs dat het bevoegd gezag van de school voor het voortgezet onderwijs heeft vastgesteld voor de school voor voortgezet onderwijs.

Bijlage II – Prognosecriteria

Op grond van de artikelen 7, tweede lid, onder a, en 18, eerste lid, onder c, is het bevoegd gezag verplicht een leerlingenprognose te overleggen als een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding gebouw, eerste inrichting, in gebruik nemen, verplaatsen, terrein en medegebruik wordt ingediend. De leerlingenprognose is de basis voor het beoordelen van de noodzaak van de door de bevoegde gezagsorganen aangevraagde voorziening en van belang voor het vaststellen van

de periode waarvoor de voorziening huisvesting onderwijs noodzakelijk is.

Bijlage III – Beoordelingscriteria capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte

In bijlage III wordt evenals in bijlage I een onderverdeling per voorziening huisvesting onderwijs gehanteerd. Op verschillen tussen de onderwijssectoren wordt bij de sectoren afzonderlijk ingegaan.

Bij het vaststellen van de onderwijscapaciteit van het schoolgebouw die wordt geregistreerd wordt geen rekening gehouden met de m² bruto vloeroppervlakte die een bevoegd gezag voor eigen rekening heeft gerealiseerd, waar dus geen (rijks)vergoeding voor is verstrekt. Deze capaciteit wordt wel geregistreerd.

Deel A – Vaststellen capaciteit

De capaciteit van een (school)gebouw wordt vastgesteld in m² bruto vloeroppervlakte. Op basis van de vastgestelde capaciteit kan worden beoordeeld of het (school)gebouw:

- a. te maken heeft met leegstand, of
- b. moet worden uitgebreid omdat er een tekort aan capaciteit is (aanvullende ruimtebehoefte, deel C).

De bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw wordt door het college opgenomen in de gemeentelijke administratie, omdat dit gegeven van wezenlijk belang is voor het uitvoeren van de verordening. Mutaties die plaatsvinden (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding etc.) moeten op grond van artikel 5 van de verordening door de bevoegde gezagsorganen aan het college worden doorgegeven. Door het vastleggen van deze mutaties in de gemeentelijke administratie beschikt het college over de meest actuele bruto vloeroppervlakte van de (school)gebouwen. De bruto vloeroppervlakte is een gegeven dat wordt bepaald aan de hand van deel E, de meetinstructie voor het vaststellen van de bruto vloeroppervlakte van schoolgebouwen.

Bij het vaststellen van de capaciteit kan vastgesteld worden dat als gevolg van de indeling van het schoolgebouw de vastgestelde capaciteit niet volledig geschikt is voor medegebruik (bijv. een gangenschool). Het schoolgebouw is dan 'overgedimensioneerd' als gevolg van een onevenwichtige indeling van het schoolgebouw. Op dat moment kan het bevoegd gezag het college vragen om de capaciteit lager vast te stellen. Het college neemt over dit verzoek een besluit. Besluit het college aan het verzoek van het bevoegd gezag te voldoen, dan registreert het college zowel de totale bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw en de bruto vloeroppervlakte die geschikt is als op minder onderwijscapaciteit. Op het moment dat het college een aanvraag voor het bekostigen van uitbreiding van het schoolgebouw ontvangt stelt het college vast of het mogelijk is de gevraagde uitbreiding geheel of gedeeltelijk inpandig te realiseren waardoor de 'overdimensionering' van het schoolgebouw wordt verminderd.

A.1.2 en A.1.3 Dislocaties

Als de school is gehuisvest in meerdere gebouwen wordt gesproken van huisvesting in een hoofdbouw en een of meer dislocaties. Daalt het aantal leerlingen zodanig dat het gebruik van een van de locaties kan worden beëindigd, dan is het in eerste instantie aan het bevoegd gezag een besluit te nemen over de locatie die buiten gebruik wordt gesteld en wordt overgedragen aan het college, tenzij een van de locaties een gebouw is waarvoor het college een huurvergoeding betaalt. Een schoolgebouw waarvoor het college een huurvergoeding betaalt wordt als eerste buiten gebruik gesteld. Als het college van mening is dat het buiten

gebruik stellen van een ander schoolgebouw de voorkeur heeft, dan vindt overleg plaats tussen het bevoegd gezag en het college.

A.1.4 Terrein

De terreinoppervlakte waarop het schoolgebouw staat is gelijk aan de grootte van het perceel zoals dit bij het Kadaster is vastgelegd. Het kan voorkomen dat de kadastrale perceelgrenzen niet overeenkomen met de grenzen van het schoolterrein. Oorzaak is vaak dat de terreinoppervlakte van het openbaar groen en eventueel andere openbare gebouwen samen met het schoolterrein als een geheel is geregistreerd. In die situatie wordt voor het schoolgebouw het met overheidsmiddelen bekostigde deel van de terreinoppervlakte vastgelegd.

A.1.5 Inventaris

Het vaststellen van het aantal leerlingen waarvoor eerste inrichting is bekostigd is noodzakelijk voor het beoordelen van een aanvraag voor het bekostigen uitbreiding van eerste inrichting. Evenals geldt voor het schoolgebouw is de uitbreiding van de eerste inrichting gekoppeld aan de uitbreiding met het aantal m² bruto vloeroppervlakte. Uitgangspunt is dat op [datum (bijvoorbeeld 1 januari 2015)] de eerste inrichting is bekostigd waarop het bevoegd gezag tot die datum aanspraak maakte.

A.1.6 Lokalen bewegingsonderwijs

Het vaststellen van de capaciteit van het lokaal bewegingsonderwijs is van belang om te kunnen vaststellen of het aantal klokuren voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs, of het aantal uren voor een school voor voortgezet kan worden ingeroosterd.

A.1.6.2 Terrein

De terreinoppervlakte van een lokaal bewegingsonderwijs is gelijk aan de grootte van het perceel zoals dit bij het Kadaster is vastgelegd. Of de terreinoppervlakte van het lokaal bewegingsonderwijs afzonderlijk wordt geregistreerd is afhankelijk van de ligging van het lokaal bewegingsonderwijs. Als het lokaal bewegingsonderwijs:

- in pandig in het schoolgebouw is gerealiseerd maakt het onderdeel uit van de terreinoppervlakte van het schoolgebouw;
- als aanbouw van het schoolgebouw, of als afzonderlijk gebouw is gerealiseerd op het terrein van het bevoegd gezag wordt het afzonderlijk geregistreerd;
- ligt op een afzonderlijk terrein wordt het afzonderlijk geregistreerd;
- onderdeel uitmaakt van een school voor voortgezet onderwijs en ligt op hetzelfde terrein als het schoolgebouw, dan wordt het niet afzonderlijk geregistreerd.

A.1.6.3 Inventaris

De eerste inrichting van het lokaal bewegingsonderwijs die bekostigd is wordt geacht voldoende te zijn om te voldoen aan de gestelde eisen van het bewegingsonderwijs.

Deel B – Vaststellen ruimtebehoefte

Voor het vaststellen van de ruimtebehoefte is bepalend het aantal leerlingen dat op de teldatum 1 oktober voorafgaande aan het indienen van de aanvraag op de school aanwezig is. Op basis van het aantal leerlingen wordt de bruto vloeroppervlakte (= ruimtebehoefte) vastgesteld. Op basis van de uitkomst van de leerlingenprognose wordt vastgesteld voor welke periode deze ruimtebehoefte noodzakelijk is.

B.1 Lesgebouwen

De ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en een school voor voortgezet onderwijs wordt gebaseerd op het aantal leerlingen vermenigvuldigd met een m² bruto vloeroppervlakte per leerling. Een school voor voortgezet onderwijs maakt daarnaast aanspraak op een vaste voet, die afhankelijk is van:

- de aard van de vestiging, te weten een hoofd- of een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak, en
- de leerweg van de school voor vmbo of praktijkschool.

B.1.1 School voor basisonderwijs

De ruimtebehoefte van de school voor basisonderwijs is opgebouwd uit de basisruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte. De basisruimtebehoefte bestaat uit de vaste voet (200 m²) en de som van het aantal ongewogen leerlingen dat op de school voor basisonderwijs is ingeschreven vermenigvuldigd met 5,03 m² per leerling. Op aanvullende ruimtebehoefte bestaat aanspraak als op de school 'gewichtleerlingen' staan ingeschreven. De aanvullende ruimtebehoefte is afhankelijk van de 'gewichtensom'. De som van de basisruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte is de totale ruimtebehoefte. Onderdeel van deze totale ruimtebehoefte is een speellokaal.

B.1.2 Speciale school voor basisonderwijs

De basisruimtebehoefte bestaat uit een vaste voet (250 m²) en de som van het aantal leerlingen dat op de speciale school voor basisonderwijs is ingeschreven, vermenigvuldigd met 7,35 m² per leerling. Heeft de speciale school voor basisonderwijs aanspraak op een speellokaal, dan wordt de ruimtebehoefte verhoogd met 90 m².

B.1.3 School voor (voortgezet) speciaal onderwijs

De ruimtebehoefte van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bestaat uit een vaste voet en de som van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven vermenigvuldigd met een m² bruto vloeroppervlakte per leerling. Zowel de vaste voet als de m² bruto vloeroppervlakte per leerling zijn afhankelijk van de onderwijssoort. Bij het vaststellen van de ruimtebehoefte wordt onderscheid gemaakt in een:

- school voor speciaal onderwijs (so);
- school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso);
- school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (sovso);
- school voor speciaal onderwijs met een of meer afdelingen, en
- school voor voortgezet speciaal onderwijs met een of meer afdelingen.

De ruimtebehoefte bij een school een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op eenmaal de vaste voet, verhoogd met de uitkomst van de afzonderlijk berekende bruto vloeroppervlakte voor het aantal leerlingen van de so- en de vso-component en van de afdelingen. Is sprake van een of meer afdelingen, dan wordt het aantal leerlingen van een of meer afdelingen bij het aantal leerlingen van de so-component opgeteld.

Heeft de school voor speciaal onderwijs aanspraak op een speellokaal, dan wordt de ruimtebehoefte verhoogd met 90 m².

B.1.4 School voor voortgezet onderwijs

Een school voor voortgezet onderwijs kent uitsluitend de basisruimtebehoefte. De basisruimtebehoefte bestaat uit een vaste voet, vermeerderd met de som van het aantal

leerlingen vermenigvuldigd met de m² bruto vloeroppervlakte per leerling, die geldt voor de onderwijsrichting waarop de leerling staat ingeschreven. De vaste voet wordt toegekend voor de hoofdvestiging van de school voor voortgezet onderwijs en de nevenvestiging met spreidingsnoodzaak. Daarnaast wordt een vaste voet toegekend voor de afzonderlijke leerwegen in het vmbo. Of sprake is van een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak wordt vastgesteld op basis van de door de minister van OCW aan het bevoegd gezag afgegeven beschikking.

Leerwegerondersteunend onderwijs (Lwoo) of de gemengde leerweg kan de school voor voortgezet onderwijs uitsluitend aanbieden in relatie met de beroepsgerichte leerweg van een bepaalde afdeling of sector en kan uitsluitend worden aangeboden als de minister van OCW hiervoor toestemming heeft verleend. De school voor voortgezet onderwijs beschikt dan over de betreffende licenties.

B.2 Lokalen bewegingsonderwijs

De ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs is afhankelijk van het totaal aantal klokuren of uren dat in het lokaal bewegingsonderwijs is ingeroosterd. De ruimtebehoefte van de school voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is afhankelijk van het aantal gymgroepen. Het aantal gymgroepen voor de school voor basisonderwijs is afhankelijk van het aantal formatieplaatsen. Om het aantal formatieplaatsen te bepalen wordt de splitsingstabel gehanteerd die het college hanteert bij het vaststellen van de materiele vergoeding. Beschikt de school voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs niet over een speellokaal, dan bestaat aanspraak op gebruik van een lokaal bewegingsonderwijs door de leerlingen in de leeftijd van 4 en 5 jaar. Hierop bestaat geen aanspraak als de school voor basisonderwijs binnen de genormeerde bruto vloeroppervlakte geen speellokaal heeft gerealiseerd.

Deel C – Vaststellen aanvullende ruimtebehoefte

De aanvullende ruimtebehoefte wordt in de volgende stappen vastgesteld:

- stap 1 vastgestelde capaciteit (deel A)
- stap 2 vastgestelde ruimtebehoefte (deel B)
- stap 3 vaststellen aanvullende ruimtebehoefte = saldo capaciteit – vastgestelde ruimtebehoefte
- stap 4 vaststellen of saldo van stap 3 gelijk of groter is dan de drempelwaarde¹⁰
- stap 5 is de uitkomst van stap 4:
  - lager dan de drempelwaarde, dan bestaat geen aanspraak op bekostigen voorziening,
  - gelijk of groter dan de drempelwaarde, dan bestaat aanspraak op het bekostigen van een voorziening op basis van de uitkomst van stap 3.

---

¹⁰ Drempelwaarde:

- 55 m² bruto vloeroppervlakte voor een permanente voorziening school voor basisonderwijs;
- 50 m² bruto vloeroppervlakte voor een permanente voorziening speciale school voor basisonderwijs of voor een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs;
- 40 m² bruto vloeroppervlakte voor een tijdelijke voorziening voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, en
- 10% van de bestaande capaciteit met een minimum van 100 m² voor een school voor voortgezet onderwijs.

Een school voor basisonderwijs maakt geen aanspraak op extra bruto vloeroppervlakte voor een speellokaal, omdat deze bruto vloeroppervlakte is geïntegreerd in de vaste voet en bruto vloeroppervlakte per leerling. Heeft de school voor basisonderwijs binnen de genormeerde bruto vloeroppervlakte geen speellokaal gerealiseerd dan bestaat geen aanspraak op gebruik van een lokaal bewegingsonderwijs door de groepen 1 en 2 wegens het ontbreken van een speellokaal. In deze situatie kan de school voor basisonderwijs een lokaal bewegingsonderwijs door de groepen 1 en 2 alleen gebruiken als het college hiervoor toestemming verleend, binnen het lokaal bewegingsonderwijs de noodzakelijke capaciteit beschikbaar is en het bevoegd gezag bereid is een huurvergoeding te betalen. Een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs maken aanspraak op extra bruto vloeroppervlakte voor een speellokaal als deze scholen worden bezocht door leerlingen in de leeftijd tot zes jaar.

Bij een aanvraag voor het bekostigen van de voorziening onderwijshuisvesting uitbreiding wordt vastgesteld of gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om de capaciteit van het schoolgebouw lager vast te stellen dan de feitelijke bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw (zie toelichting deel A). Heeft deze situatie zich voorgedaan, dan wordt in de berekening voor het vaststellen van het aantal m² uitbreiding van het schoolgebouw bekeken of het verschil tussen de feitelijk aanwezige capaciteit en de geregistreerde capaciteit kan worden opgeheven resp. verminderd. Doet deze situatie zich voor, dan geldt als uitgangspunt voor het ontwerpen van een bouwplan dat de toegekende uitbreiding in eerste instantie moet leiden tot het verminderen van de zgn. verschiloppervlakte. Dit kan leiden tot het toekennen van een interne aanpassing of beperkte uitbreiding in combinatie met een interne aanpassing van het schoolgebouw. De definitieve keuze is afhankelijk van de investeringskosten die moeten blijken uit een vergelijking tussen de investeringskosten van uitsluitend de aanpassing en de investeringskosten van een combinatie van aanpassing met een eventuele (beperkte) uitbreiding. Op het moment dat wordt vastgesteld dat de investeringskosten van de aanpassing hoger zijn dan de investeringskosten van een (beperkte) uitbreiding van het gebouw kan worden besloten het gebouw uit te breiden.

In het voortgezet onderwijs bestaat pas aanspraak op bekostiging van de voorziening uitbreiding van het schoolgebouw als de gevraagde ruimtebehoefte minimaal tien procent hoger is dan de bruto vloeroppervlakte van de bestaande capaciteit. De wijze waarop de ruimtebehoefte wordt vastgesteld is afhankelijk van de onderwijssoort. Bij het toekennen van de voorziening uitbreiding wordt onderscheid gemaakt in de 'voor blijvend' en de 'voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening'. Wordt toegekend:

- de voor blijvend gebruik bestemde voorziening, dan wordt toegekend de totaal berekende aanvullende ruimtebehoefte, er wordt dus geen rekening gehouden met de drempel van 10%;
- de voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening, dan wordt toegekend het aantal m² dat de 10% overschrijdt, de aanvullende ruimtebehoefte tot 10% moet het schoolbestuur binnen de bestaande capaciteit opvangen¹¹.

C.1 en C.2 Voor blijvend en tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

Bij het toekennen van ruimtebehoefte wordt onderscheid gemaakt in voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen en voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen. De keuze tussen voor tijdelijk of permanent is afhankelijk van de verwachte periode dat de voorziening noodzakelijk is. Bij een periode van:

- korter dan 4 jaar, dan in principe geen toekenning;

---

¹¹ LJN BW5954, Raad van State, 201107376/1/A2.

- 4 jaar tot 15 jaar, dan toekennen van voor tijdelijk gebruik bestemde huisvesting;
- langer dan 15 jaar, dan toekennen van voor blijvend gebruik bestemde huisvesting.

C.3 Overige voor blijvend gebruik of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De mogelijkheid van ingebruikneming is afhankelijk van de vastgestelde ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van het schoolgebouw. Afhankelijk van de benodigde capaciteit kan een gebouw volledig dan wel gedeeltelijk in gebruik worden gegeven.

De mogelijkheid van medegebruik is afhankelijk van de vastgestelde leegstand in het schoolgebouw en in relatie tot de vastgestelde ruimtebehoefte en de afstand tussen de hoofdvestiging en de vestiging waar het medegebruik kan worden gerealiseerd.

De omvang van het terrein heeft betrekking op zowel de ondergrond van het schoolgebouw als het aangrenzende speelterrein. De minimaal noodzakelijke oppervlakte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of school voor voortgezet speciaal onderwijs is opgenomen in deel D. Tot het terrein behoren niet de eventueel noodzakelijke parkeerplaatsen, of de ruimte voor een kiss-en-ride-strook.

De omvang van de eerste aanschaf van onderwijsleerpakket of de uitbreiding is gekoppeld aan de voorziening nieuwbouw of uitbreiding. Wordt een van deze voorzieningen toegekend, of een alternatief (bijv. ingebruikgeving, medegebruik), dan ontstaat aanspraak op bekostiging van deze voorziening.

C.4 Lokalen bewegingsonderwijs

De bepalingen rond de verschillende voorzieningen huisvesting onderwijs die betrekking hebben op het lokaal bewegingsonderwijs zijn gelijk aan de bepalingen die van toepassing zijn op het toekennen van voorzieningen voor schoolgebouwen.

Deel D – Minimumnormen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen

In de verordening zijn uitsluitend minimumnormen opgenomen. Het is aan het bevoegd gezag om de ruimten en indeling van het schoolgebouw te bepalen. Daarbij moet het bevoegd gezag wel voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering

Algemeen

Artikel 102, derde lid, van de WPO, artikel 100, derde lid, van de WEC en artikel 76m, derde lid, van de WVO verplichten de gemeenteraad normen vast te stellen voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs die worden toegekend. Bijlage IV is de uitwerking van deze artikelen en deze bijlage heeft een relatie met artikel 4 van de verordening, waarin is opgenomen welke voorzieningen worden bekostigd op basis van normbedragen

Naast het bekostigen van de genoemde voorzieningen onderwijshuisvesting is de gemeente verantwoordelijk voor het bekostigen van de onroerend zaak belasting (artikel 133 van de WPO, artikel 127 van de WEC en artikel 96c.1 van de WVO). Het bedrag dat de gemeente voor de OZB moet bekostigen is gelijk aan het bedrag van de opgelegde aanslag.

Deel A – Indexering

De normbedragen moeten jaarlijks worden aangepast aan het dan geldende prijspeil. Met het bijstellen aan de hand van een indexcijfer wordt het normbedrag op een actueel prijspeil gebracht. De verordening hanteert het MEV-prijsindexcijfer dat jaarlijks, gelijktijdig met de miljoenennota, wordt gepubliceerd. Het vaststellen van de nieuwe normbedragen is door de gemeenteraad gedelegeerd aan het college (artikel 32 van de verordening).

Deel B – Normbedragen

Vergoeding voorbereidingskrediet

In de artikelen 3, 4, 7 en 13 van de verordening is de mogelijkheid opgenomen om een voorbereidingskrediet aan te vragen en toe te kennen. Het voorbereidingskrediet wordt gebaseerd op 8% van het normbedrag zoals opgenomen in deze bijlage. Nadat het definitieve bedrag van de bekostiging is vastgesteld wordt bij het beschikbaar stellen van de vergoeding het al beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet in mindering gebracht op het bedrag van de vastgestelde bekostiging.

A en B. Nieuwbouw en uitbreiding met permanente bouwaard

De opgenomen normbedragen omvatten alle bijkomende kosten, zoals eventuele kosten voor fundering, aansluitkosten, terreininrichting en dergelijke en zijn incl. BTW.

De hoogte van de normvergoeding is voor:

- een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] opgebouwd uit een:
  - 1) startbedrag, inclusief een aantal m2 bruto vloeroppervlakte en
  - 2) bedrag per m2 bruto vloeroppervlakte, welk bedrag voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs afhankelijk is van de onderwijssector.
- een school voor voortgezet onderwijs opgebouwd uit een:
  - 1) vaste voet (hoofdvestiging en nevenvestiging met spreidingsnoodzaak)
  - 2) bedrag per m2 bruto vloeroppervlakte, afhankelijk van de toegekende bruto vloeroppervlakte en toegekende ruimtesoort (lokaal specifiek en sectie specifiek).

De normvergoeding 'uitbreiding' voor een school voor voortgezet onderwijs wordt als volgt vastgesteld:

- a. per ruimtesoort bepalen het verschil tussen bestaande capaciteit bruto vloeroppervlakte en toegekende uitbreiding bruto vloeroppervlakte;
- b. per ruimtesoort berekenen de vergoeding op basis van het onder a vastgestelde verschil in capaciteit, en
- c. vaststellen de hoogte van de vergoeding.

Deze berekening is noodzakelijk omdat een uitbreiding van een school voor voortgezet onderwijs enerzijds bestaande ruimten in het schoolgebouw moeten worden uitgebreid en anderzijds mogelijk bestaande ruimten in bruto vloeroppervlakte kunnen worden teruggebracht.

Naast de genoemde normbedragen voor de stichtingskosten kunnen, afhankelijk van de toe te kennen voorziening, aanvullende vergoedingen worden toegekend voor bijv. fundering, inrichting van het terrein, het realiseren van een speellokaal en sloopkosten. Kosten voor de verwerving van een terrein zijn niet opgenomen, aangezien deze kosten afhankelijk van de ligging sterk kunnen variëren.

A.2 Kosten voor terreinen

De gemeente moet de grond bouw- en woonrijp opleveren. Dit betekent dat alle kosten die verband houden met het bouw- en woonrijp maken (aankoop, aanleggen riolering, schoongrond verklaring, bestrating et cetera) voor rekening van de gemeente komen

C. Tijdelijke voorziening

Een tijdelijk gebouw kan worden gerealiseerd in de vorm van nieuwbouw, of door middel van huur van een tijdelijke voorziening of bestaande huisvesting (een tijdelijke accommodatie kan ook betrekking hebben op een semipermanent gebouw). De keuze tussen aankoop en huur van tijdelijke huisvesting is afhankelijk van aspecten als de verwachte gebruiksduur, verwerving van eigendom en multifunctioneel gebruik. Tijdelijke lokalen kunnen noodzakelijk zijn:

- als eerste voorziening (nieuwbouw);
- voor het uitbreiden van een permanent hoofdgebouw, en
- voor het uitbreiden van een bestaande accommodatie.

De keuze tussen huur of koop van tijdelijke huisvesting in plaats van het realiseren van permanente huisvesting wordt gebaseerd op de uitkomst van een vergelijking tussen de kosten van:

- tijdelijke huisvesting in relatie tot de kosten van een permanente voorziening, en
- aankoop van tijdelijke huisvesting in relatie met de kosten van huur van tijdelijke huisvesting,

waarbij in beide vergelijkingen rekening moet worden gehouden met de kosten van het plaatsen en het in de toekomst verwijderden van de te huren resp. aan te kopen lokalen.

Afhankelijk van de uitkomst van de berekening kan de conclusie zijn dat gelet op de:

- kosten van de tijdelijke huisvesting in vergelijking met de kosten van de permanente huisvesting alsnog bekostiging voor permanente bouw wordt toegekend (dit speelt vooral als de tijdelijke huisvesting naar verwachting voor lange termijn noodzakelijk is);
- korte periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is een huurvergoeding wordt toegekend, of
- periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is, wordt overgegaan tot koop van een tijdelijk gebouw omdat dit goedkoper is dan huur.

D. Eerste inrichting

De vergoeding voor de eerste inrichting van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bestaat uit een basisbedrag en een bedrag per m². Bij een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt zowel bij het basisbedrag als het bedrag per m² onderscheid gemaakt naar onderwijssoort.

Voor het voortgezet onderwijs wordt bij (vervangende) nieuwbouw het bedrag van de bekostiging eerste inrichting waarop de school voor voortgezet onderwijs aanspraak maakt op gelijke wijze berekend als de berekening van vergoeding bouwkosten (vervangende) nieuwbouw. Aanvullende bekostiging eerste inrichting leer- en hulpmiddelen is niet in alle gevallen noodzakelijk:

- als een school goedkope ruimte (bijv. algemene ruimte) moet ombouwen voor dure ruimte (bijv. werkplaats of specifieke ruimte) wordt het verschil in inventariskosten gecompenseerd;
- als een school een werkplaats of specifieke ruimte ombouwt tot algemene ruimte ontstaat de omgekeerde situatie, in principe wordt de school gekort op het bedrag voor inventaris. Als deze situatie zich voordoet wordt vastgesteld dat de school een hoger bedrag aan bekostiging heeft ontvangen dan waarop het volgens de verordening

aanspraak maakt. Dit verschil wordt geregistreerd.

E. Lokalen bewegingsonderwijs

De normbedragen voor de lokalen bewegingsonderwijs zijn onderverdeeld in bedragen voor:

- nieuwbouw;
- uitbreiding, en
- eerste inrichting met onderwijsleerpakket/meubilair.

Daarnaast hebben de scholen voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs voor LG- en MG-leerlingen aanspraak op een aanvullende bekostiging voor het vergroten van de entree en de was- en kleedruimte als deze lokalen bewegingsonderwijs niet toegankelijk zijn.

F. Vergoeding feitelijke kosten

Voor het vaststellen van de vergoeding op basis van de feitelijke kosten wordt onderscheid gemaakt in de voorzieningen genoemd in artikel 2, onder a, en de voorzieningen genoemd in artikel 2, onder b en c. In de kostenbegroting van de eerstgenoemde voorzieningen zijn opgenomen de kosten van de architect en het bouwkundig toezicht. Deze kosten maken geen onderdeel uit van de ontvangen offertes voor het herstel als gevolg van een constructiefout of andere schade. Ook bij het vaststellen van deze niet genormeerde kosten moet rekening worden gehouden met de kosten van technische advisering.¹²

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

---

¹² BD3606 Raad van State, 200705694/1.

Terug naar het agendapunt

6.1. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 - bijlage verslag OOGO 1 oktober 2014 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

**Verslag van het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) gehouden op
Woensdag 1 oktober 2014 om 10.30 uur, locatie Gemeentehuis, Vendelweg.**

Aanwezig:

Accrete: de heren J. Spanjer en J. Stoffers

Aves: de heer L. Breukel

Catent: de heer H. Buursema

Op Kop: mevrouw A. Weterings

De Ambelt: de heer H. Preusterink

De Zevenster: de heer W. Lengkeek

RSG Tromp Meesters: de heer J. Timmermans

CSG Eekeringe: de heer F. Rosier

De gemeente: mevrouw D. Frantzen-Boeve (wethouder, voorzitter) en de heer U. Koopman (MO);

Afwezig met kennisgeving:

De heren J. Veenstra (Aves), T. Snoeren (basisschool Tuk), L. Boschman (Catent) en G. Schra (OW)
en mevrouw

M. de Boer (Op Kop)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom.

2. Vaststellen agenda

Akkoord.

3. Mededelingen

De voorzitter deelt mee, dat er vanuit het LEA een werkgroepje is samengesteld die nut, efficiency en vergaderfrequentie gaat onderzoeken

4. Verslag vergadering van 2 juli 2014

Mevrouw Weterings geeft aan, dat er gesproken is over de lopende contracten voor de meerjarenonderhoudsplanning (MOP). Zij mist dit in het verslag. Dit wordt alsnog opgenomen. Er is in die vergadering gesteld, dat door de overgang van het buitenonderhoud naar de schoolbesturen de gemeente geen MOP meer laat opstellen. Bij agendapunt 6 wordt hier op terug gekomen.

De heer Stoffers vraagt of er iets gezegd kan worden over glasvezelkabel. De voorzitter zou dit natrekken. Meerdere schoolbesturen geven aan dat de capaciteit van het internet in de kleine dorpen voor de scholen te wensen overlaat. De voorzitter antwoordt op dit moment niet over nadere informatie te beschikken, maar zal hier actie op ondernemen.

Met de gemaakte aanvulling en opmerkingen wordt het verslag vastgesteld.

5. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

Mevrouw Wetering geeft aan, dat tijdens bijeenkomsten van de VNG over de overheveling van het buitenonderhoud diverse opmerkingen zijn gemaakt over de model-verordening, waaronder het vraagstuk renovatie. De VNG beraadt zich op aanpassingen van de verordening. Zij pleit daarop voor uitstel van vaststelling van de verordening en nadere wijzigingsvoorstellen af te wachten.

Deze opmerking leidt tot een brede discussie waarbij de volgende aspecten ter tafel komen.

Renovatie: Dit is door de wetgever bewust onbeantwoord gebleven en neergelegd bij het overleg tussen de gemeente en de schoolbesturen. Schoolbesturen wijzen op de ouderdom van veel scholen en voorzien problemen als hier geen afspraken over worden gemaakt.

Discrepantie tussen de verordening en gerechtelijke afspraken: De VNG negeert de jurisprudentie over huur en verhuur van onderwijsruimten.

Overdracht vrijgekomen schoolgebouwen: Bepaald is dat bij overdracht van een school naar de gemeente een staat van onderhoud moet worden opgesteld voor het vaststellen van mogelijk achterstallig onderhoud. De heer Preusterink is van mening, dat bij toepassing van dit artikel er een nulmeting moet worden uitgevoerd.

Van gemeentezijde wordt gesteld, dat renovatie formeel geen gemeentelijke aangelegenheid is (staat niet in de wet opgenomen bij de limitatieve opsomming van de gemeentelijke taken). Met verwijzing naar ingezet huisvestingsbeleid heeft de gemeente zeker oog voor de problematiek van verouderde schoolgebouwen. Voor zover bekend is er geen gemeente die er algemene criteria voor hebben opgesteld. Het is een lastig onderwerp.

VNG negeert in haar model inderdaad de jurisprudentie over huur en verhuur van schoolgebouwen c.q. lesruimten.

De overige opmerkingen zijn niet nieuw in die zin, dat de bepalingen waarnaar verwezen worden al ook zijn opgenomen in de huidige verordening.

De gemeente is bij overdracht van vrijgekomen schoolgebouwen steeds van oordeel geweest dat geen staat van onderhoud hoefde te worden opgemaakt. De gebouwen werden in de op dat moment verkerende staat van onderhoud overgenomen. Dat heeft ook te maken met het feit dat de toekomst van het gebouw onzeker is.

Als uitkomst van de gedachtewisseling is vastgesteld dat de schoolbesturen unaniem van mening zijn, dat op korte termijn nader overleg met de gemeente moet worden gevoerd over het vraagstuk renovatie. Dat is het cruciale pijnpunt. Te meer daar de schoolbesturen stellen dit, gelet op de leeftijd van veel van de gebouwen, als een probleem te zien.

Dit overleg zal worden gevoerd.

Vervolgens gaat de discussie over de wijze hoe de schoolbesturen een vorm van zekerheid kunnen inbouwen om dit vraagstuk daadwerkelijk op korte termijn behandeld te zien. Daarbij passeren 2 opties de revue:

- a. het vaststellen van een nieuwe verordening uitstellen in afwachting van voorstellen van de VNG en de uitkomsten van het overleg met de gemeente of
- b. de nieuwe verordening te laten vaststellen voor een periode van 1 jaar, welk jaar benut moet worden om tot een nadere uitwerking te komen.

De heer Koopman stelt dat uit juridisch oogpunt hij voorstander is van vaststelling van de nieuwe verordening, omdat de gevolgen van de wetswijziging in ieder geval geregeld is en op dat punt geen discussie kan ontstaan over de interpretatie van de regelgeving.

De vergadering is van mening, dat in de wet de nieuwe taakverdeling duidelijk is aangegeven en het daarom geen probleem zou zijn de huidige verordening (voorlopig) in stand te laten.

Resumerend besluiten de schoolbesturen het volgende:

- * een unaniem besluit tot het geven van een negatief advies over de concept-verordening
- * als punten worden genoemd

- Het onbenoemd laten van de activiteit renovatie
- Punt van strijdigheid van de verordening met jurisprudentie.
- De (huidige) regels bij overdracht van vrijgekomen schoolgebouwen naar de gemeente.
- De aankondiging van de VNG zich te beraden op aanpassing van de voorliggende modelverordening.

In meerderheid wordt geadviseerd de nieuwe verordening niet vast te laten stellen, een minderheid heeft lichte voorkeur voor vaststelling van de verordening voor een beperkte tijd.

Schoolbesturen benadrukken dat dit advies in goed overleg met de gemeente tot stand is gekomen.

6. Aanvragen programma onderwijshuisvesting 2015

Mevrouw Weterings ziet dat er gelden zijn opgevoerd voor een meerjarenonderhoudsplanning terwijl de gemeente heeft aangegeven dit niet meer te doen. Is er dan toch nog geld voor nazorg richting de schoolbesturen, zo vraagt zij zich af.

De heer Koopman licht toe, dat de gemeente en de schoolbesturen indertijd eigenstandige overeenkomsten hebben gesloten met het adviesbureau over het opstellen van onderhoudsplannen. In die zin is er geen direct verband tussen het contract dat de gemeente heeft afgesloten en dat van betrokken schoolbesturen. Er is alleen een afspraak gemaakt over de verdeling van de kosten van de rapporten. De overheveling van buitenonderhoud van de gemeente naar de schoolbesturen financieel te ondersteunen zou niet recht doen aan het principe van financiële gelijkstelling. Er zijn ook schoolbesturen die niet een dergelijk contract hebben gesloten. De gemeente ontvangt er formeel ook geen geld meer voor.

De opgevoerde post heeft te maken met de MOP-rapportage voor de gemeentelijke onderwijsgebouwen: gymzalen, MFA Zuidwester.

De heer Timmermans wijst naar aanleiding van het voornemen om de huisvestingsaanvraag van RSG Tromp Meesters en De Ambelt af te wijzen op de toezegging om het gesprek over de staat van onderhoud van de locatie Stationsstraat aan te gaan. Op korte termijn moet wel zicht gekregen worden hoe het binnenklimaat van dit pand kan worden verbeterd en weer een gezonde, evenwichtige (inkomsten-uitgaven) exploitatie kan worden gerealiseerd. Dit gesprek zal op korte termijn worden voortgezet.

7. Lopende huisvestingszaken

a. BS Giethoorn

Er is geen nieuwe informatie beschikbaar. De volgende stap is het overleg met de provincie over de locatie. De portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening heeft daarin het initiatief.

b. De Gagels

Er is een locatieadvies opgesteld. Dit is ambtelijk besproken. Het zal nu met de beide betrokken schoolbesturen worden besproken, alvorens een voorstel aan het college zal worden voorgelegd.

c. Steenwijkerwold

Het advies en oplegnotitie is met betrokken schoolbesturen besproken. Er wordt een raadsvoorstel opgesteld voor het verkrijgen van bestuurlijk commitment en verdere uitwerking van opties.

d. RSG Tromp Meesters

De heer Timmermans zegt dat er met Eekeringe wordt gesproken over de toekomst van het voortgezet onderwijs: het onderwijsaanbod (met name het PRO, VMBO en VSO) en een goede huisvesting. Beide scholen staan open voor vormen van samenwerking. Voor een visie op het voortgezet onderwijs is een onafhankelijk adviesbureau ingeschakeld. Het personeel van beide

scholen zal op 2 oktober 2014 worden geïnformeerd. De gemeente is gevraagd hierin te participeren.

De voorzitter zegt blij te zijn met de stappen die de scholen nu zetten.

8. Rondvraag

Geen.

9. Datum volgende vergadering

Om de afstemming met het LEA-overleg weer te herstellen kan nu geen datum worden afgesproken.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

[Terug naar het agendapunt](#)

7.0. Verordening gegevensverstrekking BRP - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/80

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:
Verordening gegevens verstrekking BRP

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:
de verordening gegevensverstrekking BRP vast te stellen.

Samenvatting:
Op 6 januari 2014 is de wet Gemeentelijke BasisAdministratie (GBA) vervangen door de wet BasisRegistratie Personen (BRP). De verordeningen zoals die bekend zijn onder de GBA, worden gefaseerd vervangen door verordeningen op basis van de BRP.

De verordening gegevensverstrekking BRP geeft het college de randwoordwaarden voor het schrijven van de regeling gegevensverstrekking BRP. De verordening en regeling samen bepalen wie wel of niet gegevens uit de BRP mag ontvangen.

De planning is eind 2015 alle verordeningen GBA te hebben vervangen door de verordening BRP.

Bijlagen bij het voorstel Verordening gegevensverstrekking BRP

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

OS

adviseur

Gert Kuilder, tel.: 314, email: gert.kuilder@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

X ja, nl. 25 november 2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/80

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

Gelet op de

1. Artikelen 3.8 en 3.9 van de Wet basisregistratie personen
2. Wet bescherming persoonsgegevens

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2014, nummer 2014/80;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende:

Verordening gegevensverstrekking BRP

Artikel 1: Verstrekkingen aan een orgaan van de gemeente

Het college van burgemeester en wethouders geeft, met inachtneming van het besluit als bedoeld in artikel 3.2 van de Wet basisregistratie personen voor de gemeente Steenwijkerland, nadere invulling aan de verstrekking van gegevens uit de basisregistratie aan organen van de gemeente Steenwijkerland;

Artikel 2: Verstrekkingen aan derden

1. Het college van burgemeester en wethouders kan op verzoek van een derde over een ingeschrevene die ingezetene is van de gemeente Steenwijkerland en over een overledene die op het moment van overlijden ingezetene van de gemeente Steenwijkerland was, gegevens uit de basisregistratie verstrekken aan derden, als de verstrekking voldoet aan het bepaalde in artikel 3;
2. Het college van burgemeester en wethouders kan over een ingezetene van de gemeente Steenwijkerland gegevens uit de basisregistratie verstrekken aan een derde, die voorafgaande schriftelijke toestemming heeft van de ingezetene wiens gegevens worden verstrekt;
3. De verstrekking als bedoeld in lid 1 van dit artikel vindt slechts plaats voor zover deze noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de derde en het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de ingeschrevene niet aan de verstrekking in de weg staan;
4. De verstrekking als bedoeld in dit artikel kan uitsluitend betrekking hebben op algemene gegevens over de naam, het geslacht, de geslachtsnaam van de echtgenoot dan wel

geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of eerdere geregistreerde partner, het gebruik door de ingeschrevene van de geslachtsnaam van de echtgenoot dan wel geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of eerdere geregistreerde partner, het adres, de bijhoudingsgemeente, de geboortedatum en de datum van overlijden.

Artikel 3: Aanwijzing gewichtige maatschappelijke belangen en categorieën derden

Het college van burgemeester en wethouders wijst aan:

1. de werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente, ten behoeve waarvan gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt; en
2. de categorieën van derden die in aanmerking komen voor verstrekking van gegevens uit de basisregistratie.
3. Als werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang worden slechts aangewezen de werkzaamheden die samenhangen met een overheidstaak, strekken tot het in stand houden van een voorziening voor burgers die onderwerp is van overheidszorg, of waarbij anderszins gelet op de overheidsbemoeyenis met die werkzaamheden, ondersteuning daarvan door gegevensverstrekking uit de basisregistratie gerechtvaardigd is.

Artikel 4 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze Verordening treedt in werking met ingang van de dag na haar bekendmaking en werkt terug tot en met 6 januari 2014;
2. Deze Verordening kan worden aangehaald als: Verordening gegevensverstrekking BRP.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 9 december 2014

De griffier,

De voorzitter,

mevrouw A. ten Hof

mevrouw M. van der Tas

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

Einde bijlage: 7.0. Verordening gegevensverstrekking BRP - raadsvoorstel

[Terug naar het agendapunt](#)

8.0. Vaststellen en wijzigen belastingverordeningen 2015 - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/76

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:

Vaststelling en wijziging belastingverordeningen

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

tot vaststelling van de volgende belastingverordeningen:

- Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2015;
- Verordening op de heffing en invordering van onroerende-zaakbelastingen 2015;
- Verordening op de heffing en invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2015;
- Verordening op de heffing en invordering van forensenbelasting 2015;
- Wijziging Legesverordening 2015 (1^e wijziging).

Samenvatting:

Nu de uitkomsten van de herwaardering per 2015 in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) voor een groot deel bekend zijn, kunnen de verordeningen voor de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten en de forensenbelasting vastgesteld worden. Hiernaast wordt voorgesteld de verordening afvalstoffenheffing voor 2015 vast te stellen en de legesverordening te wijzigen.

De belastingvoorstellen zijn onlosmakelijk verbonden met de in de belastingparagrafen van de Programmabegroting 2015-2018 geformuleerde uitgangspunten, waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Met ingang van 2015 worden alle onroerende zaken weer voorzien van een nieuwe waarde in het kader van de Wet WOZ. Inmiddels zijn de uitkomsten van deze herwaardering voor de woningen nagenoeg voor 100% bekend. Voor de niet-woningen is dit helaas niet het geval. De hertaxatie van de niet-woningen is nog niet afgerond. Een voorlopige indicatie geeft aan dat een gemiddelde waardedaling van 1,1% wordt verwacht. Bij de bepaling van de tarieven voor 2015 is met dit percentage rekening gehouden.

De waarden zijn bepaald per waardepeildatum 1 januari 2014. Ten opzichte van de vorige herwaardering, per waardepeildatum 1 januari 2013, zijn woningen gemiddeld met 3,62% in waarde gedaald. Voor niet-woningen wordt zoals reeds opgemerkt rekening gehouden met een daling van gemiddeld 1,1%.

In de Programmabegroting 2015-2018 is evenals voorgaande jaren als algemeen uitgangspunt gekozen voor een gelijkblijvende opbrengst. Dit betekent dat bij een daling van de WOZ-waarden, de OZB-tarieven in gelijke mate naar boven worden bijgesteld. Uiteraard geldt ook dat bij een stijging van de WOZ-waarden, de tarieven dalen. Daarbij wordt wel rekening gehouden met een trendmatige aanpassing van de tarieven. Zoals in de Programmabegroting 2015-2018 is aangegeven, bedraagt deze trendmatige aanpassing voor 2015 +0,95%.

Op basis van de voorgaande uitgangspunten zien de tarieven voor 2015 er als volgt uit:

Object	Tarief 2014 (%)	Waardeontwikkeling (%)	Tarief excl. trendm. correctie (%)	Trendmatige correctie (%)	Tarief 2015 (%)	Stijging tarief 2015 t.o.v. 2014 (%)
Eigenaar woning	0,1052	-3,62	0,1090	0,95	0,1100	4,6
Eigenaar niet-woning	0,1777	-1,1	0,1797	0,95	0,1814	2,1
Gebruiker niet-woning	0,1437	-1,1	0,1453	0,95	0,1467	2,1

De geraamde opbrengst van de OZB in de Programmabegroting 2015-2018, jaarschijf 2015, wijkt enigszins af van de op basis van de hertaxatie berekende totaalopbrengst voor 2015.

Omschrijving	Geraamd in de Programmabegroting 2015-2018	Op basis van de hertaxatie berekende opbrengst 2015	Vershil
Woning eigenaar	4.001.054	4.005.723	4.669
Niet-woningen eigenaar	1.729.069	1.741.182	12.113
Niet-woningen gebruiker	1.118.600	1.121.544	2.944
Totaal:	6.848.723	6.868.449	19.726

Per saldo ontstaat een hogere opbrengst van € 19.726,-. Deze wordt toegevoegd aan de algemene middelen.

Bij de berekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is rekening gehouden met een korting van € 5.035.659,-. Deze korting is gebaseerd op de door ons ingeschatte totale WOZ-waarde en de door het rijk gehanteerde rekentarieven voor woningen (eigendom) en niet-woningen (eigendom en gebruik) en de door het rijk verwachte marktontwikkelingen. Geconstateerd wordt

dat deze ontwikkelingen afwijken van die in de gemeente Steenwijkerland. Dit betekent dat de korting op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds lager uitvalt dan waarmee rekening is gehouden. De thans berekende korting bedraagt € 4.992.630,-. Het voordeel van € 43.029,- wordt bij de eerstvolgende herziening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds meegenomen.

Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RWBB)

De RWBB, die in rekening gebracht kan worden voor roerende woon- en bedrijfsruimten die duurzaam aan een plaats gebonden zijn en dienen tot permanente bewoning of permanent gebruik, vormt een aanvulling op de OZB. Inhoudelijk is de RWBB vrijwel identiek aan de OZB. Zo wordt bijvoorbeeld voor woonruimten (enkel) een eigenarenbelasting geheven van de eigenaar van het object per 1 januari van het belastingjaar en wordt geheven op basis van de getaxeerde waarde van de ruimte. Voor de RWBB gelden dezelfde tarieven als voor de OZB. De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

RWBB	Tarief 2014	Tarief 2015
	% van de waarde	% van de waarde
Eigenaar woning	0,1052	0,1100
Eigenaar niet-woning	0,1777	0,1814
Gebruiker niet-woning	0,1437	0,1467

Forensenbelasting

In de Programmabegroting 2015-2018 is een trendmatige aanpassing van de forensenbelasting met +0,95% opgenomen. De waardeontwikkeling (naar waardepeildatum 1 januari 2014) van de woningen waarvoor forensenbelasting wordt geheven, is op dit moment nog niet volledig bekend. Hoewel niet kan worden uitgesloten dat de (tweede) woningen die onder de forensenbelasting vallen meer dan gemiddeld in waarde zijn gedaald, wordt bij de bepaling van de tarieven voor 2015 uitgegaan van de gemiddelde waardedaling van alle woningen: 3,62%. Dit betekent dat het tarief van de forensenbelasting met 3,62% , exclusief trendmatige aanpassing, naar boven moet worden bijgesteld. Het tarief ontwikkelt zich hierdoor als volgt:

Tarief 2014 (%)	Waardeontwikkeling (%)	Tarief excl trendm. correctie (%)	Trendmatige correctie (%)	Tarief 2015 (%)
0,479	-3,62	0,496	0,95	0,500

Voorgesteld wordt het minimumtarief van de forensenbelasting te handhaven op € 180,00. Hierdoor blijft de bestaande koppeling met het forfaitaire tarief van de toeristenbelasting voor (grotere) caravans in stand. Doordat het tarief van de toeristenbelasting voor 2015 ongewijzigd blijft ten opzichte van 2014, verandert dit forfaitaire tarief ook niet.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing bestaat uit twee delen: een vast bedrag per woning (hierna: vastrecht) en een bedrag voor het aantal aanbiedingen van restafval (hierna: diftar). Tot op heden werd jaarlijks een voorlopige aanslag afvalstoffenheffing opgelegd, bestaande uit het vastrecht en een voorschot voor de diftar. Van deze voorlopige aanslag werd, indien van toepassing, kwijtschelding verleend, zowel voor het vastrecht als voor de diftar.

Formeel juridisch is het niet toegestaan kwijtschelding te verlenen van voorlopige aanslagen. In artikel 26.1.9 van de Leidraad Invordering 2008 staat (onder meer) dat geen kwijtschelding wordt verleend als het verzoek is ingediend voor een voorlopige aanslag. Alleen van "gewone" (definitieve) aanslagen kan kwijtschelding worden verleend.

Om in overeenstemming met de wet te kunnen handelen wordt voorgesteld geen voorlopige aanslagen afvalstoffenheffing meer op te leggen. Het vastrecht van de afvalstoffenheffing wordt in februari van het belastingjaar opgelegd via de gecombineerde aanslag. Van deze gecombineerde aanslag kan kwijtschelding worden aangevraagd.

De afrekening van de afvalaanbiedingen wordt na afloop van het belastingjaar direct definitief opgelegd. Voor deze afrekening van de afvalaanbiedingen geldt één betaaltermijn.

Voorgesteld wordt geen kwijtschelding meer te verlenen van de diftar. De diftar is ingevoerd om afvalscheiding te stimuleren. Bij kwijtschelding van de diftar ontbreekt deze stimulans voor de inwoners die kwijtschelding krijgen. Het gaat hier naar schatting om € 26,68 per huishouden (23 aanbiedingen á € 1,16) per jaar. Een voordeel van het niet meer kwijtschelden van de diftar is dat de uitvoeringskosten niet stijgen. Zou wel kwijtschelding van de diftar mogelijk zijn, dan zouden de inwoners die voor kwijtschelding in aanmerking willen komen twee keer kwijtschelding moeten aanvragen (van het vastrecht en van de diftar). Door de behandeling van deze extra aanvragen zouden de uitvoeringskosten ten opzichte van 2014 met ongeveer € 15.000,- per jaar stijgen. Minderopbrengsten bij wel kwijtschelding diftar zijn naar schatting € 22.500,- per jaar.

Voor de goede orde: van het vastrecht blijft kwijtschelding mogelijk, van de diftar niet. Dit draagt bij aan de duurzaamheidsgedachte: alle inwoners worden gestimuleerd tot het scheiden van afval. Daarnaast stijgen de uitvoeringskosten niet en nemen de kwijtscheldingskosten af.

Ontwikkeling baten en lasten 2015

Voor 2015 zijn de uitgaven niet trendmatig verhoogd. Hiervan is afgeweken voor zover de ROVA bij de gemeente andere tarieven in rekening brengt. De ontwikkelingen van de baten en lasten worden in een tabel weergegeven.

bedragen x € 1.000					
Ontwikkeling baten en lasten Afval	Begroting 2014	Begroting 2015	MJR 2016	MJR 2017	MJR 2018
Lasten	- 3.759	- 3.831	- 3.503	- 3.178	- 3.177
Baten	3.219	3.155	3.155	3.155	3.155
Saldo (toevoeging/onttrekking egalisatievoorziening)	- 540	- 676	- 348	- 23	- 22
Dekkingspercentage 2014-2017	85,6%	85,7%	96,0%	96,0%	96,0%
Dekkingspercentage 2015-2018		82,4%	90,1%	99,3%	99,3%
Tarief woning nominaal (€)	€ 179,90	€ 164,68	€ 164,68	€ 164,68	€ 164,68
Tarief in % (2014 = 100)	100,0%	91,5%	91,5%	91,5%	91,5%

Zoals uit de tabel kan worden afgeleid, vindt in 2015 een daling van de gemiddelde kosten per aansluiting plaats € 179,90 naar € 164,68.

Het vaste tarief stijgt van € 110,12 naar € 138,00. Deze stijging wordt veroorzaakt door de investeringen in de infrastructuur, de invoering van een verbrandingsbelasting door het Rijk, de toepassing van de ROVA-index en het toewerken naar een op termijn kostendeekkende tariefstelling.

Om te voorkomen dat de tarieven na 2016 moeten worden verhoogd, wordt er in het voorjaar van 2015 een overleg georganiseerd met de ROVA waarin de opdracht is een bezuinigingstaakstelling te realiseren voor zowel gemeente als ROVA. De taakstelling is in totaal € 193.000 vanaf 2016 en € 382.000 structureel vanaf 2017. Op deze manier ontstaat een toekomstbestendig tarief. Het gemiddeld aantal zakken dat wordt aangeboden daalt als gevolg van het invoeren van het omgekeerd inzamelen. Waar vorig jaar het tarief nog was gebaseerd op 7 ledigingen van de minicontainer (gemiddelde kosten € 69,78) is de verwachting nu gebaseerd op 23 zakken. Dit betekent een gemiddeld variabel tarief van € 26,68 (23 x € 1,16). Per saldo ontstaat dus een voordeel in 2015 van € 15,22. De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2014	Tarief 2015
Vast tarief per perceel per jaar	€ 110,12	€ 138,00
Vast tarief "zonder GFT" per jaar	€ 92,40	€ 115,80
Minicontainer 240 liter rest	€ 9,21	€ 9,21
Minicontainer 140 liter rest	€ 5,63	€ 5,63
Minicontainer 120 liter rest	€ 5,63	€ 5,63
Minicontainer 80 liter rest	€ 3,45	€ 3,45
Mini-container 60 liter rest	€ 2,65	€ 2,65
Minicontainer 40 liter rest	€ 2,10	€ 2,10
Citybin 40 liter rest	€ 2,10	€ 2,10
Verzamelcontainer aanbieding 40 liter rest	€ 1,16	€ 1,16
Goedgekeurde afvalstoffenzak	€ 2,10	€ 2,10

Ontwikkeling egalisatievoorziening Reiniging

Zoals in bijgaande tabel is weergegeven vindt per saldo in 2015 een onttrekking aan de egalisatievoorziening plaats van € 1.426.000. Aan het verloop van de egalisatievoorziening kunnen we zien dat er het afgelopen jaar veel is onttrokken. Aangezien de egalisatievoorziening ook is opgebouwd door onze inwoners is er voor gekozen de voorziening terug te brengen naar redelijke waarden. In de nota Reserves en Voorzieningen 2011-2015 staat vermeld dat de egalisatievoorziening Reiniging een negatieve ondergrens en een positieve bovengrens kent van respectievelijk 5% en 10% van de jaarlijkse inkomsten en bovendien maximaal 3 jaar negatief mag staan. De ondergrens bedraagt 5% van € 3.155.000 en is € 158.000, terwijl de bovengrens 10% is dan € 316.000 bedraagt. Dit betekent dus dat we ons meerjarig niet aan de grenzen houden die zijn vastgesteld. Bovendien betekent het meerjarig beneden de ondergrens bewegen, dat er geen tegenvallers meer kunnen worden opgevangen. Mochten zich deze toch voordoen dan zijn tariefstijgingen noodzakelijk of dient het principe van de gesloten huishouding los te worden gelaten.

bedragen x € 1.000

Egalisatievoorziening reiniging	Begroting	Begroting	MJR	MJR	MJR
	2014	2015	2016	2017	2018
Stand per 1 januari	2.661	1.025	-401	51	28
Afrekening burger 2014		-750			
CV kapitaal Essent uitkering			800		
Onttrekking NJN minderinkomsten	-300				
Onttrekking NJN ondergr. containers	-285				
Onttrekking	- 1.052	- 676	- 349	- 23	- 22
Stand per 31 december	1.025	-401	51	28	6

De onttrekkingen in de najaarsnota, afrekening burger en CV kapitaal Essent zijn niet in de administratie verwerkt waardoor dit afwijkt van de Programmabegroting.

In de Programmabegroting is geen rekening gehouden met de nu voorgestelde tarieven voor 2015 en verder.

Leges

Ontheffing verkeersregels

In de legesverordening is een tarief opgenomen voor een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een ontheffing van de parkeerschijfzone of de voetgangerszone. Het komt in praktijk vaak voor dat bedrijven en personen een ontheffing voor één dag nodig hebben. Bijvoorbeeld in verband met in de binnenstad uit te voeren werkzaamheden of congresbezoek in De Meenthe. De huidige verordening bevat geen afzonderlijk tarief voor een ontheffing voor één dag, zodat het volledige jaartarief van (in 2015) € 39,60 in rekening gebracht zou moeten worden. Dit wordt over het algemeen als onredelijk ervaren. Daarom wordt voorgesteld een tarief op te nemen van € 4,00 voor een ontheffing voor één dag. Dit tarief is niet kostendekkend voor de dienst die ervoor geleverd wordt, maar is wel redelijker en het sluit beter aan bij de verwachtingen van de aanvrager. Hierdoor zal het naleefgedrag toenemen.

Rijbewijzen

Het huidige tarief voor een rijbewijs bedraagt € 37,10. Hiervan wordt € 9,70 afgedragen aan het rijk. De trendmatige aanpassing van het gemeentelijk deel van het tarief betekent een stijging van (afgerond) € 0,25 per rijbewijs. Deze stijging wordt echter ongedaan gemaakt doordat de afdracht aan het rijk in 2015 met hetzelfde bedrag omlaag gaat. Dit betekent dat het tarief voor een rijbewijs gehandhaafd kan blijven op € 37,10.

De toeslag voor een spoedlevering van een rijbewijs (volledig af te dragen aan het rijk) gaat omlaag van € 34,10 naar € 33,85.

De landelijke (maximum)tarieven voor reisdocumenten en een "eigen verklaring" waren op het moment van aanlevering van het collegeadvies nog niet bekend. Indien nodig zullen deze tarieven later in de verordening opgenomen moeten worden.

Tenslotte

De belastingverordeningen zijn opgesteld op basis van de modelverordeningen, zoals deze door de VNG zijn samengesteld en zijn aangevuld / aangepast naar de lokale situatie.

Bijlagen bij het voorstel

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

OS

adviseur

Rogier Timmer, tel.: 351, email:

behandeld in raadscommissie

rogier.timmer@steenwijkerland.nl

ja, nl. 25-11-2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/76

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/76;

b e s l u i t :

tot vaststelling van de onderstaande belastingverordeningen:

- Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2015;
- Verordening op de heffing en invordering van onroerende-zaakbelastingen 2015;
- Verordening op de heffing en invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2015;
- Verordening op de heffing en invordering van forensenbelasting 2015;
- Wijziging Legesverordening 2015 (1^e wijziging).

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

Terug naar het agendapunt

8.1. Vaststelling en wijziging belastingverordenigen 2015 - Verordening onroerende zaakbelasting 2015 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/76a

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/76;

gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende verordening:

VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN ONROERENDE-ZAAKBELASTINGEN 2015.

(Verordening onroerende-zaakbelastingen Steenwijkerland 2015).

Artikel 1 Belastingplicht

1. Onder de naam “onroerende-zaakbelastingen” worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
  - a. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
  - b. een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
  - a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
  - b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Met betrekking tot de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de kadastrale registratie is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Belastingobject

1. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
2. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
  - a. ten behoeve van de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
  - b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voorzover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
  - c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
  - d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de in artikel 1, derde lid, onderdeel b, van die wet bedoelde voorwaarden met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
  - e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
  - f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
  - g. watervedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
  - h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
  - i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;

- j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
  - k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken, abri's, hekken en palen;
  - l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
  - m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning.
2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
  3. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
  - a. de gebruikersbelasting: 0,1467%;
  - b. de eigenarenbelasting:
    1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1100%;
    2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1814%.
2. Voor belastingbedragen tot € 10,00 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het tweede lid tweemaal achtereenvolgend niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het eerste lid.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8   Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de onroerende-zaakbelastingen.

Artikel 9   Overgangsrecht

De “Verordening onroerende-zaakbelastingen Steenwijkerland 2014”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2013, nummer 2013/92a, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10   Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2015.

Artikel 11   Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening onroerende-zaakbelastingen Steenwijkerland 2015”.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

Terug naar het agendapunt

8.2. Vaststelling en wijziging belastingverordenigen 2015 - Verordening afvalstoffenheffing 2015 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/76b

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/76

gelet op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende verordening:

VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN AFVALSTOFFENHEFFING 2015.
(Verordening afvalstoffenheffing Steenwijkerland 2015).

Artikel 1 Begripsomschrijving

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder "gebruik maken": gebruik maken in de zin van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam "afvalstoffenheffing" wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3 Belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 5 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt bij wege van aanslag geheven.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven door middel van een gedagtekende kennisgeving waarop het gevorderde bedrag wordt vermeld.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in de onderdelen 1.1, 1.1.1 en 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in de onderdelen 1.2 tot en met 1.3 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel is verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.
3. De belasting bedoeld in onderdeel 2.1 van hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij de aankoop van de desbetreffende plastic afvalzakken.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
6. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
7. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
8. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel, waarop onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel niet van toepassing is, in gebruik neemt.
9. Het zesde en zevende lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel, waarop onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel van toepassing is, in gebruik neemt.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet(en):
  - a. de aanslagen als bedoeld in de onderdelen 1.1, 1.1.1 en 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel worden betaald in twee gelijke termijnen, waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later;
  - b. de aanslagen met betrekking tot de afrekening van het aantal aanbiedingen als bedoeld in de onderdelen 1.2 tot en met 1.3 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel worden betaald uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld;
  - c. de belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel worden betaald:
    - ingeval van uitreiking van de kennisgeving, op het tijdstip van de uitreiking;
    - ingeval van toezending van de kennisgeving, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van

automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het tweede lid tweemaal achtereen niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het eerste lid, onderdeel a.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing wordt kwijtschelding verleend van de belastingen als bedoeld in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel.

Artikel 10 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de afvalstoffenheffing.

Artikel 11 Overgangsrecht

De “Verordening afvalstoffenheffing Steenwijkerland 2014” vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2013, nummer 2013/82a, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2015.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening afvalstoffenheffing Steenwijkerland 2015”.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

TARIEVENTABEL behorende bij de “Verordening afvalstoffenheffing Steenwijkerland 2015”.

ALGEMEEN

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

HOOFDSTUK 1 MAATSTAVEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING

1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar	€ 138,00.
1.1.1	In afwijking van het bepaalde in onderdeel 1.1, bedraagt de belasting voor percelen waar op grond van artikel 3, derde lid, van de “Afvalstoffenverordening Steenwijkerland 2012” groente-, fruit- en tuinafval niet afzonderlijk wordt ingezameld, per perceel per belastingjaar	€ 115,80.
1.2	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van een:	
1.2.1	mini-container van 240 liter bestemd voor restafval	€ 9,21;
1.2.2	mini-container van 140 liter bestemd voor restafval	€ 5,63;
1.2.3	mini-container van 120 liter bestemd voor restafval	€ 5,63;
1.2.4	minicontainer van 80 liter bestemd voor restafval	€ 3,45;
1.2.5	mini-container van 60 liter bestemd voor restafval	€ 2,65;
1.2.6	mini-container van 40 liter bestemd voor restafval	€ 2,10;
1.2.7	city-bin van 40 liter bestemd voor restafval	€ 2,10.
1.3	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting, voor percelen die voor de afvalverwijdering zijn aangewezen op verzamelcontainers, per aanbieding van maximaal 40 liter restafval	€ 1,16.
1.4	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting, voor percelen die op grond van artikel 4, eerste lid, sub b, van de “Afvalstoffenverordening Steenwijkerland 2012”, gebruik maken van een inzamelvoorziening voor een aantal percelen (verzamelcontainer) en waarvan het aanbodgedrag niet individueel kan worden gemeten	€ 35,85.

HOOFDSTUK 2 MAATSTAVEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING

2.1	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting voor het aanbieden van huishoudelijk afval in daarvoor bestemde en goedgekeurde plastic afvalzakken, per zak	€ 2,10.
-----	--	---------

Behorende bij raadsbesluit van 9 december 2014.

De griffier van Steenwijkerland,

[Terug naar het agendapunt](#)

8.3. Vaststelling en wijziging belastingverordenigen 2015 - Verordening roerende woon- en bedrijfsruimten 2015 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/76c

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/76

gelet op artikel 221 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende verordening:

VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN BELASTINGEN OP ROERENDE WOON- EN BEDRIJFSRUIMTEN 2015. (Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten Steenwijkerland 2015).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. ruimte: een roerende woon- of bedrijfsruimte, welke duurzaam aan een plaats gebonden is en dient tot permanente bewoning of permanent gebruik;
- b. woonruimte: een ruimte waarvan de vastgestelde waarde in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van de ruimte die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden;
- c. bedrijfsruimte: een ruimte die niet kan worden aangemerkt als woonruimte.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Onder de naam “belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten” worden ter zake van binnen de gemeente gelegen ruimten twee directe belastingen geheven:
  - a. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een bedrijfsruimte, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
  - b. een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een ruimte het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
  - a. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;

- b. het ter beschikking stellen van een bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld; degene die de bedrijfsruimte ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die ruimte ter beschikking is gesteld.

Artikel 3 Belastingobject

Als één ruimte wordt aangemerkt:

- a. een binnen de gemeente gelegen ruimte;
- b. een gedeelte van een in onderdeel a bedoelde ruimte dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
- c. een samenstel van twee of meer onder a bedoelde ruimten of in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
- d. het binnen de gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde ruimte, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel c bedoeld samenstel.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de waarde die aan de ruimte dient te worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de verkrijger de ruimte in de staat waarin deze zich bevindt, onmiddellijk en in volle omvang in gebruik zou kunnen nemen.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een bedrijfsruimte, met uitzondering van ruimten die zijn ingeschreven in een van de ingevolge de Monumentenwet 1988 vastgestelde registers van beschermde monumenten, bepaald op de vervangingswaarde indien dit leidt tot een hogere waarde dan die ingevolge het eerste lid. Bij de berekening van de vervangingswaarde wordt rekening gehouden met:
  - a. de aard en de bestemming van de ruimte;
  - b. de sedert de stichting van de ruimte opgetreden technische en functionele veroudering waarbij de invloed van latere wijzigingen in aanmerking wordt genomen.
3. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een ruimte in aanbouw bepaald op de vervangingswaarde, bedoeld in het tweede lid. Onder een ruimte in aanbouw wordt verstaan een roerende zaak of gedeelte daarvan waarvoor een bouwvergunning in de zin van de Woningwet is afgegeven en dat door bouw nog niet geschikt is voor gebruik overeenkomstig de beoogde bestemming.
4. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een woonruimte die deel uitmaakt van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, bepaald met inachtneming van een vooronderstelde verplichting om het landgoed gedurende een tijdvak van 25 jaren als zodanig in stand te houden en geen opgaand hout te vellen anders dan volgens de regels van normaal bosbeheer noodzakelijk of gebruikelijk is. Ruimten die dienstbaar zijn aan de woonruimte worden geacht deel uit te maken van die woonruimte.
5. Met betrekking tot een ruimte als bedoeld in artikel 3, aanhef en onderdeel d, wordt de waarde gesteld op een evenredig deel van de waarde die dient te worden toegekend aan de gehele ruimte.

Artikel 5 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 4 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, de waarde van:
  - a. glasopstanden die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voorzover de ondergrond daarvan bestaat uit cultuurgrond die bedrijfsmatig wordt geëxploiteerd ten behoeve van de land- of bosbouw. Onder cultuurgrond wordt mede

- begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
- b. ruimten die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningskomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
  - c. ruimten ten behoeve van watervedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
  - d. ruimten die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
  - e. werktuigen die van een ruimte kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als ruimten zijn aan te merken;
  - f. bedrijfsruimten voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige bedrijfsruimten die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
  - g. ruimten voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt ten behoeve van begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning.
2. De vrijstelling met betrekking tot de in het eerste lid, onderdeel f, bedoelde bedrijfsruimte geldt niet voor de eigenarenbelasting voor zover de gemeente van die ruimten niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
  3. In afwijking in zoverre van artikel 4 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de bedrijfsruimte die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 6 Waardepeildatum

1. De heffingsmaatstaf wordt bepaald naar de waarde die de ruimte op de waardepeildatum heeft naar de staat waarin de ruimte op die datum verkeert.
2. De waardepeildatum ligt één jaar voor het begin van het kalenderjaar waarvoor de waarde wordt bepaald.
3. Indien een ruimte in het kalenderjaar voorafgaande aan het begin van het kalenderjaar waarvoor de waarde wordt bepaald:
  - a. opgaat in een andere ruimte dan wel in meer ruimten, of
  - b. wijzigt als gevolg van hetzij bouw, verbouwing, verbetering, afbraak of vernietiging, hetzij verandering van bestemming, of
  - c. een verandering in waarde ondergaat als gevolg van een andere, specifiek voor de ruimte geldende, bijzondere omstandigheid, wordt, in afwijking van het eerste lid, de waarde bepaald naar de staat van die ruimte bij het begin van het kalenderjaar.

Artikel 7 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
  - a. de gebruikersbelasting: 0,1467%;
  - b. de eigenarenbelasting:
    1. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1100%;
    2. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1814%.
2. Voor belastingbedragen tot € 10,00 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen

belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het tweede lid tweemaal achtereenvolgens niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het eerste lid.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten.

Artikel 11 Overgangsrecht

De "Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten Steenwijkerland 2014", vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2013, nummer 2013/92d, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2015.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten Steenwijkerland 2015".

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

[Terug naar het agendapunt](#)

8.4. Vaststelling en wijziging belastingverordenigen 2015 - Verordening forensenbelasting 2015 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/76d

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/76;

gelet op artikel 223 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende verordening:

VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN FORENSENBELASTING 2015. (Verordening forensenbelasting Steenwijkerland 2015).

Artikel 1 Begripsomschrijving

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder woning: een gemeubileerde woning als bedoeld in artikel 223 van de Gemeentewet.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam "forensenbelasting" wordt een directe belasting geheven van de natuurlijke personen, die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.
2. Of iemand in de gemeente hoofdverblijf heeft, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.

Artikel 3 Vrijstellingen

Niet belastingplichtig is degene die ter tijdelijke waarneming van een openbare betrekking of ter bijwoning van de vergaderingen van een algemeen vertegenwoordigend orgaan, waarvan hij het lidmaatschap bekleedt, dan wel ingevolge last of bevel van de overheid, buiten de gemeente van zijn hoofdverblijf vertoeft.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven naar de heffingsmaatstaf voor de onroerende-zaakbelastingen zoals die voor het belastingobject waarvan de woning deel uitmaakt voor het belastingjaar is vastgesteld.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de belasting geheven naar de waarde, indien de heffingsmaatstaf voor de onroerende-zaakbelastingen voor het belastingobject waarvan de woning deel uitmaakt voor het belastingjaar is vastgesteld onder toepassing van artikel 16, onderdeel e, van de Wet waardering onroerende zaken.
3. Ingeval geen heffingsmaatstaf voor de onroerende-zaakbelastingen is vastgesteld, wordt de belasting geheven naar de waarde.

4. De vaststelling van de waarde bedoeld in het tweede en derde lid geschiedt overeenkomstig de artikelen 220 tot en met 220d van de Gemeentewet, met dien verstande dat daarbij artikel 16, onderdeel e, van de Wet waardering onroerende zaken niet wordt toegepast.

Artikel 5 Belastingtarief

Het tarief van de belasting bedraagt 0,500% van de heffingsmaatstaf, met een minimum van € 180,00 per woning.

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld

De belasting is verschuldigd op het moment dat de gemeubileerde woning meer dan 90 dagen in het belastingjaar beschikbaar is gehouden als bedoeld in artikel 2.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in zes gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het tweede lid tweemaal achtereenvolgens niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het eerste lid.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van de forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de forensenbelasting.

Artikel 12 Overgangsrecht

De "Verordening forensenbelasting Steenwijkerland 2014", vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2013, nummer 2013/92b, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2015.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening forensenbelasting Steenwijkerland 2015”.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

[Terug naar het agendapunt](#)

8.5. Vaststelling en wijziging belastingverordenigen 2015 - Verordening Leges 2015 - 1e wijziging (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 9 december 2014
Nummer: 2014/76e

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, nummer 2014/76;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende verordening:

WIJZIGING LEGESVERORDENING 2015 (1^e wijziging)

Artikel I

A. Het in onderdeel 1.3.2 van de tarieventabel opgenomen tarief voor een spoedlevering wordt gewijzigd in € 33,85.

B. Na onderdeel 1.16.1.1 van de tarieventabel wordt het volgende onderdeel toegevoegd:

1.16.1.1.2	tot het verkrijgen van een voor een dag geldende ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, per in de ontheffing opgenomen kenteken	€ 4,00;
------------	--	---------

Artikel II

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2015.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

[Terug naar het agendapunt](#)

9.0. Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/74

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:

Vaststelling “Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland”

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

Het “Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland” vast te stellen.

Samenvatting:

De gemeente Steenwijkerland wil haar burgers een veilige leefomgeving bieden. In die zin draagt zij een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Om die verantwoordelijkheid in te vullen heeft de gemeente Steenwijkerland in 2011 het Externe Veiligheidsbeleid gemeente Steenwijkerland 2011-2014 vastgesteld. Actualisatie van dit beleid dient minimaal iedere vier jaar plaats te vinden. Het Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland maakt duidelijk welke externe veiligheidsrisico's in de gemeente Steenwijkerland aanwezig zijn en hoe met deze en toekomstige risico's de komende jaren dient te worden omgegaan.

Argumenten

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's op de omgeving die samenhangen met het produceren, verwerken, opslaan en vervoeren van gevaarlijke stoffen. Deze risico's doen zich voor bij risicovolle inrichtingen en rondom transportassen en buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Diverse rampen en incidenten met gevaarlijke stoffen (vuurwerkcramp Enschede, brand bij Chemie-Pack in Moerdijk) in binnen- en buitenland hebben laten zien dat het belangrijk is om externe veiligheid te waarborgen.

De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving en beleidsnota's. Deze externe veiligheidsnormen stellen soms harde grenzen, maar vaak is vooral sprake van een verplichting voor het bevoegd gezag om expliciet en consequent te motiveren hoe

met de veiligheid van burgers wordt omgegaan. Het streven van het gemeentelijke externe veiligheidsbeleid is te komen tot een beheersbare externe veiligheidssituatie. Het beleid moet er voor zorgen dat externe veiligheid goed wordt meegenomen in alle besluiten die op enige wijze invloed uitoefenen op de hoogte van het externe veiligheidsniveau binnen de gemeente.

Kanttekeningen

De gemeente streeft naar een verantwoord evenwicht tussen beheersing van risico's en de behoefte aan de activiteiten die deze risico's veroorzaken. Dit streven is gebaseerd op de overtuiging dat veiligheidsrisico's een onderdeel zijn van het maatschappelijke verkeer. De gemeente kan daarbij niet op alle gevaarlijke activiteiten direct invloed uitoefenen. Deze verantwoordelijkheid ligt ook bij de gebruiker of eigenaar en bij de provinciale- en rijksoverheid. Dit laat onverlet dat de gemeente wel een verantwoordelijkheid heeft om veiligheidsrisico's te minimaliseren en beheersbaar te maken door zich voor te bereiden op mogelijke calamiteiten en door grenzen te stellen en deze te handhaven.

Op 23 september 2014 is het concept Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland tijdens de politieke markt aan de raad gepresenteerd.

Bijlagen bij het voorstel Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

IO

adviseur

Maarten Betzema/Peter Oldersma, tel.: 810/814, email:

behandeld in raadscommissie

maarten.betzema@steenwijkerland.nl

X ja, nl. 25 november 2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/74

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28-10-2014, nummer 2014/74;

b e s l u i t :

Het “Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland” vast te stellen.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

Terug naar het agendapunt

9.1. Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 Gemeente Steenwijkerland - Beleidsnotitie vrs 9okt14 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Externe veiligheidsbeleid 2015-2018

Gemeente Steenwijkerland

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.
PLANNING & STRATEGY

Chopinlaan 12
Postbus 8064
9702 KB Groningen
+31 88 348 53 00 Telefoon
Fax
info@ groningen.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoningdhv.com Internet
Amersfoort 56515154 KvK

Documenttitel Externe veiligheidsbeleid 2015-2018
Gemeente Steenwijkerland
Referentie BC9952/R001/AK/LM/Gron
Datum 9 oktober 2014
Opgesteld door Arjan Boxman en Adriaan Koopman (Royal HaskoningDHV)
Projectleiding Maarten Betzema en Peter Oldersma (gemeente Steenwijkerland)

SAMENVATTING

Aanleiding

De gemeente Steenwijkerland biedt haar burgers een veilige en gezonde leefomgeving. Onderdeel daarvan is het nemen van de gemeentelijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Om dit concreet te maken heeft de gemeente Steenwijkerland in dit document haar externe veiligheidsbeleid geactualiseerd. Hierbij is uitgegaan van het principe van deregulering: we stellen bij voorkeur geen aanvullende eisen, maar focussen op het vroegtijdig (vooroverleg) in beeld krijgen van de juiste informatie. Dit document beschrijft de visie van de gemeente Steenwijkerland op de wijze waarop de beheersing van externe veiligheidsrisico's in de gemeente Steenwijkerland moet plaatsvinden. Tot slot regelt het beleid de jaarlijkse monitoring van bereikte resultaten.

Totstandkoming

De kern van de actualisatie bestaat uit het evalueren en bijwerken van het bestaande externe veiligheidsbeleid met nieuwe ontwikkelingen. Tijdens het actualisatieproces is zorg gedragen voor:

- Bestuurlijke betrokkenheid van zowel het college van B&W als de gemeenteraad: te vormen beleid kan alleen rekenen op bestuurlijke acceptatie als de betreffende bestuurders de te volgen koers (blijven) onderschrijven. Om bij besluiten betreffende wettelijke externe veiligheidstaken te kunnen verwijzen naar het externe veiligheidsbeleid, is het beleid akkoord bevonden door het college van B&W en vastgesteld door de gemeenteraad.
- Multidisciplinaire gemeentelijke aanpak: zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau is (vanuit verschillende disciplines) een wezenlijke bijdrage aan het beleidsplan geleverd.
- Breed draagvlak: door te werken met een werkgroep die niet alleen multidisciplinair is maar waarin ook de mensen zitten 'die het moeten doen' mag het EV-beleid rekenen op voldoende draagvlak binnen de eigen organisatie. Daarnaast zijn de buurgemeenten, de provincie en de veiligheidsregio geconsulteerd.

Externe veiligheid

Bepaalde maatschappelijke activiteiten brengen risico's op zware ongevallen met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving met zich mee. Externe veiligheid richt zich op het beheersen van deze risico's. Het gaat daarbij om de productie, opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen (bijv. vuurwerk, LPG en munitie) en het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving, doordat veiligheidsafstanden tussen risicovolle activiteiten en bijvoorbeeld woningen nodig zijn.

De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving en beleidsnota's. Deze externe veiligheidsnormen stellen soms harde grenzen, maar vaak is vooral sprake van een verplichting voor het bevoegde gezag om expliciet en consequent te motiveren hoe met de veiligheid van burgers wordt omgegaan. Doel van het externe veiligheidsbeleid is om duidelijk te maken welke externe veiligheidsrisico's in de gemeente Steenwijkerland aanwezig zijn en hoe met deze en toekomstige risico's om dient te worden gegaan.

Risicosituatie gemeente Steenwijkerland

Stationaire bronnen

De gemeente Steenwijkerland kent een aantal stationaire risicobronnen. Het betreffen een achttal LPG-tankstations, gasdruk regel- en meetstations, propaantanks, zwembaden, een vuurwerkopslag en de opslag van zuurstof en chloorbleekloog.

Op de gemeentegrens met Westerveld (Provincie Drenthe) is een terrein aanwezig van Defensie waar munitie wordt opgeslagen. De bestaande stationaire risicobronnen vormen op dit moment geen knelpunt op basis van de landelijke wet- en regelgeving.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de gemeente vindt plaats over de weg, over vaarwegen en door buisleidingen. Over de spoorlijn is geen sprake van vervoer van gevaarlijke stoffen. Het bestaande vervoer van gevaarlijke stoffen vormt op dit moment geen knelpunt op basis van de landelijke wet- en regelgeving.

Beleidsregels

De gemeente legt de focus op wonen, werken en recreatie, en is terughoudend ten aanzien van zwaardere en risicovolle bedrijvigheid. Waar zich Externe Veiligheidsknelpunten voor (kunnen) doen, besteedt de gemeente altijd aandacht aan bronmaatregelen om het risico te verkleinen. Pas daarna komen effectmaatregelen aan de orde. Vestiging van nieuwe beperkt kwetsbare objecten in PR 10^{-6} is onwenselijk (proberen te voorkomen) en in woongebieden is dit expliciet niet toegestaan.

Gemeentelijke ambitie	In woongebieden zijn nieuwe risicobronnen niet toegestaan (uitsterfconstructie bestaande risico's in woongebieden).	Nieuwe invloedsgebieden mogen niet vallen over woongebieden. Zo min mogelijk domino-effecten.	De mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten moeten bekend zijn.
Wettelijk kader met daarin de eisen waaraan moet worden voldaan en beleidsruimte van de gemeente			
Gemeentelijke invulling beleidsruimte ter realisering van ambities	Nieuwe externe veiligheidsrisico's kunnen door middel van maatwerk worden toegestaan op bedrijventerreinen en in buitengebied. De plaatsgebonden risicocontour (PR 10^{-6}) moet echter (zoveel mogelijk) op het eigen terrein blijven. Tot slot is er altijd aandacht voor bronmaatregelen.	Toename van het groepsrisico is toegestaan buiten woongebieden. In woongebieden is een toename van het groepsrisico ongewenst, maar het kan (na maatwerk) worden toegestaan als de oriënterende waarde niet wordt overschreden. Bij de groepsrisico verantwoording worden alle voor de gemeente beschikbare sturingsmogelijkheden gebruikt.	Bij het vaststellen van bestemmingplannen, het verlenen van ontheffingen en vergunningen en bij het houden van toezicht wordt specifiek aandacht gegeven aan het behouden of genereren van voldoende afstand tot risicobronnen (alle risicobronnen vermeld op de risicokaart), de mogelijkheden voor de inzetbaarheid van hulpdiensten en de toepasbaarheid van eventuele aanvullende sturingsmogelijkheden.

In bovenstaande figuur zijn de algemene beleidsregels (leidende principes) opgenomen in aanvulling op het wettelijke kader gesteld vanuit het Rijk. Een nadere toelichting op de wijze waarop deze beleidsregels moeten worden toegepast en de gebied specifieke beleidsregels (onderscheid woongebied, overig gebied en transportzones) zijn opgenomen in bijlage 2.

Bestaande situaties

Bij bestaande situaties¹ is het niet altijd mogelijk om de uitgangspunten en ambities toe te passen. Voor bestaande situaties geldt dat deze worden geaccepteerd indien ze voldoen aan de wettelijke grens- en richtwaarden. Indien niet aan wettelijke grenswaarden wordt voldaan dient naar een (snelle) oplossing van de situatie gezocht te worden. Bron- en effectmaatregelen lopen daarbij zo mogelijk vooruit op saneringsinstrumenten.

Omgaan met 'zeer kwetsbare groepen'

De gemeente Steenwijkerland acht het onwenselijk indien externe veiligheidsrisico's (invloedsgebieden) functies kunnen raken die op basis van hun aard en gebruik bestemd zijn voor groepen mensen die niet zelfredzaam zijn. In bestaande situaties maakt de gemeente gebruik van al haar sturingsmiddelen om het risico zoveel als mogelijk te beperken. Het positief bestemmen, vestigen of uitbreiden van een risicobron of een functie die kwetsbare groepen aantrekt is alleen mogelijk indien het gebied waar dit zich voordoet op grond van bestaande en te voorziene toekomstige externe veiligheidsrisico's geschikt is voor de betreffende functie.

---

¹ Voor het onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties geldt in grote lijnen dat sprake is van een nieuwe situatie indien een vergunning dient te worden aangevraagd waarin het risicoaspect een rol speelt, of wanneer een (bestemmingsplan)procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening gevoerd wordt.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
1.1	Waarom een externe veiligheidsvisie?	1
1.2	Wat is externe veiligheid?	2
2	FOCUS EXTERNE VEILIGHEIDSVISIE	3
2.1	Doel	3
2.2	Reikwijdte	3
2.2.1	Wat valt <u>binnen</u> de reikwijdte van deze externe veiligheidsvisie?	3
2.2.2	Wat valt <u>buiten</u> de reikwijdte van deze externe veiligheidsvisie?	4
3	EXTERNE VEILIGHEID IN STEENWIJKERLAND	5
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief	6
4	AMBITIES EN DOELSTELLINGEN	8
4.1	Hoe veilig wil de gemeente Steenwijkerland zijn?	8
4.1.1	Gemeentelijk belang van externe veiligheid	8
4.1.2	De rol van gemeente als bevoegd gezag	9
4.1.3	Monitoren van en communiceren over externe veiligheid	9
4.1.4	Algemene beleidsregels	9
5	REALISATIE VAN DE EXTERNE VEILIGHEIDSVISIE	12
5.1	Vertaling naar beleidsregels	12
5.2	Werkprocessen	12
5.3	Hulpmiddelen en methodieken	12
5.4	Organisatie en samenwerking	12

Bijlage 1 Wettelijke taken en bevoegdheden Steenwijkerland

Bijlage 2 Beleidsuitspraken gemeente Steenwijkerland per gebiedstype

Bijlage 3 Gehanteerde begrippen

Bijlage 4 Wet- en regelgeving

Bijlage 5 Uitvoeringsprogramma 2015-2018

1 INLEIDING

Dit document beschrijft de visie van de gemeente Steenwijkerland op de wijze waarop de beheersing van externe veiligheidsrisico's in de gemeente Steenwijkerland moet plaatsvinden. De visie biedt de uitgangspunten op basis waarvan de gemeente Steenwijkerland zorgt voor een volledige, goede en eenduidige uitvoering van haar taken (zie bijlage 1) op grond van de wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid.

Deze externe veiligheidsvisie bevat specifieke beleidsregels (zie bijlage 2), die per (wettelijke) externe veiligheidstaak aangeven op welke manier de gemeente Steenwijkerland omgaat met de beleidsvrijheid op het gebied van de externe veiligheid. De combinatie van deze visie en de beleidsregels vormen samen het geactualiseerde externe veiligheidsbeleid van de gemeente Steenwijkerland.

Leeswijzer

In het vervolg van dit hoofdstuk is aangegeven waarom een visie op het onderwerp externe veiligheid van belang is en wat het begrip inhoudt. Bij het doel en de reikwijdte van de visie is stilgestaan in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de huidige externe veiligheidssituatie in Steenwijkerland beschreven. Hoofdstuk 4 gaat vervolgens in op de ambities en doelstellingen van de gemeente ten aanzien van externe veiligheid en in hoofdstuk 5 is beschreven hoe deze gerealiseerd worden. In bijlage 1 is per taakveld aangegeven op welke wijze de gemeente haar taken op gebied van externe veiligheid uitvoert. De concrete uitwerking van de ambities en doelstellingen in beleidsregels per taak zijn opgenomen in bijlage 2. In bijlage 3 zijn externe veiligheidstermen verklaard. Bijlage 4 geeft een overzicht van bestaande wet- en regelgeving rond het thema. In bijlage 5 is het uitvoeringsprogramma 2015-2018 opgenomen.

1.1 Waarom een externe veiligheidsvisie?

Diverse (bijna) rampen en incidenten met gevaarlijke stoffen in binnen- en buitenland hebben laten zien dat het belangrijk is om externe veiligheid te waarborgen. Daarbij is de kans op het daadwerkelijk plaatsvinden van een dergelijk incident in Steenwijkerland klein, maar de gevolgen kunnen zeer groot zijn. Vanuit wet- en regelgeving worden eisen gesteld die de kans op incidenten beperken, daarnaast is er slechts een beperkt aantal risicobronnen in de gemeente aanwezig. Vanuit de gedachte dat rampen zo veel als mogelijk moeten en kunnen worden voorkomen is het nationale beleid en de wet- en regelgeving rondom externe veiligheid versterkt; mede naar aanleiding van incidenten als de vuurwerkrampe in Enschede en de brand in Moerdijk (Chemie-Pack). Ook binnen de gemeente Steenwijkerland heeft dit geresulteerd in extra aandacht voor externe veiligheid. Daarnaast vraagt nationaal beleid en wet- en regelgeving nadrukkelijk om een lokale invulling op het gemeentelijk niveau. Deze geactualiseerde externe veiligheidsvisie bouwt voort op de uitgangspunten en resultaten bereikt met het bestaande externe veiligheidsbeleid van de gemeente Steenwijkerland (beleidsvisie Externe Veiligheid 2007-2010 en 2011-2014) en dient als vertrekpunt voor de invulling van onze eigen externe veiligheidstaken. Deze externe veiligheidsvisie heeft wederom een termijn van 4 jaar. Het proces om te komen tot dit externe veiligheidsvisie kent drie belangrijke dragers:

1. De gemeente Steenwijkerland heeft diverse externe veiligheidstaken en bevoegdheden die voortkomen uit wet- en regelgeving (zie bijlage 1). De sturing op en uitvoering van deze taken vereist afwegingen waarvoor motiveringsverplichtingen gelden. Deze externe veiligheidsvisie helpt om deze afwegingen te maken en in vergelijkbare situaties op een gelijkwaardige wijze te handelen.
2. Het hebben van een beleidsvisie en het communiceren over onze standpunten en de bereikte resultaten heeft op zichzelf al een sturend karakter. De externe veiligheidsvisie geeft de burger, het bedrijfsleven en de bestuurlijke partners duidelijkheid over de standpunten van de gemeente. Deze standpunten worden gebruikt om vroegtijdig in gesprek te gaan en zo duidelijke en eerlijke spelregels te garanderen voor burgers en bedrijfsleven.
3. Tot slot is de wens om tot een geactualiseerde externe veiligheidsvisie te komen het gevolg van de aandacht die het Rijk, de provincie Overijssel en de gemeente Steenwijkerland geven aan een goede, juiste en volledige uitvoering van externe veiligheidstaken.

1.2 Wat is externe veiligheid?

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's op de omgeving die samenhangen met het produceren, verwerken, opslaan en vervoeren van gevaarlijke stoffen. Deze risico's doen zich voor rondom risicovolle inrichtingen, transportassen of buisleidingen waarover, respectievelijk waardoor, gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving en beleidsnota's. Deze externe veiligheidsnormen stellen soms harde grenzen, maar vaak is vooral sprake van een verplichting voor het bevoegde gezag om expliciet en consequent te motiveren hoe met de veiligheid van burgers wordt omgegaan.

Ter verduidelijk van het begrip externe veiligheid zijn onderstaand een aantal concrete voorbeelden gegeven van hetgeen wel en niet binnen 'externe veiligheid' valt.

Voor overige voorbeelden wordt verwezen naar bijlage 3.

Wel

- Bij de ontwikkeling van woongebieden voldoende afstand houden van hogedruk aardgastransportleidingen en LPG-tankstations (en vice versa).
- Het waarborgen dat de door gemeente aangewezen routes gevaarlijke stoffen zijn opgenomen in het strooiplan, zodat ze ook tijdens winterse omstandigheden goed begaanbaar zijn.

Niet

- Het eisen van brandpreventieve maatregelen in gebouwen waarbij een zodanige hoeveelheid asbest in de constructie is verwerkt dat bij brand een gevaar ontstaat voor de omgeving.
- Het (ver)plaatsen van hoogspanning-, GSM- en UMTS-masten.

2 FOCUS EXTERNE VEILIGHEIDSVISIE

De externe veiligheidsvisie richt zich alleen op zaken die onder het begrip ‘externe veiligheid’ thuis horen (zie hiervoor paragraaf 1.2). Daarbij gaat de externe veiligheidsvisie uit van de gemeentelijke taken en bevoegdheden. Dit betekent dat de taken en verantwoordelijkheden van de andere overheden (zoals Rijk, provincie en veiligheidsregio’s) worden gerespecteerd. De gemeente Steenwijkerland zal vanuit haar positie als lokaal bestuur waar mogelijk werken aan een veilig Steenwijkerland.

2.1 Doel

De gemeente streeft naar een beheersbare externe veiligheidssituatie, waarbij:

1. De externe veiligheidsrisico’s binnen de gemeente goed in beeld zijn gebracht en ambtenaren, bestuurders en burgers zich bewust zijn van de aanwezige risico’s.
2. Een zorgvuldige afweging plaatsvindt tussen nut en noodzaak van nieuwe ontwikkelingen en hun gevolgen voor externe veiligheid.
3. Door middel van beleidsuitvoering en handhaving wordt gezorgd voor de beheersbaarheid van bestaande en toekomstige EV risico’s.
4. Communicatie met de burger plaatsvindt over de aanwezige risico’s en de te volgen gedragsrichtlijn in geval van een calamiteit.

Het streven van het externe veiligheidsbeleid is te komen tot een beheersbare externe veiligheidssituatie. Het externe veiligheidsbeleid biedt een toetsingskader dat duidelijk maakt welke externe veiligheidsrisico’s er in de gemeente Steenwijkerland zijn en hoe met deze en toekomstige risico’s dient te worden omgegaan. Het beleid voorkomt afwegingen en besluiten op ad hoc basis en brengt consistentie door heldere uitgangspunten en reële ambities. Het externe veiligheidsbeleid moet ervoor zorgen dat externe veiligheid goed wordt meegenomen in alle besluiten die op enige wijze invloed uitoefenen op de hoogte van het externe veiligheidsniveau binnen de gemeente.

2.2 Reikwijdte

2.2.1 Wat valt binnen de reikwijdte van deze externe veiligheidsvisie?

De externe veiligheidsvisie richt zich op de lokale (gemeentelijke) belangen, zoals woningbouw, bedrijventerreinen, bereikbaarheid (ook voor transport van gevaarlijke stoffen over of door wegen / buisleidingen / spoor / water). In situaties waarin lokale belangen strijdig zijn met de belangen van andere overheden hoort het bij de rol van de gemeente om te waarborgen dat het belang van Steenwijkerland adequaat wordt verdedigd.

De gemeente zal de ambities en doelen uit het gemeentelijk externe veiligheidsbeleid hanteren bij de uitvoering van de wettelijke externe veiligheidstaken. Van de gemeente mag immers worden verwacht dat door de gehele organisatie één lijn wordt gehanteerd bij het toepassen van externe veiligheidsregelgeving. Concrete voorbeelden van de wettelijke externe veiligheidstaken en de afdelingen welke deze uitvoeren staan in bijlage 1. De ambities en doelstellingen (hoofdstuk 4) uit deze externe veiligheidsvisie geven ook duidelijkheid over de wijze waarop de gemeente als belanghebbende omgaat met externe veiligheidsrisico’s.

2.2.2 Wat valt buiten de reikwijdte van deze externe veiligheidsvisie?

Uitgaande van de rol van de gemeente als lokaal bestuur zal de externe veiligheidsvisie zich niet richten op bovenlokale belangen, aangezien die vallen onder de provinciale of rijks bevoegdheden en worden geregeld in de plannen van provincie en Rijk. Ook richt de externe veiligheidsvisie zich niet op de daadwerkelijke rampenbestrijding bij een ramp. Deze zaken zijn primair de taak van de veiligheidsregio en andere hulpdiensten; dit wordt geregeld via de 'Wet veiligheidsregio's'. De burgemeester van Steenwijkerland heeft een aantal taken en bevoegdheden bij feitelijke rampen of zware ongevallen. De wijze waarop de burgemeester deze taken en bevoegdheden bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen inzet wordt niet geregeld in deze visie, maar in het "Crisisplan veiligheidsregio IJsselland 2012-2015".

3 EXTERNE VEILIGHEID IN STEENWIJKERLAND

Zonder vertrekpunt is de route naar een gewenste bestemming niet uit te stippelen. Vanuit die logica is het voor het formuleren van passende gebiedsgerichte EV-uitgangspunten en -ambities dan ook een voorwaarde om inzicht te hebben in de huidige omvang van de problematiek en de door de gemeente Steenwijkerland gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen.

Een nadere toelichting op de gebruikte termen is opgenomen in bijlage 3.

3.1 Huidige situatie

De gemeente Steenwijkerland heeft een streekfunctie voor wat betreft wonen, werken en voorzieningen. Dit betekent dat er een goede balans moet zijn tussen het toestaan van risico's en de aanwezigheid van (beperkt) kwetsbare objecten.

Navolgend worden de risicobronnen voor de gemeente Steenwijkerland beschreven. Het gaat hierbij om BEVI-inrichtingen, inrichtingstypen weergegeven op de drempelwaardenlijst, propaantanks, transportleidingen voor gas (buisleidingen) en transporten met routeplichtige gevaarlijke stoffen. De risicobronnen zijn weergegeven op de provinciale risicokaart (www.risicokaart.nl). Hierop staan ook risicobronnen die niet onder het wettelijk kader van externe veiligheid vallen. Deze bronnen zijn wel bij de gemeente bekend en in hoofdstuk 4 worden deze meegenomen in het bepalen van de ambities. In de onderstaande deelconclusies wordt aangegeven of er knelpunten bestaan in verband met groepsrisico of plaatsgebonden risico.

Stationaire bronnen: bedrijven (inrichtingen volgens de Wet milieubeheer)

BEVI-inrichtingen

De gemeente Steenwijkerland kent een aantal BEVI-inrichtingen. Het betreft een achttal LPG-tankstations. Er zijn geen wettelijke knelpunten voor wat betreft het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Drempelwaardenlijst

Bij de risicobronnen die vermeld zijn op de drempelwaardenlijst gaat het bij de gemeente Steenwijkerland om gasdruk regel- en meetstations, propaantanks, zwembaden, een vuurwerkopslag en de opslag van zuurstof en chloorbleekloog. Voor een volledig overzicht van de risicobronnen binnen de gemeente Steenwijkerland wordt verwezen naar de provinciale risicokaart (www.risicokaart.nl).

Op de gemeentegrens met Westerveld (Drenthe) is een terrein aanwezig van Defensie. Hier wordt munitie opgeslagen, net buiten de gemeentegrens van Steenwijkerland. In de huidige situatie is geen compleet beeld van de risicosituatie (i.v.m. staatsveiligheid wordt hierin geen inzicht gegeven), maar in de nabije omgeving van het Defensieterrein zijn geen kwetsbare objecten aanwezig.

Deelconclusie

Geen van deze stationaire risicobronnen vormt op dit moment een knelpunt in verband met het plaatsgebonden risico of groepsrisico.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de gemeente vindt plaats over de weg, over vaarwegen en door buisleidingen. Over de spoorlijn is (op dit moment en in de voorziene toekomst) geen sprake van vervoer van gevaarlijke stoffen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg

In de gemeente Steenwijkerland zijn op dit moment geen aandachts- c.q. knelpunten met betrekking tot plaatsgebonden risico en groepsrisico. De rijksweg A32 is aangewezen als weg waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Hierdoor moet rekening worden gehouden met een invloedsgebied aan weerszijden van de weg waarbinnen het groepsrisico verantwoordt dient te worden bij ruimtelijke ontwikkelingen (meestal wordt hiervoor –rekenkundig- een zone van 200 meter aangehouden). Hetzelfde geldt voor de provinciale weg N375/N334 tussen Meppel en Zwartsluis.

De gemeente heeft een vastgestelde routing gevaarlijke stoffen die aansluit op de routing zoals die is vastgesteld door het Rijk en de gemeente Zwartewaterland. De gemeente kan ontheffingen verlenen voor routeplichtige transporten die willen afwijken van de vastgestelde routing. Bij het wegbeheer en in de directe omgeving van de vastgestelde routing en de ontheffingroutes is aandacht voor het aspect externe veiligheid.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over vaarwegen

Het Rijk heeft het “kanaal Beulakerwilde – Steenwijk” en het “kanaal Steenwijk-Ossenzijl” aangemerkt als binnenvaartcorridor zonder toetsafstand (groene route) in het ‘Basisnet Water’. Dit betekent dat via deze corridor incidenteel vervoer van gevaarlijke stoffen kan plaatsvinden. Bij ruimtelijke besluiten binnen het invloedsgebied van de groene vaarweg dient (op basis van het Bevt) advies gevraagd te worden aan de veiligheidsregio en aandacht gegeven te worden naar de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. De gemeente geeft daarnaast invulling aan haar ambitie om de bestrijdbaarheid van een mogelijk incident te optimaliseren door af te spreken dat de gemeente en de hulpdiensten worden ingelicht wanneer vervoer plaats zal vinden.

Risicobronnen - buisleidingen

Binnen de gemeente bevinden zich hogedruk aardgasleidingen. Deze leidingen lopen voornamelijk door het buitengebied. De ligging van de buisleidingen vormt een aandachtspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente Steenwijkerland bekijkt per geval of de ruimtelijke ontwikkeling aangepast moet worden of dat de mogelijkheid bestaat de buisleiding om te leggen.

Deelconclusie

Geen van deze vervoersstromen vormt op dit moment een knelpunt in verband met het plaatsgebonden risico of groepsrisico.

3.2 Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief

De gemeente Steenwijkerland is een landelijke gemeente met een middelgrote stedelijke kern in Noordwest-Overijssel. De 32.000 hectare die de gemeente groot is telt 43.472 inwoners². Steenwijk vormt het regionale centrum. Verder zijn er een aantal kleinere kernen, waaronder Giethoorn, Oldemarkt, Vollenhove, Blokzijl en Kuinre. Het

---

² Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, 1 januari 2014.

grootste deel van het grondgebied van de gemeente Steenwijkerland is te definiëren als natuur- en landelijk gebied. Daarnaast is binnen de gemeentegrenzen een breed aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen aanwezig.

In de gemeente Steenwijkerland is geen grootschalige industrie en deze is in de nabije toekomst ook niet te verwachten. Wel beschikt de gemeente over een groot bedrijventerrein (Groot Verlaat/Dolderkanaal/Hooidijk) en enkele kleinschalige terreinen in Oldemarkt, Kuinre, Vollenhove en Blokzijl. Het betreft hier met name lichte bedrijvigheid, detailhandel en zakelijke dienstverlening. De bedrijventerreinen bevinden zich met name in en nabij de kernen. Er is ruimte voor de bestaande bedrijventerreinen om uit te breiden. Daarnaast ontwikkelt de gemeente Steenwijkerland een aantal kleinschalige uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen, zoals bedrijventerrein De Schans in Kuinre.

Ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Steenwijkerland

Op dit moment werkt de gemeente aan een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is een integraal strategisch visiedocument, waarin ruimtelijke, economische en sociale vraagstukken in samenhang zijn opgenomen. Welke vraagstukken dat zijn, wordt in de eerste fase van het traject bepaald. Resultaat van deze eerste verkennende fase is de Toekomstagenda (bij het tot stand komen van dit beleid nog definitief vast te stellen).

Uitgangspunten ruimtelijke ontwikkelingen

De gemeentelijke ambities ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Steenwijkerland vertalen zich in de onderstaande uitgangspunten:

- De uitbreiding van bedrijventerreinen is vooral gericht op het faciliteren van de bestaande lokale bedrijvigheid.
- Ruimte wordt gecreëerd door het realiseren van enkele nieuwe bedrijventerreinen.
- Door de beperkte ruimte richt de gemeente zich vooral op sectoren en bedrijven die relatief weinig ruimte vergen. Risicovolle inrichtingen kunnen zich vestigen op bedrijventerrein Groot Verlaat.
- Vestiging van nieuwe risicovolle bedrijven is niet gewenst indien deze bedrijven andere bedrijvigheid belemmeren.

4 AMBITIES EN DOELSTELLINGEN

Eén van de kerntaken van de overheid is het bieden van een veilige leefomgeving voor haar burgers. De gemeente Steenwijkerland draagt een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Onderdeel van onze verantwoordelijkheid is een afweging in het spanningsveld van externe veiligheidsambities enerzijds en maatschappelijke kosten anderzijds. Hoge externe veiligheidsambities kunnen immers grote maatschappelijke (en financiële) consequenties hebben.

Ambities binnen wettelijke kaders

De wetgever heeft een minimum-veiligheidsniveau gedefinieerd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI). Zolang de gemeente voldoet aan het minimum veiligheidsniveau is zij vrij om eigen ambities te formuleren en deze (goed gemotiveerd) toe te passen in de eigen besluitvorming. Dit maakt het wenselijk om als gemeente Steenwijkerland eigen uitgangspunten vast te leggen voor het externe veiligheidsbeleid.

De kern van het gemeentelijke ambitieniveau voor externe veiligheid is het beantwoorden van de vraag: *“Hoe veilig wil de gemeente Steenwijkerland zijn?”*.

4.1 Hoe veilig wil de gemeente Steenwijkerland zijn?

De gemeente Steenwijkerland streeft naar een verantwoord evenwicht tussen beheersing van risico's en de behoefte aan de activiteiten die deze risico's veroorzaken. Dit streven is gebaseerd op de overtuiging dat veiligheidsrisico's een onderdeel zijn van het maatschappelijke verkeer. De gemeente kan daarbij niet op alle gevaarlijke activiteiten direct invloed uitoefenen. Deze verantwoordelijkheid ligt ook bij de gebruiker of eigenaar en bij de provinciale en de rijksoverheid. Dit laat onverlet dat de gemeente wel een verantwoordelijkheid heeft om veiligheidsrisico's te minimaliseren en beheersbaar te maken door zich voor te bereiden op mogelijke calamiteiten en door grenzen te stellen en deze te handhaven. Onderstaande paragrafen gaan hier nader op in door toelichting te geven op:

- Het gemeentelijk belang van externe veiligheid
- De rol van de gemeente als bevoegd gezag
- Meten van en communiceren over externe veiligheid
- Algemene beleidsregels

4.1.1 Gemeentelijk belang van externe veiligheid

De gemeente Steenwijkerland heeft er belang bij dat de veiligheidssituatie wordt geoptimaliseerd door het bevorderen van veiligheidsmaatregelen, de locatiekeuze van nieuwe risicobronnen, verbeteren van bestrijdbaarheid van calamiteiten, vergroten van de zelfredzaamheid van omwonenden en het aanpassen van de omgeving van risicobronnen. Het volledig wegnemen van alle veiligheidsrisico's is echter niet reëel en botst met het optimaal benutten van de beschikbare beleidsruimte. Dit houdt ook in dat de gemeente op voorhand geen maximum norm verbindt aan het maximaal toelaatbare groepsrisico. Dit alles binnen de kaders die wet- en regelgeving stellen voor de kwaliteit van het proces en de verplichting om het potentieel aantal menselijke slachtoffers in beeld te brengen.

4.1.2 De rol van gemeente als bevoegd gezag

De gemeente kent als lokaal bestuur een aantal wettelijke taken op het gebied van externe veiligheid (zie bijlage 1). Het gaat hier vooral om situaties waarin de gemeente beleid opstelt, vergunningen of ontheffingen verleent en toezicht houdt. Bij de uitvoering van deze wettelijke externe veiligheidstaken dienen diverse belangen te worden afgewogen. Zo spreekt het voor zich dat in een gebied bestemd voor industrie anders wordt omgegaan met externe veiligheidsrisico's dan in een woongebied.

Bij de uitvoering van haar wettelijke externe taken wordt ingezet op het realiseren van de uitgangspunten van ruimtelijke ontwikkelingen (zie 3.2.2). Dit betekent dat de gemeentelijke wettelijke taken zo worden ingevuld dat:

- Binnen het kader van de gemeentelijke opgaven de beheersbaarheid van de externe veiligheidssituatie wordt gewaarborgd.
- Bij besluiten inzichtelijk wordt gemaakt wat de gevolgen zijn voor de beheersbaarheid van de externe veiligheidssituatie en in hoeverre de gemeentelijke sturingsmogelijkheden zijn benut. Deze sturingsmogelijkheden zijn:
  - verkleinen van de kans op een calamiteit;
  - beperken van de effecten van een calamiteit;
  - optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen;
  - bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten;
  - versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden.
- Door middel van beleidsuitvoering en handhaving wordt gezorgd voor de beheersbaarheid van bestaande en toekomstige EV risico's.

4.1.3 Monitoren van en communiceren over externe veiligheid

Om de gemeentelijke belangen te kunnen behartigen en de wettelijke taken goed te kunnen uitvoeren is het belangrijk om de ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid te monitoren. Immers, het is alleen mogelijk om op koers te blijven als men weet waar men zich bevindt. Daarnaast heeft het maken van een beleidsvisie, monitoren en communiceren van de resultaten op zichzelf al een sturend karakter. De gemeente richt zich bij het meten van en communiceren over externe veiligheid op de onderstaande twee punten:

- Ambtenaren en bestuurders beschikken over een actueel en volledig beeld van de veiligheidssituatie binnen Steenwijkerland (signaleringskaart).
- De communicatie met de burger, bedrijven en mede overheden borgt dat risico's tijdig gesignaleerd worden en bekend is hoe de beheersbaarheid van de externe veiligheidssituatie is geborgd.

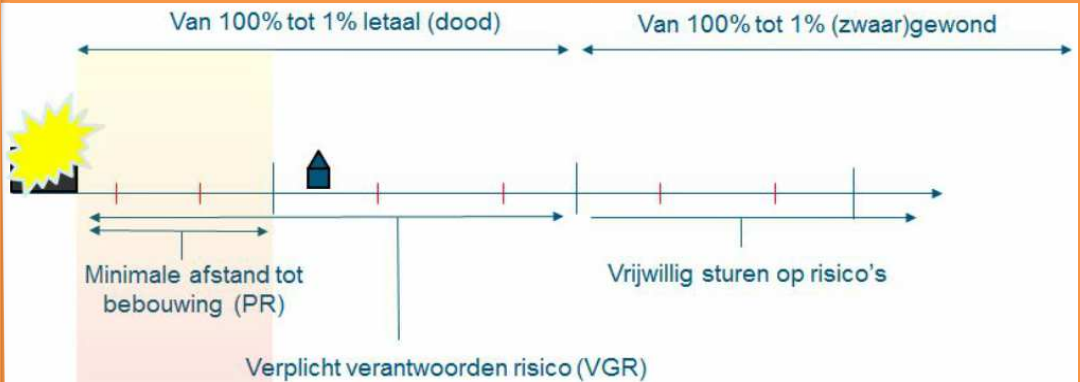
4.1.4 Algemene beleidsregels

De gemeente legt de focus op wonen, werken en recreatie, en is terughoudend ten aanzien van zwaardere en risicovolle bedrijvigheid.

Waar zich EV-knelpunten voor (kunnen) doen, besteedt de gemeente altijd aandacht aan bronmaatregelen om het risico te verkleinen. Pas daarna komen effectmaatregelen aan de orde. Vestiging van nieuwe beperkt kwetsbare objecten in PR 10^{-6} is onwenselijk (proberen te voorkomen) en in woongebieden is dit expliciet niet toegestaan.

In onderstaand figuur zijn de gemeentelijke beleidsregels opgenomen die worden gehanteerd in aanvulling op het wettelijke kader. Een nadere toelichting op de wijze waarop deze beleidsregels (gebied specifiek) moeten worden toegepast is opgenomen in bijlage 2 (daarbij is onderscheid gemaakt tussen de gebiedstypen woongebied, overig gebied en transportzones).

Gemeentelijke ambitie	In woongebieden zijn nieuwe risicobronnen niet toegestaan (uitsterfconstructie bestaande risico's in woongebieden).	Nieuwe invloedsgebieden mogen niet vallen over woongebieden. Zo min mogelijk domino-effecten.	De mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten moeten bekend zijn.
Wettelijk kader met daarin de eisen waaraan moet worden voldaan en beleidsruimte van de gemeente			
Gemeentelijke invulling beleidsruimte ter realisering van ambities	Nieuwe externe veiligheidsrisico's kunnen door middel van maatwerk worden toegestaan op bedrijventerreinen en in buitengebied. De plaatsgebonden risicocontour (PR 10^{-6}) moet echter (zoveel mogelijk) op het eigen terrein blijven. Tot slot is er altijd aandacht voor bronmaatregelen.	Toename van het groepsrisico is toegestaan buiten woongebieden. In woongebieden is een toename van het groepsrisico ongewenst, maar het kan (na maatwerk) worden toegestaan als de oriënterende waarde niet wordt overschreden. Bij de groepsrisico verantwoording worden alle voor de gemeente beschikbare sturingsmogelijkheden gebruikt.	Bij het vaststellen van bestemmingplannen, het verlenen van ontheffingen en vergunningen en bij het houden van toezicht wordt specifiek aandacht gegeven aan het behouden of generen van voldoende afstand tot risicobronnen (alle risicobronnen vermeld op de risicokaart), de mogelijkheden voor de inzetbaarheid van hulpdiensten en de toepasbaarheid van eventuele aanvullende sturingsmogelijkheden.

Bestaande situaties (algemeen)

Bij bestaande situaties³ is het niet altijd mogelijk om de uitgangspunten en ambities toe te passen. Voor bestaande situaties geldt dat deze worden geaccepteerd indien ze voldoen aan de wettelijke grens- en richtwaarden. Indien niet aan wettelijke grenswaarden wordt voldaan dient naar een (snelle) oplossing van de situatie gezocht te worden. Bron- en effectmaatregelen lopen daarbij zo mogelijk vooruit op saneringsinstrumenten.

Omgaan met 'zeer kwetsbare groepen'

De gemeente Steenwijkerland acht het onwenselijk indien externe veiligheidsrisico's (invloedsgebieden) functies kunnen raken die op basis van hun aard en gebruik bestemd zijn voor groepen mensen die niet zelfredzaam zijn. Kenmerkend voor het niet zelfredzaam zijn van groepen mensen is het zichzelf niet kunnen onttrekken aan een

³ Voor het onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties wordt uitgegaan van de definities uit het BEVI. Hierbij geldt in grote lijnen dat sprake is van een nieuwe situatie indien een vergunning wordt aangevraagd waarin het risicoaspect een rol speelt, of wanneer een (bestemmingsplan)procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening gevoerd wordt.

dreigend gevaar, zonder hulp of directe instructies van derden, zoals leraren, begeleiders, verzorgenden of hulpverleningsdiensten. Voorbeelden van degelijke functies zijn ziekenhuizen, kinderdagverblijven, basisscholen, verzorgingstehuizen en gebouwen met cellen waarin personen al dan niet tijdelijk worden opgesloten.

Bestaande situaties (specifiek bij aanwezigheid zeer kwetsbare groepen)

In bestaande situaties maakt de gemeente gebruik van al haar sturingsmiddelen om het risico zoveel als mogelijk te beperken. Daarnaast wordt aan de risicobron en de functie die kwetsbare groepen aantrekt duidelijk gemaakt dat groei niet vanzelfsprekend is (zie toekomstperspectief). Een voorbeeld van het gebruik maken van sturingsmiddelen is het opleggen van venstertijden aan LPG-tankstations waardoor tankwagens met LPG niet aanwezig mogen zijn gedurende de tijden dat kinderen zich op een nabijgelegen basisschool of kinderdagverblijf bevinden.

Toekomstperspectief (specifiek bij aanwezigheid zeer kwetsbare groepen)

Het positief bestemmen, vestigen of uitbreiden van een risicobron of een functie die kwetsbare groepen aantrekt is alleen mogelijk indien het gebied waar dit zich voordoet op grond van bestaande en te voorziene toekomstige externe veiligheidsrisico's geschikt is voor de betreffende functie. Met andere woorden, een bestaande in een woongebied gevestigde risicobron die is gelegen nabij een basisschool mag niet uitbreiden, ook is in een dergelijke situatie het positief bestemmen of vestigen van een nieuwe risicobron niet toegestaan. Dit komt doordat het gebied waar de risicobron is gelegen op grond van huidige en in de toekomst te voorziene risico's voornamelijk geschikt is voor de aanwezigheid van zeer kwetsbare groepen. Aan de andere kant: het aantal cellen in een politiebureau gevestigd op een bedrijventerrein nabij een risicobron mag niet toenemen, ook is in een dergelijke situatie het positief bestemmen of vestigen (dan wel uitbreiden) van een nieuwe gevangenis niet toegestaan. Dit komt doordat het gebied waar de risicobron is gelegen op grond van huidige en de in de toekomst te voorziene risico's ongeschikt is voor de aanwezigheid van zeer kwetsbare groepen (zoals de in de cellen opgesloten mensen die het gebied bij een calamiteit niet zomaar kunnen ontvluchten).

5 REALISATIE VAN DE EXTERNE VEILIGHEIDSVISIE

5.1 Vertaling naar beleidsregels

De in deze externe veiligheidsvisie geformuleerde focus, uitgangspunten, doelstellingen en ambities geven richting aan de wijze waarop de gemeente Steenwijkerland invulling geeft aan de eigen taken. Door in bijlage 2 de visie (per gemeentelijke taak) te vertalen naar beleidsregels wordt gezorgd voor een goed afgestemd kader waarmee de verschillende betrokken organisatieonderdelen niet bij ieder besluit een volledig nieuwe afweging en motivering dienen op te nemen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de doorwerking binnen de gemeente Steenwijkerland, maar wordt ook gezocht naar samenwerking met externe veiligheidspartners (buurgemeenten, veiligheidsregio, Regionale Uitvoeringsdienst IJsselland, provincie en het Rijk).

5.2 Werkprocessen

Door de externe veiligheidsvisie te vertalen naar beleidsregels en het gebruik hiervan te monitoren zal op het niveau van de bestaande werkprocessen duidelijk worden welke externe veiligheidstaken bijdragen aan de realisatie van de ambities. De externe veiligheidsvisie heeft niet ten doel om bestaande werkprocessen te veranderen. Wel dient er inzicht te zijn in het totaal van wettelijke externe veiligheidstaken van de gemeente, de onderlinge samenhang van de uitvoering en de mate van doelbereik. Onderdeel hiervan is een heldere beschrijving van de bevoegdheden / wettelijke taken voor de verantwoordelijke wethouders met betrekking tot het thema externe veiligheid. Dit inzicht is vooral relevant om een goede afweging te maken in de mate waarin besluitvorming portefeuille-overstijgend is.

5.3 Hulpmiddelen en methodieken

Om er zorg voor te dragen dat de externe veiligheidsvisie en de op te stellen beleidsregels goed ingebed kunnen worden in de relevante werkprocessen is aandacht nodig voor de te gebruiken hulpmiddelen en methodieken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het waarborgen van een actuele signaleringskaart, standaard teksten in omgevingsvergunningen en het opnemen van de externe veiligheidsambities in checklists die worden gebruikt bij toezicht en handhaving.

5.4 Organisatie en samenwerking

Op basis van de externe veiligheidsvisie zijn geen organisatorische veranderingen noodzakelijk. Wel zal per taak en werkproces helder dienen te zijn hoe de doelstelling en ambities worden gerealiseerd. Daar waar mogelijk wordt de mate van doelrealisatie in beeld gebracht door middel van monitoring van gebruik van de beleidsregels. Door het doelbereik onderdeel te maken van de reguliere beleidscyclus kan de voortgang worden bijgehouden en kan op ambtelijk en bestuurlijk niveau worden bijgestuurd. Het in bijlage 5 opgenomen gemeentelijke uitvoeringsprogramma omgevingsveiligheid 2015-2018 speelt hierin een belangrijke rol.

Bijlage 1 **Wettelijke taken en bevoegdheden Steenwijkerland**

Programma omgevingsveiligheid 2015-2018 (coördinerende/ regisserende rol gemeente bij het beheersen van externe veiligheidssituatie)

De gemeente regelt via het uitvoeringsprogramma omgevingsveiligheid 2015-2018 de coördinatie en de samenwerking van externe veiligheid

<p>Algemene beleidsdoelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van risicovolle situaties (nieuwe ev-risico's niet in en invloedsgebieden groepsrisico niet over woongebieden). • Bij een besluit (vergunning, ontheffing, etcetera) inzicht geven in de gevolgen en de benutting van de sturingsmogelijkheden, deze sturingsmogelijkheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> ○ verkleinen van de kans op een calamiteit; ○ beperken van de effecten van een calamiteit; ○ optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen; ○ bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten; ○ versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden. • Bekend zijn met mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten (ook buiten invloedsgebied groepsrisico) die veroorzaakt worden door risicobronnen (uitgaande van alle risicobronnen op de risicokaart).
<p>Operationele regels specifiek voor deze taak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Onder de aandacht brengen van de gemeentelijke sturingsmogelijkheden bij de eigen organisatie en derden. • Bevorderen samenwerking binnen de eigen organisatie en met derden zoals buurgemeenten, provincie, RUD en veiligheidsregio. • Bevorderen taakbekwaamheid/expertise ten behoeve van de uitvoering van het gemeentelijk externe veiligheidsbeleid. • Hanteren van de informatieladder zoals opgenomen aan het eind van deze bijlage 1.
<p>Monitoring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal aan externe veiligheidsrisico's blootgestelde personen.
<p>Instrumenten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeringsprogramma 2015 – 2018.

Vergunningen en ontheffingen <i>Als het bevoegd gezag een vergunning of ontheffing verleent. Vanuit het oogpunt van externe veiligheid dient daarbij getoetst te worden aan onder andere de volgende wet- en regelgeving BRZO, Bevi/Revi, vuurwerkbesluit, etc.</i>	
Algemene beleidsdoelen	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van risicovolle situaties (nieuwe ev-risico's niet in en invloedsgebieden groepsrisico niet over woongebieden). • Bij een besluit (vergunning, ontheffing, etcetera) inzicht geven in de gevolgen en de benutting van de sturingsmogelijkheden, deze sturingsmogelijkheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> ○ verkleinen van de kans op een calamiteit; ○ beperken van de effecten van een calamiteit; ○ optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen; ○ bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten; ○ versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden. • Bekend zijn met mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten (ook buiten invloedsgebied groepsrisico) die veroorzaakt worden door risicobronnen (uitgaande van alle risicobronnen op de risicokaart).
Operationele regels specifiek voor deze taak	<ul style="list-style-type: none"> • Bij een vergunningsaanvraag/ontheffing wordt ingegaan op de sturingsmogelijkheden. • In de considerans van een vergunning/ontheffing de toepasbaarheid van de sturingsmogelijkheden beschreven. • De toegepaste sturingsmogelijkheden worden vertaald naar voorschriften. • Hanteren van de informatieladder zoals opgenomen aan het eind van deze bijlage 1.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal vigerende vergunningen/ontheffingen voor risicovolle situaties in een jaar.
Instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> • Signaleringskaart. • Memo met toelichting op de toepassing van de sturingsmogelijkheden (standaardtekst in considerans).

Ruimtelijke ordening	
Als bevoegd gezag vaststellen van omgevingsbesluiten. Vanuit het oogpunt van externe veiligheid dient getoetst te worden aan onder andere de volgende wet- en regelgeving BRZO, Bevi/Revi, Bevt, Bevb, vuurwerkbesluit etc	
Algemene beleidsuitspraken	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van risicovolle situaties (nieuwe ev-risico's niet in en invloedsgebieden groepsrisico niet over woongebieden). • Bij een besluit (vergunning, ontheffing, etcetera) inzicht geven in de gevolgen en de benutting van de sturingsmogelijkheden, deze sturingsmogelijkheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> ○ verkleinen van de kans op een calamiteit; ○ beperken van de effecten van een calamiteit; ○ optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen; ○ bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten; ○ versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden. • Bekend zijn met mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten (ook buiten invloedsgebied groepsrisico) die veroorzaakt worden door risicobronnen (uitgaande van alle risicobronnen op de risicokaart).
Operationele regels specifiek voor deze taak	<ul style="list-style-type: none"> • Bij een omgevingsbesluit wordt in gegaan op de sturingsmogelijkheden. • In de toelichting van een omgevingsbesluit wordt de toepasbaarheid van de sturingsmogelijkheden beschreven. • De toegepaste sturingsmogelijkheden vertalen naar voorschriften/ planregels. • Hanteren van de informatieladder zoals opgenomen aan het eind van deze bijlage 1.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal omgevingsbesluiten in een jaar waarbij externe veiligheid een rol speelt
Instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> • Signaleringskaart. • Memo met toelichting op de toepassing van de sturingsmogelijkheden (standaardteksten voor plantoelichting).

Toezicht en handhaving De gemeente controleert de naleving van verleende vergunningen, omgevingsbesluiten en toets daarbij onder andere aan BRZO, Bevi/Revi, vuurwerkbesluit, etc.	
Algemene beleidsuitspraken	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van risicovolle situaties (nieuwe ev-risico's niet in en invloedsgebieden groepsrisico niet over woongebieden). • Bij een besluit (vergunning, ontheffing, etcetera) inzicht geven in de gevolgen en de benutting van de sturingsmogelijkheden, deze sturingsmogelijkheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> ○ verkleinen van de kans op een calamiteit; ○ beperken van de effecten van een calamiteit; ○ optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen; ○ bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten; ○ versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden. • Bekend zijn met mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten (ook buiten invloedsgebied groepsrisico) die veroorzaakt worden door risicobronnen (uitgaande van alle risicobronnen op de risicokaart).
Operationele regels specifiek voor deze taak	<ul style="list-style-type: none"> • Alle risicovolle situaties (vergunningen/ ontheffingen/ omgevingsbesluit) onderdeel van het toezichtsplan • Tijdens een controlebezoek in beeld brengen in hoeverre de toepassing van de sturingsmogelijkheden is geborgd. • Hanteren van de informatieladder zoals opgenomen aan het eind van deze bijlage 1..
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal inspecties per vergunning/ ontheffing / omgevingsbesluit in een jaar waarbij externe veiligheid een rol speelt.
Instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> • Signaleringskaart. • Memo met controlemogelijkheden sturingsmogelijkheden (checklist).

Beheer van (vaar)wegen De gemeente is beheerder van de gemeentelijke (vaar)wegen en de aangewezen route gevaarlijke stoffen (inclusief ontheffingen). Hierbij wordt vanuit het oogpunt van externe veiligheid onder andere getoetst aan de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, Bevt en omgevingsverordening	
Algemene beleidsuitspraken	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van risicovolle situaties (nieuwe ev-risico's niet in en invloedsgebieden groepsrisico niet over woongebieden). • Bij een besluit (vergunning, ontheffing, etcetera) inzicht geven in de gevolgen en de benutting van de sturingsmogelijkheden, deze sturingsmogelijkheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> ○ verkleinen van de kans op een calamiteit; ○ beperken van de effecten van een calamiteit; ○ optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen; ○ bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten; ○ versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden. • Bekend zijn met mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten (ook buiten invloedsgebied groepsrisico) die veroorzaakt worden door risicobronnen (uitgaande van alle risicobronnen op de risicokaart).
Operationele regels specifiek voor deze taak	<ul style="list-style-type: none"> • Alle vervoersontheffingen/omleidingsroutes/routeringen worden minimaal één keer per jaar/gebeurtenis (bij omleiding) geïnspecteerd. • In de toelichting op een vervoersontheffing/omleidingsroute/routering wordt de toepasbaarheid van de sturingsmogelijkheden beschreven. • De toegepaste sturingsmogelijkheden worden vertaald naar vervoersontheffing/omleidingsroute/routering en de ontwerpregels voor de betreffende (vaar)weg. • Aangewezen omleidingsroutes/routering krijgen specifieke aandacht bij onderhoud en beheer (strooibeleid, verkeersdoorstroming, zichtlijnen, etcetera). • Hanteren van de informatieladder zoals opgenomen aan het eind van deze bijlage 1.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal km routeringen/ontheffingen • Aantal omleidingen in een jaar waarbij externe veiligheid een rol speelt
Instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> • Signaleringskaart. • Memo met toelichting op de toepassing van de sturingsmogelijkheden (standaardteksten).

Informatieladder		
Onderstaande informatieladder beschrijft op basis van een aantal karakteristieken op welk niveau informatie gedeeld moet worden en besluitvorming plaatsvindt (zaken kunnen altijd terugverwezen worden, zo kan het college een onderwerp door een wethouder laten afhandelen)		
Niveau	Reden voor 'opschaling' informatiestroom	Kenmerken- voorbeelden
Ambtelijk mandaat	Geen	<ul style="list-style-type: none"> • Situaties, die op basis van het mandaatbesluit ambtelijk mogen worden afgehandeld.
Wethouder	Bijzonderheden die om extra bestuurlijke aandacht vragen	<ul style="list-style-type: none"> • Advies vanuit veiligheidsregio wijkt af van het gemeentelijk standpunt. • Eenmalige persverslaglegging in lokaal/regionaal nieuws. • Het aantal te evacueren personen als gevolg van de potentiële calamiteit is groter dan 1.000. • Het aantal mogelijke dodelijk getroffen personen als gevolg van de potentiële calamiteit bedraagt 100 tot 1.000. • De mogelijk economische/ milieu schade als gevolg van de potentiële calamiteit bedraagt meer dan €1 miljoen. • Groepsrisico boven de oriënterende waarde • Vestiging nieuw risicobedrijf (of 'ontstaan' van risicobedrijven door groei of verandering wet- en regelgeving)
B&W-compleet.	Bestuurlijke drukte of (te voorziene) buitengewone consequenties	<ul style="list-style-type: none"> • Afwijking van ambities/ doelen uit dit externe veiligheidsbeleid. • Besluit van gemeente leidt tot juridisch conflict met ander bevoegd gezag. • De potentiële calamiteit duurt langer dan 1 dag. • Eenmalige pers verslaggeving in nationaal nieuws of meermaals persverslaglegging in lokaal/regionaal nieuws. • Er is sprake van potentieel verlies/ beschadiging van vitale infrastructuur, -middelen en/of –goederen risicobron bij een calamiteit. • Het aantal te evacueren personen als gevolg van de potentiële calamiteit is groter dan 10.000. • Het aantal mogelijke dodelijk getroffen personen als gevolg van de potentiële calamiteit bedraagt 1.000 tot 10.000. • De mogelijk economische/ milieu schade als gevolg van de potentiële calamiteit bedraagt €10 miljoen tot €100 miljoen.

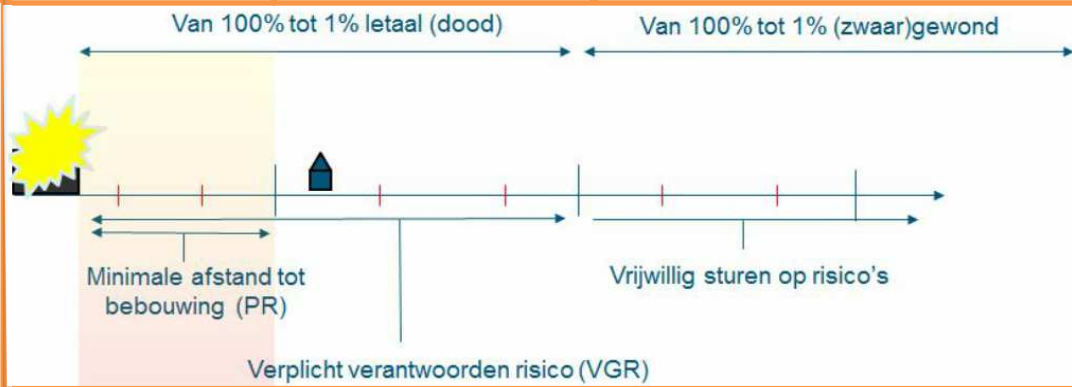
Bijlage 2 **Beleidsuitspraken gemeente Steenwijkerland per gebiedstype**

Algemene beleidsregels

De gemeente legt de focus op wonen, werken en recreatie en is terughoudend ten aanzien van zwaardere en risicovolle bedrijvigheid. Waar zich EV-knelpunten voor (kunnen) doen, besteedt de gemeente altijd aandacht aan bronmaatregelen om het risico te verkleinen. Pas daarna komen effectmaatregelen aan de orde. Vestiging van nieuwe beperkt kwetsbare objecten in PR 10^{-6} is onwenselijk (proberen te voorkomen) en in woongebieden is dit expliciet niet toegestaan.

In onderstaand figuur zijn de gemeentelijke beleidsregels opgenomen die worden gehanteerd in aanvulling op het wettelijke kader.

Gemeentelijke ambitie	In woongebieden zijn nieuwe risicobronnen niet toegestaan (uitsterfconstructie bestaande risico's in woongebieden).	Nieuwe invloedsgebieden mogen niet vallen over woongebieden. Zo min mogelijk domino-effecten.	De mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten moeten bekend zijn.
Wettelijk kader met daarin de eisen waaraan moet worden voldaan en beleidsruimte van de gemeente	 <p style="text-align: center;">Van 100% tot 1% letaal (dood) Van 100% tot 1% (zwaar)gewond</p> <p style="text-align: center;">Minimale afstand tot bebouwing (PR) Vrijwillig sturen op risico's</p> <p style="text-align: center;">Verplicht verantwoord risico (VGR)</p>		
Gemeentelijke invulling beleidsruimte ter realisering van ambities	Nieuwe externe veiligheidsrisico's kunnen door middel van maatwerk worden toegestaan op bedrijventerreinen en in buitengebied. De plaatsgebonden risicocontour (PR 10^{-6}) moet echter (zoveel mogelijk) op het eigen terrein blijven. Tot slot is er altijd aandacht voor bronmaatregelen.	Toename van het groepsrisico is toegestaan buiten woongebieden. In woongebieden is een toename van het groepsrisico ongewenst, maar het kan (na maatwerk) worden toegestaan als de oriënterende waarde niet wordt overschreden. Bij de groepsrisico verantwoording worden alle voor de gemeente beschikbare sturingsmogelijkheden gebruikt.	Bij het vaststellen van bestemmingplannen, het verlenen van ontheffingen en vergunningen en bij het houden van toezicht wordt specifiek aandacht gegeven aan het behouden of generen van voldoende afstand tot risicobronnen (alle risicobronnen vermeld op de risicokaart), de mogelijkheden voor de inzetbaarheid van hulpdiensten en de toepasbaarheid van eventuele aanvullende sturingsmogelijkheden.

Bestaande situaties

Bij bestaande situaties⁴ is het niet altijd mogelijk om de uitgangspunten en ambities toe te passen. Voor bestaande situaties geldt dat deze worden geaccepteerd indien ze voldoen aan de wettelijke grens- en richtwaarden. Indien niet aan wettelijke grenswaarden wordt voldaan dient naar een (snelle) oplossing van de situatie gezocht te worden. Bron- en effectmaatregelen lopen daarbij zo mogelijk vooruit op saneringsinstrumenten.

Omgaan met 'zeer kwetsbare groepen'

De gemeente Steenwijkerland acht het onwenselijk indien externe veiligheidsrisico's (invloedsgebieden) functies kunnen raken die op basis van hun aard en gebruik bestemd zijn voor groepen mensen die niet zelfredzaam zijn. Kenmerkend voor het niet zelfredzaam zijn van groepen mensen is het zichzelf niet kunnen onttrekken aan een

⁴ Voor het onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties wordt uitgegaan van de definities uit het BEVI. Voor het onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties geldt in grote lijnen dat sprake is van een nieuwe situatie indien een vergunning wordt aangevraagd waarin het risicoaspect een rol speelt, of wanneer een (bestemmingsplan)procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening gevoerd wordt.

dreigend gevaar, zonder hulp of directe instructies van derden, zoals leraren, begeleiders, verzorgenden of hulpverleningsdiensten. Voorbeelden van degelijke functies zijn ziekenhuizen, kinderdagverblijven, basisscholen, verzorgingstehuizen en gebouwen met cellen waarin personen al dan niet tijdelijk worden opgesloten.

Bestaande situaties

In bestaande situaties maakt de gemeente gebruik van al haar sturingsmiddelen om het risico zoveel als mogelijk te beperken. Daarnaast wordt aan de risicobron en de functie die kwetsbare groepen aantrekt duidelijk gemaakt dat groei niet vanzelfsprekend is (zie toekomstperspectief). Een voorbeeld van het gebruik maken van sturingsmiddelen is het opleggen van venstertijden aan LPG-tankstations waardoor tankwagens met LPG niet aanwezig mogen zijn gedurende de tijden dat kinderen zich op een nabijgelegen basisschool of kinderdagverblijf bevinden.

Toekomstperspectief

Het positief bestemmen, vestigen of uitbreiden van een risicobron of een functie die kwetsbare groepen aantrekt is alleen mogelijk indien het gebied waar dit zich voordoet op grond van bestaande en te voorziene toekomstige externe veiligheidsrisico's geschikt is voor de betreffende functie. Met andere woorden, een bestaande risicobron gevestigd in een woongebied nabij een basisschool mag niet uitbreiden, ook is in een dergelijke situatie het positief bestemmen of vestigen van een nieuwe risicobron niet toegestaan. Aan de andere kant: het aantal cellen in een politiebureau gevestigd op een bedrijventerrein nabij een risicobron mag niet toenemen, ook is in een dergelijke situatie het positief bestemmen of vestigen (dan wel uitbreiden) van een nieuwe gevangenis niet toegestaan.

Belang van een goed vooroverleg

Bij besluitvorming maakt de gemeente inzichtelijk wat de gevolgen zijn voor de beheersbaarheid van de externe veiligheidssituatie en in hoeverre de gemeentelijke sturingsmogelijkheden zijn benut. Om dit waar te kunnen maken hecht de gemeente aan het waarborgen van de kwaliteit en tijdigheid van het vooroverleg. Alleen door de sturingsmogelijkheden tijdens het vooroverleg op een constructieve wijze in beeld te brengen kan de veiligheid in samenwerking met alle partijen worden geoptimaliseerd. Onderdeel hiervan is het bepalen door middel van welke afspraken of wet- en regelgeving de in beeld gebrachte maatregelen kunnen worden geborgd. De gemeente staat hierbij voor een integrale aanpak waarin partijen en disciplines elkaar versterken en gezamenlijk invulling geven aan veiligheid (al dan niet door afzonderlijke opeenvolgende besluiten).

De sturingsmogelijkheden die tijdens het vooroverleg in beeld worden gebracht zijn:

- verkleinen van de kans op een calamiteit;
- beperken van de effecten van een calamiteit;
- optimaliseren van het tijdsvenster waarbinnen gevaarlijke activiteiten plaatsvinden om zo de blootstelling van in de omgeving aanwezige personen te verminderen;
- bevorderen van de bestrijdbaarheid van calamiteiten;
- versterken van de zelfredzaamheid van personen die zich nabij risicobronnen bevinden.

Specifieke beleidsregels nader toegelicht per gebiedstypen

Voor de toepassing van dit EV-beleid in nieuwe situaties onderscheidt de gemeente Steenwijkerland drie gebiedstypen: woongebied, overig gebied en transportzones.

Begrenzing gebiedstypen

De begrenzing van gebiedstypen is gebaseerd op het bestemde gebruik (zoals opgenomen in het bestemmingsplan). Toepassen van de gebiedstypen gebeurt aan de hand van een (in het kader van het uitvoeringsprogramma op te stellen) overzicht van gebieden en gebruiksfuncties. Indien zich een grensgeval zich voordoet (bijvoorbeeld bij recreatie – bungalowpark versus camping) gaan betrokkenen om tafel om aan de hand van het overzicht een advies uit te brengen aan de portefeuillehouder.

Hieronder volgt per gebiedstype een beschrijving van de beleidsregels.

Woongebieden

- In woongebieden worden geen nieuwe risicobronnen toegelaten. Huidige bronnen blijven wel bestaan, maar als een risicobron zijn activiteiten staakt of de Wm-vergunning vervalt, wordt hij niet meer als risicobron toegelaten. De risicobron dient bij de eerste bestemmingsplanwijziging uit het bestemmingsplan te worden gehaald.
- Kwetsbare objecten mogen in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een risicobron liggen (wettelijk voorgeschreven). Aanvullend hierop mogen ook beperkt kwetsbare objecten zich in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een risicobron bevinden.
- Toename van het groepsrisico door risicobronnen is niet toegestaan.
- De gemeente hanteert een uitsterfconstructie voor bestaande risicobronnen, zoals tankstations.
- Toename van het groepsrisico door een structurele toename van het aantal personen in het invloedsgebied kan worden toegestaan, mits invulling is gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het Bevi.
- Een toename van 'zeer kwetsbare groepen' in een invloedsgebied wordt niet acceptabel geacht.
- De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als grenswaarde beschouwd. Een uitzondering hierop betreft het plaatsen van beperkt kwetsbare objecten zoals kleine kantoorpanden. Deze vragen om maatwerk en worden bijvoorbeeld toegestaan mits er extra aandacht wordt besteed aan zelfredzaamheid bij de realisering en exploitatie van het gebouw.

Overige gebieden

- Kwetsbare objecten mogen in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een risicobron liggen (wettelijk voorgeschreven).

- PR 10^{-6} contour dient binnen de inrichtingsgrens te blijven⁵. Uitzondering op deze regel betreft situaties waarin de PR 10^{-6} contour door het stimuleren van bronmaatregelen gereduceerd is.
- Ook wanneer de PR 10^{-6} contour binnen de inrichtingsgrens valt, besteedt de gemeente veel aandacht aan het (laten) treffen van bronmaatregelen.
- Het invloedsgebied van een risicobron dat geldt voor het bepalen van het groepsrisico mag niet over woongebieden vallen.
- Een toename van het groepsrisico kan worden geaccepteerd, mits invulling is gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het Bevi en in overleg met de Veiligheidsregio.
- Een toename van 'zeer kwetsbare groepen' in een invloedsgebied wordt niet acceptabel geacht.
- De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als richtwaarde beschouwd. Een overschrijding kan slechts incidenteel en gemotiveerd op basis van zwaarwegende argumenten geaccepteerd worden.

Transportzones

- In transportzones dienen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te blijven. Er dient een balans te worden gevonden tussen risico's en ontwikkeling.

In de transportzone wordt rekening gehouden met het op grond van het toekomstige Besluit transportroutes externe veiligheid (Bevt) en het Basisnet geldende plasbrandaandachtsgebied. De transportzones bestaan uit de basisnetwegen (A32), aangewezen routewegen (N375/N334) en wegen waarvoor ontheffingen worden verleend.

- Kwetsbare objecten mogen in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een transportroute liggen (wettelijk voorgeschreven). Aanvullend hierop mogen ook beperkt kwetsbare objecten zich in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een transportroute bevinden.
- Er dient rekening te worden gehouden met een zogeheten plasbrand aandachtsgebied (PAG) van 30 meter langs de weg gebruikt voor het transport van gevaarlijke stoffen. Binnen deze PAG, maar wel buiten de 10^{-6} contour, mogen in nieuwe situaties alleen na een zeer zorgvuldige afweging (beperkt) kwetsbare objecten worden gebouwd. Hierbij wordt alle bebouwing binnen een afstand van 200 meter meegenomen in de risicoberekening.
- Een toename van het groepsrisico kan worden geaccepteerd, mits invulling is gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het Bevi.
- Het invloedsgebied van een transportroute dat geldt voor het bepalen van het groepsrisico mag niet over woongebieden vallen, tenzij andere opties niet mogelijk blijken. Dit ter beoordeling aan het bevoegd gezag.

---

⁵ In lijn met onze opvatting dat in nieuwe situaties de contour van de plaatsgebonden risicocontour (PR 10^{-6}) van risicovolle inrichtingen binnen de inrichtingsgrens dient te blijven, zullen wij ons in gevallen waarin wij niet het bevoegd gezag voor zulke of andere risicobronnen zijn inspannen om de contouren van het plaatsgebonden risico ook zo dicht mogelijk bij de bron te houden. Daartoe treden wij in overleg met het bevoegd gezag en de verantwoordelijke van de risicobron om ons standpunt uit te dragen. Aanvullend daarop maken wij in relevante procedures gebruik van onze mogelijkheden om als wettelijk adviseur ons externe veiligheidsstandpunt uit te dragen.

- De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als richtwaarde beschouwd. Slechts een geringe overschrijding kan incidenteel en gemotiveerd op basis van zwaarwegende argumenten geaccepteerd worden.

Ambities verantwoordingsplicht groepsrisico (drempelwaardelijst)

Voor de meeste risicobronnen geldt een wettelijke verantwoordingsverplichting voor het groepsrisico (zie bijlage 3 voor een nadere toelichting en figuur 1 voor visuele weergave van de verantwoordingsplicht). Voor risicobronnen weergegeven op de drempelwaardenlijst, die niet onder het BEVI vallen, geldt geen wettelijke verantwoordingsplicht voor het groepsrisico. Ook zijn er geen wettelijke eisen gesteld waaraan de verantwoording moet voldoen. Het bevoegd gezag kan echter altijd zelf bepalen dat het noodzakelijk is om het groepsrisico te verantwoorden. Omdat risicobronnen weergegeven op de drempelwaardelijst een risico voor de omgeving kunnen vormen achten wij in nieuwe situaties een verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk.

De werkwijze van deze verantwoording komt overeen met de systematiek conform het Bevi (art. 12 en 13). Er zal minimaal aandacht worden besteed aan:

- De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit.
- De mogelijkheden tot zelfredzaamheid voor personen die zich in de omgeving van de bron bevinden (1% letaliteitgrens, zie gevarenkaart Leidraad Risico-inventarisatie).
- Het treffen van bronmaatregelen, waardoor bijvoorbeeld een hoger veiligheidsniveau bij de bron wordt gerealiseerd door bijvoorbeeld gebruik te maken van de best beschikbare technieken in de vergunning of door nadere eisen voor te schrijven.

Effectbenadering

Bij de verantwoording van het groepsrisico dienen de te verwachten effecten in de beoordeling worden betrokken. Risicobronnen die voldoen aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico en verantwoording van het groepsrisico kunnen bij een calamiteit namelijk wel degelijk schadelijke en letale effecten voor de mens veroorzaken. Vanuit het oogpunt van pro-actie en preventie dient daarom te worden gekeken naar de mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten. Onderstaand is dit nader uitgewerkt. Borging van effectbenadering dient te gebeuren door de vastlegging van werkwijzen in werkprocessen.

Nieuwe en bestaande situaties

Bij het vaststellen van bestemmingplannen, het verlenen van ontheffingen en vergunningen en bij het houden van toezicht wordt specifiek aandacht gegeven aan:

- De exacte locatie van (mogelijk toekomstige) risicobronnen in relatie tot de ruimtelijke ordening in de omgeving (bestaande en geprojecteerde kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, dichtheid van de bebouwing en/of aantal mensen per hectare).
- De effecten die kunnen optreden in geval van een calamiteit, in aanvulling op het beschouwen van de risico's.

- De mogelijkheden voor inzet van hulpdiensten (gemeentelijke brandweer, geneeskundige dienst en politie) in termen van bereikbaarheid, bestrijdbaarheid en capaciteit.
- De mogelijkheden voor het treffen van aanvullende maatregelen en het verhogen van de zelfredzaamheid (bijvoorbeeld door goede alarmering en vluchtwegen).
- Eventuele mogelijke aanvullende maatregelen welke op basis van de voortgang van de stand der techniek met betrekking tot de risicobron kunnen worden opgelegd in de vergunning of als aanvullende voorschriften.

Mogelijkheden voor inzet van hulpdiensten

Zoals in de voorgaande paragraaf aangegeven zal bij het vaststellen van bestemmingplannen, het verlenen van ontheffingen en vergunningen en bij het houden van toezicht specifiek aandacht worden besteed aan de mogelijkheden voor inzet van hulpdiensten (gemeentelijke brandweer, geneeskundige dienst en politie) in termen van bereikbaarheid, bestrijdbaarheid en capaciteit. Om de effecten van een calamiteit met gevaarlijke stoffen te beperken of beter onder controle te kunnen krijgen is het van belang dat hierbij specifiek aandacht wordt besteed aan:

- de bluswatervoorziening (voldoende bluswatervoorzieningen aanwezig);
- de opkomsttijden (kunnen de hulpverleningsdiensten op tijd ter plaatsen zijn);
- de bereikbaarheid (is de risicobron voldoende bereikbaar voor de hulpdiensten).

Risico-communicatie

Het is van belang dat burgers zelfredzaam⁶ zijn en weten wat zij moeten doen bij een calamiteit. De gemeente heeft ook een wettelijke verplichting om informatie te verstrekken. Dit wordt onder andere gedaan door het verschaffen van informatie bij vergunningprocedures en bestemmingsplanwijzigingen, en door mee te werken aan de openbare provinciale risicokaart en het opstellen van extern veiligheidsbeleid.

Burgers worden via de gemeentelijke website geïnformeerd over de risico's in de gemeente en doorverwezen naar de provinciale risicokaart. In voorkomende gevallen zal ook specifieke risicocommunicatie met burgers over risicobronnen plaatsvinden, dit wordt bij de vestiging van een risicobron afgewogen. De Veiligheidsregio ondersteunt de gemeente hierin. Door algemene en, waar nodig, specifieke risico-informatie beschikbaar te stellen, maar ook door te adviseren over de wijze waarop deze informatie via verschillende middelen en kanalen aan inwoners kan worden aangeboden.

---

⁶ Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten. Dit kan door schuilen en indien nog mogelijk, vluchten uit het bedreigende gebied. De zelfredzaamheid van personen binnen het invloedsgebied moet onder andere in het kader van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico worden beoordeeld.

Bijlage 3

Gehanteerde begrippen

Wat is externe veiligheidsbeleid

In onderstaande tabel zijn een aantal voorbeelden gegeven van taken/werkzaamheden die wel en niet onder externe veiligheid vallen.

WEL EXTERNE VEILIGHEID	GEEN EXTERNE VEILIGHEID
Bij de ontwikkeling van woongebieden voldoende afstand houden van hogedruk aardgastransportleidingen (en vice versa).	Het verbieden van een voetbalwedstrijd ter voorkomen en bestrijden van paniek in menigte.
Aanwijzen van een zo veilig mogelijke transportroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg of water.	Het verbeteren van de verkeersveiligheid door het aanleggen van veiligere oversteekplaatsen.
Het opleggen van en toezicht houden op veiligheidsafstanden bij de opslag van vuurwerk.	Het voorkomen van bos- en heidebranden door regelmatig onderhoud van bos- en heidegebieden.
Gezamenlijk toezicht bij bedrijven die activiteiten ontplooiën die genoemd zijn in het Besluit Rampen en Zware ongevallen (BRZO).	Het voorbereiden van evacuaties die nodig zijn bij overstromingen.
Het in de milieuvergunning van bedrijven met ammoniak-koelinstallaties opleggen van onderzoeksverplichtingen naar alternatieve veilige koelmethode.	De effectieve inzet van hulpdiensten bij een bedrijfsongeval waarbij medewerkers van het bedrijf gewond zijn geraakt.
Het (ver)plaatsen van bedrijven met een opslag van meer dan 10 ton gevaarlijke stoffen in emballage naar locaties op ruime afstand van woongebieden.	Het (ver)plaatsen van GSM- en UMTS-masten.
Het eisen van brandpreventieve maatregelen in gebouwen waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden opgeslagen die bij brand een gevaar kunnen vormen voor de omgeving.	Het eisen van brandpreventieve maatregelen in gebouwen waarbij een zodanige hoeveelheid asbest in de constructie is verwerkt dat bij brand een gevaar ontstaat voor de omgeving.
Het via bestemmingsplannen regelen dat nieuwe risicobedrijven zich niet in of nabij woongebieden en basisscholen mogen vestigen.	Het aanleggen van meerdere hoogspanningsverbindingen om stroomuitval bij calamiteiten te voorkomen.
Het waarborgen dat de door gemeente aangewezen routes gevaarlijke stoffen zijn opgenomen in het strooiplan, zodat ze ook tijdens winterse omstandigheden goed begaanbaar zijn.	Het beschermen van gevoelig objecten (categorie A objecten) en vitale infrastructuur tegen sabotage, terreur, et cetera.
Het bevorderen van de zelfredzaamheid met als doel om de hulpverlening en ontvluchting sneller op gang te laten komen in omgevingen die worden blootgesteld aan externe veiligheidsrisico's.	Het beschermen van gevoelige objecten in relatie tot inrichtingen die geen grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen opslaan, maar waar bij een brand wel gevaarlijke stoffen kunnen worden, bijvoorbeeld dioxines bij verbranding van plastics.

Begrippen in het externe veiligheidsbeleid

De mate van risico is afhankelijk van twee aspecten, namelijk de *kans* op en het mogelijke *effect* van een ongeval. Onder de kans verstaan we de mogelijkheid dat zich een situatie voordoet waarbij in bijvoorbeeld een opslag van gevaarlijke stoffen een grote brand ontstaat. Aan de hand van ervaringscijfers en modellen is het mogelijk om een dergelijke kans te berekenen. Onder de effecten verstaan we binnen de externe veiligheidswetgeving uitsluitend het aantal *dodelijke* slachtoffers van een ongeval, bijvoorbeeld het aantal personen dat bij een grote brand in een opslag van gevaarlijke stoffen wordt blootgesteld aan dodelijke concentraties van gevaarlijke dampen. Dat daarnaast ook een groot aantal gewonden kunnen vallen wordt in de risiconorm niet meegenomen. Uiteraard is dit aantal gewonden voor de hulpdiensten (bijvoorbeeld brandweer, ambulancediensten, etc.) wél erg relevant. In Nederland worden twee maten gehanteerd voor het risico, namelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico

Bij het plaatsgebonden risico (PR) gaat het om de kans per jaar dat een (denkbeeldig) persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen als deze persoon zich onafgebroken en onbeschermd in de nabijheid van een risicovolle inrichting of transportas bevindt. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven als een contour rondom de risicovolle inrichting of de transportas.

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk aanwezige) groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Wat is een risicobron

Met risicobronnen worden in dit document alle activiteiten bedoeld waaraan op grond van wet- en regelgeving veiligheidsafstanden zijn verbonden ter voorkoming van dodelijke slachtoffers in de omgeving van de activiteit. Daarbij gaat het tenminste om:

1. Inrichtingen vallend onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI-inrichtingen).
2. Inrichtingstypen weergegeven op de drempelwaardenlijst (Leidraad Risico Inventarisatie).
3. Transportleidingen voor gas, olie en chemicaliën (buisleidingen).
4. Transporten met (routeplichtige) gevaarlijke stoffen over wegen, water of spoor.

Ad. 1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)

Het BEVI heeft betrekking op een aantal nader omschreven inrichtingen namelijk op BRZO bedrijven⁷, LPG-tankstations, bedrijven met een ammoniak koelinstallatie >1500 kg, bedrijven met een opslag voor gevaarlijke stoffen van meer dan 10 ton en spoorwegemplacements die door de minister zijn aangewezen voor het rangeren van gevaarlijke stoffen. Door middel van een ministeriële aanwijzing kunnen in de toekomst ook andere categorieën van bedrijven onder de werkingssfeer van het BEVI gebracht worden. Deze categorieën bedrijven zullen waarschijnlijk afkomstig zijn van de zogenaamde drempelwaardenlijst.

Ad. 2. Drempelwaardenlijst

De drempelwaardenlijst (Leidraad Risico Inventarisatie) is een lijst met categorieën van inrichtingen die in principe een externe veiligheidsrisico zouden kunnen veroorzaken. Voor elke categorie is een drempel opgenomen, bijvoorbeeld een minimale aanwezigheid van een hoeveelheid van een bepaalde gevaarlijke stof, die bepaalt of een bedrijf wel of niet risicovol is. De drempelwaardenlijst wordt gebruikt om te bepalen of een bedrijf opgenomen dient te worden in een landelijk register, het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS).

Ad. 3. Transportleidingen (besluit externe veiligheid buisleidingen)

Transportleidingen zijn ondergrondse buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd. De transportleidingen zijn aangegeven op de provinciale risicokaart.

Ad. 4. Routeplichtige gevaarlijke stoffen (besluit externe veiligheid transport)

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen bepaalt dat gemeenten wegen mogen aanwijzen (indien het provinciale of rijkswegen betreft alleen als deze de wegen hebben vrijgegeven) voor het vervoer van route plichtige stoffen. Routeplichtige gevaarlijke

---

⁷ BRZO bedrijven zijn bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen. Het BRZO stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Dergelijke bedrijven dienen onder meer over een veiligheidsbeleid en een veiligheidsbeheerssysteem te beschikken.

stoffen (zoals LPG en grote hoeveelheden vuurwerk) mogen dan alleen over de aangewezen wegen vervoerd worden.

Landelijke normen

Vanuit het besef dat er altijd veiligheidsrisico's zullen bestaan, maar dat er wel een norm gesteld moet worden voor de grootte van de risico's, heeft de Rijksoverheid grens-, richt- en oriënterende waarden gesteld. De normen voor de toegestane risico's als gevolg van ongevallen met gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving⁸.

Plaatsgebonden risico (PR)

De normering voor het plaatsgebonden risico is afhankelijk van de aard van het te beschermen object. Hierbij wordt in wet- en regelgeving onderscheid gemaakt tussen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten. De norm voor kwetsbare objecten (zoals woningen, ziekenhuizen e.d.) is een grenswaarde (waaraan moet worden voldaan). De norm voor beperkt kwetsbare objecten (zoals kleinere kantoorgebouwen of bedrijfsgebouwen), is een richtwaarde waarvan alleen gemotiveerd mag worden afgeweken.

Grenswaarde en richtwaarde

- De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico voor kwetsbare objecten is 10^{-6} per jaar.
- De richtwaarde voor het plaatsgebonden risico voor beperkt kwetsbare objecten is 10^{-6} per jaar.

Dus: de kans dat een (denkbeeldig) persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend) dodelijk verongelukt door een bedrijfs- of transportongeval, mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar (dat is 10^{-6} per jaar).

Groepsrisico (GR)

Voor het groepsrisico is een oriënterende waarde vastgelegd. Het bevoegd gezag kan hier gemotiveerd van afwijken. Een toename van het groepsrisico is, ook al bevindt het risico zich boven of onder de oriënterende waarde, gebonden aan een verantwoordingsplicht. De oriënterende waarde voor het groepsrisico voor inrichtingen (bedrijven) is navolgend weergegeven.

Oriënterende waarde

- De kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers is ten hoogste 10^{-6} per jaar.
- De kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers is ten hoogste 10^{-8} per jaar.
- De kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers is ten hoogste 10^{-10} per jaar.

Dus: Hoe groter de potentiële omvang van de ramp hoe strenger de oriënterende waarde. Immers, een ongeval met 100 doden leidt tot meer ontwrichting, leed en

---

⁸ Zoals het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

emoties, dan een ongeval met tien dodelijke slachtoffers. Dit is naar normering vertaald door aan de kans op een ramp met 100 doden een grens te stellen - de oriënterende waarde - die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met tien doden.

Dus voor 10 dodelijke slachtoffers is de oriënterende waarde eens in de tienduizend jaar (10^{-6}), voor 100 dodelijke slachtoffers is de oriënterende waarde eens in de tien miljoen jaar (10^{-8}) en voor 1000 dodelijke slachtoffers is de oriënterende waarde eens in de miljard jaar (10^{-10}).

Kanttekeningen bij de normen voor risico's

De normen voor risico's sluiten lang niet altijd aan bij de wijze waarop burgers risico's beleven. Zo is de kans op een dodelijk verkeersongeluk voor de gemiddelde burger veel groter dan de kans om slachtoffer te worden van ramp met gevaarlijke stoffen. Toch achten veel burgers de risico's van het verkeer acceptabeler. Bovendien zijn veel risico's niet of nauwelijks te berekenen omdat er onvoldoende ervaringsgegevens beschikbaar zijn.

Beoordeling effecten

Zoals hierboven aangegeven wordt in de risiconormering alleen gekeken naar het directe aantal dodelijke slachtoffers. Ook als wordt voldaan aan de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico kan een calamiteit nog altijd zeer veel gewonden en zieken tot gevolg hebben. Daarom is het van belang om naast aandacht voor de risico's ook de mogelijke effecten te beschouwen, zodat ook de mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van deze effecten aan bod komen.

Effectbenadering⁹

Effectbenadering heeft ten doel om de als gevolg van een calamiteit te verwachten effecten in kaart te brengen en zodanig maatregelen te treffen dat deze effecten beheersbaar en bestrijdbaar zijn door de hulpdiensten.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Voor risicobronnen vallend onder het BEVI, Bevb en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen geldt een wettelijke verantwoordingsverplichting voor het groepsrisico. Deze verplichting is opgenomen in het BEVI respectievelijk de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (of het Bevt dat naar verwachting in 2014 in werking treedt). In artikel 12 en 13 van het BEVI staan verschillende aspecten genoemd die in de verantwoording van het groepsrisico dienen te worden besproken. Daarnaast is er ook een gelijksoortige lijst opgenomen in de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen.

Voor risicobronnen weergegeven op de drempelwaardenlijst, die niet onder het BEVI vallen geldt geen wettelijke verantwoordingsplicht voor het groepsrisico. Ook zijn er geen wettelijke eisen gesteld waaraan de verantwoording moet voldoen. Het bevoegd gezag kan echter altijd zelf bepalen om het groepsrisico te verantwoorden.

---

⁹ Met de term 'effect' worden bij PR en GR specifiek gezondheidseffecten voor mensen bedoeld. Bij de effectbenadering kan mogelijk een bredere definitie gebruikt worden.

Bijlage 4

Wet- en regelgeving

Afk.	Naam	Inhoud/relevantie
Wm	Wet milieubeheer	Op grond van deze wet verstrekt de bevoegde overheid een milieuvergunning aan bedrijven. Bevoegd gezag stelt eisen t.a.v. milieukwaliteit. Een van de milieukwaliteiten is externe veiligheid.
Wabo	Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht	Met ingang van 1 oktober 2010 heeft de Rijksoverheid de vergunningen voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu samengevoegd in de omgevingsvergunning.
Barim	Activiteitenbesluit	Op 1 januari 2008 is het 'Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer' (Activiteitenbesluit) in werking getreden. Door nagenoeg alle bedrijfstakken onder het systeem van algemene regels te brengen, vervalt voor veel groepen bedrijven de meldingsplicht of de vergunningplicht op grond van de wet milieubeheer. Deze bedrijven moeten voldoen aan de algemene regels (waaronder regels ten aanzien van externe veiligheid) uit het Activiteitenbesluit.
Wro	Wet ruimtelijke ordening	Hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en gewijzigd worden, is geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Deze wet bepaalt de taken van de overheid en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen. De Wro regelt o.a. de plaatsing van risicobronnen en risico-ontvangers ten opzichte van elkaar.
Wvgs	Wet vervoer gevaarlijke stoffen	Wet in het kader van internationale vervoersvoorschriften (ADR/ADNR/RID). WVGs is een integrale kaderwet voor de routing van gevaarlijke stoffen. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen.
Brzo-1999	Het Besluit Risico's Zware Ongevallen	In Nederland is de Seveso II richtlijn (Europese Wetgeving) in de nationale wetgeving vastgelegd in het Brzo-1999. Dit besluit heeft tot doel om mens en milieu te beschermen tegen ernstige (industriële) ongevallen met gevaarlijke stoffen.
Rrzo-1999	Regeling risico's zware ongevallen	In deze regeling worden voor de uitvoering van het Brzo-1999 nadere voorschriften gegeven. Er is in de regeling sprake van een sterke samenhang tussen de Seveso II- richtlijn, het Brzo-1999, de WRO en de rampenbestrijding.
Bevi	Besluit externe veiligheid inrichtingen	Op 28 mei 2004 is in het Staatsblad 250 het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) gepubliceerd. Dit besluit is op 27 oktober 2004 in werking getreden. Het besluit heeft betrekking op inrichtingen en op ruimtelijke ordeningsaspecten.
Revi	Regeling externe veiligheid inrichtingen	De regeling van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu geeft nadere regels voor de uitvoering van het Bevi (8 september 2004, EV2004084072, Stcrt. 183).
CRvgs	Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen	Deze circulaire van augustus 2004 van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is met instemming van het ministerie van BZK samengesteld.
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen	Het Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS) is een landelijk register waarin het bevoegd gezag informatie over

		risicovolle bedrijven en transport van gevaarlijke stoffen vastlegt. Het RIVM is door VROM aangewezen als beheerder van het RRGs. Het IPO verzorgt het dagelijkse beheer en de helpdesk.
Bevb-2011	Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb-2011)	Het Bevb regelt de taken en verantwoordelijkheden van de leidingexploitant en de gemeenten. Dit besluit geeft duidelijkheid over locaties en risicoafstanden voor ondergrondse buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
Wvr	Wet Veiligheidsregio's	Op 1 oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Met deze wet worden brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampenbestrijding en crisisbeheersing samengebracht in één organisatie. Met de Wet veiligheidsregio's vervalt de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo).
WKR	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding	Deze wet van 1 juli 2004 scherpert de Brandweerwet 1985, de Wrzo, de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen (WGHR) en de Wet ambulancevervoer aan. De WKR introduceert onder meer het regionaal beheersplan rampenbestrijding en een cyclisch traject van 4 jaar voor alle regionale planvorming inzake de voorbereiding van de rampenbestrijding, het toezicht daarop door de provincie en het rijk en de bestuurlijke rapportage daaromtrent.
Bevt	Besluit externe veiligheid transportroutes	Het Bevt geeft de kaders weer voor het transport van gevaarlijke stoffen over wegen, spoorwegen en waterwegen. Het Bevt is primair van toepassing op de rijksinfrastructuur, die t.z.t. onderdeel uitmaakt van de Basisnetten Weg, Water en Spoor. Het bevat vaste afstanden voor het plaatsgebonden risico (PR), vaste invoergegevens voor de berekening van het groepsrisico (GR) en de aanwijzing van plasbrandaandachtsgebieden.

Bijlage 5
Uitvoeringsprogramma 2015 - 2018

Structurele taken (jaarlijks terugkerende werkzaamheden)	Urenraming
Bijhouden RRGs/ISOR en signaleringskaart	60 uur
<p>Advisering REO projecten, omgevingsvergunningen en overige zaken inclusief onder de aandacht brengen van sturingsmogelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opstellen van considerans en voorschriften bij omgevingsvergunningen voor het aspect externe veiligheid waarin sturingsmogelijkheden worden beschreven Beschrijven van sturingsmogelijkheden in de toelichting bij omgevingsbesluiten en dit vervolgens vertalen in planregels/voorschriften. 	100 uur
<p>Routering gevaarlijke stoffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opstellen ontheffingen waarbij sturingsmogelijkheden worden beschreven en vertaald in de ontheffing Alle vervoersontheffingen/omleidingsroutes/routeringen worden minimaal één keer per jaar/gebeurtenis (bij omleiding) geïnspecteerd. Aangewezen omleidingsroutes/routeringen krijgen specifieke aandacht bij onderhoud en beheer (strooibeleid, verkeersdoorstroming, zichtlijnen, etc.) 	40 uur
<p>Toezicht en handhaving:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle risicovolle situaties (vergunningen, ontheffingen, omgevingsbesluiten) onderdeel van het toezichtsplan Tijdens een controle bezoek in beeld brengen in hoeverre de toepassing van de sturingsmogelijkheden is geborgd. 	40 uur
Risicocommunicatie	30 uur
Bijhouden kennis/expertise ten behoeve van uitvoering gemeentelijke taken	30 uur
Bijhouden werkprocessen en werkafspraken binnen eigen organisatie en met derden (zoals RUD en veiligheidsregio)	30 uur
<p>Monitoring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het aantal aan externe veiligheidsrisico's blootgestelde personen Aantal vigerende vergunningen/ontheffingen voor risicovolle situaties in een jaar Aantal omgevingsbesluiten in een jaar waarbij externe veiligheid een rol speelt Aantal inspecties per vergunning/ontheffing/omgevingsbesluit in een jaar waarbij externe veiligheid een rol speelt. Aantal km routeringen/ontheffingen Aantal omleidingen in een jaar waarbij externe veiligheid een rol speelt 	20 uur
Totaal aantal uren "structurele taken"	350 uur (incl. 40 uur T&H)
Incidentele taken (uitvoering één keer per vier jaar):	
Actualisatie en evaluatie beleid	100 uur
Actualisatie en evaluatie rampenplan en integraal veiligheidsplan	30 uur
Totaal aantal uren "incidentele taken"	130 uur

Terug naar het agendapunt

9.2. Externe Veiligheidsbeleid 2015-2018 - Presentatie Raad externe veiligheid 23-9-14 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Actualiseren EV-beleid

Gemeente Steenwijkerland

Agenda

- Wat is externe veiligheid?
- Wettelijke verplichtingen
- Gemeentelijke rol
- Beleidsvrijheid gemeente
- EV-situatie Steenwijkerland
- Ambities en doelstellingen

Externe veiligheid?

Ruimtebeslag door mogelijke gifwolken, branden, explosies als gevolg van activiteiten met gevaarlijke stoffen

Borgen van veiligheidsafstanden en toepassen verantwoordingsplicht

Registratie van risicobronnen en communiceren over risico's

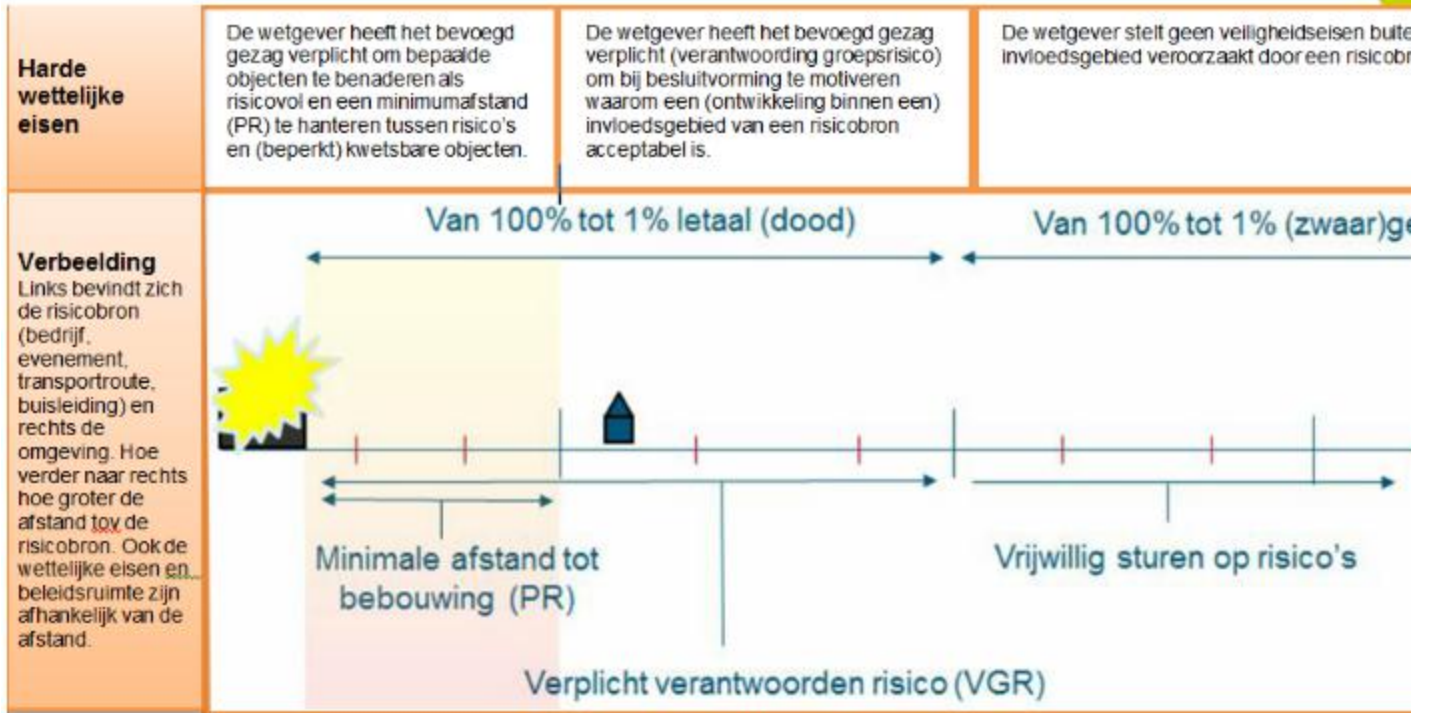

Explosie (Vuurwerkcramp)

Gifwolk (Chloorlekkage zwembad)

Wettelijke verplichtingen

Gemeentelijke rol

Bevoegd gezag:

Vergunningverlening & ontheffingen
Ruimtelijke ordening
Toezicht en handhaving
Vaststellen route gevaarlijke stoffen
Registreren en delen risicogegevens

...

Volledigheid taakuitvoering

Strategische toekomstvisie gemeente
Gladheidbestrijding
Beheer van wegen & openbare ruimte
Revitaliseren bedrijventerreinen
Kwaliteitscriteria VTH-taakuitvoering
Actieve of passieve risicocommunicatie

...

poor

water

weg

Windturbine

Risicobronnen

Bedrijf (bv. ammoniakkoelinstallatie)

Luchtha

Beleidsruimte gemeente

Meer objecten benaderen als risicovol

Meer objecten benaderen als kwetsbaar

Plafond aan maximale hoogte van risico's

Procureseisen zorgvuldige afweging risico's

Breder kijken dan dodelijke effecten

Rekening houden met duur van calamiteit

*Afstemmen taakuitvoering op aanwezigheid
risico's (gladheidbestrijding)*

*Integrale aanpak risicosituaties (dus zowel,
milieu, RO als verkeer).*

Kans

Effect

Tijdsvenster

Bestrijdbaarheid

Zelfredzaamheid

Externe veiligheid in Steenwijkerland

Stationaire risicobronnen

- LPG tankstations
- Gasdruk regel- en meetstations
- Propaantanks
- Zwembaden (chlor)
- Vuurwerkslag
- Opslag zuurstof
- Munitieopslag defensie

Geen wettelijke knelpunten of saneringen

Vervoer van gevaarlijke stoffen

- Weg (A32, N375/N344)
- Vaarwegen
- Buisleidingen

Geen wettelijke knelpunten of saneringen

Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief

- Focus wonen, agrarisch gebied en recreatie
- Breed toeristisch recreatief aanbod
- Bedrijvigheid op bedrijventerreinen in en nabij de kernen
- Risicobedrijven mogelijk op Groot Verlaat

Geen wens tot komst industrie met groot ruimtebeslag (door veiligheidsafstanden)

Conclusie

*Geen noodzaak tot grote verandering in beleid
Inzet op fine-tuning bestaande beleidsregels*

Ambities en doelstellingen

Gemeentelijke ambitie	In woonwijken zijn nieuwe risicobronnen niet toegestaan (uitsterfconstructie bestaande risico's in woonwijken).	Nieuwe invloedsgebieden mogen niet vallen over woonwijken. Zo min mogelijk domino-effecten.	De mogelijkheden voor beperking, beheersing van effecten moeten bekend zijn.
Wettelijk kader met daarin de eisen waaraan moet worden voldaan en beleidsruimte van de gemeente			
Gemeentelijke invulling beleidsruimte ter realisering van ambities	Nieuwe risicobronnen zijn toegestaan op bedrijventerreinen en in het buitengebied. De plaatsgebonden risicocontour moet echter (zoveel mogelijk) op het eigen terrein blijven. Tot slot is er altijd aandacht voor bronmaatregelen.	Toename van het groepsrisico is toegestaan op bedrijventerreinen, in het buitengebied en transportzones. In woongebieden is een toename van het groepsrisico toegestaan als de oriënterende waarde niet wordt overschreden. Als onderdeel van de verantwoordingsplicht groepsrisico worden alle voor de gemeente beschikbare sturingsmogelijkheden gebuikt.	Bij het vaststellen van bestemmingplannen, h ontheffingen en vergunningen en bij het houd wordt specifiek aandacht gegeven aan het be generen van voldoende afstand tot risicobron mogelijkheden voor de inzetbaarheid van hul toepasbaarheid van eventuele aanvullende sturingsmogelijkheden.

[Terug naar het agendapunt](#)

10.0. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/83

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:
Wijkvisie Steenwijk-West 2^e termijn

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. In te stemmen met de evaluatie van de eerste fase van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
2. in te stemmen met het plan van aanpak voor de tweede fase (2015-2019) Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
3. In te stemmen met de ondertekening van de allonge behorende bij de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en Woonconcept;
4. de beschikbare stelposten over de jaren 2015, 2016 en 2017 ter hoogte van € 300.000 per jaar vrij te geven.

Inleiding

Al tientallen jaren zijn Woonconcept en gemeente gezamenlijk actief in Steenwijk-West. Na het wijkplan Steenwijk-West (ca 1999-2009) is in 2010 de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 tot stand gekomen. De eerste fase (5 jaar) van de Wijkvisie Steenwijk-West is achter de rug en geëvalueerd door een extern bureau. In dit raadsvoorstel wordt ingegaan op deze evaluatie, wordt vooruitgekeken naar het Plan van aanpak voor de tweede fase (2015-2019) en wordt een voorstel gedaan om stelposten vrij voor de tweede fase te geven. Om de samenwerking met Woonconcept opnieuw te bekrachtigen wordt voorgesteld in te stemmen met de allonge op de samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie Steenwijk-West 2025

Wijkvernieuwing in Steenwijk-West

Achtergrond voor de gezamenlijke aanpak was de achterblijvende kwaliteit van de fysieke leefomgeving (woningen en openbare ruimte) en een toename van de sociale problematiek.

Eind jaren 90 van de vorige eeuw is op basis van het wijkplan Steenwijk-West relatief grootschalig ingegrepen in de wijk: in twee fasen zijn toen 280 woningen gesloopt, waarvoor circa 160 woningen in de plaats zijn gekomen. In de eerste periode zijn huurwoningen vervangen door koopwoningen, in de tweede periode was het thema 'bouwen voor de buurt' en is een mix van sociale koop- en huurwoningen gerealiseerd. Tegelijk is de openbare ruimte aangepakt en zijn (delen van) straten geschraapt, verlegd en heringericht. Resultaat van het wijkplan is geweest dat er meer ruimte en groen in de wijk, maar ook voor parkeren en spelen is gerealiseerd. Hoewel de nadruk lag op de fysieke ingrepen, zijn toen ook een aantal sociale projecten opgezet (o.a. Plusteam).

Afbeelding: fase 1 en 2 van wijkplan Steenwijk-West (ca 1999-2009)

Wijkvisie Steenwijk-West 2025

Nadat fase 1 en 2 van het wijkplan (nagenoeg) afgerond waren, was duidelijk dat andere delen van Steenwijk-West ook aangepakt zouden moeten worden. Er was blijvend aandacht nodig voor sloop en nieuwbouw, renovatie van woningen, aanpak van de openbare ruimte en ook de verdere verbetering van sociale samenhang en de sociale structuur.

Via een open planproces is in 2009 de wijkvisie Steenwijk-West 2025 opgesteld. De wijkvisie beoogt een integrale fysieke en sociale aanpak in de periode 2009/2010 tot en met 2025. De vijf uitgangspunten voor de wijkvisie zijn:

1. het behoud van de sociale structuur (door middel van kleinschalig herstructureren)
2. het behoud van de stedenbouwkundige structuur en het versterken van de groenstructuur
3. zorgdragen voor meer woningdifferentiatie (balans huur-koop)
4. het oplossen van de waterproblematiek
5. het oplossen van de parkeerproblematiek.

De wijkvisie bestaat uit 3 deelgebieden, die onderverdeeld zijn in diverse projecten. Daarnaast zijn door de gemeente straten toegevoegd waar de riolering vervangen moet worden. Deze straten krijgen dan ook een opwaardering (bv Rozenstraat).

De uitvoering van de wijkvisie is opgedeeld in 3 fasen van 5 jaar. Na elke fase worden de uitgevoerde werkzaamheden geëvalueerd.

Abbeelding: eindbeeld Wijkvisie Steenwijk-West 2025

De wijkvisie is op 1 maart 2011 vastgesteld door de gemeenteraad. Er is toen een uitvoeringskrediet van € 927.500 beschikbaar gesteld. Ook is toen een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Woonconcept voor de gehele wijkvisie. Van dit krediet is destijds € 15.000 bijgedragen aan herontwikkeling van het woonwagenveld door Woonconcept.

In mei 2014 is de stelpost van € 463.750 over de jaarschijven 2013 en 2014 vrijgegeven ten behoeve van de rioolvervangings- en herinrichting van Park- en Kanaalstraat.

Evaluatie periode 2009/2010-2013

Eind 2013 is de wijkvisie voor de periode 2009/2010-2013 geëvalueerd door adviesbureau 'Rode Wouw'. Zowel bewoners (111 in totaal, via straatgesprekken) als professionals (circa 40, via diverse workshops) zijn hierbij betrokken.

Bij de evaluatie zijn vier onderzoeksvragen leidend geweest:

- worden of zijn de doelen uit de wijkvisie gehaald?
- zijn de betrokken partijen tevreden/ontevreden over het verloop van de uitvoering?
- moeten doelen en planning bijgesteld worden?
- moet de wijkkracht blijven?

In grote lijnen zijn de antwoorden op deze vragen positief tot zeer positief. Er is veel waardering en ondersteuning voor de wijze van communiceren door de organisatie met de wijk. Ook is er sprake van een sterk gegroeid vertrouwen in de wijkvisie en het slagen van daarin aangekondigde maatregelen. Dit is opmerkelijk, gezien de mogelijkheden en daarmee ambities van Woonconcept die afgelopen tijd zijn afgenomen. Een aantal projecten is daardoor uitgesteld.

Moet de wijkkracht blijven? Deze vraag was door Woonconcept en gemeente ook aan Rode Wouw meegegeven. Sinds 2010 wordt de wijkkracht bekostigd en aangestuurd door Woonconcept en de gemeente. De wijkkracht is een op de wijk en op de eigen kracht van de wijk georiënteerde professional die ondersteuning biedt aan het proces van de wijkvisie in de breedste zin van het woord.

De onderzoekers zijn van mening dat door de wijkkracht de sociale component van de wijkvisie goed in beeld is gekomen. De komende periode zal aandacht voor het sociale alleen maar sterker worden. Daarnaast heeft Steenwijk-West een dubbele sociale druk ten opzichte van andere gebieden in de gemeente: enerzijds is er sprake van de meeste sociale achterstand en multi-problematiek, anderzijds vervult de wijk een compenserende rol naar de stad toe door de stedelijke 'opvang' van diverse sociale woonvormen op zich te nemen. Ook bestaat de wijk voor circa 80% uit huurwoningen, geen enkel ander gebied in de gemeente kent deze verhouding.

Voorgesteld wordt in de komende wijkvisie-periode de kosten van de wijkkracht te betalen uit het krediet van de Wijkvisie Steenwijk-West. Deze kosten worden gedeeld met Woonconcept.

Overigens is het erg aannemelijk dat de wijkkracht juist geld oplevert, omdat de kans dat projecten vertragen een stuk minder is. Tevens worden er diverse subsidies binnengehaald, onlangs nog voor projecten als de sociale marktplaats en stedelijk tuinieren.

In de speciale editie van Kijk op West over de tussenevaluatie staan de resultaten beschreven. Het gehele rapport van Rode Wouw is digitaal beschikbaar.

Naast constatering heeft Rode Wouw ook aanbevelingen gedaan ten aanzien van de volgende fase van de wijkvisie. De belangrijkste daarvan is dat geadviseerd wordt door te gaan met de wijkvisie, omdat stoppen zou betekenen dat er grote schade wordt toegebracht aan de wijk, het imago en het vertrouwen van bewoners in de wijkverbetering. De ingeslagen weg in 2010 wordt vervolgd waarbij op onderdelen accenten worden verlegd. Een belangrijk accent is dat er in het vervolg van de wijkvisie meer aandacht moet zijn en komen voor het sociale domein.

Onderstaand een samenvatting van de aanbevelingen welke rechtstreeks richting geven aan de volgende fase van de Wijkvisie:

1. Doorgaan met de wijkvisie
2. Ontwikkel een sociaal ontwikkelingsspoor naast het fysieke ontwikkelingsspoor en voeg op termijn een spoor voor gemeenschapontwikkeling toe.
3. Voeg de thema's sociaal en duurzaamheid toe aan de wijkvisie en sluit hierover akkoorden af.
4. De ambitie 'versterking groenstructuur' op een andere manier invullen met betrokkenheid van bewoners.
5. Voor de periode 2015-2019 een nieuwe ontwikkelingsvolgorde opzetten voor fysiek, sociaal en duurzaamheid.
6. De huidige organisatieopzet met stuurgroep, projectbureau, wijkplatform en werkgroepen behouden.
7. De functie wijkkracht behouden, hiervoor doelen vaststellen en samen met het wijkplatform een uitvoeringsprogramma opstellen.
8. Maak ruimte voor zelfsturing door eigenaarschap voor onderdelen van de publieke ruimte over te dragen of te delen met bewoners (groenzone Kanaalstraat is experimenteel gebied).
9. Ontwikkelen plannen met co-creatie zodat bewoners zelf hun buurt kunnen ontwerpen (nieuwbouw Aastraat en groenzone Parkstraat-Kanaalstraat zijn experimenten)

10. Zet een dubbele informatiestrategie in: (1) informatie gericht op voortgang van plannen en activiteiten en (2) informatie gericht op plannen waarvan nog niet duidelijk is wanneer deze uitgevoerd worden.

11. Haal de 'werkzame stofjes' niet uit het proces: projectbureau, persoonlijke betrokkenheid Woonconcept en gemeentebestuur, de wijkkracht, de Korf en wijkvereniging/wijkplatform, de wijkkrant. De kracht van eenvoud: is een beter resultaat, een passend resultaat en een goedkoper resultaat.

De overige aanbevelingen hebben betrekking op uitwerkingen. Voor meer informatie wordt verwezen naar de bijlage (schema aanbevelingen).

Gerealiseerde projecten

In de periode 2010-2014 zijn de volgende fysieke projecten gerealiseerd:

- aanpak entree van Steenwijk-West: via een open planproces is een herinrichtingsplan tot stand gekomen. De riolering is vervangen, er is nieuwe verharding aangebracht, Woonconcept heeft van een aantal woningen in de Tulpstraat schuurtjes naar de achterzijde verplaatst. Afsluitend is medio 2013 een kunstwerk geplaatst bij de ingang van de wijk. Dit project is vooruitlopend op de wijkvisie gerealiseerd door middel van een ander krediet.

- Frans Halsstraat: in deze straat zijn 28 duplexwoningen gesloopt, waarvoor 12 koopwoningen terug zijn gebouwd. De gemeente heeft het openbaar gebied heringericht en er is een regenwaterriool aangelegd.

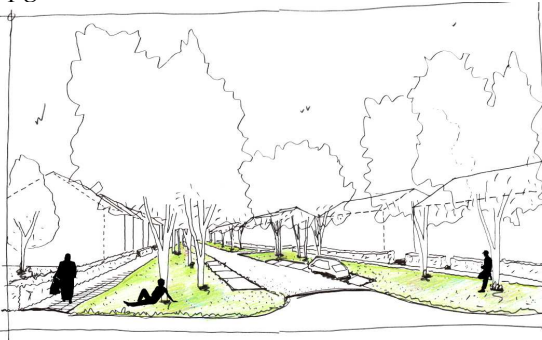
- Woonconcept heeft een tweetal winkelpanden aangekocht, gerenoveerd en ingevuld met nieuwe functies (o.a. Plus-team, kantoor RIBW en Buurtzorg).

- Rozenstraat: via een open planproces is voor de Rozenstraat (in combinatie met Rembrandtstraat en Paul Krugerstraat) een herinrichtingsplan tot stand gekomen. Het openbaar gebied van de Rozenstraat is eind 2013 gereedgekomen. Door Woonconcept is een uniforme erfafscheiding gerealiseerd aan de achterzijde van de huurwoningen in deze straat. In een later stadium is in overleg met bewoners een speeltuin opgeknapt.

- Rembrandtstraat en Paul Krugerstraat: planvorming zie Rozenstraat. Het plan voor de openbare ruimte van de Rembrandtstraat (noordzijde) wordt uitgevoerd nadat Woonconcept 15 sociale koopwoningen heeft gerealiseerd (bouw wordt verwacht in 2015). Het plan voor de Paul Krugerstraat is opgesteld, zodat Woonconcept verder zou kunnen met de planvorming voor woningen. Vanwege de financiële problematiek bij Woonconcept is de uitvoering hiervan in de tijd opgeschoven. Eind 2015 is de toekomst van deze woningen duidelijk.

- Woonconcept heeft een plan ontwikkeling voor een (sociale huur) appartementencomplex (deels) voor jongeren. Het bestemmingsplan is onherroepelijk en de omgevingsvergunning is verleend. Dit gebouw zal naar verwachting in 2015 worden gerealiseerd.

- Park- en Kanaalstraat: via een open planproces is ook voor de Park- en Kanaalstraat geprobeerd een herinrichtingsplan tot stand te brengen. De interesses van de bewoners bleek vooral te liggen bij de invulling van het groen: hierbij zijn zij intensief betrokken geweest. De uitvoering van dit project is gestart op 1 september 2014.

Bij nagenoeg alle projecten binnen de wijkvisie heeft de wijkkracht een rol gehad, waardoor de processen makkelijker zijn verlopen. Daarnaast heeft de wijkkracht vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties (bv Korf) en het Plusteam ondersteuning gegeven, is er een wijkrestaurant tot stand gekomen en zijn stappen gemaakt om van Steenwijk-West een 'Kanjervijk' te maken. Voorbeeld van ondersteuning van vrijwilligers is de ondersteuning van een initiatief voor invulling van de locatie van de Kleine Kampschool, het aanpakken van een speellocatie in de Aastraat en het ondersteunen van vrijwilligers in de Tulpstraat bij de straatspeeldag.

Financiële terugblik

Uit onderstaande tabel blijkt waaraan het Wijkvisie-krediet is besteed.

2010-2014	Besteed	bijdrage riolering	bijdrage wegen	Totaal tlv krediet Wijkvisie
Algemene projectkosten	€ 371.338,00			€ 371.338,00
Frans Halsstraat	€ 126.326,00	€ 85.500,00		€ 40.826,00
Rozenstraat	€ 372.850,00	€ 139.625,00	€ 30.000,00	€ 203.225,00
Rembrandtstraat en Paul Krugerstraat	€ 3.219,00			€ 3.219,00
Park- en Kanaalstraat	€ 24.856,00			€ 24.856,00
Totaal	€ 898.589,00	€ 225.125,00	€ 30.000,00	€ 643.464,00

Tabel 1: besteding krediet Wijkvisie 2010-2014 (situatie t/m 30-9-14)

Tabel 2 geeft een financieel overzicht van het beschikbaar gestelde krediet en het verwachte restant-krediet per 1 januari 2015. Bij het onderdeel 'planning van fase 2' wordt een vooruitzicht gegeven voor de jaren 2015-2017 (tabel 3).

Financieel Overzicht per 30/9/2014	
Beschikbaar gestelde kredieten	€ 1.376.250
Gemaakte kosten 2011-2014	€ -898.589
Ontvangen bijdragen (riolering en wegen)	€ 255.125
Correctie	€ 70.288
Restant krediet per 30/9/2014	€ 803.074
Nog te maken kosten 2014	€ -569.500
Bijdragen riolering 2014	€ 447.000
Bijdragen wegen 2014	€ 40.051
Verwachte stand krediet per 1/1/2015	€ 720.625

Tabel 2: berekening stand krediet per 1/1/2015

Dat er per 1 januari 2015 nog krediet beschikbaar is, heeft te maken met uitgestelde projecten, zoals bijvoorbeeld de herinrichting van de Rembrandtstraat en de Aastraat.

Plan van aanpak tweede termijn wijkvisie 2015-2019

Ten behoeve van de tweede termijn van de wijkvisie is in gezamenlijkheid met Woonconcept en de wijkkracht een plan van aanpak opgesteld. Naast een terugblik en de evaluatie, wordt vooral de aanpak voor de periode 2015-2019 beschreven. De resultaten van uitgevoerde evaluatie en (overgenomen) aanbevelingen alsmede de politieke en economische realiteit (verhuurdersheffing, eisen Waarborgfonds Sociale Woningbouw, woningmarktsituatie) waar Woonconcept en de gemeente zich mee geconfronteerd zien, zijn daarbij uitgangspunten geweest.

Voor wat betreft de fysieke ingrepen in de periode 2015-2019 hebben gemeente en Woonconcept de werkzaamheden en projecten op elkaar afgestemd. Nieuwe sloop-, nieuwbouw, herinrichtingsprojecten die in deze periode worden opgepakt zijn de Aastraat (sloop 36 woningen) en Piet Hein- en van Speijkstraat (sloop 38 boven- en benedenwoningen). Gemeentelijke investeringen worden hier in 2017 (Aastraat) en 2018 (Piet Hein- en van Speijkstraat) verwacht. Daarnaast stelt Woonconcept een aantal (woningbouw-)projecten uit die aan het begin van de wijkvisie waren voorzien in de komende wijkvisie-periode. Eind 2015 zal Woonconcept hierover een besluit nemen en zal dit naar de wijk gecommuniceerd worden.

Een aantal projecten overlapt de eerste en tweede fase. Zo is in 2014 de ruimtelijke procedure afgerond voor de bouw van 15 koopwoningen in de Rembrandtstraat. Nagenoeg alle woningen zijn verkocht en de bouw zal spoedig starten. De herinrichting van de straat wordt verwacht eind 2015/2016 nadat de woningen gereed zijn. Ook de bouw van een appartementencomplex aan de Jan van Riebeeckstraat zal worden gestart. Hiervoor zijn de benodigde vergunningen ook afgegeven.

Net als in fase 1 van de wijkvisie, zijn er projecten die de gemeente zelf gaat starten. In de komende periode zijn dat de Gasthuislaan (2016) en Anjelierstraat/Bloemstraat (2018) en Rembrandtstraat zuidzijde (2019).

Ten slotte zijn ook na 2019 Wijkvisie-projecten voorzien. Hiervoor zal te zijner tijd een derde uitvoeringstermijn worden voorgesteld.

Zoals eerder aangegeven is in de tussenevaluatie van Rode Wouw aanbevolen om de sociale kant van de wijkvernieuwing meer aandacht te geven. Met de ontwikkeling naar een participatiesamenleving en kansen voor sociale stijging als aanjagers, wordt met de inzet van de wijkkracht beoogd dat aan het einde van de tweede wijkvisie-periode de bewoners zelf in staat zijn richting en inhoud te geven aan de versterking en groei van de sociale structuur. Ingezet wordt op een krachtige groep bewoners, die vanuit hun eigen kwaliteiten, betrokkenheid en kracht, invulling geven aan de sociale samenhang, groei en draagkracht van Steenwijk-West. Van Kanjerschool naar Kanjerwijk, de wijkmarktplaats en het moestuinenproject zijn voorbeelden van projecten die daaraan bijdragen.

Planning fase 2, periode 2015-2019

De volgende fase van de Wijkvisie beslaat de periode 2015 tot en met 2019. In de begroting is voor de jaren 2015, 2016 en 2017 jaarlijks een stelpost van € 300.000 opgenomen voor realisatie van de Wijkvisie Steenwijk-West. Voor deze periode zijn de volgende fysieke projecten voorzien:

- na realisatie 15 koopwoningen, herinrichting Rembrandtstraat;

- planvorming, rioolvervanging en herinrichting Gasthuislaan;
- na planvorming in de vorm van co-creatie, bestemmingsplanwijziging, realisatie nieuwbouw, rioolvervanging en herinrichting Aastraat.

Onderstaande tabel laat voor de periode 2015 tot en met 2017 de financiële vooruitblik zien. De geraamde kosten voor deze periode betreffen kosten voor planvorming, de wijkkracht, algemene projectkosten (ambtelijke uren, communicatie, bijeenkomsten) en kosten voor fysieke ingrepen. Een uitgebreid overzicht is als vertrouwelijke bijlage bijgevoegd.

Verwachte stand krediet per 1/1/2015	€	720.626
Te maken kosten 2015 t/m 2017	€	-2.269.550
Te ontvangen bijdragen 2015 t/m 2017 (riolering en wegen)	€	648.850
Bijdrage vanuit begroting (3x €300.000)	€	900.000
Stand krediet per 31/12/2017	€	nihil

Tabel 3: vooruitblik uitgaven Wijkvisie Steenwijk-West 2015-2017

Dit overzicht laat zien dat de geplande projecten te realiseren zijn. Een uitgebreid en gedetailleerd financieel overzicht van de geraamde kosten ligt vertrouwelijk ter inzage bij de griffie.

Voorgesteld wordt de stelpost voor de jaren 2015, 2016 en 2017 ter hoogte van € 300.000 per jaar te laten vrijvallen.

In de periode 2018 en 2019 zijn de volgende fysieke projecten voorzien:

- rioolvervanging en herinrichting Anjelierstraat/Bloemstraat
- na realisatie nieuwbouw, herinrichting van Speijkstraat/ Piet Heinstraat
- herinrichting zuidzijde Rembrandtstraat

Hiervoor zullen te zijner tijd bedragen worden opgevoerd in de begroting en kredieten voor worden aangevraagd.

Allonge op samenwerkingsovereenkomst

Na de vaststelling van de wijkvisie door uw raad op 1 maart 2011 is door gemeente en Woonconcept op 4 maart 2011 een samenwerkingsovereenkomst getekend. In die samenwerkingsovereenkomst staat dat gemeente en Woonconcept de wijkvisie Steenwijk-West 2025 gezamenlijk zullen uitvoeren en dat er afspraken zijn gemaakt op het gebied van samenwerking, planning en kostenverdeling (bv. wijkkrant, bijeenkomsten zoals wijkplatform). Ook onvoorziene omstandigheden en geschillen komen aan de orde in de overeenkomst. De overeenkomst eindigt wanneer de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 afgerond is (2025) of bij gezamenlijk besluit van de partijen tot ontbinding van de overeenkomst, waarbij tevens de financiële afwikkeling wordt geregeld.

Omdat de eerste fase van de wijkvisie achter de rug is, er geëvalueerd is en vanaf 2015 wordt gestart met de tweede fase van de wijkvisie, stellen wij voor, ter bevestiging van en aanvulling op de getekende overeenkomst in 2011, akkoord te gaan met een allonge op de samenwerkingsovereenkomst.

De allonge is een bevestiging van de afspraken uit 2011 met daarbij inbegrepen de aanpassingen en wijzigingen zoals verwoord in het plan van aanpak 2015-2019.

Voor wat betreft de financiële inspanningen van de gemeente is voor de jaren 2015, 2016 en 2017 jaarlijks € 300.000 in de begroting opgenomen.

De allonge heeft dan ook de looptijd van de tweede fase, te weten 5 jaar in de periode 2015 tot en met 2019. Dit betekent dat met het ondertekenen van de allonge ook de intentie wordt afgegeven om de projecten die voor 2018 en 2019 op de rol staan te realiseren. Dit is in lijn met de in 2010 getekende samenwerkingsovereenkomst.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de ondertekening van de allonge behorende bij de samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie Steenwijk-West 2025.

- Bijlagen bij het voorstel**
1. Evaluatie Wijkvisie Steenwijk-West (Rode Wouw)
  2. Aanbevelingen
  3. Plan van aanpak 2015-2019 en allonge
  4. Samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie Steenwijk-West 2025
  5. Overzicht gemaakte kosten en bijdragen Wijkvisie Steenwijk-West

2011-2014 (vertrouwelijk)

6. Financiële raming 2015-2019 (vertrouwelijk)

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

REO

adviseur

Nicolette van den Poll, tel.: 0612994379, email:

behandeld in raadscommissie

nicolette.van.den.poll@steenwijkerland.nl

X ja, nl. 25-11-2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014

Nummer: 2014/83

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25-11-2014, nummer 2014/83;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de evaluatie van de eerste fase van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
2. in te stemmen met het plan van aanpak voor de tweede fase (2015-2019) Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
3. In te stemmen met de ondertekening van de allonge behorende bij de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en Woonconcept;
4. de beschikbare stelposten over de jaren 2015, 2016 en 2017 ter hoogte van € 300.000 per jaar vrij te geven.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas

Einde bijlage: 10.0. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - raadsvoorstel

Terug naar het agendapunt

10.1. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Evaluatie Wijkvisie ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Tussenevaluatie Wijkvisie Steenwijk-West Periode 2009-2013

1. Inleiding en leeswijze

Deze notitie is een evaluatie van het proces van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025. Het is een evaluatie van de eerste periode: 2009 tot 2014, zoals gepland in de wijkvisie. De tweede evaluatie vindt in 2018 plaats.

De notitie is opgesteld door Joop Hofman in samenwerking met Mariët Bloemendal en Bert van der Ploeg, allemaal van Rode Wouw.

In de notitie zult u een aantal onderwerpen verschillende keren voorbij zien komen, maar steeds vanuit een ander perspectief.

Zo komt in hoofdstuk 5 'Op Straat' de beleving van de bewoners in beeld. In Hoofdstuk 6 'Wat valt op?' staat wat de opstellers van de notitie als belangrijke en onderscheidende onderwerpen zien. Hoofdstuk 7 'Conclusies' geeft de conclusies aan en Hoofdstuk 8 'Twintig aanbevelingen' neemt een voorschot op de komende perioden door met twintig aanbevelingen te komen.

Deze notitie begint vanzelfsprekend met de inleiding en de inhoudsopgave gevolgd door hoofdstuk 2 over de vier evaluatievragen. In hoofdstuk 3 geven we de participatieve onderzoeksvorm weer waarin we deze evaluatie hebben gegoten. Hoofdstuk 4 gaat over de geschiedenis van de wijkvisie in Steenwijk-West.

Werken aan participatieprocessen en werken in buurten en wijken is ons werk en voor ons altijd leuk om te doen. Maar werken in Steenwijk-West was een cadeautje voor ons, waarmee we het jaar 2013 konden afsluiten en ons werk in 2014 konden openen.

We voelden ons er zeer welkom, dank jullie wel.

Mariët Bloemendal,
Bert van der Ploeg,
Joop Hofman

Rode Wouw, Deventer

Inhoudsopgave

1	Inleiding en leeswijze	pag.	2
	Inhoudsopgave	pag.	3
2	Vraag	pag.	4
3	Aanpak, en waarom zo	pag.	5
4	De geschiedenis van de wijkvisie	pag.	7
5	Op straat	pag.	9
6	Wat valt op?	pag.	11
7	De conclusies	pag.	26
8	Twintig aanbevelingen	pag.	31
	Bijlage straatgesprekken	pag.	36

2. Vraag

Vier vragen moeten we beantwoorden, slechts vier, over de eerste vijf jaren wijkvisie Steenwijk-West 2025:

- Worden of zijn de ambities en doelstellingen uit de wijkvisie gehaald?
- Zijn de betrokken partijen tevreden – ontevreden over het verloop van de uitvoering van de wijkvisie?
- Moeten de ambities, doelen en planning bijgesteld worden?

De vierde, toegevoegde vraag, ging over de Wijkkracht. Dit naar aanleiding van de discussie over het continueren van eerdere afspraken rond de financiering van de Wijkkracht, in het voorjaar van 2013.

- In hoeverre moet de inzet van de Wijkkracht ook na 31-12-2014 gecontinueerd worden?

Het stellen van deze vragen levert zoveel antwoorden, bijzinnen en 'ook nog even dit' op, dat we een reeks aan opvattingen hebben gelezen, gezien en gehoord.

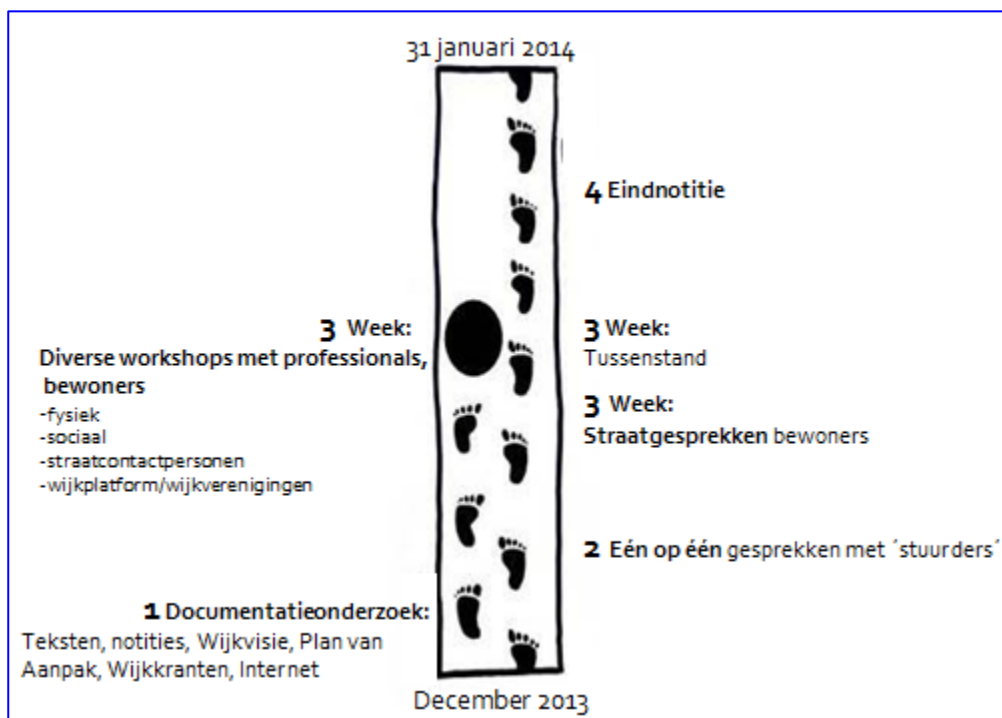
Maar uiteindelijk gaat deze Tussenevaluatie 2009-2014 over deze vier vragen.

3. Aanpak, en waarom zo

De Tussenevaluatie is in vier stappen uitgevoerd:

1. een documentenonderzoek (wijkvisie, plan van aanpak, deelplannen, nieuwsbrieven, planevaluaties, wijkkrant, internet, etc.)
2. één op één interviews met vijf mensen die een sturende rol hebben in het proces van de wijkvisie (wethouder Luc Greven, directeurbestuurder Woonconcept Sandra Korthuis, projectleider gemeente Nicolette van den Poll, projectleider Woonconcept Hendrikus Loof, regiomanager Timpaan Welzijn Anke van Gorkum). Deze interviews zijn agendasettend voor de derde stap
3. de Westweek, een week waar middels vier workshops intensief is gepraat met in de wijk werkzame professionals en met actieve wijkbewoners. In totaal hebben 44 mensen hieraan meegedaan. Daarnaast zijn er straatgesprekken gehouden over het wel en wee van de wijkvisie. In totaal zijn er 111 gesprekken gevoerd met Steenwijk-Westbewoners.
4. tenslotte is de Westweek afgesloten met een gesprek over de ervaringen en uitkomsten van al die gesprekken en workshops en zijn er al wat voorschotten genomen op de conclusies van de tussenevaluatie. 30 Bewoners en professionals waren bij dit afsluitend gesprek, dat met een goede stampotmaaltijd in De Korf is afgesloten.

Bij de start hebben we de keuze voor deze participatieve evaluatievorm gemotiveerd met: "omdat daar a.) de meeste kwaliteit in zit als het gaat om informatie en kennis ophalen, b.) de evaluatie geen extern document wordt, maar ook een reflectie-instrument is tussen alle partijen en c) we een grote deelname op een praktische manier kunnen organiseren: 60-80 betrokkenen (professioneel of actieve bewoner) en 60-80 bewoners in straatgesprekken."

De uitkomsten van de open straatgesprekken hebben geleid tot 915 opvattingen over de hoofdlijnen van de Wijkvisie Steenwijk-West. Daarnaast nog 220 algemene opmerkingen, 97 opvattingen over de leefbaarheid in de wijk, 111 opvattingen over de mate van

betrokkenheid bij de wijkvisie en 100 maal is er aangegeven welk project als het meest geslaagd wordt beschouwd. Zie bijlage 1 voor nadere uitwerking van de straatgesprekken.

De vier workshops kenden in totaal 44 deelnemers. Precies eerlijk verdeeld: 22 professionals en 22 bewoners.

Drie mensen hadden aangegeven niet aanwezig te kunnen zijn bij de workshops, maar dat ze wel hun verhaal kwijt wilden. Dat heeft geleid tot één gesprek en twee uitgebreide mails. In alle vier de workshops zijn 12 inhoudelijke onderwerpen beoordeeld en besproken, daarnaast konden deelnemers eigen onderwerpen inbrengen.

Afsluitend hebben alle workshoppers aangegeven wat ze de komende jaren Meer, Minder, Nieuw of Nooit meer wilden bij de Wijkvisie Steenwijk-West.

72 maal Meer, 25 Nieuwe onderwerpen, 17 zaken mogen Minder en 15 punten Nooit Meer. Deze massa aan opvattingen, vanuit verschillende perspectieven aan ons (Rode Wouw) gegeven maakt dat we goed, breed en divers geïnformeerd zijn.

4. De geschiedenis van de wijkvisie

De Wijkvisie Steenwijk-West is het vervolg op de Wijkplan-aanpak die tussen 1999-2008 leidend is geweest voor de wijkvernieuwing¹. Het wijkplan kende 2 fasen.

Fase 1 markeerde zich door stevige fysieke planvorming die vooral topdown aan de wijk werd gepresenteerd, en gepaard ging met een slechte begeleiding. De presentatie tijdens de workshops zegt hierover: "woningen worden gesloopt waar nog bewoners in zitten; sloobrieven worden op de verkeerde adressen bezorgd en bewoners die denken eerst de dans te ontspringen worden zomaar verrast met gewijzigde plannen en moeten alsnog verkassen".

De fase 1 wijkplan-plannen had op drie punten nadere overdenking nodig:

1. bewoners verzetten zich tegen de plannen, dus veel weerstand.
2. het stelselmatig doorzetten van de massaliteit van de plannen (25% van de wijk was al gesloopt) zou betekenen dat Steenwijk-West als sociale buurt van de kaart dreigde te verdwijnen
3. de strategie van bewonersdifferentiatie (mixen van groepen bewoners) om de wijk sociaal te versterken werkte niet.

Bij de start van fase 2 (2004) is gekozen voor het principe 'Bouwen voor de Buurt'.

De nieuwe integrale Wijkvisie Steenwijk-West is in 2009 opgesteld in opdracht van de stuurgroep. In tegenstelling tot het eerder genoemde wijkplan is de wijkvisie veel meer een document waar bewoners een sterke inbreng in hebben gehad. De wijkvisie beoogt een integrale fysieke en sociale aanpak. Ze kent vijf uitgangspunten voor de ontwikkeling van de wijk:

1. behoud sociale structuur handhaven
2. bestaande stedenbouwkundige structuur en versterken groenstructuur
3. meer woningdifferentiatie (balans huur – koop)
4. oplossen waterproblematiek
5. oplossen parkeerproblematiek.

Op fysiek niveau (woningen en openbare ruimte) zijn er 14 projecten beschreven.

Op sociaal niveau kent de wijkvisie geen gerichte projecten.

In de samenwerkingsovereenkomst die volgend is op de wijkvisie, is sprake van drie sociale hoofdlijnen:

1. begeleiding bewoners bij fysieke projectuitvoering
2. versterken bewonersparticipatie bij de planvorming (opstellen van een Sociale Toekomstvisie 2025, inzet eigen kracht bij plannen en kinderpacticipatie middels een kinderraad)
3. verminderen individuele problematiek en achterstanden.

In het fysieke deel is naast de projectenaanpak nog een inhoudelijk hoofdstuk ingebouwd; namelijk de duurzaamheidsambities. Deze staan in de samenwerkingsovereenkomst (niet in

---

¹ Ook voor de wijkplan aanpak was er al sprake van een wijkgerichte aanpak in Steenwijk-West. In het begin van de jaren 90 werd onder de noemer Sociale Vernieuwing vooral ingezet op buurtbeheer.

de wijkvisie). Hierin wordt aangegeven dat de bestaande woningen energiezuiniger worden gemaakt o.a. op basis van een nog op te stellen Energievisie van Woonconcept.

De Wijkvisie Steenwijk-West wordt gestuurd door een stuurgroep (de coördinerend wethouder gemeente Steenwijkerland en de directiebestuurder van Woonconcept). Deze bewaakt de planning en de voortgang op hoofdlijnen.

Er is een projectbureau dat verantwoordelijk is voor de voortgang van de uitvoering. Het Projectbureau kent twee verschijningsvormen: Smal en Breed.

Het projectbureau Smal bestaat uit de projectleiders van de gemeente en Woonconcept en de Wijkkracht (Timpaan Welzijn). Deze bewaakt de doelstellingen van de wijkvisie en de goede verhouding fysiek/sociaal.

In het Projectbureau Breed zitten ook vertegenwoordigers van diverse gemeentelijke afdelingen die een rol spelen bij het nastreven van de doelen van de wijkvisie. In tegenstelling tot Projectbureau Smal zijn de mensen in Projectbureau Breed niet gemandateerd.

De wijk is georganiseerd in de wijkvereniging Steenwijk-West (d.d. 26 november 1973). In het proces van de wijkvisie is er een wijkplatform waarin bewoners en in de wijk actieve organisaties (wijkvereniging, scholen, wijkcentrum,...) zitten. Het moet waarborgen dat de wijk- en de bewonersinbreng zo optimaal mogelijk is.

Voor de projectuitvoering worden tijdelijke werkgroepen ingesteld die steeds anders van samenstelling kunnen zijn. Wel is er altijd iemand van het projectbureau aangehaakt.

En er is een redactie van de wijkkrant, een belangrijke informatiebron voor de ontwikkelingen.

De regie van het wijkvisieproces is een 50/50 gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente Steenwijkerland en Woonconcept. De Wijkkracht is de derde centrale speler en heeft met name in de uitvoering een regisserende rol: de wijkkrant, het wijkplatform en de bewonersondersteuning bij diverse deelprojecten.

Een belangrijk kenmerk is dat de wijkvisie als bindende inhoudelijke onderlegger geldt voor alle partijen: wijkplatform, wijkvereniging, gemeente, Woonconcept, Timpaan Welzijn. En niet alsof het een routeplanner is die de projecten van 2009 tot en met 2025 nauwkeurig uitschrijft. De wijkvisie kent planningsperioden van drie keer vijf jaar en daarbinnen wordt ook per onderwerp, project en activiteit beoordeeld hoe de aanpak vorm krijgt. Niet ter discussie staat dat alle partijen er voor zorgen dat het onderwerp wordt aangepakt, wel hoe. Lokale omstandigheden en marktomstandigheden zijn bepalend voor de inkleuring.

5. Op straat

De wijkvisie leeft in Steenwijk-West. Misschien niet het woord en niet de organisatiestructuur, maar wel de dynamiek en de resultaten van de vele plannen. En het leeft niet als bedreiging maar als perspectief voor verbetering. "We zien het gebeuren" is een vaak gehoorde opmerking. De straatgesprekken geven dat aan.

In alle delen van West wordt gewezen op de mooie resultaten in bijvoorbeeld de Tulpstraat of het opknappen van de Rozenstraat. Ook de nieuwbouw wordt als een verrijking gezien. Maar hier komt direct het eerste knelpunt om de hoek kijken: "Nieuwbouw is mooi, maar met pijn in het hart". Het geeft aan hoe sterk betrokken de bewoners bij de wijk zijn, de geschiedenis van West is zeer belangrijk voor bewoners. Een tweede knelpunt is de hoge huur van de nieuwbouw. Toch zijn veel bewoners naar de nieuwbouw verhuist. West blijft West.

Steenwijk-West is ook wel een beetje bijzonder. Tenminste als je het afzet tegen landelijke trends. De vele nieuwe sociale woonprojecten in de wijk zorgen hier niet voor weerstand maar voor trots. Verassend veel bewoners gaven dat aan. Ieder is er welkom. "Mooi dat dit juist in onze wijk mag gebeuren."

Minstens zo interessant, is dat een wijk waarin de meeste sociale problematiek van de gemeente Steenwijkerland zich afspeelt², het vertrouwen in de toekomst van de wijk en de leefbaarheid verreweg het grootste is van heel Steenwijkerland. In de omnibusenquête gemeente (2011) gelooft 50% van de inwoners dat de buurt erop vooruitgaat. Terwijl de gemiddelde Steenwijkerlander op 13,3% zit.

We zien dezelfde uitkomsten in de straatgesprekken. Van de 98 mensen die in een gesprek iets zeiden over de leefbaarheidontwikkeling in de buurt, was er één die het beoordeelde met de laagste score (1) en 67 met de allerhoogste score (5).

Betrokkenheid en Steenwijk-West horen bij elkaar zoals keien bij Steenwijk. Dat bleek ook uit de 'betrokkenheidvraag' tijdens de straatgesprekken. Er was een algemeen beeld dat veel bewoners betrokken zijn bij de planvorming, en dat veel meer bewoners er geen kennis van hadden en de informatie niet bijhouden. Dat bleek een enorme misvatting. Van de 111 gesproken bewoners scoorden er 88 met een 5 op de vraag "Voelt u zich voldoende geïnformeerd over de ontwikkelingen in de wijk?" Niemand gaf een 1 of een 2. Met name, nee vooral, de wijkkrant is hier de reden van. Deze wordt verslonden. Verschillende bewoners wisten zo al van de straatgesprekken en verwachtten al een 'buurtpraatje'.

Buurtpraatjes zijn belangrijk in Steenwijk-West. Veel mensen zeiden verschillende zaken over de woonomgeving (zie ook bijlage 1), maar met stip op nummer 2 staat het verlangen naar buurtcontacten. Er is een groep bewoners die de oude contacten missen, veel bewoners willen graag de contacten tussen oude en nieuwe bewoners versterken. En een bijzondere contactvraag ligt er tussen de verschillende sociale woonvormen en de omliggende buurt. Buurtcontacten en goede sociale relaties zijn kenmerkend voor de sociale samenhang in Steenwijk-West.

---

² Meer dan 30% van alle uitkeringen van de gemeente zijn in Steenwijk-West terwijl het ruim 7% van de totaalbevolking uitmaakt

Toch zijn er rond de wijkvisie verschillen per buurt aan te geven. In statements:

Afsluitend in de straatgesprekken was de vraag naar het meest geslaagde voorbeeld van de wijkvisie.

De top vijf van meest genoemde voorbeelden:

1. De Tulpstraat woningen en pleintje	27
2. De nieuwbouw	26
3. Het opknappen van oude straten	22
4. Het nieuwe MFC De Zuidwester	14
5. Het concept Kanjerschool	13

6. Wat valt op?

De ambities en hoofdlijnen van de wijkvisie

Sociale structuur behouden

- Het behoud van de sociale structuur wordt in de samenwerkingsovereenkomst genoemd als belangrijkste pijler. De weg ernaar toe is vooral een fysieke weg, namelijk het bieden van meer variatie in de woningvoorraad en het fors verminderen van de benedenbovenwoningen, omdat die naast de lage woonkwaliteit ook zorgen voor een grote instroom van tijdelijke bewoners, die voor relatief veel onrust in de wijk zorgen en weinig binding met en zorg voor de wijk hebben.

Een belangrijk verschil tussen wijkplan en wijkvisie is dat in de wijkvisie uitgegaan wordt van zogenaamd 'chirurgisch herstructureren' in plaats van de massale sloopingrepen uit de 1e en 2e fase van het wijkplan. Chirurgisch in de zin van kleinschalig, zorg voor bestaande huurders, minder massieve overlast.

- In de wijkvisie is de analyse van het 'sociale' beperkt gebleven tot het benoemen van de buurtbinding. Dit staat in schril contrast met de fysiek georiënteerde analyses: historische bebouwing, stedenbouwkundig, groen en voorzieningen, woningtype, architectuur, ruimtelijk, bouwkundig. De wijkvisie is vooral een fysieke visie met oog voor de sociale binding.

- Naast de sociale binding zijn er nog sociale vraagstukken die heel erg gelden voor Steenwijk-West, maar geen plek hebben gekregen in de wijkvisie. Zoals de sociale stijngsperspectieven in de wijk (inkomen, opleiding, werk, taal, sociale participatie), of de sociale problematiek/overlast (verslaving, armoede, relatieproblematiek, gezondheid, ...). In de samenwerkingsovereenkomst wordt wel aangegeven dat er sprake is van "hardnekkige sociale en individuele problemen".

Het systematisch met bewoners maken van een persoonlijk sociaal plan om te werken aan sociale stijng is niet gebeurd. Wel was er sprake van individuele sociale begeleiding bij uit/doorverhuizing. In verschillende situaties is er creatief maatwerk geleverd.

Opvallend is dat op hetzelfde moment dat Woonconcept en de gemeente de Wijkvisie Steenwijk-West maakten er op initiatief van de gemeente een Notitie Wijkgerichte Aanpak Steenwijk-West³ is opgesteld. Deze is onderdeel geworden van het Uitvoeringsplan Wet Participatiebudget Steenwijkerland en in oktober 2009 vastgesteld door het College van B en W. Eén van de concrete uitkomsten van dit uitvoeringsplan is het Plusteam in Steenwijk-West.

---

³ Notitie Wijkgerichte Aanpak Steenwijkerland, opgesteld door de werkgroep Steenwijk-West bestaat uit vertegenwoordigers van het wijkplatform Steenwijk-West, de wijkvereniging Steenwijk-West, Timpaan Welzijn Overijssel, Deltioncollege, Woonconcept, Projectbureau Wijkplan Steenwijk-West, UWV, IGSD en de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Steenwijkerland.

In de Notitie Wijkgerichte Aanpak Steenwijkerland wordt ingezet op drie doelen:

1. het vergroten van de kansen van de bewoners op de arbeidsmarkt volgens de methodiek van de participatieladder voor sociale groei (van geïsoleerd leven tot betaald werk)
2. wijk informatie voor alle bewoners toegankelijk maken door de bestaande wijkkrant en bestaande nieuwsbrief samen te voegen
3. uitkeringsgerechtigden werkervaring op laten doen door een project te starten om 45 woningen/tuinen op te laten knappen.

In de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 (2009) of de Samenwerkingsovereenkomst (2011) zijn deze doelstellingen niet terug te vinden. Dat deze aanpak niet in de wijkvisie of de samenwerkingsovereenkomst staat zegt wellicht iets over de mate waarop het sociale domein meedoet in de wijkvisie.

Er zijn namelijk wel veel activiteiten en projecten in de wijk, maar weinig vanuit de samenhang en het gezamenlijke wijkperspectief van de wijkvisie. Er wordt wijkgericht gewerkt, doelgroepgericht en domeingericht.

En juist in een wijk als Steenwijk-West zou gekozen moeten worden voor een elkaar versterkende lijn in de aanpak. De wijk is dermate onderscheidend in betrokkenheid, sociale kracht en innovatie en aan de andere kant kent ze bovengemiddelde cijfers als het gaat om sociale problematiek.

- Er is sprake van diverse vormen van sociaal handelen in de wijk:
  1. de sociale infrastructuur in de wijk in stand houden. Dit gebeurt met name door bewonersinzet en activiteiten. De wijkvereniging en De Korf zijn daarin belangrijke sleutelpartijen. Daarnaast is de informele sociale omgang en samenwerking tussen bewoners een zeer belangrijke gangmaker voor de infrastructuur
  2. de sociale begeleiding van bewoners bij de uitvoering van deelplannen. Dan gaat het om voorbereiden op de plannen, participatie in de planvorming, de uitvoering van het sociale begeleidingsplan van Woonconcept. Dit loopt goed, alhoewel een deel van de geplande aanpak, nl. de individuele gesprekken gericht op verminderen van problemen en op individuele sociale stijging, niet zo georganiseerd worden.
  3. de sociale stijging van bewoners. In de uitvoering is dit deel geen onderdeel van de wijkvisie-aanpak. Wel behoort het tot de doelen van de gemeente om de sociale participatie in Steenwijkerland te vergroten en zeker geldt dat voor Steenwijk-West, waar 30% van alle uitkeringsgerechtigden woont.
- De sociale binding in de wijk staat onder druk met de realisatie van de wijkvisie, maar tegelijkertijd wordt er meer dan ooit naar verlangd en aan gewerkt om het overeind te houden of te verfrissen. Bewoners hebben het gevoel dat hun wijk haar eigen sociale identiteit heeft behouden ondanks de instroom van nieuwe bewoners en diverse projecten van sociale woonvormen. Misschien is het wel dankzij deze instroom, want ook de nieuwe bewoners geven aan dat ze willen investeren in sociale buurtcontacten. Een paar barbecues en een goed WK voetbal kan wonderen doen.
- Er is sprake van sociale stijging door wijkgerichte inzet van:
  - het Plusteam; een project dat als zeer positief beleefd wordt

- maatwerkoplossingen bij het uitvoeren van het sociaal plan bij uitverhuizen. Zo zijn 'paradijsvogels' begeleidt naar andere paradijsvogelwoningen en zijn er mensen doorverwezen naar het RIBW
- individuele begeleiding van bewoners in de sociale woonvormprojecten
- reguliere inzet sociale partners (school, welzijnswerk, zorgpartijen). Denk aan de cursussen Nederlands of het taalproject 'Taal is de sleutel tot groei'
- de Kanjerschool; een pedagogisch concept van het samenwerkingsverband van de Brede School dat verbreding zoekt naar de gehele wijk
- het reguliere werk van De Korf, waar vrijwilligers en organisaties allerlei laagdrempelige ontmoetingen organiseren en een variëteit aan activiteiten bedoeld om alle bewoners een plek te geven.

Echter de meeste van deze interventies, m.u.v. het Plusteam en de uitverhuizing, zouden waarschijnlijk ook hebben plaatsgevonden zonder de wijkvisie.

- Bewoners geven aan dat er minder sociale overlast is in de wijk. Wel verdient het gebied Parkstaat, Kanaalstraat, Aastraat aandacht. Temeer omdat het nu in een overgangperiode zit van uitverhuizing naar plannen maken.

Versterken groenstructuur

Het versterken van de groenstructuur moet vorm krijgen door grotere, aaneengesloten groengebieden en door meer hoogwaardig groen. En het snippergroen moet verdwijnen omdat ze niks toevoegt en duur in beheer is.

- De 'grote' groenontwikkeling stokt. Het plan om vanuit Park Rams Woerthe drie groene 'armen' de wijk in te laten lopen hapert. In de 1e fase is één groene arm gerealiseerd (tussen Villa Parkzicht en de voormalige Korf-lokatie komt het park de wijk in). De tweede groene arm (Admiraal de Ruyterstraat) wordt niet gerealiseerd. Hiervoor zijn twee redenen: het voortbestaan van de Willem Alexanderschool op de huidige locatie en het aanpassen van het plan voor de aanpak van Het Dal. De derde groene arm (Jan van Riebeeckstraat) wordt verder groen aangekleed wanneer de straat wordt heringericht.
- Bewoners willen graag groene oplossingen voor diverse niet gebruikte groene veldjes in de wijk.
- Het aanpakken van snippergroen brengt ook gevaren met zich mee. Het kan leiden tot meer 'vergrijsing' in de wijk. Bewoners vinden dat er heel langzaam steeds meer stenen in de wijk komen die kleine stukjes groen innemen. Met name in de voortuinen. Dat is praktisch om het parkeerprobleem op te lossen maar tast het stedenbouwkundige en groene beeld wel aan.
- Het aanpakken van de groenversnippering omwille van kostenbeheersing hoeft niet persé gevonden te worden in het afstoten van stukjes groen. Ook groenoverdracht aan bewoners kan een oplossing zijn en tegelijkertijd meehelpen aan de wensen van bewonerszelfbeheer.

In de wijk (wijkvereniging en Plusteam) leven ideeën voor het zogenaamde 'urban gardening': groenprojecten en duurzaamheidsprojecten in een stedelijke omgeving. Dat kan hier goed op inspelen.

Parkeeroplossingen

- In de uitgevoerde plannen is meer ruimte gemaakt voor parkeren op straat. Dat was bedoeld om a) meer parkeerruimte te maken en b) het parkeren in de voortuinen te beperken.
- Hoewel er sprake is van meer parkeerplaatsen wordt er nog steeds een grote parkeerdruk ervaren. Dat is niet het geval bij de al aangepakte straten. In de andere delen van de wijk blijft het hardnekkig spelen. Het is een probleem van meer en grotere auto's, smalle straten, woekeren met ruimte in een woonwijk, het grote aantal beneden- en bovenwoningen, zo dicht mogelijk bij de eigen voordeur willen parkeren.
- Het probleem is deels op te lossen door een aantal open groenstroken geschikt te maken voor parkeren maar dat komt in conflict met een andere hoofdlijn van de wijkvisie, namelijk meer en hoogwaardig groen in de wijk.

Wateroverlast

Aan het voorkomen van wateroverlast in de lage delen van de wijk wordt de komende jaren verder gewerkt door ontkoppeling van het hemelwater in het nieuwe rioleringsstelsel.

- In de straten waar een herinrichting heeft plaatsgevonden is de riolering vervangen door een gescheiden stelsel. We hebben het tot nu toe over de Tulpstraat/Irisstraat, Frans Halsstraat en Rozenstraat. De Kanaalstraat en Parkstraat zullen na de zomer van 2014 heringericht worden (met rioolvervanging), voor de Aastraat zal dit gebeuren na de sloop en nieuwbouw (nieuwbouw 2015/2016, herinrichting 2016).

Ook de Rembrandtstraat zal na de realisatie van het woningbouwplan worden heringericht en de riolering vervangen. Vanuit de Rembrandtstraat loopt het regenwaterriool richting het gebied van MFC de Zuidwester. Daar is een wateropvang aangelegd voor o.a. Steenwijk-West.

Verscheidenheid woningen

De woningdifferentiatie is vooral ingezet om diverse doelgroepen in de wijk te kunnen huisvesten die zich langere tijd willen binden aan Steenwijk-West.

- In de 'Under Construction' folder uit 2012 zie je aan de foto's al de verschillende nieuwe woningtypen: de Frans Halsstraat, het blok van de jongerenwoningen aan de Jan van Riebeeckstraat inclusief een aantal RIBW-woningen, het opknappen van de oude winkelpanden voor RIBW, Plusteam en Buurtzorg op de hoek Frans Halsstraat/Paul Krugerstraat. Ook voor de Rembrandtstraat worden in plaats van

sociale huurwoningen nu koopwoningen gepland. En het meest onderscheidend zijn, alhoewel uitgevoerd als fase 2-plan, de woningen met een grote rode kap in de Jan van Riebeeckstraat.

Er zijn meer koopwoningen gekomen, maar het blijft een wijk met een groot contingent huurwoningen.

- Als afronding van het project Entree van de Wijk is op de kop van de Tulpstraat een fraai kunstwerk geplaatst. Dit object is door kunstenaar Linda Verkaar ontworpen en gemaakt waarbij ze zich heeft laten inspireren door bewoners (jong en oud) van de wijk. Uitspraken en gezegden uit en over de wijk zijn in het kunstwerk verwerkt. De kleurige en 's avonds verlichte dakjes op de uitgestrekte handen staan symbool voor de kleurrijke wijk die achter de entree verscholen ligt. Kleurrijk in velerlei opzichten.

De samenwerkingsovereenkomst

- De wijkvisie heeft het over een integrale fysieke en sociale aanpak. In de samenwerkingsovereenkomst van februari 2011 is dit in twee hoofdstukken uitgewerkt: fysiek en sociaal.

De samenwerkingsovereenkomst en het hoofdstuk fysiek

- De wijkvisie heeft uitvoeringsfasen van 5 jaar. In de eerste fase tot en met 2014 worden 12 fysieke projecten benoemd, deels in de wijkvisie en aangevuld met projecten uit de samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie Steenwijk-West:

Van Speijkstraat e.o.	herinrichting binnentuin	plan bijgesteld, uitvoering in 2014
Het Dal	verhuurstop Aastraat instandhoudingbeurt (ged.) renovatie (ged.) verkoop (ged.) aanpak buitenruimte	gerealiseerd gerealiseerd gerealiseerd in uitvoering in voorbereiding
Verlaatseweg 42 -112	planmatig onderhoud	uitgevoerd
Verlaatseweg 20-40, enz.	idem	idem
Rembrandtstraat oz	sloop/nieuwbouw	sloop afgerond/ nieuwbouw in voorbereiding
Van Riebeeck	sloop/nieuwbouw	voorbereid
Paul Kruger 38-44	groot onderhoud/buitenruimte	uitgevoerd
Paul Kruger 66-88	idem	idem
Paul Kruger/Rembr.	idem	idem
Rozenstraat	herinrichting	idem
Anjelier/Bloem	herinrichting	uitgesteld
Entree van de wijk	herinrichting, wegverbetering Kunstwerk	uitgevoerd
Brede School/mfc	nieuwbouw	oplevering voorjaar 2014

Daarnaast zijn er projecten uitgevoerd die niet zo nadrukkelijk in de Wijkvisie Steenwijk-West stonden vermeld. Zoals het herbestraten en de nieuwbouw in de Frans Halsstraat, het aankopen en opknappen van twee verpauperde winkelpanden door Woonconcept op de hoek Frans Halsstraat/Paul Krugerstraat (die beiden een nieuwe en maatschappelijke bestemming hebben gekregen).

Alle geplande projecten zijn aangepakt of zo in voorbereiding dat het aannemelijk is dat het in 2014 uitgevoerd wordt. Wel hebben enkele

In de workshops evaluatie Steenwijk-West zijn elf onderwerpen beoordeeld door alle deelnemers. Een aantal zijn door alle vierenveertig deelnemers met 'groen' beoordeeld, dit betekent "Zo ervaar ik het ook". Eén daarvan is "De nieuwe fysieke projecten zorgen voor een merkbare vooruitgang in de wijk". Als argumenten kwamen voorbij:

- Het ziet er gewoon mooier uit.
- De wijk is veiliger, rustiger.
- Er is minder extreme woonoverlast.
- Mensen zijn trotser op hun buurt en dat straalt ook op henzelf af.
- Het wijkimago buiten Steenwijk-West is verbeterd.
- De aanmelding op school (Kindcentrum Willem Alexander) van buiten de wijk groeit.
- Het komt door de betrokkenheid van de bestuurders van de gemeente en Woonconcept. Ieder op zijn eigen manier maar zeer merkbaar in de wijk.

sloopnieuwbouwprojecten vertraging opgelopen door de investeringsstop die Woonconcept eind 2012 afkondigde. Pas in het 3e kwartaal van 2013 konden deze projecten weer worden opgepakt.

- Een ander voornemen uit de Wijkvisie Steenwijk-West is het op een gefaseerde wijze opstellen en invoeren van een nieuw bestemmingsplan.

Er is een nieuw bestemmingsplan voor de kernen Steenwijk en Tuk. Daarin is ook Steenwijk-West opgenomen. Het was niet mogelijk om nieuwe ontwikkelingen in dit (conserverende) bestemmingsplan op te nemen.

- Een apart onderdeel van het fysieke hoofdstuk is de 'Duurzaamheidsambitie'. In de uitvoering van renovatie, de nieuwbouw en de werken in de openbare ruimte wordt er volgens duurzaamheidsnormen (AgentschapNL⁴) gewerkt. De nieuwbouwwoningen voldoen aan de eisen van energieprestaties: hemelwater en rioolwater wordt gescheiden, de openbare verlichting is met ledverlichting gerealiseerd en er wordt zoveel mogelijk gewerkt met duurzaam ingekocht materiaal.

Drie duurzaamheidsonderzoeken zijn (nog) niet van de grond gekomen: 1) de Energievisie die in opdracht van Woonconcept zou worden gemaakt, 2) het onderzoek naar het meer energieneutraal inrichten van de wijk en 3) een onderzoek naar de mogelijkheden voor verticaal groen en groene daken in de nieuwbouw.

Ook wat aansprekende projecten als een cradle-to-cradleproject en de bewonersvoorlichting over milieuvriendelijk tuinaanleg en onderhoud zijn niet uitgevoerd.

De samenwerkingsovereenkomst en het hoofdstuk sociaal

De wijkvisie spreekt vooral over het in stand houden van de sociale infrastructuur.

De samenwerkingsovereenkomst heeft het over drie hoofdlijnen:

1. bewonersbegeleiding bij fysieke projecten
2. bewonersparticipatie en bevorderen eigen kracht
3. verminderen van de individuele problematiek en achterstanden.

- Deze drie hoofdlijnen kennen een aantal projecten en activiteiten. Veel van deze projecten zijn in de loop van tijd gewijzigd, verdwenen, vervangen of aangevuld met nieuwe projecten. Dat is kenmerkend voor het snel veranderende sociale veld. Toch lijken ze minder prominent mee te doen in de wijkvisie. Kenmerkend is de 'Under Construction' flyer die alleen maar rept over 12 fysieke projecten.

- De bewonersbegeleiding bij de fysieke plannen loopt goed, de Wijkkracht verzorgt dit. Bewoners en professionals zijn hier zeer tevreden over. Hierdoor worden niet alleen bewoners vroegtijdig geïnformeerd maar de bewonersbijeenkomsten zorgen er ook voor dat plannen gewijzigd worden. Een voorbeeld is het binnenterrein gelegen tussen woningblokken aan de Vondelstraat, Van Speykstraat, Paul Krugerstraat en Jan van Riebeeckstraat. In de wijkvisie staat dat dit gemeenschappelijk moet worden, na

---

⁴ Agentschap NL was een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken. Per 1-1-2014 is het omgezet in de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

bewonersgesprekken bleek dat bewoners daar anders over dachten, maar ook dat het binnenterrein voor het grootste deel netjes onderhouden was, op één deel na. Na heroverweging is dit plan bijgesteld.

De professionals merken de aanwezigheid van de Wijkkracht omdat daardoor overleggen makkelijker en doelgerichter lopen. Wijkinstanties geven aan dat de Wijkkracht er voor zorgt dat de samenwerking tussen professionals en rond de projecten geolied loopt.

- Het versterken van de bewonersparticipatie en het bevorderen van eigen kracht kent vier activiteiten in de samenwerkingsovereenkomst:
  1. ondersteunen van bewonerscommissies
  2. opstellen van een Sociale Toekomstvisie Steenwijk-West 2025
  3. het project Burensociëteit
  4. kinderinspraak en het oprichten van een kinderraad.

De ondersteuning van tal van bewonersgroepen en commissies wordt als zeer waardevol ervaren. De projecten Sociale Toekomstvisie en de Burensociëteit zijn gestrand. De methode waarop de Sociale Toekomstvisie werd opgezet leverde weinig sociale bouwstenen op. Wel een overzicht aan 'klein leed'. Vervolgens is samen met bewoners een hondenpoepproject en een zwerfvuilproject opgezet. Het project de Burensociëteit bleek niet aan te slaan.

Rond kinderinspraak is er veel georganiseerd zoals het project 'De macht van zeven en acht', er is een skatebaan gerealiseerd, de kinderen hebben meegestemd op het kunstwerk en er is veel directe samenwerking met de scholen (aanpak Kanjerschool). Maar een orgaan als een kinderraad is niet van de grond gekomen.

- Het verminderen van de individuele problematiek en achterstanden wordt vooral opgehangen aan het op individueel niveau opstellen van een sociaal plan. Zoals in hoofdstuk 5 al vermeld is dat beperkt gebleven en is er geen geregisseerde samenwerking op wijkniveau (methodiek, strategie, casusoverleg,...). Tot nu toe zoeken Woonconcept en de Wijkkracht op creatieve manieren oplossingen voor individuele gevallen. Het Plusteam is een schoolvoorbeeld van succesvol werken aan de combinatie sociale achterstand aanpakken en wijkverbetering.

- Het sociale domein van de wijkvisie lijkt vooral goed te lopen door de persoonlijke inzet van werkers. Toch is er op dit punt meer winst te boeken. Ook de sociale professionals die deelnemer waren aan de Workshops gaven dit aan. Velen ontmoetten elkaar voor het eerst, er was behoefte aan goede en meer samenwerking, meer binding met de wijkvisie.

- De sterke bewonersorganisatie-infrastructuur maakt dat er veel sociale doelen worden bereikt via informele wegen. Bewoners noemen voorbeelden hoe ze mensen in sociaal isolement helpen door zelf eten voor ze te kopen, ze organiseren laagdrempelige ontmoetingen in de wijk, leggen relaties tussen sociale woonvormen en de directe omgeving, spreken overlastgevers aan, doen aan jongerenactiviteiten, etc. De positie van de actieve, georganiseerde bewoners verschuift van doelgroep en deelnemer naar partner en uitvoerder van sociale doelen. In de organisatieverhoudingen zou dat terug te vinden moeten zijn. Waarom zouden er geen actieve bewoners mee kunnen doen aan sociale wijkteams of het organiseren van keukentafelgesprekken?

Het beste van de wijkvisie is....

Bewoners en professionals konden in de workshops aangeven wat zij zagen als het beste van de wijkvisie tot nu toe. In de wordcloud is te zien wat scoort.

De Wijkkracht

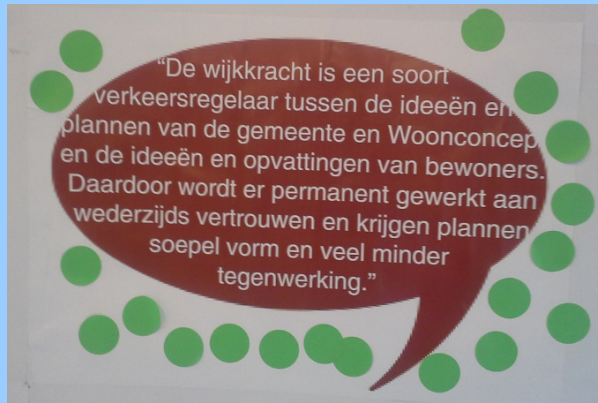
Een letterlijke verpersoonlijking van 'het sociale' is de Wijkkracht. Met name omdat er uitgegaan wordt van een integrale aanpak hebben de gemeente en Woonconcept gezamenlijk een Wijkkracht aangetrokken. Deze richt zich primair op de sociale kant van de wijkvisie. Rechtspositioneel is de Wijkkracht bij Timpaan Welzijn ondergebracht. Veel van de sociale ambities en projecten uit de wijkvisie en de samenwerkingsovereenkomst komen op het uitvoeringsbordje van de Wijkkracht. De Wijkkracht is letterlijk een derde partij, namelijk onafhankelijk opererend van de directe sturing van de gemeente en Woonconcept. Deze rol maakt het mogelijk om vanuit eigen professionele vrijheid met bewoners aan de slag te gaan.

- Het evalueren van het werk van de Wijkkracht is om drie redenen moeilijk:
    1. de doelen, de activiteiten, de vrije werkruimte en de opdracht zijn vooraf niet helder benoemd
    2. de Wijkkracht kan in de samenwerking met andere professionele partijen niet sturen op de wijkvisie ambities, omdat die een eigen aansturing cq. subsidierelatie hebben
    3. er is een periode van ruim zes maanden geweest dat er geen Wijkkracht was.
- Van het werk van de Wijkkracht over de periode 2010 tot begin 2013 is een verslag gemaakt.
- De opdracht van de Wijkkracht is niet helder. In het werkverslag van de Wijkkracht wordt gesproken over vier accenten:
    1. aansturing en invulling van de sociale paragraaf van de wijkvisie, vanuit de projectleiding (het projectbureau)
    2. actief in de wijk
    3. werken met externe (samenwerkings)partners
    4. ondersteuning wijkkaders.

In de vacature van de Wijkkracht staat als tekst "de aansturing en invulling van de sociale paragraaf van de wijkvisie". Dus: bewonersbegeleiding bij fysieke projecten,

bewonersparticipatie en bevorderen eigen kracht, verminderen van de individuele problematiek en achterstanden. Waarbij het projectbureau leidend is.

De uitkomst van de workshops kende vier opvattingen waar alle 44 deelnemers (bewoners en professionals) positief op scoorden. Eén daarvan ging over de rol van de Wijkkracht. Ieder zag de Wijkkracht als een 'verkeersregelaar' tussen gemeente, Woonconcept en bewoners.

Workshop Professionals Sociaal 14-1-2014

- Uit de gesprekken met alle partijen blijkt dat de functie Wijkkracht door iedereen beoordeeld wordt als zeer waardevol en cruciaal voor het proces van de wijkvisie. Betrekken en informeren van bewoners, begeleiden en ondersteunen, het organiseren en ze daarbij helpen, versterken van de wijkvisie met bewonersopvattingen en daardoor bouwen aan draagvlak, zoeken van creatieve oplossingen voor lastige problemen, verbinden en versterken van de samenwerking van wijkinstaties, opzetten van sociale projecten, innoveren door nieuwe ideeën en concepten te introduceren, het binnenhalen van externe subsidies, etc. Bij al deze punten zijn er Steenwijk-West voorbeelden te noemen van het werk van de Wijkkracht.

Medewerker gemeente in een workshop: "Als de Wijkkracht er niet bij zit loopt een bespreking wat stroever, chaotischer, vaak defensiever. De Wijkkracht is onafhankelijker en maakt het mogelijk dat we werken aan oplossingen".

De procesorganisatie

- Er zijn een heleboel organisaties en overleggen die zorgen dat het draait en soms heel goed draait bij de realisatie van de wijkvisie. Toch zien we vijf centrale figuren in de procesorganisatie:

1. Het Projectbureau Smal als de centrale spelverdeler. Het werkt met name door de opstelling en werkhouding van de drie mensen.
2. De stuurgroep is van belang in de structuur, maar vooral om het projectbureau te 'ontlasten' cq. rugdekking te geven bij het doorhakken van grote knopen en eventuele conflicten. Hiermee blijft het projectbureau centraal staan en is de stuurgroep flankerend vanuit de top.

De stuurgroep staat als organisatievorm in de wijkvisie-structuur. De formele deelnemers in de stuurgroep, de wethouder van Steenwijkerland en de directeur van Woonconcept, werken vooral op basis van een gedeelde visie, goede werkrelaties en wederzijds vertrouwen binnen en buiten de stuurgroep.

3. De manier waarop de wijk zich georganiseerd heeft in een wijkvereniging met heel veel straatcontactpersonen (40) en het wijkplatform. Dat is passend bij de stevige

sociale infrastructuur van de wijk. Op deze manier krijgt de wijkvisie 'lading' vanuit de wijk en aan de andere kant zorgt de overleg-, en sociale infrastructuur ervoor dat de wijkvisie goed land en uitgelegd kan worden door de wijk aan de wijk.

4. Wezenlijk voor het succes van de realisatie van de wijkvisie is de wijkkrant Steenwijk-West. Negentig procent van de bewoners voelt zich goed geïnformeerd.
5. Het vijfde punt is het voegwerk tussen deze vier punten. Formeel opereert het projectbureau hierin als 'voeger'. In de praktijk weten de groepen elkaar ook rechtstreeks te vinden of via uitvoerders in de wijk.

- De sturing vanuit de gemeente is georganiseerd vanuit een projectwethouder, die aanspreekbaar is voor het project Steenwijk-West. De brede sturing van het gemeentebestuur gericht op Steenwijk-West gaat echter via de diverse wethouders, waardoor afstemming wel mogelijk is maar het efficiënt nastreven van de doelen niet optimaal is.

Bewoners noemen ook de veelheid aan bestuurders in de wijk. Enerzijds zijn ze blij met de betrokkenheid, anderzijds is het lastig schakelen met "een wethouder voor de hele wijk, en eentje voor de brede school, een ander voor de hondenpoep en dan hebben we ook nog iemand voor de wijkshow."

- Door diverse kolommen in de gemeente ontstaan er onduidelijkheden en soms grensconflicten. Onderwijs, sociale projecten, zorg, economische inzet, IGSD kennen een eigen opvatting, verantwoordelijkheid en sturing. Het Projectbureau Breed moet dat middels afstemming ondervangen. Daarbij leunt ze vooral op de bereidheid van alle partijen om zich te willen plooiën richting de doelen van de wijkvisie, omdat ze geen mandaat of doorzettingsmacht heeft.

Ook bij de uitvoering in de wijk is er behoefte aan afstemming. De professionals geven dat aan.

- De uitvoeringsfilosofie is gebaseerd op twee woorden die alle twee niet terug te vinden zijn in de tekst van de wijkvisie: chirurgisch, flexibel. 'Chirurgisch' is anderhalf jaar later (2011) wel tot uitgangspunt verklaard door de raad; bij het vaststellen van de wijkvisie en de samenwerkingsovereenkomst door de Gemeenteraad en Woonconcept.

Chirurgische ingrepen om de samenhang in de buurt zo weinig mogelijk te verstoren. Dit komt samen met 'flexibel' in alle gesprekken terug als een toverwoord. Hiermee wordt aangegeven dat per beoogd project steeds weer opnieuw de omvang, ritme, snelheid en noodzaak beoordeeld worden en dat daarna de uitvoering precisiewerk moet zijn, passend binnen de algemene uitgangspunten in de wijkvisie. De wethouder noemt het 'piecemeal engineering'⁵ bedrijven, dat is stapje voor stapje de samenleving rationeel verbeteren. Dus geen Masterplan met masterplanning, maar een Uitgangspuntenplan met maatwerkuitwerking.

De directeurbestuurder van Woonconcept onderstreept het belang van chirurgisch werken: "Deze benadering heeft ervoor gezorgd dat de stuurgroep tijdig kon bijsturen toen er zich onverwachte marktontwikkelingen voordeden. Zoals de mogelijkheid om in de Rembrandtstraat te kiezen voor sociale koopwoningen in plaats van een mix van huur en koop."

---

⁵ Volgens de Oostenrijkse wetenschapsfilosoof Karl Popper richt je je dan op de kleine delen van een systeem waardoor je stukje bij beetje hervormt en veranderingen introduceert.

Het geeft wel een probleem: namelijk onzekerheid. Vooral bewoners die weten of vermoeden dat er iets met hun woning gaat gebeuren, weten nooit precies waar ze aan toe zijn. Planning, ingreep en aanpak zijn minder voorspelbaar.

Organisatie-uitgangspunten:

VAN	NAAR
Productgericht	Procesgericht
Planmatig ontwerpen	Intuitief ontwikkelen
Focus op sturing/regie vanuit gemeente	Focus op ondersteuning/ eigen kracht van gemeenschap
Vooraf codificeren	Achteraf codificeren
Verticale verhoudingen	Horizontale verhoudingen
Statische beleidscycli	Dynamische beleidscycli
Sturen op input	Sturen op output/ beïnvloeden outcome

Deze vormen van sturing zorgen ervoor dat de samenwerking Woonconcept, gemeente Steenwijkerland en wijk Steenwijk-West, meer en meer een gemeenschapsorganisatie wordt. Dit vergt een adaptieve, lenige, enigszins organische structuur die in een continue open verbinding staat (en dus informatie koppelend/delend) tot de samenleving en haar partners.

De samenwerking stoelt vooral op eenduidigheid in ambities, ruimte voor de belangen van alle partijen en goede relaties gebaseerd op vertrouwen. En minder op strakke organisatiestructuren en convenanten.

Dat is bij de Wijkvisie Steenwijk-West goed waar te nemen.

De eerste opvatting tijdens de workshops was "Ik heb er vertrouwen in dat de ambities van Wijkvisie Steenwijk-West gerealiseerd worden". Alle deelnemers (bewoners en professionals) gaven daar een groene sticker aan, niemand een rode.

Vertrouwen

De Wijkvisie Steenwijk-West is een antwoord op het wijkplan . In deze fase was het vertrouwen van de wijk in Woonconcept ver onder nul. Op dit moment is er een hoog vertrouwen in zowel Woonconcept als de gemeente Steenwijkerland.

- In de omnibusenquête 2011 (uitgave 2012) van de gemeente is aangegeven dat de bewoners van Steenwijk-West er vertrouwen in hebben dat de wijk er in de toekomst op vooruit gaat. Dat baseren ze vooral op de ervaringen tot nu toe. In dezelfde omnibusenquête geeft 43,1% van de inwoners aan dat de buurt er het laatste jaar al op vooruit is gegaan. Daarmee staat ze weer aan de top in Steenwijkerland, gemiddeld genomen geldt voor Steenwijkerland 12,6%.

Bewoners geven aan dat ze de mensen van Woonconcept en de gemeente vertrouwen. Met name de emotionele betrokkenheid bij het wel en wee van de buurt wordt ervaren. Dat geldt ook voor de bestuurlijke betrokkenheid. Over alle vier wethouders wordt gezegd dat ze meer dan alleen maar functioneel betrokken zijn bij Steenwijk-West.

Dit is essentieel omdat de bewoners van Steenwijk-West erg gericht zijn op de kwaliteit van relaties. En de procesorganisatie 'chirurgisch en flexibel' kan alleen werken als er vertrouwen is.

De jaarstop in de planontwikkeling, doordat Woonconcept financieel beperkt werd, werd door bewoners als teleurstellend en ongewenst beoordeeld. Maar de vertrouwensband die er lag, heeft ertoe geleid dat bewoners en Woonconcept eerder naast elkaar stonden dan tegenover elkaar.

Ook andersom geldt dat: de wethouder noemt Steenwijk-West "een boeiende wijk" en "de kraamkamer voor alle sociale innovaties in Steenwijk". Medewerkers van de gemeente, Woonconcept en Timpaan Welzijn spreken met warmte over de wijk.

- Er is een hoge professionele betrokkenheid (onderwijs, maatschappelijk werk, welzijn, zorg, hulppartijen) bij de wijk. Die betrokkenheid is hoger dan de samenwerkingsgraad. De Korf is daarbij het podium waarop het allemaal samen komt.

Communicatie en participatie

De samenwerkingsovereenkomst categoriseert de bewonersbetrokkenheid bij de planvorming op vier niveaus: individueel, collectief, wijkplatform, inwoners Steenwijkerland. Op individueel niveau worden alle bewoners geïnformeerd en uitgenodigd om opvattingen te delen via de wijkkrant, een website, buurtvergaderingen, nieuwsbrieven en het inloopcentrum. En als het gaat om veranderingen in de woning moet er overeenstemming bereikt worden tussen Woonconcept en de huurder.

Op collectief niveau worden zoveel mogelijk mensen en instanties betrokken en wordt gestreefd naar draagvlak voor de plannen.

Het wijkplatform geeft advies ten aanzien van alle stukken die naar de stuurgroep gaan. Daarnaast kan het wijkplatform ongevraagd advies geven aan de stuurgroep.

- Bewoners hebben een stem in de planvorming. Langzamerhand groeit in de wijk het besef dat bewoners mede planvormers zijn en dat de wijkvisie hun proces is. Met name instanties zien dit. Actieve bewoners ervaren dit ook en geven regelmatig het verschil met fase 1 aan. Professional: "Ik hoor steeds minder gemopper in de wijk". Bewoner: "Als je een idee hebt wordt altijd serieus gekeken of het mogelijk is het uit te voeren". Andere bewoner: "Ja, ja inspraak heb je altijd, daar kun je zelf voor zorgen. Daar hebben we geen Woonconcept of gemeente voor nodig. Maar soms weet je niet wat er mee gebeurt."
- De planparticipatie wordt aan de voorkant als plezierig ervaren door bewoners en door professionals. Regelmatig worden zo de plannen verbeterd. Bijvoorbeeld de plannen voor de Rozenstraat of de Entree van de wijk.
- Soms is het onduidelijk hoe het afwegingsproces verloopt als bewoners hun veelheid aan meningen hebben ingebracht. De terugkoppeling van de wijkshow bijvoorbeeld is wel goed geregeld maar in de beleving van bewoners gebeurt er weinig met hun inbreng. Het melden via de formele klachtenmelding werkt vaak effectiever dan meedoen met de show.
- De bewonersvoorhoede van Steenwijk-West is goed geïnformeerd en sterk betrokken bij de planvorming. Deze voorhoede is breed. De wijkvereniging bestaat al veertig jaar en is goed vertakt in de wijk en kent allerlei deelgroepen (bv bestuur Nieuwe Korf), al dan niet samen met wijkinstanties (bv Werkgroep Kanjerwijk). Er is een wijkplatform en een uitgebreid netwerk van straatcontactpersonen bestaande uit veertig mensen. Deze georganiseerde bewoners hebben over het algemeen een wijkbrede oriëntatie. Een tweede groep bewoners is vooral betrokken omdat het om hun directe leefomgeving of straat gaat. Zij doen mee in – tijdelijke – werkgroepen.

En dan is er nog de groep bewoners die niet meedoet, deze bestaat uit tweeën:

1. een groep die er bewust voor kiest om niet mee te doen
2. een groep die zich niet in staat voelt om mee te doen (geen kennis, spraakangst, taalproblemen, "niks voor mij", "geen tijd", ...).

In tegenstelling tot wat we vermoeden is deze eerste groep groot. Veel mensen kiezen er bewust voor om niet mee te doen. Ze voelen zich goed vertegenwoordigd door het wijkplatform en ze vinden dat ze goed geïnformeerd zijn over de wijkvisie.

Bij de tweede groep is de populatie van de verschillende sociale woonprojecten interessant. In de regel weten ze weinig van de planontwikkeling, maar door deelname aan de planontwikkeling kan juist voor deze groep een driedubbelslag worden geslagen: participatie bij de plannen, wijkintegratie door meer contacten met andere buurtbewoners, zelfontwikkeling van de groep bewoners.

- In de samenwerkingsovereenkomst wordt participatie nog beschouwd als planparticipatie: meer invloed op de plannen. Steeds meer ontstaat er ook behoefte aan doeparticipatie. Andere vormen van bewonersinzet voor dezelfde doelstelling: wijk leefbaar maken en houden.

Medewerkers van de gemeente geven aan dat ze daar in de toekomst meer naar toe zouden willen werken, bijvoorbeeld rond groenplannen. Taakoverdracht, financiële overdracht en delen van verantwoordelijkheden horen daar ook bij.

- De communicatie over de wijkvisie is vooral gericht op de voorbereiding en voortgang van de plannen. De wijkkrant en nieuwsbrieven zijn daarbij een belangrijk medium. We noemen dat 'voortgangscommunicatie'.

Een tweede communicatieonderwerp is de onzekerheid bij bewoners. Bewoners weten dat er iets gebeurt met hun woning of hun straat maar wanneer en hoe is onzeker. Kenmerkend bij dit onderwerp is dat er geen zekerheden gecommuniceerd kunnen worden. Mede door de organisatiefilosofie van 'chirurgisch en flexibel plannen' wordt de onzekerheid nog meer ingepland. Naast voortgangscommunicatie is er ook behoefte aan 'onzekerheidscommunicatie'.

- De belangrijkste informatiebron over de wijkvisie en alle andere plannen en activiteiten in de wijk is de wijkkrant. Meer dan 90% van de bewoners leest deze krant helemaal en heeft een hoge waardering voor de krant.

De opmaak, presentatie en artikelen zijn ook uitnodigend.

7. De conclusies

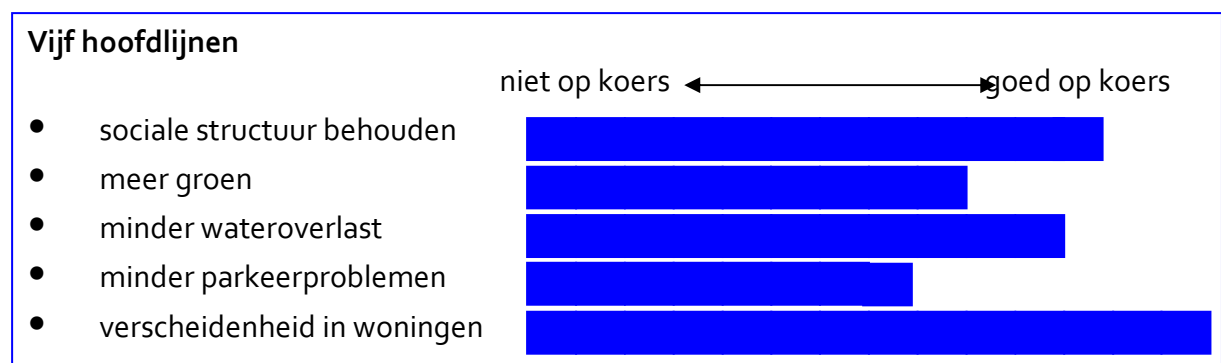
Ambities en doelen

De vraag of de ambities en doelen van de wijkvisie zijn gehaald of worden gehaald moet beginnen met het vaststellen wat deze doelen en ambities zijn.

Als opgave wordt in de wijkvisie gesproken over "het ontwikkelen van een duurzame en levensloopbestendige wijk met een gevarieerd woningaanbod voor jong en oud, waarbij ingespeeld wordt op de toekomstige veranderingen in de vraag naar woningtypen. Naast woningtypen gaat het ook om zaken als inrichting van de openbare ruimte en (het behouden) van de sociale structuur en buurtbinding in de wijk."

De wijkvisie geeft vijf hoofdlijnen aan en de samenwerkingsovereenkomst kent een variëteit aan richtingen, keuzen en werklijnen waar doelen onder liggen.

- Na vijf jaar zijn de vijf hoofdlijnen van de wijkvisie goed tot zeer goed op koers. Onderstaand een beoordeling van de vijf hoofdlijnen.

Het behouden van de sociale structuur en het vergroten van de verscheidenheid in woningen is zeer goed geslaagd. De andere hoofdlijnen volgen.

De lijn 'meer groen' vraagt om een nieuwe strategie, omdat de bestaande aanpak gaat vastlopen.

De hoofdlijn 'minder wateroverlast' is deels in uitvoering aan de zuidkant van de wijk, de noordkant moet nog. Dit loopt op planschema.

De hoofdlijn 'minder parkeerproblemen' wordt in de uitvoering wel volgens plan uitgevoerd maar heeft niet het effect in de wijk dat bewoners ervaren dat er voldoende parkeerruimte is.

- De samenwerkingsovereenkomst spreekt over 'chirurgisch en flexibel' plannen met als onderliggend doel de langdurige sloop- en bouwoverlast in de wijk te beperken, de bewoners te blijven binden aan de wijk en om situationeel te kunnen plannen. Al deze doelen komen tot hun recht.
- De duurzaamheidsambities zijn er vooral op gericht om het energieverbruik te verminderen. In de nieuwe woningen en in de gerenoveerde woningen is dat gelukt. Dit geldt ook voor de straatverlichting, maar beide zijn eerder gelieerd aan de huidige technische standaarden die gehanteerd worden, dan dat ze een extra ambitie uitstralen. Nieuwe energieconcepten zouden nog betere effecten (energie neutraal) kunnen behalen.

In de bestaande woningen is nog steeds sprake van veel energieverlies en hoge stookkosten.

De sociale werklijnen in de samenwerkingsovereenkomst zijn:

1. bewonersbegeleiding bij fysieke projecten
2. bewonersparticipatie en bevorderen eigen kracht
3. verminderen van de individuele problematiek en achterstanden.

De onderliggende doelen per werklijn lijken te zijn:

1. vergroten 'grip' bewoners op de effecten van de ingrijpende plannen door informatie en het bouwen aan draagvlak
2. vergroten regie van bewoners op de ontwikkelingen in de wijk
3. vergroten individuele sociale perspectieven bewoners.

Tijdens de planvoorbereiding en uitvoering hebben bewoners 'grip' op de effecten van de plannen, alhoewel het voor een grote groep wel overrompend voelt. Juist daarom is het van belang dat dit proces op deze wijze wordt georganiseerd. Als het gaat om de lange termijnplanning hebben veel bewoners het gevoel 'grip' te missen en dat veroorzaakt ongemak en onzekerheid.

Bewoners hebben zeker regie op de ontwikkelingen in de wijk. De sterke rol van het wijkplatform en de wijkvereniging, de straatcontactpersonen en diverse instanties in de wijk zijn hierin zeer belangrijk. De wijkkrant doet de rest.

De individuele sociale perspectieven van bewoners zijn niet systematisch aangepakt en daardoor niet vergroot. Wel zijn er geslaagde deelprojecten ontwikkeld. Het Plusteam is daarvan een goed voorbeeld.

De voortgang

- De planning van de fysieke projecten is vanaf eind 2012 in de verdrukking gekomen doordat Woonconcept zich genoodzaakt zag een volledige investeringsstop af te kondigen vanwege het verliezen van leenfaciliteit bij het WSW. Dit had rechtstreeks gevolgen voor de nieuwbouwplannen aan de Jan van Riebeeckstraat, Rembrandtstraat en Aastraat. In de 2^e helft van 2013 zijn de plannen weer voorzichtig opgepakt. De gevolgen van dit jaar vertraging moeten worden verwerkt in de planning voor de volgende termijn van de wijkvisie.
- De planning van de fysieke projecten voor de eerste vijf jaar is gehaald als het gaat om het starten van de plannen. Maar liggen wel achter op de planning, zoals de projecten Aastraat, Rembrandtstraat en Jan van Riebeeckstraat. De investeringsstop bij Woonconcept is daar debet aan.
- De keuze om na fase 1 in te zetten op het versterken van de bestaande sociale bewonersstructuur heeft zeer goed uitgepakt: fraaiere buurt, minder problemen, veel ruimte voor innovatie en meer veranderingen dan er voor die tijd mogelijk leek. En herstel van het vertrouwen van burgers in instanties/politiek, en andersom.

De Wijkkracht

De inzet van de Wijkkracht heeft ertoe geleid dat de sociale component van de wijkvisie goed in beeld is gekomen. Zeker in een wijk als Steenwijk-West is dat een voorwaarde voor het slagen van het fysieke deel. In die zin heeft de Wijkkracht ervoor gezorgd dat de fysieke plannen sneller en beter gerealiseerd konden worden.

Hoewel niet onderzocht, is het erg aannemelijk dat de Wijkkracht in financiële zin ook deels een verdienpost is voor het wijkvisieproces⁶. Vertraging in de plannen vanuit bewonershoek is voorkomen en daarmee ook vertragingkosten (doorlopende projectkosten, renteverlies, etc.), de plannen zijn beter passend bij de wijkbewoners gemaakt en daardoor minder verzet en weerstand. Er is geld van derden binnengehaald voor wijkprojecten, denk daarbij aan recente subsidies zoals het project sociale marktplaats.

In maatschappelijke zin heeft het werk van de Wijkkracht geleid tot meer draagvlak bij bewoners, creatieve oplossingen bij individuele verhuissituaties, meer eigen inzet van bewoners bij de planontwikkeling, sterkere positionering van bewonersgroepen in het planproces, betere werkrelaties en samenwerking tussen wijkinstanties, projectbegeleiding en nieuwe projecten in de wijk. Hier horen projecten bij als het Plusteam, Kanjerwijk, organisatievorm Nieuwe Korf, de Wijkkant, Macht van zeven en acht, de skatebaan en in de nabije toekomst de sociale marktplaats.

Het traject om de individuele problematiek en achterstanden methodisch georganiseerd aan te pakken is niet van de grond gekomen. Een belangrijke reden is het verschil in opvattingen binnen de gemeente: een op de wijk toegesneden aanpak inclusief maatwerk per situatie of een gemeentebrede aanpak met daarin zoveel mogelijk gelijkheid in benadering voor alle burgers. In het eerste geval is de Wijkkracht die actief oplossingen voorstelt en in het tweede geval heeft de Wijkkracht een doorverwijsrol.

Daarmee worden kansen gemist omdat Steenwijk-West een sterke wijkinfrastructuur heeft van betrokken bewoners en professionals, en een aantal projecten kent die een perspectief kunnen bieden aan diverse wijkbewoners die in de knel zitten.

Daarnaast hebben integrale aanpakken elders in het land (Achter de Voordeurprojecten, Multiprobleem-aanpakken) laten zien, via maatschappelijke kosten-batenanalyses, dat met goede samenwerking en informatie uitwisseling veel, vooral gemeentelijk geld, bespaard kan worden naast de individuele en maatschappelijke winst die gemaakt wordt.

Organisatie

- De samenwerking wordt zowel op strategisch, tactisch en uitvoerend niveau als goed ervaren. Dat komt vooral door de centrale rol van de mensen van het projectbureau die bindend en communicatief naar de eigen organisaties, partners en de buurt zijn, gezaghebbend in de eigen organisatie zijn, praktisch en slim oplossingsgericht zijn t.a.v. de wijkvisie vraagstukken. Ze scheppen vertrouwen, geven richting en zijn erg bepalend als het gaat om het 'chirurgisch en flexibel' plannen.
- De stuurgroep bewaakt op een losse maar betrokken wijze de voortgang van de fysieke projecten en laat zich maximaal informeren. Ze is minder gericht op de doelstellingen van

---

⁶ Onderzoek van Van Nimwegen en Partners in 2007 toont aan dat een vertraging van drie maanden in een herstructureringsproces van gemiddeld 500 woningen € 50.000 kost.

wijkvisie en de samenwerkingsovereenkomst. Deze doelstellingen zijn ook heel vaak niet expliciet benoemd.

- Op wijk-schaal is er wederzijds een open samenwerking tussen gemeente, Woonconcept en het wijkplatform en de wijkvereniging.
- Steenwijk-West kent veel sociale activiteiten. Vaak opgezet door bewoners en hun organisaties (De Korf, kerk), door de school (Kanjerschool, Taalproject) of zorgorganisaties (RIBW, Frion, Zorgmaatjes, Zorggroep Oude en Nieuwe Land, Buurtzorg, etc.), die veelal hun eigen doelen nastreven.
- De sociale professionals in de wijk (zorg, welzijn, sociale begeleiding, onderwijs, politie), zijn zeer betrokken bij de wijk, iets minder betrokken bij de precieze plannen van de wijkvisie en nog iets minder wijkgericht georganiseerd.

Ontwikkelingsstrategie

- De wijkvisie lijkt op dit moment de inhoudelijke onderlegger voor het uitvoeren van 14 vooral fysieke projecten in Steenwijk-West, waarin cruciaal voor het welslagen is:
  1. het projectbureau als motor
  2. het wijkplatform als sparringpartner en kennisspecialist van de wijk
  3. de Wijkkracht als verbinder tussen georganiseerde en ongeorganiseerde bewoners en het proces van de wijkvisie
  4. de stuurgroep als bestuurlijke koershouders en rugdekking.

Een vierspan.

- Een aantal centrale begrippen in de wijkvisie zijn politiek geladen. Zoals: leefbaarheidverbetering, duurzaamheidsambities, werken aan individuele sociale stijging op de participatieladder. Voor bewoners hebben deze begrippen vaak een andere betekenis en andere noodzaak dan instituties er aan geven. Daardoor worden de onderwerpen ook niet toegeëigend door bewoners.
- De stap-voor-stap uitvoering van de wijkvisie maakt het zichtbaar, overzichtelijk, niet bedreigend. En dat merken bewoners, het schept vertrouwen. Het vertrouwen bij bewoners komt omdat de aanpak zichtbare resultaten laat zien waar bewoners zich in kunnen herkennen (van straatrenovatie tot nieuwe huizen), dat er open gecommuniceerd wordt met bewoners, dat bewoners letterlijk naar de nieuwe huizen willen verhuizen en de woontevredenheid vertellen. De aanpak is niet flitsend, sexy of gelardeerd met 'wijkbranding' maar degelijk en dichtbij. Het is de degelijkheid van Douwe Egberts en niet de finefleur van Starbucks.

Participatie en communicatie

- De participatie bij de planvorming is bovengemiddeld goed. Er is ruimte om mee te doen, hoge betrokkenheid en deelname en de opvattingen van bewoners zijn terug te zien in de plannen.
- De planparticipatie loopt via de wijkorganisaties (wijkplatform en wijkvereniging) en op buurt of straatniveau worden aparte trajecten afgesproken met bewoners. Ook hier is sprake van een hoge deelname en voldoende invloedsmogelijkheden.

- Formeel wordt de inbreng van bewoners beschouwt als 'inbreng' of soms als 'adviserend'. In de dagelijkse praktijk wordt steeds gepoogd er samen uit te komen alsof de opvattingen van alle partijen hetzelfde gewicht hebben.
- De planparticipatie van bewoners in de sociale woonvormen is minimaal.
- Naast planparticipatie is er ook doeparticipatie. Die is niet zo benoemd in de wijkvisie. Gedurende de eerste 5-jarenperiode van de wijkvisie is deze participatiebenadering in het land steeds meer in beeld gekomen als participatievorm. Het kan de betrokkenheid van bewoners bij de ontwikkeling van hun wijk versterken.
- De bewoners voelen zich goed geïnformeerd over de wijkvisie. Het is misschien wel de meest verrassende uitkomst van de straatgesprekken dat meer dan 95% van de bewoners vinden dat ze goed tot zeer goed geïnformeerd worden. Vooral de wijkkrant Steenwijk-West en in mindere mate de Facebookpagina zijn hier bepalend in.
- De communicatie is vooral gericht op berichtgeving over voorgenomen plannen en uitgevoerde plannen. De zogenaamde voortgangscommunicatie. De communicatie over nog te nemen beslissingen kan beter. Veel bewoners weten dat er op termijn iets kan gaan gebeuren met hun woning of straat, maar wanneer en hoe is onduidelijk. Dat geeft ongemak en onzekerheid. De 'onzekerheidscommunicatie' kan beter.
- In dit hoofdstuk Conclusies kan niet vaak genoeg geconcludeerd worden dat de wijkkrant kwalitatief hoogwaardig is en onmisbaar in het op de hoogte stellen van de buurt over de wijkplannen.

8. Twintig aanbevelingen

- 1 De opgestelde wijkvisie en samenwerkingsovereenkomst Steenwijk-West met haar ambities, de organisatie, de sleutelspelers, de ontwikkelingsstrategie, het realisatieproces en de relatie gemeente Steenwijkerland - Woonconcept - bewoners Steenwijk-West, pakken de eerste vijf jaar goed uit. Het is in de eerste plaats zorg om het bestaande vast te houden.
En zorg dat het vierspan Stuurgroep, Projectbureau, Wijkkracht en Wijkplatform/wijkvereniging in stand blijft, want die zorgt voor snelheid, betrokkenheid, haalbaarheid.
- 2 De huidige wijkontwikkeling wordt vooral gedragen door een fysiek ontwikkelingsspoor. Er zou ook een sociaal ontwikkelingsspoor naast moeten lopen en op termijn een spoor voor gemeenschapontwikkeling ('buurt zijn en buurt blijven').
Voeg een aantal thema's, meer uitgewerkt op ambities, toe aan de wijkvisie. Sociaal: zorg en sociale stijging. En duurzaamheid.
Doe dat niet uitgebreid maar met een akkoord.
- 3 De aanpak voor sociale stijging een hoge prioriteit geven. De grote groep mensen zonder werk en de toenemende armoede en schuldenproblematiek kunnen leiden tot een groep-binnen-de-groep-gedrag. Meervoudige problematiek, isolement, huisuitzettingen en grote afstand tot de arbeidsmarkt zijn (straks) het gevolg. Een hoge belasting voor de wijk en hoge kosten voor uiteindelijk de gemeente en ook Woonconcept.
- 4 Van alle vijf hoofdlijnen in de wijkvisie lijkt de lijn 'versterking groenstructuur' in de toekomst het meest moeilijk haalbaar volgens de oude plannen. Er moet daar vroegtijdig op ingespeeld worden, door met een bijstelling te komen van de groenplannen zonder de groenambities in te leveren.
- 5 Stel voor de periode 2015-2020 een (nieuwe) ontwikkelingsvolgorde voor projecten op. De wijkvisie geeft al een ontwikkelingsvolgorde en het onderhoudsprogramma van Woonconcept voor de periode 2015-2025. Deze kan gehandhaafd worden en moet op strategisch niveau en vooral tactisch niveau (middelen, planning, realistische haalbaarheid,...) voorbereid worden voor de periode 2015-2020. Dit keer zowel fysiek, sociaal (mn. zorg en sociale stijging) en duurzaamheid.

Organisatie van het proces

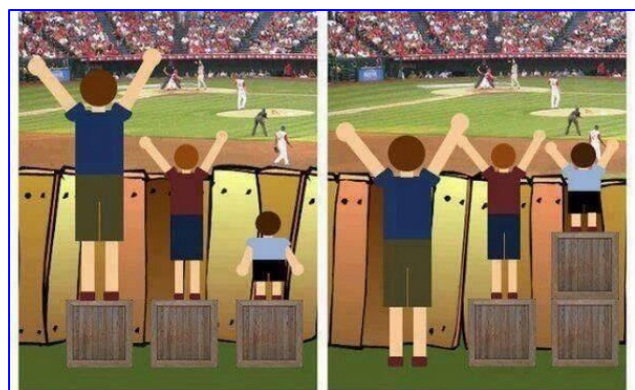
- 6 De bestaande verhouding Stuurgroep ↔ Projectbureau en Wijkplatform ↔ Werkgroepen in tact laten.
De stuurgroep richt zich vooral op het ruimte geven aan projecten en activiteiten, daarnaast moet ze scherper op de diverse ambities sturen (richting geven en bewaken) van de wijkvisie. Daarvoor is het wel nodig dat de ambities op de diverse

onderwerpen van de wijkvisie explicieter worden benoemd. En het is nodig dat de stuurgroep sturingsbevoegd is op wijkvisie.

- 7 Het 'chirurgisch en flexibel plannen' doorvertalen in bestuurlijke sturing. Dat wil zeggen een overstap maken van projectsturing (projectwethouder) naar programmasturing (programmawethouder). Dit is een overstap van bestuurlijke sturing gericht op het behalen van vooraf overeengekomen en gedefinieerde deelresultaten, waarbij de besluiten op diverse plekken genomen worden vaak gebaseerd op eigenstandige beslisdocumenten, naar sturing gericht op het nastreven van vooraf overeengekomen en gedefinieerde ambities waarbij besluiten genomen worden op momenten in het proces gebaseerd op programmaplannen. De diverse beleidsdomeinen worden dienend gemaakt aan de wijkvisie voor de wijk Steenwijk-West. Hiermee wordt de wijkvisie geen afstemmingsproces tussen plannen en projecten, maar een centrale katalysator van doelen en ambities
- 8 Er is sprake van bestuurlijke drukte in de wijk. Dit tekent de betrokkenheid maar maakt het onsamenhangend voor bewoners. Met het voorstel voor een programmawethouder (punt 7) is dat grotendeels te ondervangen.
- 9 Het professionele sociale domein een sterkere plek geven in de wijkvisie en laten aansluiten op de perspectieven van de wijkvisie. Zowel op beleidsniveau als bij het betrokken, maar los georganiseerde professionele netwerk in de wijk.

Wijkkracht

- 10 Continueren van de functie Wijkkracht. Deze zorgt ervoor dat de sociale component van de wijkvisie goed in beeld is gekomen. De komende periode zal de aandacht voor het sociale alleen maar sterker worden. Daarbij komt dat er in Steenwijk-West een dubbele sociale druk is ten opzichte van andere gebieden in de gemeente: enerzijds is er sprake van de meeste sociale achterstand en multi-problematiek en anderzijds vervult de wijk een compenserende rol naar de stad toe door de stedelijke 'opvang' van diverse sociale woonvormen op zich te nemen. Daarmee maakt ze ruimte voor de rest van Steenwijk om deze druk niet op zich te hoeven nemen. En Steenwijk-West bestaat voor 80% uit huurwoningen, geen enkel ander gebied in de gemeente kent deze verhoudingen. Steenwijk-West is ongelijk en ongelijke gevallen moeten ongelijk behandeld worden.

- 11 Voor de uitvoering van het werk van de Wijkkracht is het belangrijk dat er niet alleen taken liggen maar vooral doelen. De stuurgroep stelt deze doelen vast. De

Wijkkracht stelt samen met het wijkplatform een uitvoeringsprogramma op. De wijze waarop de Wijkkracht de uitvoering vorm geeft hoort bij de professionaliteit van de Wijkkracht.

De functie van de Wijkkracht voor 24 uur/week tot en met 31 december 2019 te verlengen. En op basis van de tweede tussenevaluatie van de wijkvisie in 2019 een vervolgbesluit te nemen.

Gemeenschapsontwikkeling

- 12 Het in stand houden van de sociale structuur van de wijk neemt ook mee dat je het moet 'verversen' en ontwikkelen. Dit betekent dat er nieuwe arrangementen ontwikkeld moeten worden voor toekomstige zorg in de wijk. Bij voorkeur een coproductie van bewoners (wijkvereniging) en zorgpartijen.
- 13 De zogenaamde Kanjeraanpak werkt in de wijk op Kindcentrum Willem Alexander en in de wijk middels werkgroepen van bewoners. Dit concept lijkt zeer kansrijk als sociale wijkontwikkelingsstrategie. In overleg met de Wijkkracht, bewoners en wijkinstanties een wijkbrede Kanjerstrategie invoeren. Een belangrijk uitvoeringsonderwerp is het werken aan onderlinge contacten.
- 14 Leefbaarheid, duurzaamheid, sociale stijging van mensen op de sociale ladder. Herdefinieer deze drie algemene beleidsonderwerpen vanuit de waarden die de wijkbewoners er aan geven. Alleen zo kunnen bewoners er zich mee verbinden, mede-uitvoerder worden en de slaagkans vergroten.
- 15 Maak ruimte voor 'zelfsturing' van bewoners door het eigenaarschap voor onderdelen van de publieke ruimte over te dragen of te delen met bewoners. Bijvoorbeeld in de vorm van iets nieuws als buurt-VVE's. Door te kiezen voor zelfsturing en zelfbeheer werk je niet alleen aan nieuwe vormen van participatie en eigenaarschap, maar zijn er ook meer kansen om bewonerswensen rond groen en spelen in de wijk te realiseren. Het vraagt van bewoners en gemeente een nieuwe rolopvatting.
- 16 Steenwijk-West kent een sterke bewonersorganisatiestructuur, een sterke en sociale wijkbetrokkenheid en veel doe-activiteiten. Deze wijkpotentie kan veel beter benut worden bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken op bv het gebied van duurzaamheid, sociale ontwikkelingen en fysieke zaken. Het doordecentraliseren van beleid naar de wijk en het aanspreken van bewoners als oplossers van veranderingen in plaats van doelgroep tot verandering kan leiden tot meer oplossingen en minder kosten. Keukentafelgesprekken, het plaatsen van zonnecollectoren of de dagopvang van zorgpatiënten kunnen evengoed door bewoners georganiseerd worden. Ook dit vraagt om nieuwe rolopvattingen van beide kanten.

Participatie en communicatie

- 17 Een combinatie van zelfsturing en planparticipatie is het maken van plannen vanuit cocreatie. Ofwel niet ophalen van opvattingen en dan reageren op de planvoorstellen, maar het door bewoners zelf ontwerpen van hun buurtje, straat of woning. Op diverse plaatsen in het land is daar al vergaande ervaring mee. Ontwikkel in de volgende fase van 5 jaar minimaal één keer een cocreatie-proces bij een woningproject en één keer bij een openbare ruimte-project.
- 18 Zet een dubbele informatiestrategie in. Informatie gericht op de voorbereiding en voortgang van plannen en activiteiten. Deze lijn is zeer goed ontwikkeld en houdt deze kwaliteit overeind. De wijkkrant en de folder 'Under Construction' zijn zeer goede voorbeelden hiervan. De tweede lijn is: communicatie gericht op de grote onzekerheid bij bewoners die niet precies weten wanneer ze de komende 10 jaar aan de beurt zijn.

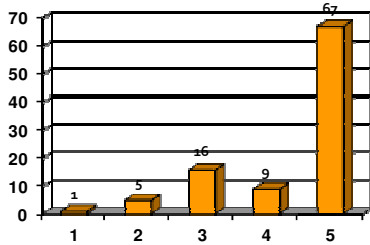
Open de discussie

- 19 Een aantal punten zijn al genoemd in de eerdere aanbevelingen. De volgende drie vraagstukken vragen om een antwoord. De bewoners van Steenwijk-West, de gemeente Steenwijkerland en Woonconcept kunnen het zich niet veroorloven hier niks mee te doen:
  - Er is sprake van armoedegroei. Dit maakt dat een bepaalde groep bewoners uit Steenwijk-West straks niet in een nieuwe woning kunnen wonen. De huidige woning voldoet wellicht niet maar geeft voldoende basiskwaliteit voor mensen met een smalle portemonnee. Er moet gezocht worden naar nieuwe creatieve vormen van wonen en combi's van renoveren, anders bouwen en/of beheren waarbij de betaalbaarheid voor huurders leidend moet zijn. Dat kan op gespannen voet staan met de woonkwaliteit en het landelijke huurbeleid, die nu leidend zijn.
  - De bestaande parkeeroplossingen worden door bewoners als onvoldoende ervaren. Het resultaat is dat bewoners hun voortuin betegelen en daar de auto parkeren of dat bewoners vinden dat een aantal lege groene grasperken beter gebruikt kunnen worden als parkeerzones. Dit zijn parkeeroplossingen maar ook oplossingen die botsen met de hoofdlijnen van de wijkvisie om het groen in de wijk te versterken en de ruimtelijke kwaliteit van de wijk overeind te houden. Het afdoen met de cijfermatige onderbouwing dat er normtechnisch voldoende ruimte is, lost deze spanning niet op.
  - De wijkvisie gaat impliciet uit van de wijk als handelingskader voor het beleid en oplossingen. Het dilemma is of je Steenwijk-West ziet als een plek waar het beleid en oplossingen bij elkaar komt of dat je Steenwijk-West ziet als de plek waar je beleid kunt ontwikkelen en/of beleidsdoelen kunt kneden op de maat van de wijk. Het is het dilemma van centrale regie voor de gehele gemeente of lokale logica als maatstaf. Is de wijkvisie een volgend proces gericht op afstemming van werk en doelen van diverse partijen of zijn de diverse partijen volgend en stemmen zij zich af op de wijkvisie?

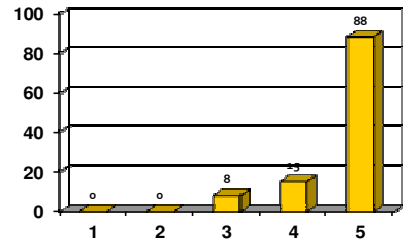
- 20 Als laatste en afsluitend de aanbeveling om de zogenaamde werkzame stofjes niet uit het proces van de wijkvisie te halen. Dat zal leiden tot niet compenseerbaar kwaliteitsverlies:
- Het Projectbureau
  - Persoonlijk betrokkenheid van Woonconcept en het gemeentebestuur
  - De Wijkkracht
  - De Korf en de wijkvereniging/wijkplatform
  - De wijkkrant
  - De kracht van de eenvoud:
beter resultaat,
passend resultaat,
goedkoper resultaat.

Bijlage straatgesprekken

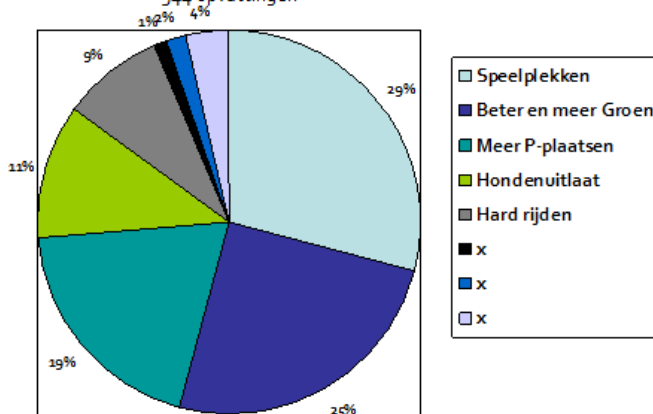
De gemeente en Woonconcept zijn samen met het wijkplatform al enige jaren met projecten ter verbetering van leefbaarheid in de wijk. Vindt u dat de leefbaarheid verbetert door deze projecten?

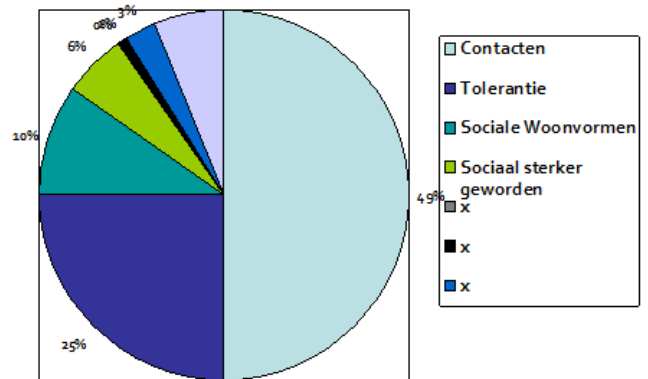
Vindt u dat u voldoende betrokken wordt over de ontwikkelingen in de wijk middels informatie, uitnodigingen bijeenkomsten, deelname wijkplatform, e.d.?

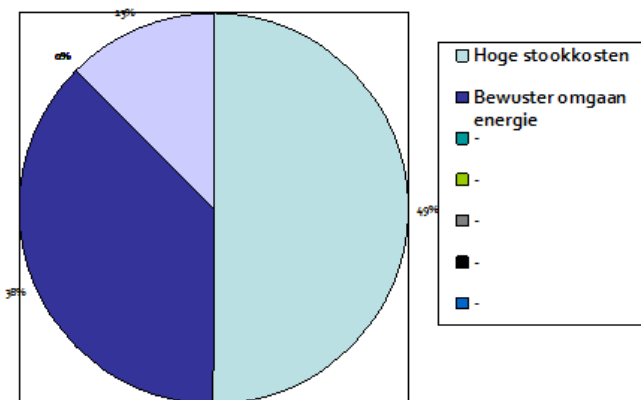
Woonomgeving
344 opvattingen

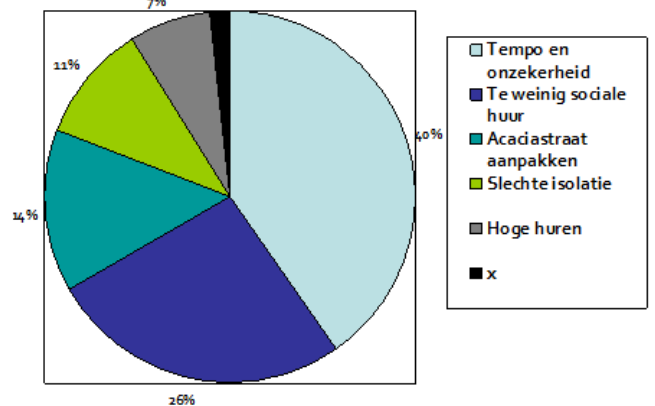
Sociale kansen
181 opvattingen

Energie/Duurzaamheid
10 opvattingen

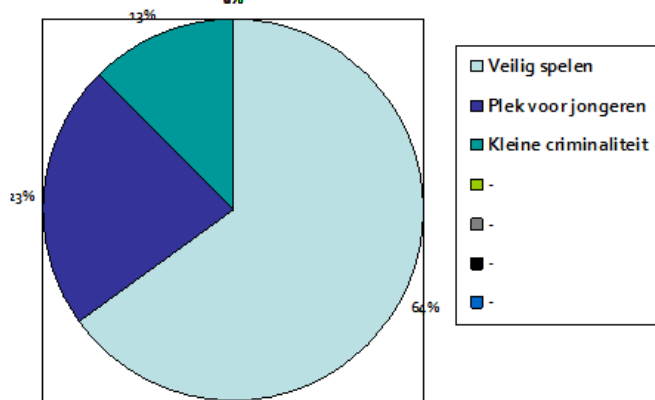

Woningverbetering
70 opvattingen

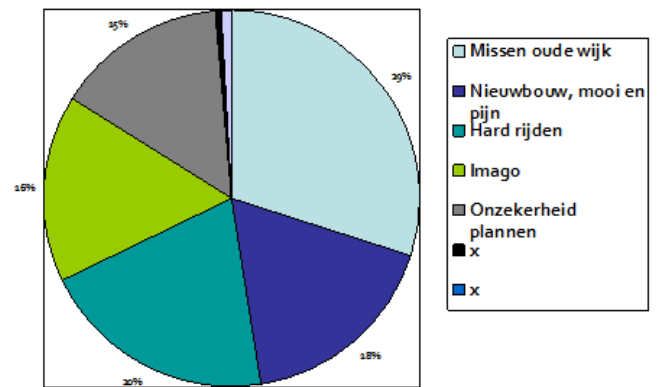

Opvoeden/Opgroeien
97 opvattingen

Iets Anders
203 opvattingen

Terug naar het agendapunt

10.2. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Aanbevelingen ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

BIJLAGE WIJKVISIE 2025 STEENWIJK-WEST 2.0

B = Basisbesluit

U = Uitwerking

A = Anderen (actie ligt niet bij Wijkvisie-organisatie)

PB = Projectbureau

SG = Stuurgroep

TWINTIG AANBEVELINGEN					
		Aanbeveling	PB	Gevraagd/Advies	SG
1	B	De wijkvisie en SOK Steenwijk-West met haar ambities, organisatie, sleutelspelers, ontwikkelingsstrategie, realisatieproces en relatie gemeente Steenwijkerland - Woonconcept – bewoners Steenwijk-West, pakken de 1 ^e vijf jaar goed uit. Het is in de 1 ^e plaats zorg om het bestaande vast te houden. En dat het vierspan Stuurgroep, Projectbureau, Wijkkracht en Wijkplatform/ wijkvereniging in stand blijft want dat zorgt voor snelheid, betrokkenheid, haalbaarheid.	De aanbeveling onderstreept een goede gang van zaken en hecht belang aan de huidige (eenvoudige) organisatiestructuur met een krachtig vierspan. Het PB onderschrijft de aanbeveling.	Gevraagd wordt de huidige (eenvoudige) organisatiestructuur (het vierspan) te bekrachtigen en daarmee impliciet te (her)bevestigen dat de wijkvisie wordt voortgezet.	De Stuurgroep besluit op 12 maart 2014 de Wijkvisie 2025 te willen voortzetten
2	U	De huidige wijkontwikkeling wordt vooral gedragen door een fysiek ontwikkelingsspoor. Er zou ook een sociaal ontwikkelingsspoor naast moeten lopen en op termijn een spoor voor gemeenschapontwikkeling ('buurt zijn en buurt blijven'). Voeg een aantal thema's, meer uitgewerkt op ambities, toe aan de wijkvisie. Sociaal: zorg en sociale stijging. En duurzaamheid. Doe dat niet uitgebreid maar met een akkoord.	Het PB herkent en onderkent de thematiek. Gemeente en SWC hebben om meerdere redenen baat bij meer aandacht voor genoemde thema's en stelt nadere uitwerking voor.	Geadviseerd wordt om akkoorden te sluiten rond de thema's sociaal en duurzaamheid. Duidelijk is dat hiervoor andere afdelingen en instanties het voortouw moeten nemen als het op uitvoering aankomt.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over met als kanttekening dat uitvoering geen 1 ^e prioriteit van de wijkvisie-organisatie is maar vooral een verantwoordelijkheid van andere afdelingen en instanties.
3	U	De aanpak voor sociale stijging een hoge prioriteit geven. De grote groep mensen zonder werk en de toenemende armoede en schuldenproblematiek kunnen leiden tot een groep-binnen-de-groep-gedrag. Meervoudige problematiek, isolement, huisuitzettingen en grote afstand tot de arbeidsmarkt zijn (straks) het gevolg. Een hoge belasting voor de wijk en hoge kosten voor uiteindelijk de gemeente en ook SWC.			
4	B	Van alle vijf hoofdlijnen in de wijkvisie lijkt de lijn 'versterking groenstructuur' in de toekomst het meest moeilijk haalbaar volgens de oude plannen. Er moet daar vroegtijdig op ingespeeld worden, door met een bijstelling te komen van de groenplannen zonder de groenambities in te leveren.	Het PB constateert dat er binnen de wijk mogelijkheden zijn om samen met bewoners tot een andere invulling van de groenambities te komen.	Gevraagd wordt om het thema 'versterking groenstructuur' een hogere prioriteit te geven waarbij de betrokkenheid van bewoners wordt geoptimaliseerd.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over.
5	B	Stel voor de periode 2015-2019 een (nieuwe) ontwikkelingsvolgorde voor projecten op. De wijkvisie geeft al een ontwikkelingsvolgorde en onderhoudsprogramma van Woonconcept voor de periode 2015-2025. Deze moet aangepast worden en op strategisch niveau en vooral tactisch niveau (middelen, planning, realistische haalbaarheid,...) voorbereid worden voor de periode 2015-2019. Dit keer zowel fysiek, sociaal (m.n. zorg en sociale stijging) en duurzaamheid.	Het PB neemt deze aanbeveling over.	Gevraagd wordt om het PB opdracht te geven de ontwikkelingsvolgorde te herzien.	De Stuurgroep draagt het Projectbureau op om een nieuwe ontwikkelingsvolgorde voor te bereiden.
ORGANISATIE VAN HET PROCES					
6	B	De bestaande verhouding Stuurgroep <-> Projectbureau en Wijkplatform <-> Werkgroepen in tact laten. De stuurgroep richt zich	Het PB beschouwt de aanbeveling als een	Gevraagd wordt de aanbeveling over te nemen.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over.

		vooral op het ruimte geven aan projecten en activiteiten, daarnaast moet ze scherper op de diverse ambities sturen (richting geven en bewaken) van de wijkvisie. Daarvoor is het nodig dat de ambities op de diverse onderwerpen van de wijkvisie explicieter worden benoemd. En het is nodig dat de stuurgroep sturingsbevoegd is op de wijkvisie.	bevestiging van de huidige situatie.		
7	A	Het 'chirurgisch en flexibel plannen' doorvertalen in bestuurlijke sturing. Dat wil zeggen een overstap maken van projectsturing (projectwethouder) naar programmasturing (programmawethouder). Dit is een overstap van bestuurlijke sturing gericht op het behalen van vooraf overeengekomen en gedefinieerde deelresultaten, waarbij de besluiten op diverse plekken genomen worden vaak gebaseerd op eigenstandige beslisdocumenten, naar sturing gericht op het nastreven van vooraf overeengekomen en gedefinieerde ambities waarbij besluiten genomen worden op momenten in het proces gebaseerd op programmaplannen. De diverse beleidsdomeinen worden dienend gemaakt aan de wijkvisie voor de wijk Steenwijk-West. Hiermee wordt de wijkvisie geen afstemmingsproces tussen plannen en projecten, maar een centrale katalysator van doelen en ambitie.	Het PB herkent de geschetste problematiek in de aanbeveling maar rekent het niet tot haar taak om hierop actie te ondernemen.	Geadviseerd wordt om de problematiek als vrijblijvend advies af te geven ten behoeve van toekomstige college-onderhandelingen	De Stuurgroep neemt de aanbeveling voor kennisgeving aan.
8	A	Er is sprake van bestuurlijke drukte in de wijk. Dit tekent de betrokkenheid maar maakt het onsamenhangend voor bewoners. Met het voorstel voor een programmawethouder is dat grotendeels te ondervangen.			
9	U	Het professionele sociale domein een sterkere plek geven in de wijkvisie en laten aansluiten op de perspectieven van de wijkvisie. Zowel op beleidsniveau als bij het betrokken maar los georganiseerde professionele netwerk in de wijk.	Het PB neemt de aanbeveling over en ziet vooral voor de wijkkracht een taak weggelegd (lange termijn ontwikkeling)	Geadviseerd wordt de aanbeveling over te nemen.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over met als kanttekening dat uitvoering geen 1 ^e prioriteit van de wijkvisie-organisatie is maar vooral een verantwoordelijkheid van andere afdelingen en instanties.
WIJKKRACHT					
10	B	De functie van de Wijkkracht voor 24 uur/week tot en met 31 december 2019 te verlengen. En op basis van de tweede tussenevaluatie van de wijkvisie in 2019 een vervolgbesluit te nemen. Deze zorgt ervoor dat de sociale component van de wijkvisie goed in beeld is gekomen. De komende periode zal de aandacht voor het sociale alleen maar sterker worden. Daarbij komt dat er in Steenwijk-West een dubbele sociale druk is ten opzichte van andere gebieden in de gemeente: enerzijds is er sprake van de meeste sociale achterstand en multiproblematiek en anderzijds vervult de wijk een compenserende rol naar de stad toe door de stedelijke 'opvang' van diverse sociale woonvormen op zich te	Het PB ziet verlenging van de inzet van de wijkkracht als noodzaak om invulling te kunnen geven aan onder andere de sociale doelstellingen van de wijkvisie.	Gevraagd wordt om in te stemmen met de aanbeveling om de inzet van de wijkkracht (in relatie tot de wijkvisie) voort te zetten in de 2 ^e termijn van de wijkvisie.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over. Woonconcept meldt bereid te zijn om haar deel (50%) van de financiering van de wijkkracht ook voor de volgende termijn van de wijkvisie te organiseren, onder

		nemen. Daarmee maakt ze ruimte voor de rest van Steenwijk om deze druk niet op zich te hoeven nemen. De wijk bestaat voor 80% uit huurwoningen, geen enkel ander gebied in de gemeente kent deze verhouding. Steenwijk-West is ongelijk en ongelijke gevallen moeten ongelijk behandeld worden.			voorwaarde dat de gemeente hetzelfde doet.
11	U	Voor de uitvoering van het werk van de Wijkkracht is het belangrijk dat er niet alleen taken liggen maar vooral doelen. De stuurgroep stelt deze doelen vast. De Wijkkracht stelt samen met het wijkplatform een uitvoeringsprogramma op. De wijze waarop de Wijkkracht de uitvoering vorm geeft hoort bij de professionaliteit van de Wijkkracht.			
GEMEENSCHAPSONTWIKKELING					
12	U	Het in stand houden van de sociale structuur van de wijk neemt ook mee dat je het moet 'verversen' en ontwikkelen. Dit betekent dat er nieuwe arrangementen ontwikkeld moeten worden voor toekomstige zorg in de wijk. Bij voorkeur een coproductie van bewoners (wijkvereniging) en zorgpartijen.	Waar mogelijk en wenselijk levert PB (passief) ondersteuning met eventueel een (tijdelijke) trekkersrol van de wijkkracht	Geadviseerd wordt kennis te nemen van de aanbeveling.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling voor kennisgeving aan.
13	U	De zogenaamde Kanjeraanpak werkt op Kindcentrum Willem Alexander en in de wijk middels werkgroepen van bewoners. Dit concept lijkt zeer kansrijk als sociale wijkontwikkelingsstrategie. In overleg met de Wijkkracht, bewoners en wijkinstanties een wijkbrede Kanjerstrategie invoeren. Een belangrijk uitvoeringsonderwerp is het werken aan onderlinge contacten.	Het PB neemt de aanbeveling over en ziet vooral voor de wijkkracht een taak weggelegd (lange termijn ontwikkeling)	Geadviseerd wordt kennis te nemen van de aanbeveling.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling voor kennisgeving aan.
14	U	Leefbaarheid, duurzaamheid, sociale stijging van mensen op de sociale ladder. Herdefinieer deze drie algemene beleidsonderwerpen vanuit de waarden die de wijkbewoners er aan geven. Alleen zo kunnen bewoners er zich mee verbinden, mede-uitvoerder worden en de slaagkans vergroten.	Zie 2 en 3	Zie 2 en 3	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over met als kanttekening dat uitvoering geen 1 ^e prioriteit van de wijkvisie-organisatie is maar vooral een verantwoordelijkheid van andere afdelingen en instanties.
15	B	Maak ruimte voor 'zelfsturing' van bewoners door het eigenaarschap voor onderdelen van de publieke ruimte over te dragen of te delen met bewoners. Bijvoorbeeld in de vorm van iets nieuws als buurt-VVE's. Door te kiezen voor zelfsturing en zelfbeheer werk je niet alleen aan nieuwe vormen van participatie en eigenaarschap, maar zijn er ook meer kansen om bewonerswensen rond groen en spelen in de wijk te realiseren. Het vraagt van bewoners en gemeente een nieuwe rolopvatting.	Het PB neemt de aanbeveling over. Ziet dit in het verlengde van 4.	Gevraagd wordt om de aanbeveling over te nemen en ruimte te bieden aan één of meerdere experimenten.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over en wijst als experimenteergebied de groenzone tegenover de Kanaalstraat aan.
16	U	Steenwijk-West kent een sterke bewonersorganisatiestructuur, een sterke en sociale wijkbetrokkenheid en veel doeactiviteiten. Deze wijkpotentie kan veel beter benut worden bij de aanpak van	Het PB ziet deze aanbeveling weer in het verlengde van 15. Het gaat	Geadviseerd wordt om de aanbeveling voor kennisgeving aan te nemen.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling voor kennisgeving aan.

		maatschappelijke vraagstukken op bv het gebied van duurzaamheid, sociale ontwikkelingen en fysieke zaken. Het doordecentraliseren van beleid naar de wijk en het aanspreken van bewoners als oplossers van veranderingen in plaats van doelgroep tot verandering kan leiden tot meer oplossingen en minder kosten. Keukentafelgesprekken, het plaatsen van zonnecollectoren of de dagopvang van zorgpatiënten kunnen ook door bewoners georganiseerd worden. Ook dit vraagt om nieuwe rolopvattingen van beide kanten.	hier om een veranderingsproces dat continu moet worden nagestreefd.		
PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE					
17	B	Een combinatie van zelfsturing en planparticipatie is het maken van plannen vanuit cocreatie. Ofwel niet ophalen van opvattingen en dan reageren op de planvoorstellen maar het door bewoners zelf ontwerpen van hun buurtje, straat of woning. Op diverse plaatsen in het land is daar al vergaande ervaring mee. Ontwikkel in de volgende fase van 5 jaar minimaal één keer een co-creatie-proces bij een woningproject en één keer bij een openbare ruimte-project.	Het PB stelt 2 experimenten voor: - co-creatie bij nieuwbouw Aastraat - co-creatie openbare ruimte Parkstraat-Kanaalstraat	Gevraagd wordt de aanbeveling en de voorstellen van het PB over te nemen.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over en wijst als experimenteergebied de Aastraat aan. Zie ook 15.
18	B	Zet een dubbele informatiestrategie in. Informatie gericht op de voorbereiding en voortgang van plannen en activiteiten. Deze lijn is zeer goed ontwikkeld en houd deze kwaliteit overeind. De wijkkrant en de folder 'Under Construction' zijn zeer goede voorbeelden hiervan. De 2 ^e is: communicatie gericht op de grote onzekerheid bij bewoners die niet precies weten wanneer ze de komende 10 jaar aan de beurt zijn.	Het PB herkent en onderkent de problematiek en wil de communicatie optimaliseren	Gevraagd wordt de aanbeveling over te nemen.	De Stuurgroep neemt de aanbeveling over.
OPEN DE DISCUSSIE					
19	U	Een aantal punten is al genoemd in eerdere aanbevelingen. De volgende 3 vraagstukken vragen om een antwoord. De bewoners van Steenwijk-West, de gemeente en SWC kunnen het zich niet veroorloven hier niks mee te doen: * Er is sprake van armoedegroei. Dit maakt dat een bepaalde groep bewoners uit straks niet in een nieuwe woning kunnen wonen. De huidige woning voldoet wellicht niet maar geeft voldoende basiskwaliteit voor mensen met een smalle portemonnee. Er moet gezocht worden naar nieuwe creatieve vormen van wonen en combi's van renoveren, anders bouwen en/of beheren waarbij de betaalbaarheid voor huurders leidend moet zijn. Dat kan op gespannen voet staan met de woonkwaliteit en het landelijke huurbeleid, die nu leidend zijn. * De bestaande parkeeroplossingen worden door bewoners als onvoldoende ervaren. Het resultaat is dat bewoners hun voortuin betegelen en daar de auto parkeren of dat bewoners vinden dat een aantal lege groene grasperken beter gebruikt kunnen worden als parkeerzones. Dit zijn parkeeroplossingen maar ook oplossingen die botsen met de hoofdlijnen van de wijkvisie om het groen in de wijk te versterken en de ruimtelijke kwaliteit van de wijk overeind te houden.	Het PB herkent de geschetste problematiek en ziet de verschillende thema's in de verdere uitwerking van de wijkvisie als 'vaste agendapunten' terugkeren.	Geadviseerd wordt de inhoud van de aanbeveling te onderschrijven.	De Stuurgroep onderschrijft de strekking van de aanbeveling.

		<p>Het afdoen met de cijfermatige onderbouwing dat er normtechnisch voldoende ruimte is, lost deze spanning niet op.</p> <p>* De wijkvisie gaat impliciet uit van de wijk als handelingskader voor het beleid en oplossingen. Het dilemma is of je Steenwijk-West ziet als een plek waar het beleid en oplossingen bij elkaar komt of dat je Steenwijk-West ziet als de plek waar je beleid kunt ontwikkelen en/of beleidsdoelen kunt kneden op de maat van de wijk. Het is het dilemma van centrale regie voor de gehele gemeente of lokale logica als maatstaf. Is de wijkvisie een volgend proces gericht op afstemming van werk en doelen van diverse partijen of zijn de diverse partijen volgend en stemmen zij zich af op de wijkvisie?</p>			
20	B	<p>Als laatste en afsluitend de aanbeveling om de zogenaamde werkzame stofjes niet uit het proces van de wijkvisie te halen. Dat zal leiden tot niet compenseerbaar kwaliteitsverlies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Projectbureau - Persoonlijk betrokkenheid van SWC en het gemeentebestuur - De Wijkkracht - De Korf en de wijkvereniging/wijkplatform - De wijkkrant - De kracht van de eenvoud: beter resultaat, passend resultaat, goedkoper resultaat. 	Zie 1	Zie 1.	De Stuurgroep besluit op 12 maart 2014 de Wijkvisie 2025 te willen voortzetten inclusief het behoud van de werkzame stofjes.

[Terug naar het agendapunt](#)

10.3. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Plan van aanpak 2015-2019 en allonge ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Plan van aanpak Wijkvisie 2025 Steenwijk-West 2.0

Tweede termijn: 2015 – 2019

Inleiding

In 2008 kwam de zogeheten wijkplan-aanpak van Steenwijk-West tot een afronding. In de 10 jaar daaraan voorafgaand zijn er, op de schaal van Steenwijk, een tweetal zeer grootschalige fysieke ingrepen uitgevoerd in het woningbestand van de wijk Steenwijk-West. Bijna 300 kleine en verouderde woningen werden gesloopt en vervangen door ongeveer 180 nieuwe woningen. Een ingrijpende periode die nog altijd haar sporen achterlaat. Overwegend positief overigens omdat beide ingrepen, ieder met een eigen karakter, eraan bij hebben gedragen dat de (be-)leefbaarheid van en in Steenwijk-West op een hoger plan is gekomen.

Na het wijkplan kwam de wijkvisie. De gemeente Steenwijkerland en Woonconcept, de drijvende krachten achter de wijkaanpak, kwamen tegen het eind van het vorige decennium tot een aantal belangrijke conclusies:

- de wijk is nog niet klaar
- de samenwerking smaakt naar meer
- de wijkbewoners moeten niet alleen consumeren maar ook participeren
- de aandacht moet van fysiek naar sociaal en duurzaam

Beide partijen wilden de wijkaanpak minder rigide en meer vloeibaar maken. Maar ook een vloeibare wijkaanpak maakt het nodig om strak te plannen, te regisseren en uit te voeren. Het vervolg van de wijkaanpak moest dus eigenlijk transparant gecoördineerd vorm worden gegeven.

De derde belangrijke schakel in de wijkaanpak werd en wordt gevormd door de wijkbewoners zelf. Hetzij op persoonlijke titel, in een bewonerscommissie, als lid van het wijkplatform of als bestuurder van de wijkvereniging → de wijkbewoners vormen de rode draad en tegelijkertijd ook het argument voor de wijkaanpak. De wijkbewoners hebben van alle genoemde partijen de meest ingrijpende transformatie doorgemaakt in 10 jaar tijd. Wantrouwig, afwachtend en met een hakken-in-het-zand houding werd de start van de wijkaanpak aanschouwd. Niet zo vreemd na een periode waarin organisaties en wijkbewoners jarenlang ruggelings samenwerkten en veelal top-down werd gecommuniceerd en gehandeld door de gemeente en de corporatie.

Gaandeweg de uitvoering veranderde de opstelling bij veel wijkbewoners waarna omstreeks 2009 eendrachtig (wijkbewoners-gemeente-Woonconcept) werk is gemaakt van een wijkvisie. Een visie op de voortgang van de wijkvernieuwing waarbij de horizon op 2025 werd bepaald. En omdat niemand over een glazen bol beschikte werd tegelijkertijd ook afgesproken dat er in termijnen van 5 jaar gewerkt zou gaan worden opdat het tijdig bijsturen van de aanpak mogelijk zou blijven.

De eerste termijn zit er op. En is geëvalueerd. De tweede termijn staat voor de deur. In deze notitie een terugblik op wat is geweest en een plan van aanpak voor de komende 5 jaar wijkaanpak in Steenwijk-West.

Deze notitie is vooral inhoudelijk van karakter. De financiële afspraken tussen de gemeente Steenwijkerland en Woonconcept worden in het laatste hoofdstuk weergegeven. De notitie wordt afgesloten met een Allonge waarin beide partijen de gezamenlijke ambitie om door te gaan met de wijkvernieuwing van Steenwijk-West, opnieuw bekrachtigen. Beide documenten tezamen – Wijkvisie 2.0 en Allonge - vormen de samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2015 – 2019 van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025.

Augustus 2014, Steenwijk/Meppel

Hoofdstuk 1: Terugblik

- 1.1 De fysieke aanpak 2009-2014
- 1.2 Hoofdlijnen sociale aanpak 2009-2014
- 1.3 Inhoudelijk: Duurzaamheid 2009-2014
- 1.4 Gerealiseerd / work in progress
- 1.5 Tussenevaluatie Rode Wouw
- 1.6 Wijkkracht

Hoofdstuk 2: Actueel

- 2.1 Woonconcept
- 2.2 Gemeente Steenwijkerland

Hoofdstuk 3: Plan van Aanpak 2015 – 2019

- 3.1 Fysiek
  - 3.1.1 Uitgestelde projecten 1^e termijn
  - 3.1.2 In voorbereiding zijnde projecten
  - 3.1.3 Nieuw (woningbouw) project 2^e termijn
  - 3.1.4 Uit te stellen (woningbouw) projecten
  - 3.1.5 Openbare ruimte
- 3.2 Sociaal
- 3.3 Bewonersparticipatie
- 3.4 Duurzaam

Hoofdstuk 4: Organisatie en communicatie

- 4.1 Projectorganisatie
- 4.2 Projectcommunicatie

Hoofdstuk 5: Financiën

- 5.1 Periode 2010 – 2013
- 5.2 Periode 2015 - 2019

Allonge

Bijlagen:

- Samenwerkingsovereenkomst 4 maart 2011
- Eindrapport Rode Wouw, februari 2014
- Aanbevelingen Rode Wouw inclusief besluitvorming Stuurgroep, maart 2014

Hoofdstuk 1: Terugblik

In dit hoofdstuk kijken we vooral terug. Dat doen we aan de hand van de in 2009/2010 beschreven en vastgestelde doelstellingen en ambities. Vervolgens kijken we naar de planning van destijds en naar datgene wat daadwerkelijk is gerealiseerd. Af en toe verwijzen we naar de inhoud van het eindrapport Tussenevaluatie Wijkvisie Steenwijk-West dat in februari door Rode Wouw is afgerond. Het rapport is integraal als bijlage toegevoegd.

De wijkvisie beoogt een integrale fysieke en sociale aanpak. Voor wat betreft de fysieke aanpak zijn in 2009, 5 uitgangspunten geformuleerd:

1. behoud sociale structuur handhaven
2. behoud bestaande stedenbouwkundige structuur en versterken groenstructuur
3. meer woningdifferentiatie (balans huur – koop)
4. oplossen waterproblematiek
5. oplossen parkeerproblematiek.

Voor de sociale aanpak zijn er geen gerichte projecten benoemd maar is er sprake van 3 hoofdlijnen:

1. begeleiding bewoners bij inbedding fysieke projectuitvoering
2. versterken bewonersparticipatie bij de planvorming en bevorderen Eigen Kracht
3. verminderen individuele problematiek en achterstanden.

Ten slotte is naast de projectenaanpak nog een inhoudelijk hoofdstuk ingebouwd, te weten de duurzaamheidsambities.

1.1 De fysieke aanpak 2009 – 2014

Behoud sociale structuur: Anders dan met de wijkaanpak is er in de wijkvisie voor gekozen om meer in te zetten op het behoud van de sociale structuur in de wijk. Dat betekent in de praktijk dat er minder grootschalig ingegrepen wordt in de woningvoorraad. Daardoor zijn de bewoners makkelijker in staat om een andere woning te vinden in de eigen, vertrouwde buurt en wijk. Het maakt een heel verschil of er 150 of 30 bewoners tegelijkertijd de huur opgezegd krijgen. Er is dus gekozen voor zogenaamd 'chirurgisch' herstructureren. Woonconcept hanteert daarnaast als uitgangspunt bij een huuropzegging dat bewoners niet onder druk worden gezet om hun woning te verlaten maar een redelijke termijn aangeboden krijgen waarbinnen men op zoek kan naar een andere woning. De kans dat er dan een woning wordt gevonden die dichterbij de eigen wens ligt, is dan groter. In de afgelopen 5 jaar zijn er 3 slooprojecten aangekondigd door Woonconcept:

- Jan van Riebeeckstraat: 3 bejaardenwoningen, alle inmiddels opgezegd door de huurders;
- Rembrandtstraat: 31 beneden- en bovenwoningen, inmiddels gesloopt;
- Aastraat: 36 eengezinswoningen, nog 3 huurders woonachtig.

De uitverhuizing ging in alle gevallen soepel en zonder problemen. Het is nauwelijks nodig geweest druk uit te oefenen. Voor een aantal sociale 'gevallen' zijn maatwerkoplossingen gezocht en gevonden. De meeste aandacht ging uit naar de verhuisbewegingen vanuit de Aastraat. Het merendeel heeft een nieuw onderkomen gevonden in de wijk. Sommigen vonden daarbij in eerste instantie een woning die voor hun gevoel te ver van Het Dal afstand en zijn inmiddels alweer terugverhuisd naar een woning in de Parkstraat of Kanaalstraat.

Behoud bestaande stedenbouwkundige structuur en versterken groenstructuur: De veel kleinschaliger aanpak door de gemeente en Woonconcept houdt in dat er ook minder gesleuteld wordt aan de stedenbouwkundige structuur. Er zijn in de afgelopen periode dan ook geen ingrijpende wijzigingen op dit gebied aan de orde geweest. Wel is er gewerkt aan een uitwerking van het oorspronkelijk in de Wijkvisie opgenomen ontwerp van de Paul Krugerstraat waarbij uitgegaan wordt van een inrichting met 2 gescheiden rijbanen. Dit ontwerp kan echter pas worden uitgevoerd wanneer duidelijk is wat er met de woningen aan deze straat gaat gebeuren. Opvallend genoeg is de grootste ruimtelijke ingreep tot stand gekomen aan de zuidrand van de wijk waar een groot terrein (voorheen weilanden) een nieuwe bestemming heeft gekregen met de bouw van de Zuidwester en bijbehorende voorzieningen (parkeren, spelen, ontmoeting maar ook een opvallende groeninrichting).

De groenstructuur heeft een flinke oppepper gekregen met de sloop van de Kleine Kampschool aan de Vondelstraat. In de wijkvisie was bepaald dat dit terrein onbebouwd zou blijven. De definitieve inrichting wordt (mede-)vormgegeven door bewoners maar het gebied blijft een groen karakter behouden en verbindt de groene long uit de 1^e fase van het wijkplan (relatie met park Rams Woerthe) met een al bestaand fraai parkje op de plek waar Vondelstraat en Bilderdijkstraat elkaar ontmoeten. Andere grote groenverbeteringen komen in een later stadium van de wijkvisie aan de orde (o.a. Jan van Riebeeckstraat) of worden niet meer gerealiseerd door gewijzigde of onvoorziene omstandigheden (locatie Willem Alexanderschool wijzigt niet). Samenvattend kan gesteld worden dat de wijk er aanzienlijk meer groen bij heeft gekregen met daarbij heel diverse functies.

Meer woningdifferentiatie (balans huur – koop): Ondanks de grote ingrepen ten tijde van de wijkplan-aanpak bleef Steenwijk-West een wijk met overwegend sociale huurwoningen. Het werken aan meer evenwicht tussen het aantal huur- en koopwoningen is dus onverminderd een doelstelling van de gemeente en Woonconcept gebleven. In de afgelopen periode zijn er 12 koopwoningen (Frans Halsstraat) en 4 huurwoningen (2 boven voormalig winkelpand aan de Vondelstraat en 2 in een door Woonconcept aangekochte particuliere woning aan de Paul Krugerstraat) bijgekomen. Daarnaast zijn er in totaal 70 huurwoningen uit de reguliere verhuur gehaald vanwege een sloopbesluit. In de volgende termijn van de wijkvisie komen daar 35 huur- en 14 koopwoningen voor terug. Daarnaast verkoopt Woonconcept woningen op diverse plekken in de wijk, met name aan de westelijke rand van de wijk. Mede vanwege de economische crisis in de afgelopen jaren is dit niet om grote aantallen gegaan.

Oplossen waterproblematiek: Er lopen verschillende hoogtelijnen in de wijk waarbij vanuit het midden (hoog) tot aan de randen van de wijk (laag) een verloop van ruim 3 meter overbrugd moet worden. Duidelijk was al dat in verschillende straten de huidige riolering ontoereikend en in een aantal gevallen nodig aan vervanging toe is. Het aanpakken van waterproblematiek is dan ook niet voor niets opgenomen in het rijtje uitgangspunten van de wijkvisie. In de afgelopen periode is in een aantal straten (Frans Halsstraat, Rozenstraat, Tulpstraat, Irisstraat) rioolvervanging gerealiseerd. Voor Het Dal is inmiddels een vervangingsplan voorbereid, daar is af en toe sprake van een onhoudbare situatie. Tevens is wateropvang gerealiseerd op het terrein van de Zuidwester.

Oplossen parkeerproblematiek: Parkeerproblematiek doet zich met name voor in het druk bebouwde hart van de wijk waar veel beneden- en bovenwoningen staan. Dat geeft een grote druk op de parkeervoorzieningen. In de reeds geherstructureerde gebieden is de situatie goed. Oplossingen voor de parkeerproblematiek worden meegenomen in de nieuwe woningbouwontwikkelingen. Waar deze nog niet aan de hand zijn, blijft het vooralsnog roeien met de riemen die de autobezitters hebben. Het opofferen van percelen openbaar groen ten gunste van parkeren, wordt vanuit de Wijkvisie niet gestimuleerd.

1.2 Hoofdlijnen sociale aanpak 2009 – 2014

Begeleiding en inbedding bij fysieke projectuitvoering: In de afgelopen periode is door de wijkvisie-partners intensief gewerkt aan het betrekken van bewoners bij de inbedding van de fysieke projectuitvoering.

Het overleg met bewoners voorafgaand aan de uitvoering van ‘de entree van de wijk’ is zeer intensief geweest. Dat gold zeker ook voor het verbeterplan voor Het Dal waar liefst 63 van de 68 adressen persoonlijk zijn bezocht. Ook met nagenoeg alle omwonenden van het middengebied achter de Vondelstraat – Van Speijkstraat – Krugerstraat - Van Riebeeckstraat is gesproken over een herinrichtingsplan van het betreffende middengebied.

Er staat als hoofdlijn echter ‘begeleiding’ geformuleerd en niet ‘betrekken van’. In sommige gevallen overlappen beide begrippen elkaar en is er nauwelijks verschil. Maar begeleiding suggereert meer dan alleen maar het uitnodigen van bewoners tot deelname aan .... Vanuit die gedachte is er in de afgelopen periode gewerkt met de inzet van een zogenaamde wijkkracht. Daarover later meer. Samengevat kan hier echter gesteld worden dat bewoners in alle gevallen meer dan in de wijkplanaanpak een belangrijke(re) rol hebben gespeeld bij de vernieuwing van hun eigen wijk. Of op z’n minst: een belangrijke(re) rol aangeboden hebben gekregen. De wijkvereniging en het wijkplatform hebben hierin ook een belangrijke (ondersteunende) rol gehad.

Versterken bewonersparticipatie bij de planvorming: In het verlengde van het voorgaande is een belangrijke hoofdlijn het versterken van de bewonersparticipatie bij de planvorming. In dit verband is de volgende passage uit het rapport van Rode Wouw het vermelden waard: “Bewoners hebben een stem in de planvorming. Langzamerhand groeit in de wijk het besef dat bewoners mede planvormers zijn en dat de wijkvisie hun proces is. Met name instanties zien dit. Actieve bewoners ervaren dit ook en geven regelmatig het verschil met fase 1 (de wijkplanaanpak) aan. Professional: “Ik hoor steeds minder gemopper in de wijk”. Bewoner: “Als je een idee hebt wordt altijd serieus gekeken of het mogelijk is het uit te voeren”. Andere bewoner: “Ja, ja inspraak heb je altijd, daar kun je zelf voor zorgen. Daar hebben we geen Woonconcept of gemeente voor nodig. Maar soms weet je niet wat er mee gebeurt.”

De tekst toont aan dat enerzijds vooruitgang is geboekt, maar vooral bij de al actieve bewoners. Anderzijds wordt ook gezegd dat men inspraak kennelijk ‘normaal’ is gaan vinden maar het ‘resultaat’ is niet altijd wat men verwacht. Het blijft dus een voortdurend aandachtspunt en soms spitsroeden lopen. Ter illustratie enkele voorbeelden: Rond de vestiging van de Zuidwester aan de Jan van Riebeeckstraat is een delegatie direct aanwonenden aangeschoven bij het wijkplatform met als doelstelling het voorkomen van de bouw van de Zuidwester op de genoemde plek. Gaandeweg de ontwikkelingen is de houding echter gewijzigd van ‘we willen het niet’ in ‘we willen het zo mooi mogelijk’. Een ander voorbeeld: voorafgaand aan de herinrichting van de Rozenstraat is getracht straatbewoners te betrekken bij het wijkplatform om op dat niveau mee te kunnen denken en praten over de plannen. Dat lukte maar de focus van deze bewoners was alleen en uitsluitend gericht op de eigen straat. Door mede-wijkplatformleden is hen duidelijk gemaakt dat het lid zijn van een wijkplatform meer betekent dan het opkomen voor de eigen straat. Inmiddels zijn de Rozenstraatbewoners breed georiënteerd geraakt op de wijkvisie-ontwikkelingen.

Verminderen individuele problematiek en achterstanden: Een 3^e hoofdonderdeel van de sociale wijkaanpak binnen de wijkvisie betrof de aanpak van hardnekkige sociale en/of individuele bewonersproblematiek. Hierbij is het niet de bedoeling geweest om als wijkvisie-organisatie ‘achter de voordeur’ in te steken maar moest het accent gelegd worden op het samenbrengen van de veelheid aan projecten en activiteiten (uitgevoerd door tal van organisaties).

Verbindingen leggen en de samenhang bevorderen met als hoofddoel het gezamenlijke wijkperspectief van de wijkvisie te onderstrepen. Er is in enkele gevallen sprake geweest van individuele sociale begeleiding bij uit/doorverhuizing als gevolg van sloopbesluiten; in die situaties is maatwerk toegepast.

Wat betreft het versterken van de sociale structuur is er in de afgelopen periode een begin gemaakt met het, samen met de basisscholen, uitwerken van het kanjerschoolprincipe naar een kanjerwijkprincipe. Daarnaast zijn er kennismakingsbijeenkomsten georganiseerd op initiatief van de wijkkracht tussen alle in de wijk actieve zorg- en dienstverlenende instanties. Soms zijn deze bijna letterlijk bureaus van elkaar maar hebben ze geen idee van de mogelijke verbindingen die partijen met elkaar kunnen leggen. Ook het wijkrestaurant is een initiatief van de wijkvisie geweest: daar ontmoeten wijkbewoners en instellingsklanten elkaar.

1.3 Inhoudelijk: Duurzaamheid 2009 – 2014

Duurzaamheidsambities: Rode Wouw constateert in haar rapport dat er op het vlak van duurzaamheid weinig is gerealiseerd in de afgelopen periode. Woningbouw en woningverbetering maar ook het herinrichten van een openbaar gebied dienen sowieso al te voldoen aan wet- en regelgeving inclusief duurzaamheidsdoelstellingen. Dat is uiteraard door de gemeente Steenwijkerland (b.v. aanleg regenwaterriool in Frans Halsstraat en Rozenstraat) en Woonconcept (nieuwbouw Frans Halsstraat; renovatie Kanaalstraat en Parkstraat) nageleefd. Het 'extra' waar in de wijkvisie sprake van zou moeten zijn is echter niet gerealiseerd. Er zijn onderhandelingen geweest met een Steenwijks bedrijf om een warmte-overschot in de wijk in te zetten bij het verwarmen van nieuwbouwwoningen en van te renoveren huurwoningen. Dit heeft echter niet tot resultaat geleid. Rode Wouw stelt voor om het thema duurzaamheid voor de toekomst verder uit te werken in ambities en hierover in globale zin een akkoord te sluiten met betrokken partijen.

1.4 Gerealiseerd / work in progress

Hieronder een opsomming van de fysieke en sociale activiteiten in de afgelopen planperiode van 2009 – 2014. Niet alle activiteiten komen rechtstreeks voort uit de wijkvisie maar er ligt altijd een relatie.

- *Van Speijkstraat e.o.:*
Doel: transformatie van een door (deels verwaarloosde) tuinen, bergingen en achterpaden gedomineerd binnengebied tot een verblijfsgebied met algemeen karakter en door bewoners gedragen en gesteunde functies en invulling.
Actie: huisbezoeken door de wijkkracht en verkenning van knelpunten, wensen en eigen kracht.
Resultaat: gemengd beeld van wat haalbaar en wenselijk is. Stuurgroep heeft bepaald dat uitvoering kleinschaliger moet. Momenteel nog in studie.
- *Het Dal:*
Doel: transformatie van een drietal straten met behoud van speciaal karakter.
Actie: huisbezoeken door wijkkracht en stedenbouwkundig bureau.
Resultaat: een pakket aan maatregelen zoals instandhouding, duurzame renovatie, verkoop en sloop/nieuwbouw. Work in progress.

- *Diverse onderhoudsprojecten Woonconcept:*
Doel: in de Wijkvisie is bepaald welke complexen woningen de komende jaren worden gesloopt. Daarmee is tegelijkertijd ook duidelijk geworden welke complexen door geëxploiteerd worden.
Actie: voor Woonconcept is dit aanleiding geweest om haar onderhoudsprogramma af te stemmen op de uitvoeringsplanning van de wijkvisie.
Resultaat: verschillende complexen zijn in de afgelopen jaren aangepakt; o.a. aan de Verlaatseweg en Paul Krugerstraat.
- *Rembrandtstraat (oostzijde, 31 beneden- en bovenwoningen)*
Doel: sloop en vervanging.
Actie: sloopbesluit, sociaal plan, uitverhuizing, sloop.
Resultaat: Verkoop nieuwbouw (15 koopwoningen) start medio 2014.
- *Jan van Riebeeckstraat 102 – 106*
Doel: sloop en vervanging.
Actie: sloopbesluit, sociaal plan, uitverhuizing.
Resultaat: bouwplan voor 12 jongerenappartementen ligt gereed. Planologische procedure is afgerond en de realisatieovereenkomst tussen gemeente en Woonconcept is getekend. Na de zomer van 2014 wordt de ontwikkeling weer opgepakt. *)
- *Rozenstraat*
Doel: rioolvervanging, herinrichting, vernieuwing erfafscheidingen.
Actie: interactief buurttraject doorlopen waardoor uiteindelijk maximaal draagvlak is bereikt voor het project.
Resultaat: afgerond.
- *Entree van de Wijk*
Doel: verbetering entree van de wijk vanaf de Vendelweg door een nieuwe woonomgeving, aanleg Irisplein, aansprekend kunstwerk bij de toegang naar de wijk, etc.
Actie: interactief buurttraject doorlopen waardoor uiteindelijk maximaal draagvlak is bereikt voor het project.
Resultaat: afgerond.
- *Lege winkelpanden*
Doel: een tweetal 'rotte appels' in de wijk – te weten leegstaande en verpauperende winkelpanden – opknappen en een nieuwe functie geven.
Actie: Woonconcept heeft beide panden aangekocht, gerenoveerd en een nieuwe bestemming gegeven. Er is onderdak gevonden voor het Plusteam, RIBW en Buurtzorg.
Resultaat: afgerond.

*) : Vanwege de investeringsstop bij Woonconcept (vanaf eind 2012) is de ontwikkeling van het project (uitgezonderd de procedurele kant) noodgedwongen stilgelegd. Pas na de zomer van 2014 is er weer voldoende capaciteit om het voort te zetten.

- *Multifunctioneel centrum (Zuidwester)*
Doel: realiseren van een nieuw scholencomplex, buurthuis en aanverwante functies zoals een gymzaal.
Actie: voorbereidingen zijn al gestart in 2005 tijdens de wijkplanaanpak. Lang is onduidelijk geweest welke scholen hun intrek zouden nemen en wat de locatie zou worden. Inmiddels is het gebouw gerealiseerd en in gebruik genomen.
Resultaat: afgerond.
- *Kanjerwijk*
Doel: wijkbreed introduceren van de kanjerprincipes: Niemand doet zielig; Niemand lacht uit; We helpen elkaar; We vertrouwen elkaar; Niemand speelt de baas.
Actie: in nauwe samenwerking met de brede school Steenwijk-West, de wijkvereniging, de kanjerwerkgroep en de bewoners handen en voeten geven aan genoemde principes.
Resultaat: work in progress.
- *Wijkrestaurant*
Doel: stimuleren van onderlinge ontmoeting en contact.
Actie: met inzet van vrijwilligers en ondersteuning van De Korf is in 2012 een wijkrestaurant van start gegaan. In wisselende samenstelling nemen wijkbewoners deel maar ook deelnemers van b.v. RIBW en Frion.
Resultaat: activiteit krijgt een duurzaam karakter in het nieuwe onderkomen van De Korf. Het Oranjefonds heeft een ondersteunende subsidie toegekend.
- *Stedelijk tuinieren*
Doel: de wijk kent diverse grote(re) groengebieden. Door de sloop van schoolgebouwen en het oude wijkcentrum is er veel ruimte bijgekomen.
Actie: onderzocht gaat worden in hoeverre het populaire begrip stedelijk tuinieren, met een startsubsidie van het Oranjefonds, in de wijk geïntroduceerd kan worden.
Resultaat: in voorbereiding.
- *Plusteam*
Doel: een werkervaringsplek bieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook vrijwilligers uit de wijk Steenwijk-West kunnen deelnemen.
Actie: het Plusteam is een samenwerkingsverband van IGSD, Noordwestgroep en de partijen die de Wijkvisie vormgeven: gemeente, Woonconcept, Timpaan (wijkkracht). In de afgelopen jaren hebben tientallen mensen er een plek gekregen. Ook in 2014 hebben partijen naar elkaar uitgesproken door te willen met deze succesvolle aanpak.
Resultaat: work in progress.
- *Sociale marktplaats*
Doel: een (digitale) plek waar vraag en aanbod op het gebied van informele hulp elkaar vindt.
Actie: in nauwe samenwerking met de wijkvereniging en bewoners wordt gewerkt aan het ontwikkelen van deze nieuwe vorm van bewonerscontact. De provincie Overijssel heeft een startsubsidie beschikbaar gesteld.
Resultaat: in voorbereiding, start in de loop van 2014.

1.5 Tussenevaluatie Rode Wouw

Om zowel de gemeente Steenwijkerland als Woonconcept gelegenheid te bieden zich tijdig voor te bereiden op de (investerings-)begroting van 2015 en verder, is al eind 2013 opdracht gegeven tot een tussenevaluatie van de wijkvisie. Door de Stuurgroep Wijkvisie is ervoor gekozen om de evaluatie door een extern bureau te laten uitvoeren. Uiteindelijk is Rode Wouw uit Deventer geselecteerd. Eind januari 2014 is het eindrapport aangeleverd. Medio maart is het eindrapport behandeld en daarna vastgesteld door de Stuurgroep.

In het eindrapport zijn 20 aanbevelingen opgenomen. Die aanbevelingen vormden de rode draad voor de discussie en besluitvorming in de Stuurgroep. De belangrijkste aanbeveling en dito uitspraak van de Stuurgroep betreft de voortzetting van de wijkvisie omdat het stoppen daarvan grote schade zal toebrengen aan de wijk, het imago, het vertrouwen van bewoners in de wijkverbetering, etc. Kortom: de in 2010 ingeslagen weg vervolgen waarbij op onderdelen accenten worden verlegd. Een belangrijk accent, wat eigenlijk méér is dan een accent, is dat er in het vervolg van de wijkvisie meer aandacht moet zijn en komen voor het sociale domein. Indachtig de decentralisaties van zorg-, welzijn- en participatietaken van 'Den Haag' naar het niveau van de gemeente moet er ook binnen het verband van de wijkvisie bekeken worden hoe 'het sociale' een grotere rol kan spelen ten opzichte van 'het fysieke'.

De tussenevaluatie biedt een fraai en neutraal inkijkje in de successen van de wijkvisie tot nu toe. Veel waardering en ondersteuning is er voor de wijze van communiceren door de organisaties met 'de wijk'. Ook is er sprake van een sterk gegroeid vertrouwen in de wijkvisie en het welslagen van de daarin aangekondigde maatregelen. Gegeven het feit dat in de afgelopen jaren de mogelijkheden van met name Woonconcept zijn afgenomen om de aangekondigde ambities gestand te doen, mag dit best opmerkelijk genoemd worden.

Voor het overige verwijzen wij graag naar de bijlage met het integrale eindrapport van Rode Wouw.

1.6 Wijkkracht

Een bijzonder fenomeen is de inzet van een zogenaamde wijkkracht in de wijk. Deze functionaris wordt vanaf 2010 bekostigd en aangestuurd door Woonconcept en de gemeente Steenwijkerland, afdeling REO. Om het verschil met een opbouwwerker of sociaal werker aan te geven is destijds gekozen voor een nieuwe term: wijkkracht. Een op de wijk én op de eigen kracht van de wijk georiënteerde professional die ondersteuning biedt aan het proces van de wijkvisie in de breedste zin van het woord.

In de *Samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie 2025 Steenwijk-West* hebben Woonconcept en de gemeente Steenwijkerland afgesproken om gedurende de 1e uitvoeringstermijn van de wijkvisie (2010 – 2014) invulling te geven aan de sociale paragraaf van de wijkvernieuwing door de inzet van een wijkkracht.

Hier is een uitgebreide voorbereiding aan voorafgegaan. In 2008 zijn 2 kwartiermakers aangesteld die voor de wijken De Gagels en Steenwijk-West hebben geïnventariseerd waar in het kader van de sociale wijkaanpak de accenten gelegd moesten worden. Eind 2008 zijn de uitkomsten gedeeld met tal van betrokken personen en organisaties tijdens een conferentie in De Korf. Vervolgens is eerst het voorbereidingstraject van de wijkvisie afgerond en begin 2010 is de eerste wijkkracht (2/3 inzet Steenwijk-West; 1/3 inzet De Gagels) aangesteld.

Met het tussentijds vertrek van de wijkkracht op 1 april 2013 is er binnen de gemeente Steenwijkerland een discussie ontstaan over voortzetting van de inzet van een wijkkracht. Uiteindelijk is in het najaar van 2013 een volgende wijkkracht aangesteld voor de resterende periode tot het eind van de 1^e uitvoeringstermijn, te weten 31 december 2014. Inzet in De Gagels was vanaf dat moment niet meer aan de orde.

In de onderzoeksopdracht aan Rode Wouw is expliciet opgenomen dat het functioneren en de waarde van de wijkkracht onderzocht moest worden met het oog op een eventuele verlenging van deze inzet, ook in de 2^e uitvoeringstermijn. Rode Wouw is duidelijk in haar aanbeveling:

'De functie van de wijkkracht voor 24 uur/week tot en met 31 december 2019 verlengen. En op basis van de 2^e tussenevaluatie van de wijkvisie in 2018 een vervolgbesluit nemen. De wijkkracht zorgt ervoor dat de sociale component van de wijkvisie goed in beeld is gekomen. De komende periode zal de aandacht voor het sociale alleen maar sterker worden. Daarbij komt dat er in Steenwijk-West een dubbele sociale druk is ten opzichte van andere gebieden in de gemeente: enerzijds is er sprake van de meeste sociale achterstand en multiproblematiek en anderzijds vervult de wijk een compenserende rol naar de stad toe door de stedelijke 'opvang' van diverse sociale woonvormen op zich te nemen. Daarmee maakt ze ruimte voor de rest van Steenwijk om deze druk niet op zich te hoeven nemen. De wijk bestaat voor 80% uit huurwoningen, geen enkel ander gebied in de gemeente kent deze verhouding. Steenwijk-West is ongelijk en ongelijke gevallen moeten ongelijk behandeld worden.'

De Stuurgroep Wijkvisie heeft deze aanbeveling integraal overgenomen. Dat betekent dat Woonconcept en de gemeente Steenwijkerland in hun meerjarenraming middelen moeten reserveren voor de wijkkracht. De kosten worden hierbij geraamd op ca. € 30.000,- per organisatie.

Rode Wouw is ook duidelijk over de financiële aspecten van de wijkkracht en stelt het volgende:

'Zeker in een wijk als Steenwijk-West is de inzet van de wijkkracht een voorwaarde voor het slagen van het fysieke deel (van de wijkvernieuwing, red.). Hoewel niet onderzocht, is het erg aannemelijk dat de wijkkracht in financiële zin ook deels een verdienpost is voor het wijkvisieproces (noot: Onderzoek van Van Nimwegen & Partners in 2007 toont aan dat een vertraging van drie maanden in een herstructureringsproces van gemiddeld 500 woningen € 50.000,- kost). Vertraging in de plannen vanuit bewonershoek is voorkomen en daarmee ook vertragingkosten (doorlopende projectkosten, renteverlies, etc.) en plannen zijn beter passend bij de wijkbewoners gemaakt en daardoor minder verzet en weerstand.'

'Er is geld van derden binnengehaald voor wijkprojecten, denk daarbij aan recente subsidies zoals het project sociale marktplaats'.

De laatst uitgevoerde grotere infrastructurele werken en ruimtelijke procedures in Steenwijk-West (Rozenstraat, Frans Halsstraat, Jan van Riebeeckstraat, sloopbesluit Aastraat, Entree van de Wijk) zijn allemaal zonder kostbare en tijdrovende bezwaarprocedures doorlopen. In een wijk als Steenwijk-West met een hoge bebouwingsdichtheid, verschillende leefstijlen en uiteenlopende, individuele belangen is dit een unieke situatie.

Hoofdstuk 2: Actueel

In 2010 is afgesproken dat de uitvoering van de wijkvisie in verschillende termijnen ter hand zou worden genomen: de koers kan dan tijdig worden bijgesteld en/of er kan opnieuw geanticipeerd worden op nog te verwachten ontwikkelingen. Dat is een goed vertrekpunt geweest want de omstandigheden waarin de Wijkvisie 2025 in 2009/2010 het licht zag, waren totaal anders dan de huidige. In dit hoofdstuk wordt hier nader bij stilgestaan.

2.1 Woonconcept

Met name voor Woonconcept is er het nodige gewijzigd. De voorheen brede taakopvatting ten aanzien van het werken aan de wijk is, onder druk van externe factoren, aanzienlijk teruggeschoefd. De financiële en economische crisis heeft de rijksoverheid ertoe bewogen om een breed bezuinigingspakket samen te stellen. Daarbij is nadrukkelijk ook gekeken naar de positie van de woningbouwcorporaties en naar mogelijkheden om hen bij te laten dragen aan de bezuinigingsplannen. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de zogenaamde Verhuurderheffing. Alle corporaties gezamenlijk gaan op termijn 1,7 miljard bijdragen aan het begrotingstekort van de rijksoverheid. Een dergelijk bedrag heeft grote consequenties voor Woonconcept en haar ontwikkel- en investeringsmogelijkheden.

Een tweede ingrijpende kwestie voor Woonconcept is dat de toezichthoudende regelgeving ten aanzien van het zelfstandig functioneren en ondernemen van corporaties op alle fronten sterk is toegenomen. Een aantal volstrekt uit de hand gelopen financiële debacles bij andere corporaties heeft het imago van de sector geen goed gedaan met alle gevolgen van dien.

Eind 2012 zag Woonconcept zich genoodzaakt alle investeringen *on hold* te zetten omdat er geen borgingsfaciliteit voor geplande en toekomstige investeringen afgegeven werd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Een aantal projecten in Steenwijk-West werd hiermee rechtstreeks getroffen: Rembrandtstraat, Jan van Riebeeckstraat en Aastraat.

Inmiddels is de situatie bij Woonconcept, o.a. na een ingrijpende reorganisatie, weer gestabiliseerd en kunnen er voorzichtig weer activiteiten worden ontplooid. De financieringssystematiek is echter wel aangepast: per (nieuwbouw-)project wordt beoordeeld of financiering aan de orde is. Tevens is Woonconcept gedwongen om zich veel terughoudender op te stellen waar het gaat om investeringen in maatschappelijk vastgoed en in leefbaarheid.

Deze gang van zaken heeft niet alleen een aantal projecten ernstig vertraagd. Er is ook gerede twijfel ontstaan ten aanzien van het vervolg van de fysieke (lees: sloop) ingrepen die in het kader van de wijkvisie nog op de rol staan. In totaal staan er, exclusief de nog te slopen woningen aan de Jan van Riebeeckstraat (3) en Aastraat (36) nog 235 woningen op sloopnominatie, te weten:

38 bebo Piet Heinstraat / Van Speijkstraat

74 bebo Paul Krugerstraat zuidzijde

77 egw Jan Steenstraat / De Ruyterstraat / Vondelstraat / Paul Krugerstraat noordzijde

32 bebo Acaciastraat

14 egw Kanaalstraat / Parkstraat

In 2013 is Woonconcept gestart met een traject vastgoedsturing waarbij de hele woningvoorraad van Woonconcept tegen het licht wordt gehouden. Op detailniveau wordt uiteindelijk – met de huurprijs als dominante sturingsfactor (betaalbaarheid van de woning) - bepaald welke (en hoeveel) woningen Woonconcept in de toekomst nodig heeft om aan de vraag te kunnen voldoen. Maatregelen als doorexploiteren, verkoop, aanpassing, transformatie en sloop zijn hierbij aan de orde.

De wijkvisie en de daarin oorspronkelijk beschreven maatregelen in het woningbestand moeten passen in de wensportefeuille van Woonconcept.

Oftewel: afstemming tussen de wijkvisie en de wensportefeuille is noodzakelijk en zal leiden tot aanpassingen in de sloopplanning voor Steenwijk-West. In hoofdstuk 3 wordt dit zichtbaar.

Tenslotte zijn het niet alleen bezuinigingen en regelgeving geweest die verantwoordelijk zijn voor een andere opstelling en positie van Woonconcept in het kader van de wijkvisie. Een gevolg van de financieel-economische crisis is ook dat het onderwerp betaalbaarheid van de sociale huursector veel meer aandacht krijgt. Ook Rode Wouw constateert dat in het evaluatieonderzoek dat door dit bureau in de wijk is uitgevoerd. Veel corporaties, zo ook Woonconcept, zien zich genoodzaakt om de huren te verhogen om aan alle financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Dat merken huurders en zeker huurders met de laagste inkomens. In het sloopprogramma van Steenwijk-West is vooral voorzien in de sloop van kleinere, goedkope (lees: betaalbare) woningen, zoals veel beneden- en bovenwoningen. De veronderstelling in 2009 was nog dat er in de toekomst veel minder behoefte zou zijn aan dit type woning. Daar wordt nu anders over gedacht. Ook dit gegeven leidt tot aanpassing van het sloopprogramma.

2.2 Gemeente

fysiek

De planning van Woonconcept voor wat betreft sloop en renovatie van haar woningbezit in Steenwijk-West is voor de gemeente leidend ten aanzien van de werkzaamheden in het openbaar gebied. Daarnaast zijn er straten waar geen woningen worden gesloopt maar waar de riolering moet worden vervangen en een gescheiden stelsel wordt aangebracht. Deze rioolvervanging wordt gecombineerd met een upgrade van het openbaar gebied door middel van nieuwe bestrating en de (mogelijkheid tot) herinrichting van de straat. Waar nodig, mogelijk dan wel gewenst haakt Woonconcept aan op de gemeentelijke aanpak. In de afgelopen periode is op deze manier de Rozenstraat aangepakt en zijn door Woonconcept nieuwe erfafscheidingen geplaatst bij de woningen.

Het 'on hold' zetten van de investeringen door Woonconcept heeft invloed gehad op de planning en daarmee de investeringen die de gemeente heeft gedaan. In de periode tot en met 2014 zouden bijvoorbeeld ook de Rembrandtstraat, Van Speijkstraat/Piet Heinstraat en het Dal worden aangepakt. Met het Dal (uitgezonderd de Aastraat) wordt nog dit jaar daadwerkelijk gestart met de uitvoering. De andere projecten worden doorgeschoven naar de volgende wijkvisie-periode.

sociaal

Omdat sociaal en fysiek elkaar in deze wijk hoe dan ook raken en kunnen versterken als vanuit dezelfde visie en uitgangspunten en in samenhang wordt gewerkt, maakt de verbinding hiervan $1 + 1 = 3$. De effectiviteit van de afzonderlijke aanpak en projecten wordt verbeterd als in de hele wijk vanuit dezelfde visie/uitgangspunten wordt gewerkt en meer in samenhang worden aangestuurd en uitgevoerd. Dit is vanuit de gemeente meer dan voorheen de inzet voor de komende wijkvisie-periode.

Hoofdstuk 3: Plan van Aanpak 2015 – 2019

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe de wijkvisie in de 2^e uitvoeringstermijn wordt vormgegeven en welke fysieke en sociale activiteiten een rol gaan spelen. Tevens is een paragraaf opgenomen over de 3^e invalshoek: duurzaamheid. Bij het maken van de hieronder gepresenteerde keuzes heeft de projectorganisatie zich laten leiden door een aantal aspecten waarvan de meeste al uitvoerig in de eerdere hoofdstukken zijn beschreven. Oftewel: de wijzigingsvoorstellen ten opzichte van de oorspronkelijke planning komen niet uit de lucht vallen maar kennen een gedegen argumentatie. Die aspecten zijn:

- de tussenevaluatie van de wijkvisie, zoals daar door Rode Wouw onderzoek naar is verricht en waarvan het resultaat in een rapport is vastgelegd;
- de aanbevelingen zoals die in het eindrapport van Rode Wouw zijn terechtgekomen en door de Stuurgroep Wijkvisie in maart 2014 zijn overgenomen en vastgesteld;
- de politieke en economische realiteit waar Woonconcept en de gemeente Steenwijkerland zich anno 2014 mee geconfronteerd zien en waarvan in de komende jaren de nodige effecten te verwachten zijn.

3.1 Fysiek 2015 – 2019

De gemeente Steenwijkerland en Woonconcept hebben overleg gevoerd over de op elkaar af te stemmen werkzaamheden en projecten. Die afstemming betrof de aanpak van de woningen (sloop, renovatie of anderszins) en de aanpak van de openbare ruimte, zowel boven- als ondergronds. De planning wordt bewaakt door het Projectbureau. Wanneer de planning op onderdelen aangepast moet worden, wordt hierover altijd een besluit gevraagd van de Stuurgroep. Vervolgens wordt de aangepaste planning extern gecommuniceerd via het Wijkplatform en de Wijkkrant.

Het tempo van de uitvoering kan op verschillende manieren worden beïnvloed:

- inbreng van de bewoners,
- bezwaarprocedures,
- gewijzigde marktomstandigheden,
- door uitstel of vertraging kan het aantal in uitvoering zijnde projecten te groot worden waardoor het onverantwoord kan zijn om de overeengekomen planning te handhaven,
- actuele ontwikkelingen kunnen het mogelijk maken projecten naar voren te halen of juist naar achteren te zetten, bijvoorbeeld wanneer dit financiële voordelen oplevert.

3.1.1. Uitgestelde projecten 1^e termijn

Om uiteenlopende redenen, zoals beschreven in de vorige paragrafen, is de planning van de 1^e uitvoeringstermijn van de wijkvisie niet op alle onderdelen gehaald. In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe hiermee wordt omgegaan:

* Woningbouw Jan van Riebeeckstraat → in het 3^e kwartaal van 2014 wordt de ontwikkeling van het nieuwbouwcomplex met 12 wooneenheden voor jongeren (8) en RIBW (4) opgepakt. Planologisch en procedureel is alles afgewikkeld. De sloop van het huidige blokje wordt in het 4e kwartaal van 2014 uitgevoerd. Prognose voor de start nieuwbouw: 2e kwartaal 2015. Oplevering een jaar later.

* Woningbouw Rembrandtstraat → de bouw van 15 koopwoningen aan de oostzijde van de Rembrandtstraat start na afronding van de bestemmingsplanprocedure in het 4e kwartaal van 2014 én onder voorbehoud van het verkoopresultaat. In juli is de verkoop gestart. Indien het verkoopresultaat achter blijft op de verwachting dan wordt later met de bouw begonnen. Na start bouw is de verwachte bouwtijd ongeveer 10 maanden.

De herinrichting van de straat, waarvoor het ontwerp al in de 1e uitvoeringstermijn is gemaakt, zal door de gemeente aan het eind van de bouwperiode van de woningen worden uitgevoerd, direct voorafgaand aan de oplevering van de nieuwbouw.

* Woningbouw Aastraat → Na de zomer van 2014 wordt door Woonconcept besloten hoe de aanpak van de herontwikkeling vorm gaat krijgen. Aansluitend wordt de ontwikkeling opgestart en de inmiddels leeggekomen woningen gesloopt. In 2015 wordt het plan uitgewerkt en de planologische procedure doorlopen. Eind 2015 vindt start bouw plaats waarna een jaar later oplevering aan de orde is. Aansluitend zal de openbare ruimte door de gemeente worden aangepakt (o.a. rioolvervangings).

3.1.2 In voorbereiding zijnde projecten

Eén project is in voorbereiding en zal binnen afzienbare termijn worden uitgevoerd. Dat betreft de herinrichting van Het Dal (exclusief de Aastraat). De gemeente Steenwijkerland is de trekker van dit project waarbij rioolvervangings leidend is. Het overlegtraject met bewoners is in het voorjaar afgerond waarna de uitwerking ter hand wordt genomen. Uitvoering zal plaatsvinden vanaf het 3^e kwartaal 2014 en loopt door tot in het 1^e kwartaal 2015 (afhankelijk van de weersomstandigheden).

Een 2^e project verkeert momenteel in de studiefase en het is nog niet te zeggen in welke richting dit zich zal ontwikkelen. Dat gaat over het middenterrein van de woningen aan de Jan van Riebeeckstraat-Vondelstraat-Van Speijkstraat-Paul Krugerstraat. Naar het zich laat aanzien is slechts tegen relatief hoge kosten een minimaal resultaat (verbetering inrichting, leefbaarheid) te behalen. In de loop van 2014 moet duidelijk worden of alsnog gevolg aan dit project wordt gegeven. De regie en de eventuele uitvoering voor dit vraagstuk ligt bij Woonconcept.

3.1.3 Nieuw (woningbouw) project 2e termijn

In de 2e uitvoeringstermijn van de wijkvisie wordt één nieuw slooproject gestart en uitgevoerd. Dat betreft de sloop van 38 beneden- en bovenwoningen aan de Piet Heinstraat en Van Speijkstraat-oostzijde. In de Wijkvisie zijn de woningen aan de Piet Heinstraat kwalitatief als slecht beoordeeld. De woningen kennen al vele jaren een beperkt onderhoudsregime en zijn technisch op. De kwaliteit van de woningen aan de Van Speijkstraat-oostzijde is matig maar vanuit onderhoud is al rekening gehouden met toekomstige sloop door de woningen uit te sluiten van het planmatig onderhoud dat recent aan de woningen van de Van Speijkstraat-westzijde is uitgevoerd. Andere redenen om de Van Speijkstraat te betrekken in dit slooproject zijn:

- het maakt een betere stedenbouwkundige invulling van het plangebied mogelijk, en
- het aantal beneden- en bovenwoningen wordt gereduceerd.

Het sloopbesluit wordt in de 2^e helft van 2015 genomen, daarna treedt het sociaal plan van Woonconcept in werking. Een verhuurstop gaat al in 2014 in omdat sommige leegkomende woningen hoge mutatiekosten voor Woonconcept met zich meebrengen. De woningen moeten leeg zijn in het 1^e kwartaal van 2017. Tussen sloopbesluit en vertrek van de laatste huurder wordt een nieuw woningbouwprogramma ontwikkeld en voorbereid.

Dit programma is nog niet definitief maar voorlopig wordt uitgegaan van eengezinswoningen waarbij een mix van koop- en huurwoningen tot de mogelijkheden behoort.

In de 2^e helft van 2017 moet de bouw een aanvang nemen en de oplevering wordt eind 2018 verwacht. Aansluitend zullen zowel de Van Speijkstraat als de Piet Heinstraat door de gemeente worden heringericht.

3.1.4 Uit te stellen (woningbouw) projecten.

Bovenstaande impliceert dat de woningen aan de zuidzijde van de Paul Krugerstraat en Rembrandtstraat niet in de 2^e uitvoeringstermijn van de wijkvisie worden gesloopt. Dat geldt ook voor de aangekondigde sloop van 32 woningen aan de Acaciastraat-noordzijde. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de sterk toegenomen vraag naar vooral sociale huurwoningen. Woonconcept oriënteert zich in 2014 en 2015 op allerlei manieren op de gewenste, toekomstige samenstelling van de eigen woningvoorraad. Daarbij wordt onder meer rekening gehouden met de ontwikkeling van de huren, demografische ontwikkelingen en verwachte woningbehoefte. Tevens worden de resultaten van een grootschalig woonlastenonderzoek (mei – oktober 2014) onder de eigen huurders betrokken bij het bepalen van de gewenste woningvoorraad en bij de vraag hoe die voorraad bereikt kan worden. Zolang de ‘wensportefeuille’ van Woonconcept nog niet bekend is, worden er geen nieuwe sloopbesluiten verwacht. Er wordt rekening mee gehouden dat eind 2015 meer duidelijkheid ontstaat voor de toekomst van de woningen die in 2010 op sloopnominatie zijn gezet. Dan moet ook duidelijk zijn wat het onderhoudsprogramma wordt voor de woningen als ze alsnog in (langdurige) verhuur worden gehouden. Deze ontwikkeling vergt van het Projectbureau een zeer weloverwogen communicatiestrategie. Sommige bewoners hebben rekening gehouden met het oorspronkelijke sloopprogramma en geen investeringen meer in de woning gedaan (vloerbedekking, e.d.). Ook zijn verzoeken voor b.v. dubbel glas of een Cv-installatie door Woonconcept niet meer gehonoreerd na 2010. Al deze vraagstukken moeten in genoemde communicatiestrategie worden opgenomen.

Adressen	Oorspr. planning	Nieuwe planning	Type	Aantal	Gem. huur
Piet Heinstraat 1-17 Van Speijkstraat 1-39 Vondelstraat 43	2013-2016	2015-2018	Bebo	38	Ca. € 400
Paul Krugerstraat 11-105 Rembrandtstraat 60-82 en 79-103	2014-2018	Besluit 2015	Bebo	74	Ca. € 400
Acaciastraat 2-62 Bloemstraat 60A	2017-2020	Besluit 2015	Bebo	32	Ca. € 375
Jan Steenstraat 1-35 en 2-40 Rembrandtstraat 46 Admiraal de Ruyterstraat 25-51 Vondelstraat 15-41 Paul Krugerstraat 46-64	2019-2025	Besluit 2015	Egw	77	Ca. € 430
Kanaalstraat 1-7 en 15-21 Parkstraat 13-23	Besluit 2021	Besluit 2021	Egw	14	Ca. € 400

Toelichting:

Adressen: de adressen van de woningen die in de Wijkvisie 2025 zijn aangewezen voor sloop.

Oorspronkelijke planning: de periode waarbinnen verhuurstop, sloop en nieuwbouw/oplevering in eerste instantie in de Wijkvisie 2025 waren opgenomen.

Nieuwe planning: de periode waarbinnen verhuurstop, sloop en nieuwbouw/oplevering in de 2^e termijn van de Wijkvisie zijn opgenomen.

Besluit: het jaar waarin een besluit wordt genomen over de toekomst van de woningen.

Type: het woningtype, bebo = benedenbovenwoning; egw = eengezinswoning.

Aantal: het aantal woningen.

Gemiddelde huur: de gemiddelde huren van genoemde adressen.

Samengevat komt het er op neer dat:

- in de 2^e uitvoeringstermijn 38 woningen worden gesloopt aan de Piet Heinstraat en Van Speijkstraat;
- eind 2015 duidelijkheid ontstaat voor de toekomst van de benedenbovenwoningen aan de Paul Krugerstraat-zuidzijde, Rembrandtstraat-zuidzijde, Acaciastraat en voor de eengezinswoningen aan de Jan Steenstraat, Rembrandtstraat 46, Paul Krugerstraat 46-64, Vondelstraat 15-41, Admiraal de Ruyterstraat 25-51;
- in 2021 duidelijkheid ontstaat voor de toekomst van de eengezinswoningen aan de Kanaalstraat 1-7 en 15-21, Parkstraat 13-23.

3.1.5 Openbare ruimte

Voor de gemeentelijke projecten is de noodzakelijke rioolvervanging het uitgangspunt. De volgende planning wordt daarbij aangehouden:

2014-2015:	Kanaalstraat en Parkstraat
2015:	Rembrandtstraat
2016:	Gasthuislaan + deel Verlaatseweg (tot locatie Voetelinkschool)
2017:	Aastraat
2018:	Anjelierstraat / Bloemstraat
2018-2019:	Piet Heinstraat en Van Speijkstraat
2019:	Zuidzijde Rembrandtstraat

Na 2019 komen nog:

Admiraal de Ruyterstraat, Jan Steenstraat, Paul Krugerstraat, Acaciastraat, Jan van Riebeeckstraat. Een laatste project is vervolgens de aanpak van het middengebied tussen de Acaciastraat en Lijsterbesstraat (Paasweide). Ook dit is een project dat in de 3^e uitvoeringstermijn wordt opgenomen.

3.2 Sociaal 2015 – 2019 (inzet wijkkracht)

In de tussenevaluatie van de Rode Wouw is de aanbeveling gedaan om in het vervolg van de Wijkvisie, naast het fysieke, de sociale kant van de wijkvernieuwing meer aandacht te geven. Met de ontwikkeling naar een participatiesamenleving en sociale stijging als aanjagers. In Steenwijk-West zijn de bouwstenen om hier constructief mee aan de gang te gaan, aanwezig.

Het wordt de komende vijf jaar de kunst om met deze bouwstenen een krachtige sociale structuur te ontwikkelen die bijdraagt aan de doelstelling om van Steenwijk-West een duurzaam aantrekkelijke woonwijk te maken.

Het verdient aanbeveling de aanwezige wijkkracht in de wijk zodanig in te zetten, dat aan het einde van de 2^e periode bewoners in staat zijn om zelf richting en inhoud te geven aan de versterking en groei van de sociale structuur.

De Asset Based Community Development (ABCD) methode is een krachtig instrument om hiermee aan de slag te gaan. De ABCD methode gaat uit van de kwaliteiten (assets) van individuen en groepen in een wijk. Het in beeld brengen van deze 'assets' en deze effectief inzetten om sociale structuren te versterken is hierbij leidend. De afgelopen jaren zijn tientallen bewoners actief en betrokken geweest bij de fysieke ontwikkeling van de wijk. Het is een logische stap om deze bewoners warm te maken om ook hun aandeel te leveren aan de sociale ontwikkeling van Steenwijk West.

Een aantal initiatieven en overlegvormen die op dit moment actief zijn bieden aanknopingspunten voor de opdracht die er ligt. Denk aan:

- De sociale marktplaats
- Het wijkplatform
- Wijkcentrum de Korf
- De wijkvereniging
- De kanjerwijk
- Een wijkwebsite/sociale kaart van West

De mensen die op dit moment participeren in bovenstaande initiatieven en overlegvormen zijn uitermate betrokken bij hun wijk en gemotiveerd een bijdrage te leveren. Toch zijn er een aantal bedreigingen die serieus genomen moeten worden en waaraan aandacht besteed moet worden. Zo is de gemiddelde leeftijd van participerende bewoners hoog en zijn de “nieuwkomers” in de wijk nog onvoldoende betrokken. In de komende periode moet dan ook gewerkt worden aan het uitbreiden en versterken van bovenstaande initiatieven en overlegvormen met bewoners die een brede afspiegeling vormen van de wijk.

Ook de professionals in Steenwijk-West kenmerken zich door een grote betrokkenheid bij ‘hun’ wijk. Er liggen kansen in het dichterbij elkaar brengen van professionals en bewoners. Zodoende kan professionele kennis, burgerkracht versterken en vice versa.

Samenvattend; de komende periode moet er ingezet worden op: Een krachtige groep bewoners, die vanuit hun eigen kwaliteiten, betrokkenheid en kracht invulling geeft aan de sociale samenhang, groei en draagkracht van Steenwijk-West. Om dit te bereiken moeten bestaande structuren versterkt en aan elkaar verbonden worden. Ook moeten professionals en bewoners elkaar beter weten te vinden, gezamenlijk doelen bepalen en optrekken om deze te realiseren.

3.3 Bewonersparticipatie

In de afgelopen periode van de wijkvisie zijn bewoners intensief betrokken geweest bij de planvorming en realisatie. De tussenevaluatie laat zien dat de bewonersbetrokkenheid tot ieders tevredenheid functioneert. Door bewoners vroegtijdig te betrekken ontstaat weinig tot geen vertraging en voelen bewoners zich gekend.

De komende periode ligt er de uitdaging te groeien van raadplegen/(laten) adviseren naar coproduceren/meebeslissen. Een eerste aanzet daartoe wordt gedaan in Het Dal. Het groengebied grenzend aan Rams Woerthe wordt met bewoners als coproducent ontwikkeld. Daarbij wordt ook gekeken naar zelfwerkzaamheid van bewoners om zo de betrokkenheid bij het gebied nog verder te vergroten. Ook bij de nieuw te ontwikkelen woningen aan de Aastraat wordt een proces gestart waarbij bewoners nauw betrokken worden bij de planvorming. Dit betekent dat meer ingezet wordt op ‘de voorkant van processen.’ Dit impliceert veelal een langere voorbereidingstijd maar levert vaak een kortere uitvoeringstermijn (en groter draagvlak) op.

Het werken met een wijkplatform functioneert goed. Dit blijft dan ook gehandhaafd. Zoals eerder aangegeven is het van belang de samenstelling van de bewoners die betrokken zijn een afspiegeling te laten zijn van de wijk. Ook kan er vanuit de bestaande structuur gewerkt worden aan het nog intensiever betrekken van bewoners bij het vormgeven van nieuwe plannen.

3.4 Duurzaamheid

Als gevolg van de gewijzigde financiële situatie van Woonconcept gaat de corporatie haar ambities en beleid met betrekking tot duurzaamheid in 2014 herzien. Dat betekent dat deze paragraaf voor wat betreft het aandeel Woonconcept vooralsnog niet ingevuld kan worden. Wel is het zo dat Woonconcept via de dochteronderneming Energieconcept in 2014 start met de uitrol van een campagne waarbij de huurders van Woonconcept de mogelijkheid geboden wordt om een zonne-energie-installatie te laten plaatsen. Een zonne-energie-installatie bestaat uit 6, 9 of 12 zonnepanelen die door middel van een omvormer elektriciteit opwekt die gebruikt kan worden in de woning of wordt terug geleverd. Het verlaagt de rekening aan de elektriciteitsleverancier waardoor impliciet een bijdrage wordt geleverd aan het betaalbaar houden van de huurwoningen. Meerdere woningen in Steenwijk-West komen in aanmerking voor dit aanbod.

Hoofdstuk 4: Organisatie en communicatie

4.1 Projectorganisatie

De inmiddels beproefde organisatiestructuur blijft in de 2^e uitvoeringstermijn gehandhaafd. Dat wil zeggen dat voor wat betreft het professionele deel de Stuurgroep en het Projectbureau verantwoordelijk blijven. De Stuurgroep bestaat uit bestuurders van Woonconcept en de gemeente Steenwijkerland, aangevuld met adviseurs en projectleiders. De Stuurgroep komt minimaal 2 keer per jaar bijeen.

Het Projectbureau bestaat uit de projectleiders van Woonconcept en de gemeente en de wijkkracht. De projectleiders komen frequent bij elkaar. Er bestaat daarnaast een breder samengestelde versie van het Projectbureau waarin meerdere gemeentelijke afdelingen zijn vertegenwoordigd. Het Projectbureau heeft ook regelmatig overleg met de coördinerend wethouder over de voortgang van de wijkvisieprojecten.

Het klankbord voor de professionele organisaties blijft het wijkplatform, bestaande uit wijkbewoners en wijkinstellingen (scholen). Rode Wouw omschrijft dit als volgt in één van haar aanbevelingen: zorg dat het vierspan Stuurgroep, Projectbureau, Wijkkracht en Wijkplatform/wijkvereniging in stand blijft, want dat zorgt voor snelheid, betrokkenheid, haalbaarheid.

Professionele ambtelijke ondersteuning voor de Stuurgroep, Projectbureau en Wijkplatform is in 2013 komen te vervallen en wordt niet opnieuw ingezet.

De bewoners zijn niet alleen vertegenwoordigd in/via het wijkplatform maar bij elk project (fysiek of sociaal) wordt geïnvesteerd in de oprichting van (tijdelijke) bewonerswerkgroepen waar overleg mee wordt gevoerd en mee wordt samengewerkt.

4.2 Projectcommunicatie

Een langlopend traject als de wijkvisie verdient een gedegen communicatiestrategie. Aan het begin van de 1^e uitvoeringstermijn zijn de gemeente, Woonconcept en de wijkvereniging gestart met een gezamenlijke uitgave van een wijkkrant Kijk op West. Uit het eindrapport van Rode Wouw blijkt dat deze – professioneel uitziende – krant bovenmatig goed wordt gelezen en gewaardeerd in de wijk. De krant komt 4 keer per jaar uit en biedt een platform aan de genoemde instanties maar ook aan bewoners en allerlei andere wijkinstellingen om met de wijk ‘in gesprek te gaan’. De wijkkrant blijft daarom ook in de 2^e uitvoeringstermijn een belangrijk middel om de wijkbewoners op de hoogte te houden van de activiteiten welke in het kader van de wijkvisie worden opgezet en uitgevoerd. Wel is het streven om meer en meer van een (voornamelijk) professionele redactie over te stappen op een (voornamelijk) vrijwilligersredactie.

Sinds 2012 maakt de projectorganisatie ook gebruik van Facebook. Er wordt hiermee eenzijdig naar de wijk toe gecommuniceerd, het wordt niet als discussiepodium gebruikt.

Een nieuw gegeven met betrekking tot communicatie wordt door Rode Wouw in haar eindrapport omschreven als ‘dubbele informatiestrategie’. Enerzijds wordt informatie aan bewoners verstrekt over de voorbereiding en voortgang van plannen en activiteiten. De wijkkrant is hier een goed voorbeeld van. Anderzijds is een andersoortige communicatiestrategie (‘onzekerheidscommunicatie’) nodig om bewoners die in onzekerheid verkeren ten aanzien van de aanpak van hun woning, te informeren en gerust te stellen. Hier zal het Projectbureau aandacht voor hebben.

Hoofdstuk 5: Financiën

5.1 Periode 2010 – 2013

In 2011 hebben Woonconcept en de gemeente Steenwijkerland afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten die nodig zijn om de Wijkvisie 2025 te realiseren. Deze afspraken hebben goed uitgedaan en niet geleid tot onderlinge discussie of tot de noodzaak om deze te herijken. De afspraken blijven dan ook voor de volgende termijn van kracht.

Ter illustratie hieronder de bedragen – zijnde proceskosten - die door beide partijen in de afgelopen periode (2010 t/m 2013) in de Wijkvisie zijn geïnvesteerd:

* Gemeente Steenwijkerland: € 104.110,83

* Woonconcept: € 98.748,03

Het verschil, € 5.362,80, is onderling verrekend. Grosso modo is per organisatie ca. € 100.000,- over 4 jaar uitgegeven. Dit ervaringsgegeven is als leidraad genomen voor de begroting voor de 2^e termijn waarbij opgemerkt dient te worden dat er in 2013 erg weinig is uitgegeven vanwege de investeringsstop en reorganisatie bij Woonconcept.

Tot proceskosten worden o.a. gerekend:

Kosten voor PR + communicatie, zaalhuur en organisatiekosten, inhuur adviseurs (onderzoeken, e.d.), kosten planvorming.

Personele inzet (inclusief inzet van de wijkkracht) wordt niet onder proceskosten geschaard en derhalve niet verrekend. Ten aanzien van de wijkkracht hebben partijen ieder 50% van de kosten voor hun rekening genomen.

5.2 Periode 2015 – 2019

In de 2^e termijn van de Wijkvisie worden geen bijzondere uitgaven verwacht t.o.v. de achterliggende periode. Hoewel het aantal fysieke projecten in aantal wat minder prominent zal zijn, wordt dit voor een belangrijk deel gecompenseerd door activiteiten en projecten op de gebieden sociaal, bewonersparticipatie en duurzaamheid.

Exclusief de kosten voor de wijkkracht (€ 30.000,- per jaar / per organisatie / 24 uur p.w.) wordt gerekend op € 40.000,- per jaar per organisatie, als volgt uitgesplitst:

- € 12.500	PR + communicatie
- € 15.000	Planvorming
- € 12.500	Organisatiekosten

Allonge

De ondergetekenden:

1. De gemeente Steenwijkerland, Postbus 162, 8330 AD te Steenwijk ter uitvoering van het besluit van de Gemeenteraad d.d. 7 oktober 2014, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet hier vertegenwoordigd door burgemeester mevrouw M.A.J. van der Tas, verder te noemen, de gemeente;

en

2. De Stichting Woonconcept, Blankenstein 560, 7943 PA te Meppel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mr. S.E. Korthuis, directeur-bestuurder, verder te noemen Woonconcept;

de ondergetekenden hierna ook aan te duiden als “partijen”

Overwegen het volgende:

1. De partijen hebben, als opdrachtgevers en verenigd in een Stuurgroep Wijkvisie Steenwijk-West, in 2009 / 2010, samen met wijkbewoners, gewerkt aan de opstelling van een wijkvisiedocument, getiteld Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
2. De partijen hebben de in het voornoemde wijkvisiedocument beschreven activiteiten en de daartoe noodzakelijk geachte onderlinge samenwerking bekrachtigd door op 4 maart 2011 een Samenwerkingsovereenkomst met elkaar aan te gaan;
3. Onderdeel van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 is een 5-jaarlijkse tussenevaluatie van de wijkvisie-activiteiten, op basis waarvan de Stuurgroep Wijkvisie Steenwijk-West kan besluiten of de inhoud van de wijkvisie op onderdelen aangepast o.i.d. moet worden;
4. De partijen hebben in oktober 2013 als Stuurgroep besloten de 1^e tussenevaluatie vervroegd uit te voeren vanwege de sterk gewijzigde maatschappelijke en financiële omstandigheden voor zowel Woonconcept als de gemeente Steenwijkerland;
5. De partijen hebben als Stuurgroep opdracht gegeven aan Rode Wouw om de tussenevaluatie uit te voeren;
6. De partijen hebben als Stuurgroep op 12 maart 2014 kennis genomen van de resultaten van de tussenevaluatie en de daarin opgenomen 20 aanbevelingen onverkort overgenomen;
7. De partijen hebben als Stuurgroep de projectleiding van de wijkvisie (het ‘projectbureau’) opdracht gegeven om een Plan van Aanpak voor de 2^e termijn van de wijkvisie (periode 2015-2019) op te stellen met inachtneming van eerdergenoemde aanbevelingen;
8. De partijen hebben als Stuurgroep op 15 september 2014 het Plan van Aanpak vastgesteld en wensen door middel van deze Allonge de aanpassingen en wijzigingen op de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 vast te leggen.

Komen overeen:

1. Deze Allonge maakt een onlosmakelijk onderdeel uit van de Samenwerkingsovereenkomst welke gesloten is tussen Stichting Woonconcept en gemeente Steenwijkerland voor de wijkvernieuwing van Steenwijk-West d.d. 4 maart 2011.
2. Deze Allonge geldt als aanvulling op voornoemde Samenwerkingsovereenkomst en de bepalingen zoals opgenomen in de Samenwerkingsovereenkomst blijven onverkort van kracht.
3. Partijen zullen de werkzaamheden met betrekking tot de wijkvernieuwing in Steenwijk-West met inachtneming van het bepaalde in de Samenwerkingsovereenkomst en de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 en het Plan van Aanpak Wijkvisie Tweede Termijn 2015-2019, voortzetten.

Steenwijk, XXXXXX 2014

Gemeente Steenwijkerland,

Woonconcept,

E. Dahmen

Mr. S.E. Korthuis

Einde bijlage: 10.3. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Plan van aanpak 2015-2019 en allonge

Terug naar het agendapunt

10.4. Wijkvisie Steenwijk-West 2e termijn - bijlage Samenwerkingsovereenkomst Wijkvisie Steenwijk West 2025 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

8. Samenwerkingsovereenkomst

De ondergetekenden:

1. De Gemeente Steenwijkerland, Postbus 162, 8330 AD te Steenwijk ter uitvoering van het besluit van de Gemeenteraad d.d. 1 maart 2011, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet hier vertegenwoordigd door burgemeester mevrouw M.A.J. van der Tas, verder te noemen: de gemeente;

en

2. De Stichting Woonconcept, Blankenstein 560, 7943 PA te Meppel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door H. van Houten, directeur-bestuurder, verder te noemen: Woonconcept;

de ondergetekenden hierna ook aan te duiden als "partijen"

Overwegen het volgende:

1. De partijen onderschrijven het gestelde in de Wijkvisie Steenwijk-West 2025, vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Steenwijkerland op 1 maart 2011;
2. De partijen zullen de uitvoering van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 gezamenlijk verder ter hand te nemen;
3. De partijen hebben daarvoor in goed overleg afspraken gemaakt op het gebied van samenwerking, planning en kostenverdeling;
4. De partijen vinden het gewenst in deze overeenkomst de wijze van samenwerking en hun rechten en plichten ten opzichte van elkaar ter zake van deze samenwerking vast te leggen;

Komen het volgende overeen:

A. Werkzaamheden:

1. Deze overeenkomst regelt de samenwerking tussen de gemeente en Woonconcept en legt als zodanig de verdeling van de werkzaamheden vast met betrekking tot de ontwikkeling van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
2. De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de planning zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van dit plan van aanpak en de bijbehorende bijlage 1, hierna te noemen "planning";
3. De aan de uitvoering van de Wijkvisie Steenwijk-West 2025 verbonden kosten worden vastgesteld overeenkomstig het vermelde in hoofdstuk 5 van dit plan van aanpak en in de bijbehorende bijlagen 2 en 3;
4. Partijen brengen in het kader van deze samenwerking ieder hun specifieke kennis en ervaring in;
5. Partijen zullen handelen conform deze overeenkomst, alles doen dat noodzakelijk is en niets doen of nalaten dat de samenwerking nadelig beïnvloedt dan wel kan beïnvloeden (hierbij de redelijkheid en billijkheid in acht nemende);

B. Overleg:

Partijen treden regelmatig met elkaar in overleg over de voortgang van de werkzaamheden. Hiertoe wordt een projectorganisatie zoals omschreven in hoofdstuk 2 van dit plan van aanpak gehanteerd. De communicatie naar buiten toe en de relatie en de rol van het Wijkplatform Steenwijk-West staat omschreven in hoofdstuk 6;

D. Onvoorziene omstandigheden:

1. Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, welke van dien aard zijn, dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag verwachten of verlangen, zullen partijen overleg plegen teneinde te trachten een aanvaardbare oplossing te vinden voor de gerezen problemen;
2. Indien het in lid 1 bedoelde overleg niet tot overeenstemming leidt heeft de meest gerede partij het recht dit te beschouwen als een geschil en dit geschil te behandelen als in de geschillenregeling, onder G, is aangegeven;
3. Indien partijen beëindiging van de overeenkomst beschouwen als een passende oplossing kan eventueel verrekening plaatsvinden van gemaakte kosten, voorzover deze kosten conform punt A.3. van de samenwerkingsovereenkomst en hoofdstuk 5 van het plan van aanpak voor rekening komen van partijen gezamenlijk;

F. Toerekenbare tekortkoming:

1. Tussentijdse beëindiging van deze overeenkomst is niet anders mogelijk dan met instemming van alle partijen;
2. Indien partijen na behoorlijke ingebrekestelling niet voldoen aan de verplichtingen ingevolge deze overeenkomst, hebben zij het recht deze overeenkomst te ontbinden zonder rechterlijke tussenkomst;
3. De toerekenbare tekortkomende partij is in dat geval rentekostenvergoeding en schadevergoeding verschuldigd;
4. Faillissement of surseance van betaling zal gelden als een toerekenbare tekortkoming in de zin van dit artikel;

G. Geschillen:

1. Geschillen, gebaseerd op de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst kunnen worden beslecht door deskundigen. Partijen bepalen onderling of de deskundigen verzocht worden een bindend advies of anderszins uit te brengen. Wordt over de procedure geen overeenstemming bereikt, dan zullen de deskundigen op verzoek van de meest gerede partij worden aangewezen door de President van de Arrondissementsrechtbank te Zwolle-Lelystad en van hem hun nadere opdracht ontvangen;
2. Wanneer er sprake is van deskundigen wordt daaronder verstaan een aantal van één of drie;
3. Door ieder der partijen wordt een deskundige aangewezen. Indien er twee verschillende deskundigen worden aangewezen, wijzen zij gezamenlijk een derde deskundige aan. Elke partij betaalt zijn of haar eigen deskundige. De kosten van enige of derde deskundige komen voor rekening van Woonconcept en de gemeente, ieder voor de helft;

H. Einde van de overeenkomst:

Deze overeenkomst eindigt:

- a. bij het afgerond hebben van de gehele Wijkvisie Steenwijk-West 2025;
- b. bij gezamenlijk besluit van partijen tot ontbinding van de overeenkomst, waarbij zij tevens de financiële afwikkeling regelen.

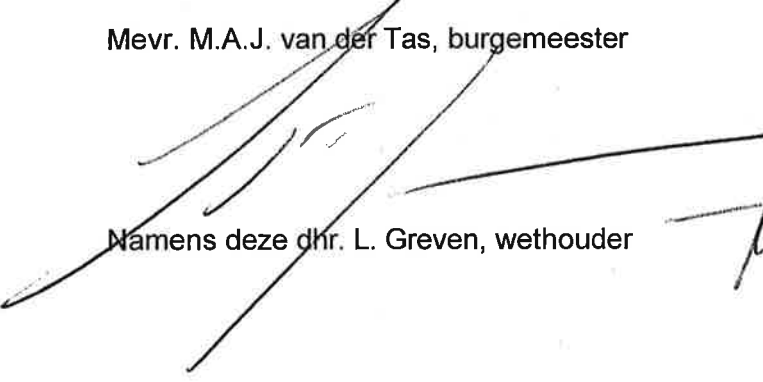

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend te

Steenwijk op 4 maart 2011

Gemeente Steenwijkerland

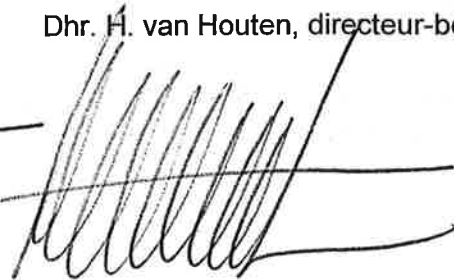
Mevr. M.A.J. van der Tas, burgemeester

Namens deze dhr. L. Greven, wethouder

Woonconcept

Dhr. H. van Houten, directeur-bestuurder

[Terug naar het agendapunt](#)

11.0. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/75

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014

Agendapunt:

Onderwerp:

Huisvestingsprogramma onderwijs 2015

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

Voor de uitvoering van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 een krediet beschikbaar te stellen van € 72.500.

De kosten ten laste te brengen van de reserve onderwijshuisvesting.

Samenvatting:

De gemeente heeft de zorg voor de onderwijshuisvesting voor het primair, (voortgezet) speciaal en het voortgezet onderwijs. Per 1 januari 2015 omvat dat in grote lijnen alleen nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud komt met ingang van volgend jaar volledig bij het schoolbestuur te liggen. Vorig jaar is in het voorstel voor de behandeling van het huisvestingsprogramma 2014 een toelichting gegeven op de overheveling van het (buiten- of groot)onderhoud naar de schoolbesturen.

De wetswijziging maakt het nodig de gemeentelijke regelgeving aan te passen. Hierover ontvangt u separaat een voorstel.

Samenwerkingschool Scheerwolde

Met betrekking tot het onderwijs in Scheerwolde zijn Accrete en Op Kop tot overeenstemming gekomen de beide scholen samen te voegen in een samenwerkingschool. Bestuurlijk valt deze school onder Op Kop. Als onderwijslocatie is gekozen voor het schoolgebouw Kon. Julianaweg 78. Hierin was voorheen de school De Kolkribbe van Accrete gehuisvest. Dit schoolgebouw is overgedragen aan Op Kop. Voor het betrekken van het schoolgebouw door Op Kop voor de huisvesting van de nieuwe samenwerkingschool (De Lepelaar genaamd) was het treffen van aantal voorzieningen nodig. Op basis van een door het schoolbestuur opgesteld plan van aanpassing is overeengekomen dat een deel van de kosten (€ 35.000) voor vergoeding in aanmerking komt.

Dit bedrag is op het huisvestingsprogramma opgevoerd.

Huisvesting RSG Tromp Meesters/De Ambelt

RSG Tromp Meesters heeft aandacht gevraagd voor de problematiek rond de exploitatie van de locatie Stationsstraat 40. Deze is erg hoog en op termijn niet door RSG Tromp Meesters op te brengen. Belangrijke oorzaken zijn het ontbreken van een goede isolatie en de aanwezigheid van stalen kozijnen. Een beperkende factor is de aanwys van het pand tot gemeentelijk monument. In de zoektocht naar een oplossing is in opdracht van RSG Tromp Meesters een rapport door BENBS opgesteld. Binnen deze problematiek speelt ook De Ambelt (voortgezet speciaal onderwijs) een belangrijke rol. De hoofdlocatie van de nevenvestiging in Steenwijk is Stationsstraat 38. Schoolbestuur wil deze graag verlaten vanwege onvoldoende ongeschiktheid van het pand voor het geven van onderwijs aan de doelgroep. Daarnaast huurt De Ambelt tegen kostprijs een etage van RSG Tromp Meesters. Omdat RSG Tromp Meesters bij de vaststelling van de huurprijs de werkelijke exploitatiekosten doorberekent ervaart De Ambelt langs die weg dezelfde problematiek als RSG Tromp Meesters: namelijk een in verhouding tot de rijksvergoeding veel te hoge exploitatielast.

Dit rapport en de algehele problematiek rond deze locatie is in januari 2014 aan de leden van de (toenmalige) raad op locatie toegelicht.

De problematiek wordt onderkend. Het overleg met de beide schoolbesturen om te komen tot oplossingen, die er op zijn gericht om de exploitatie van de locatie Stationsstraat weer in de pas te krijgen met de vergoedingen van het rijk, wordt met voortvarendheid voortgezet.

De ontwikkeling van een toekomstvisie op het onderwijsaanbod van het voortgezet onderwijs en de huisvesting daarvan wordt hierbij betrokken. Deze toekomstvisie op het onderwijsaanbod zal bepalend zijn voor de inrichting van de huisvestingsvoorzieningen. Schoolbesturen voor het voortgezet onderwijs in Steenwijk hebben reeds opdracht verstrekt een visie op toekomstbestendig voortgezet onderwijs op te stellen. In de opdracht is de afstemming met de gemeente opgenomen.

In het vervolgoverleg met de schoolbesturen over de positie van de locatie Stationsstraat in relatie tot de toekomstvisie op het voortgezet onderwijs en een toekomstbestendige huisvesting wordt de wens nader onderzoek te plegen niet uitgesloten. Met het oog daarop is een stelpost advisering huisvesting in het programma opgenomen. Daar er een relatie is tussen de toekomstvisie en de locatie Stationsstraat zullen geen voortijdige onomkeerbare besluiten worden genomen.

Onderwijsvoorziening Giethoorn.

Bij deze informeren wij u over de voortgang van de realisatie van een centrale onderwijsvoorziening in Giethoorn.

Met het schoolbestuur is overeenstemming over een beoogde locatie aan de Beulakerweg. De ontwikkeling van deze locatie past niet in de provinciale structuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Giethoorn.

Hier wordt met de provincie over gesproken. Ter voorbereiding op dit overleg is een verkeersonderzoek uitgevoerd naar de verkeerseffecten van de onderwijsvoorziening op de beoogde locatie aan de Beulakerweg. Wij streven ernaar nog dit jaar duidelijkheid te verkrijgen over de realisatiemogelijkheden.

Gemeentelijke kosten onderwijshuisvesting

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het onderhoud van de eigen onderwijsgebouwen als de gymzalen. De onderhoudskosten voor de bij de gemeente in beheer zijnde onderwijsgebouwen worden indien nodig opgevoerd op het huisvestingsprogramma.

Voor 2015 betreft dit uitsluitend de te maken kosten voor de 2-jaarlijkse actualisatie van het meerjarenonderhoudsprogramma.

Financiële toelichting

De kosten van onderwijshuisvesting worden bekostigd uit de reserve voorzieningen onderwijshuisvesting. Op dit moment zit hierin € 5.306.700. Het jaarprogramma voorziet in een verplichting van € 72.500. De activiteiten kunnen worden aangemerkt als eenmalige kosten en kunnen ten laste worden gebracht van de reserve onderwijshuisvesting.

Bijlagen bij het voorstel   Verslag OOGO (op overeenstemming gericht overleg), concept programma onderwijshuisvesting 2015

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

MO

adviseur

Ulbe Koopman, tel.:   , email:

behandeld in raadscommissie

x ja, nl. 25-11-2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/75

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4-11-2014, nummer 2014/75;

b e s l u i t :

1. voor de uitvoering van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 een krediet beschikbaar te stellen van € 72.500;
2. de kosten ten laste te brengen van de reserve onderwijshuisvesting.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

Einde bijlage: 11.0. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - raadsvoorstel

Terug naar het agendapunt

11.1. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - bijlage verslag OOGO 1okt14 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

**Verslag van het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) gehouden op
Woensdag 1 oktober 2014 om 10.30 uur, locatie Gemeentehuis, Vendelweg.**

Aanwezig:

Accrete: de heren J. Spanjer en J. Stoffers

Aves: de heer L. Breukel

Catent: de heer H. Buursema

Op Kop: mevrouw A. Weterings

De Ambelt: de heer H. Preusterink

De Zevenster: de heer W. Lengkeek

RSG Tromp Meesters: de heer J. Timmermans

CSG Eekeringe: de heer F. Rosier

De gemeente: mevrouw D. Frantzen-Boeve (wethouder, voorzitter) en de heer U. Koopman (MO);

Afwezig met kennisgeving:

De heren J. Veenstra (Aves), T. Snoeren (basisschool Tuk), L. Boschman (Catent) en G. Schra (OW)
en mevrouw

M. de Boer (Op Kop)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom.

2. Vaststellen agenda

Akkoord.

3. Mededelingen

De voorzitter deelt mee, dat er vanuit het LEA een werkgroepje is samengesteld die nut, efficiency en vergaderfrequentie gaat onderzoeken

4. Verslag vergadering van 2 juli 2014

Mevrouw Weterings geeft aan, dat er gesproken is over de lopende contracten voor de meerjarenonderhoudsplanning (MOP). Zij mist dit in het verslag. Dit wordt alsnog opgenomen. Er is in die vergadering gesteld, dat door de overgang van het buitenonderhoud naar de schoolbesturen de gemeente geen MOP meer laat opstellen. Bij agendapunt 6 wordt hier op terug gekomen.

De heer Stoffers vraagt of er iets gezegd kan worden over glasvezelkabel. De voorzitter zou dit natrekken. Meerdere schoolbesturen geven aan dat de capaciteit van het internet in de kleine dorpen voor de scholen te wensen overlaat. De voorzitter antwoordt op dit moment niet over nadere informatie te beschikken, maar zal hier actie op ondernemen.

Met de gemaakte aanvulling en opmerkingen wordt het verslag vastgesteld.

5. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

Mevrouw Wetering geeft aan, dat tijdens bijeenkomsten van de VNG over de overheveling van het buitenonderhoud diverse opmerkingen zijn gemaakt over de model-verordening, waaronder het vraagstuk renovatie. De VNG beraadt zich op aanpassingen van de verordening. Zij pleit daarop voor uitstel van vaststelling van de verordening en nadere wijzigingsvoorstellen af te wachten.

Deze opmerking leidt tot een brede discussie waarbij de volgende aspecten ter tafel komen.

Renovatie: Dit is door de wetgever bewust onbeantwoord gebleven en neergelegd bij het overleg tussen de gemeente en de schoolbesturen. Schoolbesturen wijzen op de ouderdom van veel scholen en voorzien problemen als hier geen afspraken over worden gemaakt.

Discrepantie tussen de verordening en gerechtelijke afspraken: De VNG negeert de jurisprudentie over huur en verhuur van onderwijsruimten.

Overdracht vrijgekomen schoolgebouwen: Bepaald is dat bij overdracht van een school naar de gemeente een staat van onderhoud moet worden opgesteld voor het vaststellen van mogelijk achterstallig onderhoud. De heer Preusterink is van mening, dat bij toepassing van dit artikel er een nulmeting moet worden uitgevoerd.

Van gemeentezijde wordt gesteld, dat renovatie formeel geen gemeentelijke aangelegenheid is (staat niet in de wet opgenomen bij de limitatieve opsomming van de gemeentelijke taken). Met verwijzing naar ingezet huisvestingsbeleid heeft de gemeente zeker oog voor de problematiek van verouderde schoolgebouwen. Voor zover bekend is er geen gemeente die er algemene criteria voor hebben opgesteld. Het is een lastig onderwerp.

VNG negeert in haar model inderdaad de jurisprudentie over huur en verhuur van schoolgebouwen c.q. lesruimten.

De overige opmerkingen zijn niet nieuw in die zin, dat de bepalingen waarnaar verwezen worden al ook zijn opgenomen in de huidige verordening.

De gemeente is bij overdracht van vrijgekomen schoolgebouwen steeds van oordeel geweest dat geen staat van onderhoud hoefde te worden opgemaakt. De gebouwen werden in de op dat moment verkerende staat van onderhoud overgenomen. Dat heeft ook te maken met het feit dat de toekomst van het gebouw onzeker is.

Als uitkomst van de gedachtewisseling is vastgesteld dat de schoolbesturen unaniem van mening zijn, dat op korte termijn nader overleg met de gemeente moet worden gevoerd over het vraagstuk renovatie. Dat is het cruciale pijnpunt. Te meer daar de schoolbesturen stellen dit, gelet op de leeftijd van veel van de gebouwen, als een probleem te zien.

Dit overleg zal worden gevoerd.

Vervolgens gaat de discussie over de wijze hoe de schoolbesturen een vorm van zekerheid kunnen inbouwen om dit vraagstuk daadwerkelijk op korte termijn behandeld te zien. Daarbij passeren 2 opties de revue:

- a. het vaststellen van een nieuwe verordening uitstellen in afwachting van voorstellen van de VNG en de uitkomsten van het overleg met de gemeente of
- b. de nieuwe verordening te laten vaststellen voor een periode van 1 jaar, welk jaar benut moet worden om tot een nadere uitwerking te komen.

De heer Koopman stelt dat uit juridisch oogpunt hij voorstander is van vaststelling van de nieuwe verordening, omdat de gevolgen van de wetwijziging in ieder geval geregeld is en op dat punt geen discussie kan ontstaan over de interpretatie van de regelgeving.

De vergadering is van mening, dat in de wet de nieuwe taakverdeling duidelijk is aangegeven en het daarom geen probleem zou zijn de huidige verordening (voorlopig) in stand te laten.

Resumerend besluiten de schoolbesturen het volgende:

- * een unaniem besluit tot het geven van een negatief advies over de concept-verordening
- * als punten worden genoemd

- Het onbenoemd laten van de activiteit renovatie
- Punt van strijdigheid van de verordening met jurisprudentie.
- De (huidige) regels bij overdracht van vrijgekomen schoolgebouwen naar de gemeente.
- De aankondiging van de VNG zich te beraden op aanpassing van de voorliggende modelverordening.

In meerderheid wordt geadviseerd de nieuwe verordening niet vast te laten stellen, een minderheid heeft lichte voorkeur voor vaststelling van de verordening voor een beperkte tijd.

Schoolbesturen benadrukken dat dit advies in goed overleg met de gemeente tot stand is gekomen.

6. Aanvragen programma onderwijshuisvesting 2015

Mevrouw Weterings ziet dat er gelden zijn opgevoerd voor een meerjarenonderhoudsplanning terwijl de gemeente heeft aangegeven dit niet meer te doen. Is er dan toch nog geld voor nazorg richting de schoolbesturen, zo vraagt zij zich af.

De heer Koopman licht toe, dat de gemeente en de schoolbesturen indertijd eigenstandige overeenkomsten hebben gesloten met het adviesbureau over het opstellen van onderhoudsplannen. In die zin is er geen direct verband tussen het contract dat de gemeente heeft afgesloten en dat van betrokken schoolbesturen. Er is alleen een afspraak gemaakt over de verdeling van de kosten van de rapporten. De overheveling van buitenonderhoud van de gemeente naar de schoolbesturen financieel te ondersteunen zou niet recht doen aan het principe van financiële gelijkstelling. Er zijn ook schoolbesturen die niet een dergelijk contract hebben gesloten. De gemeente ontvangt er formeel ook geen geld meer voor.

De opgevoerde post heeft te maken met de MOP-rapportage voor de gemeentelijke onderwijsgebouwen: gymzalen, MFA Zuidwester.

De heer Timmermans wijst naar aanleiding van het voornemen om de huisvestingsaanvraag van RSG Tromp Meesters en De Ambelt af te wijzen op de toezegging om het gesprek over de staat van onderhoud van de locatie Stationsstraat aan te gaan. Op korte termijn moet wel zicht gekregen worden hoe het binnenklimaat van dit pand kan worden verbeterd en weer een gezonde, evenwichtige (inkomsten-uitgaven) exploitatie kan worden gerealiseerd. Dit gesprek zal op korte termijn worden voortgezet.

7. Lopende huisvestingszaken

a. BS Giethoorn

Er is geen nieuwe informatie beschikbaar. De volgende stap is het overleg met de provincie over de locatie. De portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening heeft daarin het initiatief.

b. De Gagels

Er is een locatieadvies opgesteld. Dit is ambtelijk besproken. Het zal nu met de beide betrokken schoolbesturen worden besproken, alvorens een voorstel aan het college zal worden voorgelegd.

c. Steenwijkerwold

Het advies en oplegnotitie is met betrokken schoolbesturen besproken. Er wordt een raadsvoorstel opgesteld voor het verkrijgen van bestuurlijk commitment en verdere uitwerking van opties.

d. RSG Tromp Meesters

De heer Timmermans zegt dat er met Eekeringe wordt gesproken over de toekomst van het voortgezet onderwijs: het onderwijsaanbod (met name het PRO, VMBO en VSO) en een goede huisvesting. Beide scholen staan open voor vormen van samenwerking. Voor een visie op het voortgezet onderwijs is een onafhankelijk adviesbureau ingeschakeld. Het personeel van beide

scholen zal op 2 oktober 2014 worden geïnformeerd. De gemeente is gevraagd hierin te participeren.

De voorzitter zegt blij te zijn met de stappen die de scholen nu zetten.

8. Rondvraag

Geen.

9. Datum volgende vergadering

Om de afstemming met het LEA-overleg weer te herstellen kan nu geen datum worden afgesproken.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

[Terug naar het agendapunt](#)

11.2. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - bijlage Concept huisvestingsprogramma 2015 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Steenwijkerland

PROGRAMMA 2015 (concept)

<i>gebouw</i>	<i>voorziening</i>	<i>omschrijving werkzaamheden</i>	<i>bedrag</i>
scholen			
Op Kop			
Samenwerkingsschool Scheerwolde Lepelaar	huisvesting	gebouw geschikt maken voor herhuisvesting onderwijs	€ 35.000
Stichting Basisschool Tuk			
t PuzzelsTuk	huisvesting	huur ruimte/terrein scouting	€ 12.500
Algemeen			
BCN	onderhoudprogramma	2-jaarselijkse actualisatie MOP	€ 10.000
Advisering huisvesting	huisvesting	stelpost	€ 15.000
Totaal			€ 72.500

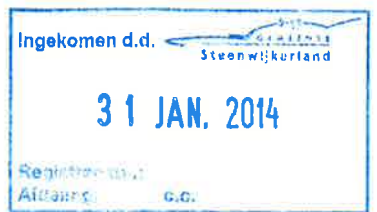
RSG Tromp Meesters - De Ambelt

Verzoek vervangende nieuwbouw voor VMBO (Nevenvestiging), PRO (hoofdvestiging) en VSO (nevenvestiging)
Er is geen technische noodzaak over te gaan tot vervangende nieuwbouw - de gevraagde voorziening in de huisvesting weigeren.

Terug naar het agendapunt

11.3. Huisvestingsprogramma onderwijs 2015 - bijlage Aanvraag RSG-Ambelt huisvesting Stationsstraat (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Formulier voor aanvragen van voorzieningen in de onderwijshuisvesting

Per type aanvraag (programma, spoedeisende aanvraag of bouwvoorbereiding) 1 formulier invullen

1. Bestuursgegevens van het bevoegd gezag

Naam: Sticht. SVO Wolvega/Steenwijk
Adres: Stationsstraat 40
Postcode/Plaats: 8331GK STEENWIJK
Contactpersoon huisvestingszaken: J.J.L. Timmermans, Rector RSG Tromp Meesters
College van Bestuur Stichting SVO Wolvega/Steenwijk
Postbus 168
8330 AD Steenwijk
E-mailadres: j.j.l.timmermans@rsgtrompmeesters.nl
Telefoonnummer: 0521-512220

2. Type aanvraag [1]

- De aanvraag betreft een:

opneming in het programma

3. Gegevens over de gewenste voorziening

a. De aanvraag is bedoeld voor:

schoolnaam: RSG Tromp Meesters VMBO en PRO in combinatie met VSO De Ambelt

BRIN-nummers 16GZ en 29VY in combinatie met 02YN

gebouwadres: Stationsstraat 38-40 Steenwijk

functie gebouw: schoolgebouw voor VMBO (nevenvestiging), PRO (hoofdvestiging) en VSO nevenvestiging

b. Gevraagde voorziening: vervangende bouw

f. Gewenste datum aanvang uitvoering:

Zo spoedig mogelijk met uiterlijke datum ingebruikname 1 augustus 2017

Bijlagen

Aantal bijlagen bij dit formulier:

Omschrijving bijlagen:

1 de door BENBS, bouw en beheer scholen opgestelde rapportage:

“huisvesting voortgezet- en voortgezet speciaal onderwijs gemeente Steenwijkerland”

Vanzelfsprekend wordt alle verder nog benodigde informatie op verzoek verstrekt.

Ondertekening

Ondergetekenden verklaren dat de aanvraag namens het bestuur van het bevoegd gezag is ingediend.

Plaats,   Steenwijk

Datum   22 januari 2014

College van Bestuur De Ambelt

DE AMBELT
Orthopedagogisch Centrum
Herferlaan 39
8026 RC Zwolle
Tel. 038 - 4532074
Fax 038 - 4532020

Mr. Mevrouw J. Spekreijse

College van Bestuur Stichting Voortgezet Onderwijs

Drs. J.J.L. Timmermans

RSG Tromp Meesters
REGIONALE SCHOLEN GEMEENSCHAP
Postbus 168
Tel.: 0521-514137/512220   8330 AD Steenwijk
Fax: 0521-517521

[Terug naar het agendapunt](#)

12.0. Onttrekking aan de openbaarheid deel doodlopende weg nabij Eesveenseweg 44 - raadsvoorstel (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/81

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:

Onttrekking aan de openbaarheid deel doodlopende weg.

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

Het op de kaart in de bijlage rood omlijnde gedeelte van de doodlopende weg achter Eesveenseweg 38 tot en met 44 aan de openbaarheid te onttrekken.

Samenvatting:

Tussen Eesveenseweg 44 en 46 en achter Eesveenseweg 38 tot en met 44 loopt een doodlopende weg. Deze weg is een openbare weg als bedoeld in artikel 4 van de Wegenwet. Dat betekent dat de weg voor eenieder toegankelijk is en moet blijven. Gemeente Steenwijkerland is eigenaar en wegbeheerder van genoemde doodlopende weg. Met de openbaarheid van een deel van genoemde weg (zie bijlage) wordt niet langer het algemeen belang gediend. De eigenaar van de aanliggende percelen heeft verzocht de grond te mogen kopen. Om die reden wordt nu voorgesteld het weggedeelte aan de openbaarheid te onttrekken.

Argumenten

Betrokkene heeft in februari 2011 verzocht het perceel waar de doodlopende weg op is gelegen (kadastraal bekend gemeente Steenwijk, sectie G, nr. 236) te mogen kopen. Voorafgaand aan verkoop van de grond zou de weg op grond van artikel 9 Wegenwet aan de openbaarheid moeten worden onttrokken door een daartoe strekkend raadsbesluit. Door een dergelijk besluit vervalt de functie van weg en tevens de verplichting voor de eigenaar (in dit geval: de gemeente) om alle verkeer over die weg te dulden. Door het perceel vervolgens te verkopen vervalt voor de gemeente ook de verplichting de weg te onderhouden. Het perceel kan, na aan de openbaarheid te zijn onttrokken, door de nieuwe eigenaar naar eigen wens worden ingericht en gebruikt.

Het eerste deel van de doodlopende weg staat haaks op de Eesveenseweg. Dit deel van de weg zorgt voor ontsluiting van de percelen van betrokkene, maar ook voor de ontsluiting van het adres Eesveenseweg 46. Het deel van de doodlopende weg dat parallel aan de Eesveenseweg loopt, grenst aan eigendommen van betrokkene en is circa 100 meter lang. Ook grenst een deel van het wegvak aan het plangebied Eeserwold, eigendom van Roelofs planontwikkeling BV. Roelofs heeft aangegeven geen belang te hebben bij gebruik van genoemde weg en heeft geen bezwaar tegen onttrekking aan de openbaarheid en eventuele verkoop aan betrokkene. Onderhavig wegvak kan en mag niet gebruikt worden voor ontsluiting van het bedrijventerrein Eeserwold. Het bedrijventerrein is namelijk aangemerkt als beveiligd bedrijventerrein met één centrale ontsluiting via de Eesergaard.

De eigenaren van Eesveenseweg 46 zijn niet akkoord met onttrekking aan de openbaarheid van het eerste, haaks op de Eesveenseweg gelegen, gedeelte van de doodlopende weg omdat Eesveenseweg 46 op dit wegvak ontsluit. Om die reden wordt niet voorgesteld om dat deel van de weg aan de openbaarheid te onttrekken. Met betrekking tot het parallel aan de Eesveenseweg lopende weggedeelte hebben de eigenaren van Eesveenseweg 46 geen belang bij handhaving van de openbaarheid, en daarmee ook geen bezwaar tegen onttrekking aan de openbaarheid.

Het onderhavige wegvak is al vele jaren niet door de gemeente onderhouden en is deels dichtgegroeid met onkruid.

Vervolgprocedure

Van het onttrekkingsbesluit wordt conform artikel 9 lid 2 Wegenwet mededeling gedaan aan Gedeputeerde Staten. Het besluit wordt tevens gepubliceerd. Ook zal de verkoop van de grond nader worden uitgewerkt.

Bijlagen bij het voorstel   Kaart

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling
adviseur

OW
Esther Leenstra, tel.: 221, email:
esther.leenstra@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 25-11-2014
 nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/81

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28-10-2014, nummer 2014/81;

b e s l u i t :

het op de kaart in de bijlage rood omlijnde gedeelte van de doodlopende weg achter Eesveenseweg 38 tot en met 44 aan de openbaarheid te onttrekken.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

Einde bijlage: 12.0. Onttrekking aan de openbaarheid deel doodlopende weg nabij Eesveenseweg 44 - raadsvoorstel

Terug naar het agendapunt

12.1. Doodlopende weg gedeeltelijk aan de openbaarheid onttrekken - bijlage kaart met te onttrekken weggedeelte ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Wegvak nabij Eesveenseweg

Schaal 1:1500
Datum: 14-10-2014

roodlijnd: het betreffende doodlopende wegvak achter de woningen aan de Eesveenseweg nr 38 tm 44 Eesveen

---

Einde bijlage: 12.1. Doodlopende weg gedeeltelijk aan de openbaarheid onttrekken - bijlage kaart met te onttrekken weggedeelte

[Terug naar het agendapunt](#)

13.0. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 - raadsvoorstel ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 25-11-2014
Nummer voorstel: 2014/82

Voor raadsvergadering d.d.: 09-12-2014
Agendapunt:

Onderwerp:

Begrotingswijzigingen GGD IJsselland 2014

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. Kennis te nemen van de Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014
2. In te stemmen met de begrotingswijzigingen GGD IJsselland 2014

Samenvatting:

Op grond van de statuten van de gemeenschappelijke regeling van de GGD IJsselland moet het Dagelijks Bestuur GGD IJsselland 2014 (hierna DB) voorliggende stukken ter zienswijze aan de gemeenteraden sturen. De gemeenteraad kan binnen twee maanden haar zienswijze kenbaar maken aan het DB. Het DB voegt de commentaren waarin de zienswijze is vervat en eventueel een nota van wijzigingen bij de stukken en legt deze ter besluitvorming voor aan het Algemeen Bestuur GGD IJsselland.

Vier begrotingswijzigingen 2014

In totaal worden vier begrotingswijzigingen voorgesteld. Drie van de vier begrotingswijzigingen betreffen een technische aanpassingen, namelijk:

1. Begrotingswijziging 2014/1 Verwerken gevolgen nieuwe productenindeling, teamindeling en projectbudgetten.
2. Begrotingswijziging 2014/2 Toevoeging Jeugdgezondheidszorg 0 – 4 jarigen voor 'Carinovagemeenten'.
3. Begrotingswijziging 2014/3 Toevoeging Jeugdgezondheidszorg 0 – 4 jarigen voor 'Icaregemeenten'.

De eerste begrotingswijziging is een actualisatie van de producten uit het in het AB vastgestelde productenboek GGD. Dit dient te worden voorgelegd in een begrotingswijziging, maar heeft voor het totale volume van de begroting en de daarmee samenhangende gemeentelijke bijdrage geen consequenties. Wij stellen u voor om hier mee in te stemmen.

De tweede en de derde begrotingswijzigingen zijn tevens technische aanpassingen. De bijdragen JGZ 0-4 worden achteraf in de begroting verwerkt, maar de bijdragen zijn reeds betaald door de betrokken gemeenten. Deze begrotingswijzigingen gaan niet op voor de gemeente Steenwijkerland omdat de jeugdgezondheidszorg 0 – 4 jarigen in Steenwijkerland niet door de GGD wordt uitgevoerd. Wij stellen u voor om hier mee in te stemmen.

De vierde begrotingswijziging gaat over de resultaten van de Najaars Bestuursrapportage 2014. Deze bestuursrapportage is als bijlage toegevoegd en laat zien dat de GGD binnen de afgesproken kaders blijft. Hierdoor heeft deze begrotingswijziging geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. Geadviseerd wordt om hier mee in te stemmen.

Financiële toelichting

Geen van de begrotingswijzigingen heeft gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. De verwachting is dat de jaarrekening 2014 van de GGD sluit met een voordeel van € 67.000,-.

Conclusie

Wij stellen u voor akkoord te gaan met de begrotingswijzigingen 2014 en hierover geen zienswijze in te dienen.

Bijlagen bij het voorstel

1. Brief van 10-10-2014 van het Dagelijks Bestuur GGD aan de gemeenteraad
2. Najaars Bestuursrapportage GGD IJsselland 2014

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

MO

adviseur

Nelly Pool, tel.: , email:

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 25-11-2014

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 9-12-2014
Nummer: 2014/82

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4-11-2014, nummer 2014/82;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014
2. In te stemmen met de begrotingswijzigingen GGD IJsselland 2014

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff M.A.J. van der Tas

Terug naar het agendapunt

13.1. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 - bijlage Najaarsbestuursrapportage ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Bestuursrapportage 2014

Versiebeheer

Versie

Versienr	Auteur	Opmerkingen
0.1	J. Roorda	Besproken in directie
1.0	J. Roorda	Voor DB GGD IJsselland van 9 oktober

Distributie

Versienr	Datum	Verspreid aan

Documenteigenaar	J. Roorda
Vastgesteld door	
Datum vaststelling	
Geplande evaluatiedatum	
Digitale vindplaats	Corsa nummer:

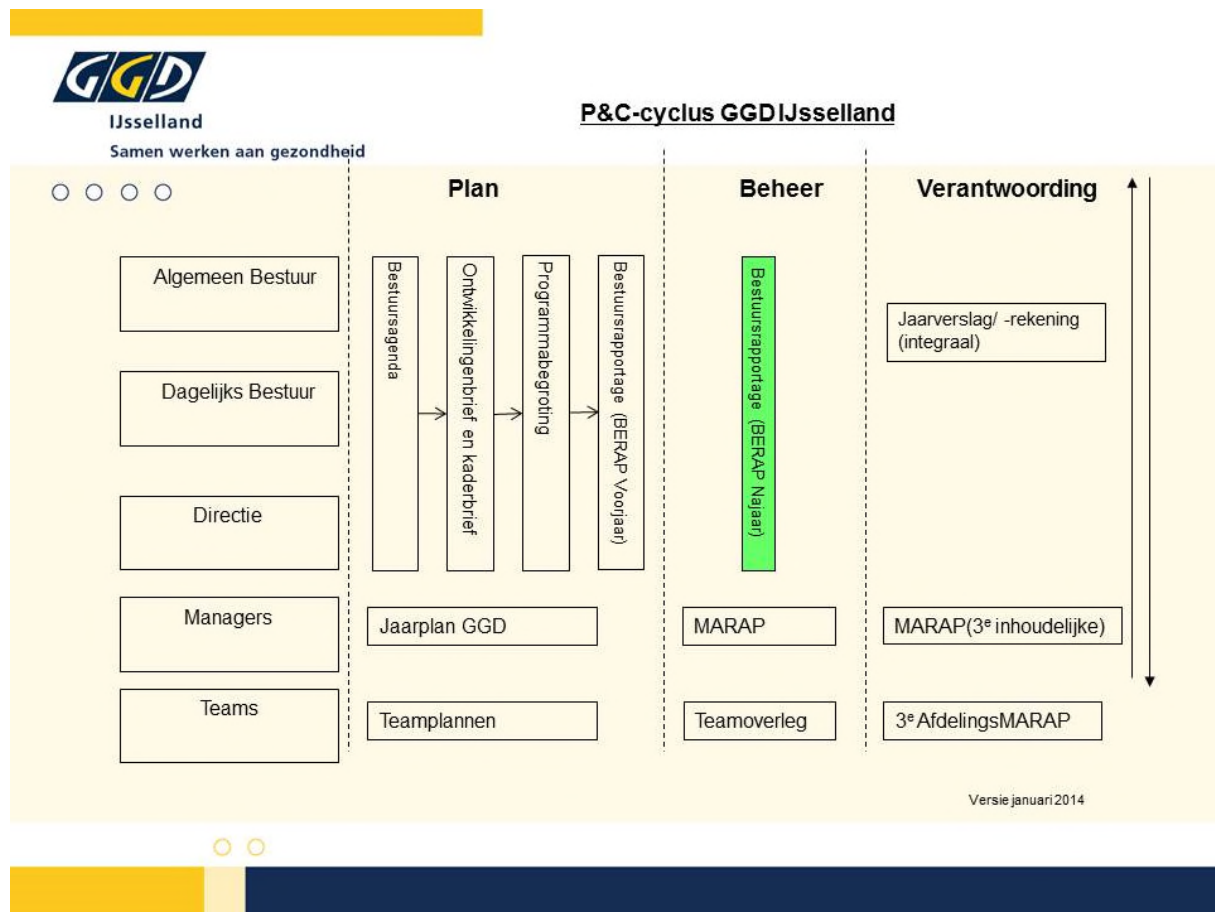
INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. INHOUDELIJKE VOORTGANG IN 2014	4
2.1 Organisatieontwikkeling.....	4
2.2 Inhoudelijke ambities	6
2.3 Plannen en activiteiten uit de Voorjaarsbestuursrapportage 2014	9
2.4 Voortgang projecten en maatwerk	9
3. RISICOPARAGRAAF	10
3.1 Overzicht risico's 2014	10
3.2 Weerstandsvermogen in relatie tot financiële risico's	12
4. FINANCIËLE PARAGRAAF	13
4.1 Inleiding	13
4.2 Algemeen financieel beeld 2014	13
4.2.1 Implementatie dekking Organisatieverandering VERanDER.....	13
4.2.2 Actualisering Voorjaarsbestuursrapportage 2014	14
4.2.3. Resultaat uit programma's en producten 2014	15
4.2.4 Recapitulatie.....	20
4.3 Resultaten Dienstverlening JGZ 0-4	20
4.4 Projecten met een beperkte looptijd.....	21
4.5 Investeringen	22
4.6 Prognose 2015 en verder.....	22
5. VASTSTELLINGEN	24
BIJLAGE 1: INHOUDELIJK OVERZICHT VAN PROJECTEN	25

1. INLEIDING

Deze bestuursrapportage geeft een tussenstand van de uitwerking van de (bestuurlijke) ambities en opdrachten/gestelde doelen over de maanden januari tot en met augustus 2014. Voor 2014 is de vertaling van de belangrijke bestuursopdrachten naar de operationele doelen vastgelegd in het Jaarplan 2014 van GGD IJsselland. Het gaat hier met name om de invulling van de ambities uit de Bestuursagenda 2012 – 2015 voor het jaar 2014 en om de opdracht om ‘in control te komen’. In de Voorjaarsbestuursrapportage 2014 zijn de autonome ontwikkelingen (salarisontwikkeling) en ontwikkelingen in het bestaand beleid geschetst. Ook deze onderwerpen komen in deze bestuursrapportage nader aan de orde.

De bestuursrapportage is onderdeel van de planning en controlcyclus van GGD IJsselland, zoals deze in onderstaand schema wordt weergegeven.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat de stand van zaken ten aanzien van de plannen en activiteiten voor 2014, zoals verwoord in het Jaarplan 2014 en aanvullend in de Voorjaarsbestuursrapportage 2014, centraal. Hoofdstuk 3 betreft de risicoparagraaf, waarin de financiële risico's voor de toekomst in kaart worden gebracht. Het afsluitende hoofdstuk 5 geeft de financiële positie van GGD IJsselland weer. Dit hoofdstuk sluit met een financiële prognose voor 2015 en verder. Bijlage 1 3 biedt een inhoudelijk overzicht van de voortgang van kortlopende projecten en de maatwerkafspraken JGZ die de GGD met gemeenten heeft gemaakt.

2. INHOUDELIJKE VOORTGANG IN 2014

In dit hoofdstuk komt de voortgang aan de orde ten aanzien van:

- de lopende operaties binnen de GGD (2.1)
- activiteiten behorende bij de ambities uit de Bestuursagenda die hiervoor in 2014 zijn gepland (2.2)
- voortgang met betrekking tot het in control komen van de organisatie (2.3)
- aanvullende doelen uit de Voorjaarbestedingsrapportage (2.4)

In kleur is de stand van zaken m.b.t. de voortgang aangegeven:

Groen = de voortgang loopt volgens planning;

Rood = de voortgang loopt niet volgens planning (met een toelichting daarbij).

2.1 Organisatieontwikkeling

In maart 2012 is de notitie 'Richten, inrichten en verrichten' vastgesteld in het Algemeen Bestuur. Hierin is een transitie (VERanDER) traject voor GGD IJsselland benoemd. Eén van de onderdelen van deze organisatieontwikkeling heeft betrekking op het in control komen van de organisatie.

Voor het opvangen van de kosten voor het doorvoeren van de organisatieverandering is een dekkingsplan ontwikkeld. Ook in 2014 zijn hiervoor maatregelen voorzien. Daarnaast wordt ingezet op ontwikkelen en professionele groei.

In april 2014 en bij de behandeling van de Voorjaarsbestuursrapportage in juni jongstleden is het Algemeen bestuur schriftelijk geïnformeerd over de inhoudelijke plannen en activiteiten van GGD IJsselland voor 2014. Dit als invulling van de Bestuursagenda 2012-2015 voor de jaarschijf 2014. Hieronder volgt op hoofdlijnen een actualisatie.

Thema 1: Transparant en in control

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
In de organisatie wordt gestructureerd aandacht besteed aan de thema's Resultaatgericht en Klantgericht werken		
Uitvoeren van het doorgaand ontwikkeltraject VERanDER met medewerkers. Fase 2 is gericht op resultaatgericht en klantgericht werken		
Invoeren nieuwe resultaatgerichte gesprekscyclus met medewerkers die zijn vertaald uit het jaarplan van de GGD en de teamplannen: In 2014 worden eerste ervaringen opgedaan met een gesprekscyclus waarbij met medewerkers individuele afspraken worden gemaakt en gevolgd, werkend met PDCA principe.		
Organisatiebrede verbetering van tijdschrijven		

IJsselland

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
De GGD beschikt over een huisvestingsconcept dat flexibel werken mogelijk maakt		
Er is duidelijkheid over de huisvesting van de GGD in Zwolle en het gebruik van het gebouw aan de Zeven Alleetjes, na vertrek van de Veiligheidsregio.		
Het aantal locaties voor JGZ 0-4 wordt teruggebracht. Op de overgebleven locaties worden flexibele werkplekken voor medewerkers ingericht.		
De GGD beheerst pro-actief haar processen en daarmee samenhangende uitgaven en risico's		
Voor managers wordt een dashboard voor stuurinformatie vormgegeven en geïmplementeerd		Vorbereidende werkzaamheden lopen maar zijn niet tijdig afgerond.
De GGD beschikt over een actueel productenboek waarin kosten, activiteiten en resultaten (prestatie-indicatoren zijn samengebracht)		
De financiële risico's van de GGD zijn in kaart gebracht en op basis daarvan is het weerstandsvermogen bepaald.		Onderzoek door externe adviseurs is afgerond. Nader advies n.a.v. de rapportage is nog niet gereed. Besluitvorming in AB van december 2014
Voor de primaire processen zijn risicokaarten ingevoerd en worden bijgehouden (HKZ norm)		
Werving van een nieuwe accountant		Werving met een jaar uitgesteld op advies van afdeling Bedrijfsvoering en met instemming van de DB's van GGD en Veiligheidsregio
Dienstverleningsovereenkomsten zijn op basis van de geïventariseerde risico's geharmoniseerd		
Met de betrokken gemeenten vormgegeven van één algemene dienstverleningsovereenkomst JGZ 0-4, met één kostprijs en prestatie afspraak.		De start van het project is vertraagd; plan is nu om dit vanaf het 4e kwartaal 2014 op te pakken.
De kostprijs en tarieven die de GGD hanteert zijn gebaseerd op feitelijke kosten en het afdekken van risico's.		
Structurele additionele producten (zoals Dienstverlening JGZ 0-4) worden integraal opgenomen in de programmabegroting GGD vanaf het begrotingsjaar 2014		

Thema 2: Realiseren dekkingsplan voor de organisatieverandering

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
Uitvoering geven aan de dekkingsmaatregelen die in 2014 zijn voorzien		
Beëindigen van de dienstverlening van de bibliotheek en documentatiefunctie. Diensten worden beëindigd of vervangen voor een kosten-effectievere variant (bijv. Folders)		
Realiseren van een klantcontactcentrum		Zie paragraaf 2.2
Beëindiging van het Cateringcontract		Contract is beëindigd. Tot april 2014 wordt een minimaal pakket geleverd. Dit kan binnen de financiële kaders gedekt worden.
Realiseren van een besparing op Inkoop		

2.2 Inhoudelijke ambities

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
Proactieve dienstverlening - Er is een bestuursprogramma 2015-2019 opgesteld en gemeenten geven actief sturing aan de Programmabegroting van de GGD		
Uitwerken van de bestuurlijke keuzen van het nieuwe AB voor de GGD in de bestuursagenda 2015-2019		
Opstellen van een meerjarig financieel kader voor de periode 2015-2019.		
Opstellen van een ontwikkelingsbrief en kadernota over de invulling van de begroting 2016.		
Proactieve dienstverlening - Overdracht van het oude naar het nieuwe bestuur na de gemeenteraadsverkiezingen		
Begeleiden van de samenstelling van een nieuw Algemeen en Dagelijks bestuur		
Opstellen van een bestuurlijk overdrachtsdocument		
Introductie van de nieuwe bestuursleden in het werk van de GGD		
Raadsleden informeren over het werk van de GGD		
Uitwerken van vormen van populatiegerichte of gebiedsgerichte werkwijzen binnen de GGD		
Eén GGD-gezicht extern - Vernieuwen van de website van de GGD		
Voor de website is een concept ontwikkeld dat aansluit bij belangrijke doelgroepen van de GGD en het mogelijk maakt om toekomstige ontwikkelingen te incorporeren		
Er is een nieuwe website gerealiseerd die kostenbewust en sober is opgezet		

IJsselland

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
Eén GGD-gezicht extern - Invoeren van een algemeen klantcontactcentrum, waarmee voor klanten tijdens kantooruren één aanspreekpunt voor alle diensten ontstaat.		
Ontwikkelen en realiseren van één klantcontactcentrum, waar alle vragen van klanten aangenomen en afgehandeld worden (activiteit ambitie 1 en dekkingsplan)		Project is omvangrijk en vraagt daarom meer doorlooptijd dan was voorzien.
Risicogroepen - Het signaleren van inwoners (en kinderen) die risico's lopen is verbeterd		
De registratie systemen van de GGD zijn zodanig ingericht dat cliënten met een bijzonder risico worden gesignaleerd en hierover wordt gerapporteerd		
Trainen in het gebruik van VIS2 en het bevorderen van extern gebruik		
Jeugdgezondheidszorg als ketenpartner in het lokale jeugdbeleid - Samen met scholen en gemeenten ontwikkelen van structurele aandacht voor het verbeteren van de gezonde leefstijl van jongeren		
Het projectplan Preventie leefstijl Adolescenten wordt uitgevoerd		
Met scholen en gemeenten vormgeven van het instrument van rapportages en de verbinding met schoolgezondheidsbeleid		
Implementeren van de gezonde school methode in 10 scholen (in het kader van het programma Jeugdimpuls)		
Bepalen van aanvullende activiteiten, gericht op behoud gezonde leefstijl adolescenten		
Jeugdgezondheidszorg als ketenpartner in het lokale jeugdbeleid - De dienstverlening voor de doelgroepen 0-4 en 4-19 jaar zijn geïntegreerd in één samenhangende werkwijze, die samen met gemeenten tot stand komt en overeenkomt met het nieuwe basispakket JGZ		
Vorbereiden invoering gewijzigd basispakket JGZ		
Vormgeven en implementeren één integrale JGZ:		
<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren ondernemingsplannen voor JGZ Carinova en JGZ Icare - Ontwikkeling teams 0-12 en 12-19 		<ul style="list-style-type: none"> - Invoering loopt conform de opgestelde ondernemingsplannen. - Er is een beging gemaakt met de nieuwe samenstelling van teams. De doorontwikkeling van deze teams is op dit moment nog niet aan de orde. Eerst moet de nieuwe werkwijze geïmplementeerd worden, dan kan een volgende stap worden gezet..
Kennis- en expertisecentrum publieke gezondheid in IJsselland - De gezondheidsatlas en epidemiologische informatievoorziening van de GGD ontwikkelen naar een regionaal informatiesysteem over gezondheid en zorg, passend bij de behoefte van de gemeenten en anderen (Gezondheidskompas)		
In twee gemeenten zijn pilots gedraaid met het verzamelen en gebruiken van informatie, afgestemd op de behoefte van gemeenten		
Voor één thema (uit de transities in het sociaal domein) zijn indicatoren ten behoeve van sturing en monitoring uitgewerkt		Deze activiteit is niet uitgevoerd. Wel is een wijkprofiel ontwikkeld.

IJsselland

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
De gegevens die binnen de GGD worden geregistreerd rond de eigen dienstverlening zijn verwerkt tot jaarlijkse presentatie van kerngegevens per gemeente (factsheets).		
Kennis- en expertisecentrum publieke gezondheid in IJsselland - De GGD werkt gestructureerd aan het versterken, verbreden en verdiepen van competenties van medewerkers		
Het Leer- en ontwikkelprogramma wordt voortgezet. Invulling sluit aan op voornoemde thema's met onder meer trainingen (adviesvaardigheden, Projectmatig werken) en een ontwikkellijn gericht op bestuurlijke sensitiviteit van professionals.		
Het strategisch opleidingsbeleid van de GGD is vastgesteld.		
Kennis- en expertisecentrum publieke gezondheid in IJsselland - De GGD ontwikkelt kennismanagement binnen haar organisatie		
Ontsluiten epidemiologische informatie op school- wijk en gemeenteniveau uit digitale dossiers JGZ en andere registraties.		
Vertalen in praktische tools, zoals fact-sheets en thematische kennisdocumenten voor gemeenten.		Ontwikkeling van een kennisplein als onderdeel van de nieuwe website.
Kennis- en expertisecentrum publieke gezondheid in IJsselland - Oudereengezondheidsbeleid met gemeenten verkennen		
Verkennen van het thema kwetsbare ouderen		
Kennis- en expertisecentrum publieke gezondheid in IJsselland - Ontwikkeling profilering van rol en expertise professionals GGD		
Bieden van ruimte om te excelleren, mogelijke lijn hiervoor ontwikkelen		Stop gezet in verband met andere prioriteiten (Renovatie en het nieuwe werken)
Bijdragen aan versteviging van positie van specifieke beroepsgroepen zoals artsen Maatschappij en gezondheid, Sociaal verpleegkundigen en Epidemiologen		
Proactieve dienstverlening - Het Stakeholdermanagement is zodanig ontwikkeld, dat de GGD weet wat in gemeenten		
Via de inzet van accounthouders en directiegesprekken in direct contact zijn met de gemeenten, bijhouden van ontwikkelingen en onderhouden contact met gemeenteraden		
Risicogroepen - Met gemeenten zijn de implicaties van 'Eigen kracht' en Zelfredzaamheid, binnen het sociale domein verkend en besproken		
Breed introduceren van de zelfredzaamheidsmatrix om kwetsbare burgers in beeld te krijgen en te houden		
Met elke gemeente is bezien of en hoe het zorgnetwerk werkt, eventuele hiaten worden gedicht		
Samenwerking met Veiligheidshuis wordt versterkt		

2.3 Plannen en activiteiten uit de Voorjaarsbestuursrapportage 2014

In dit hoofdstuk komen de plannen en activiteiten naar voren die nog aanvullend in de voorjaarsbestuursrapportage zijn opgenomen.

Plannen/activiteiten 2014	Voortgang	Eventuele toelichting
Huisvesting GGD		
Feitelijke verkoop van een gedeelte van het complex		AB 21 juni 2014
Afwikkelen van de financiële gevolgen van deze operatie in samenhang met de Veiligheidsregio		AB 23 oktober 2014
Verkennen van alternatieve huisvesting van de GGD, ofwel in een verbouwd deel van het bestaande complex (het C gebouw) ofwel op een andere locatie		AB 23 oktober 2014
Vinden van een oplossing voor het eigendom van bouwdeel C van het complex		
Het ontwikkelen van een programma van eisen voor het toekomstige huisvestingsconcept van de GGD		AB 23 oktober 2014
Het voorbereiden van een tijdelijke of definitieve verhuizing van de GGD		
Declaraties Individuele patiëntenzorg		
Ontwikkelen en implementeren van een digitaal systeem		Project is landelijk uitgesteld.
"Ingroei" Deventer in de GR van GGD IJsselland		
Betreft het aflopen compensatie-afspraken en overgang naar betalen van de inwonerbijdrage. Dit wordt verwerkt in de Programmabegroting 2015		
Bedrijfsvoering		
In 2014 opstellen van een dienstverleningsovereenkomst op hoofdlijnen met VR IJsselland. In 2015 op basis van de opgedane ervaringen nader specificeren		

2.4 Voortgang projecten en maatwerk

Onder projecten worden binnen GGD IJsselland activiteiten verstaan: met een duidelijke start- en einddatum en met een specifieke financiering.

Voor de uitvoering van de activiteit worden aanvullende middelen ter beschikking gesteld. De activiteit kan niet binnen de financiële kaders van de reguliere vastgestelde begroting worden uitgevoerd.

In 2014 loopt een aantal projecten binnen de GGD. Een overzicht van de stand van zaken per project is opgenomen als bijlage 1. Hierin zijn ook maatwerkafspraken JGZ per gemeente opgenomen.

3. RISICOPARAGRAAF

3.1 Overzicht risico's 2014

Problematiek wegvallen logopedie

GGD verleent deze dienstverlening via een aparte overeenkomst. De gemeenten Steenwijkerland en Kampen beëindigen deze taak met ingang van 2014. Voor de betrokken medewerkers is een herplaatsingstraject in gang gezet. Met de betrokken gemeenten wordt gesproken over afwikkeling van de frictiekosten die ontstaan. Inmiddels zijn 2 medewerkers in de loop van 2014 herplaatst waardoor op het risico met ingang van 2015 wordt beperkt tot € 46.000.

Publieke Gezondheid Asielzoekers

Er is met ingang van 1 januari 2014 een nieuw contract tussen GGD Nederland en het COA afgesloten. Dit betekent een vermindering van de dienstverlening door GGD'en. In de Voorjaarsbestuursrapportage 2014 waren de financiële consequenties nog niet bekend.

Inmiddels zijn de financiën opnieuw op een rij gezet en heeft dit in een vrijwel kostendekkende exploitatie geresulteerd. De kosten worden mede gedekt door inkomsten van naburige GGD'en waarvoor afspraken met betrekking tot dienstverlening in het kader van deze taak zijn gemaakt. De afspraken worden jaarlijks opnieuw afgestemd. In dit opzicht is er nog wel sprake van een risico voor de structurele dekking van de kosten van deze taak.

Door het toenemende aantal asielzoekers in de loop van 2014 zal de druk op de personele capaciteit toenemen. Niet bekend is of dit binnen de bestaande capaciteit en beschikbare budgetten kan worden opgevangen. De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet in beeld te brengen.

Afwikkeling Halt-frictiekosten

Met ingang van 1 januari 2013 is de Halt-taak beëindigd. De frictiekosten die hier uit voortkomen bestaan op dit moment uit salariskosten van een medewerker die niet mee over is gegaan naar de nieuwe organisatie. Voor de betreffende medewerker wordt een "Van werk naar Werk traject" gevolgd. Mede vanwege de leeftijd van de betrokken medewerker is bemiddeling naar een andere functie voor slechts een gedeelte van zijn aanstelling mogelijk gebleken.

Voor dekking van de frictiekosten was in eerste instantie een bijdrage van € 147.500 overeengekomen. Halt Nederland heeft eind 2013 een claim ingediend bij GGD IJsselland voor het 'onrechtmatig onthouden van geld aan Halt Nederland voor preventieve Halttaken in 2013'. Halt claimt hierdoor schade te lijden (€ 134.704,-) en heeft deze eenzijdig in mindering gebracht op de door de GGD te ontvangen bijdrage. GGD IJsselland heeft deze schadeclaim betwist en hierbij juridische ondersteuning ingeschakeld. Op advies van de juristen en met instemming van het Dagelijks Bestuur is overeenstemming bereikt en is de bijdrage na overleg definitief vastgesteld op € 108.000,-.

Op basis van de kosten die tot nu toe zijn gemaakt en de verwachting voor geheel 2014 is deze bijdrage voldoende voor dekking van de kosten tot met 2014 voor de betrokken medewerker worden gemaakt. Er wordt gewerkt aan een oplossing die voor GGD en betrokken medewerker bevredigend is. Het risico dat hiermee samenhangt zal in het boekjaar 2015 worden geëffectueerd.

Opvang financiële gevolgen beëindiging taken OGGZ en Bemoeizorg Olst-Wijhe en Raalte

In 2012 hebben de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe de afname van de taken OGGZ en bemoeizorg bij GGD IJsselland beëindigd. De gemeentelijke bijdragen voor deze taken worden in 4 jaar afgebouwd. In 2013 wordt hiervoor 50% en in 2014 75% afgebouwd. De vermindering van de gemeentelijke bijdrage bedraagt € 29.846 in 2014. Voor dit knelpunt is binnen de begroting gedeeltelijk een oplossing gevonden door het terugbrengen van de huisvestingslasten (gebruik minder vierkante meters), maar resteert een risico van € 10.000 in 2014 en € 20.000 vanaf 2015. In 2014 wordt dit knelpunt nog incidenteel gedekt. Voor 2015 en verder wordt voorzien in een structurele oplossing.

Hattem

De gemeente Hattem heeft bij de provincie Overijssel beroep aangetekend tegen de financiële gevolgen en desintegratiekosten. Op korte termijn moet de Raad van State beslissen over de ontvankelijkheid van het bezwaar. Indien Hattem in het gelijk wordt gesteld, volgt de inhoudelijke behandeling. Totdat dit bezwaar is afgehandeld blijft een risico bestaan over het kunnen realiseren van de desintegratiekosten.

Inmiddels heeft de gemeente Hattem aangegeven vooralsnog de desintegratiekosten te zullen voldoen, omdat een bezwaar geen opschortende werking heeft voor het nakomen van de verplichtingen..

Risico's voormalig regio IJssel-Vecht

Het regionaal team Recreatie en Toerisme is per 1 januari 2012 opgeheven, waarbij de betrokken medewerkers –onder voorwaarden- een arbeidsovereenkomst hebben gesloten met MarketingOost met een zekere terugkeergarantie bij de GGD als rechtsopvolger van de Regio IJssel Vecht. Eén van de drie betrokken personeelsleden heeft een beroep gedaan op deze terugkeergarantie. Als blijkt dat de medewerker binnen GGD IJsselland geen passende functie kan vervullen, zal ontslag volgen. Op basis van de gemaakte afspraken tussen de GGD en de medewerker alsmede de huidige rechtspositieregeling is het totale risico berekend op € 158.000,-.

Technisch Hygiënische Zorg

Bij het team THZ zijn achterstanden in de productie ontstaan vanwege langdurige ziekte en de invoering van een nieuwe rapportage-systematiek. Gezien de gespecialiseerde werkzaamheden en krapte op de arbeidsmarkt is onvoldoende personeel beschikbaar dat over de juiste competenties beschikt. Daardoor kunnen achterstanden in 2014 waarschijnlijk niet worden ingegehaald. De financiële gevolgen zijn op dit moment nog niet bekend.

Forensische geneeskunde

De dienstverlening Forensische Geneeskunde wordt afgenomen door de politie. Met de vorming van de nationale politie is besloten om de diensten van de forensische geneeskunde met ingang van 2015 openbaar aan te besteden. Dit betekent dat meerdere organisaties, waaronder GGD IJsselland, hierop kunnen inschrijven. GGD IJsselland werkt hiervoor samen met 5 GGD'en die actief zijn binnen de regio oost van de politie. Op dit moment is het dus niet zeker of deze taak in 2015 nog door de GGD'en voor de politie wordt uitgevoerd, waardoor er desintegratiekosten zullen ontstaan..

Boekwaarde verkoop complex Zeven Alleetjes

In juni 2014 heeft het algemeen bestuur besloten om een gedeelte van het complex Zeven Alleetjes te verkopen aan de gemeente Zwolle. Met de overeengekomen verkoopprijs ontstaat in 2015 (bij de overdracht) een boekwaarde probleem van € 200.000. Over de oplossing van dit probleem zijn afspraken gemaakt met de Veiligheidsregio: GGD en VR nemen elk € 100.000 voor hun rekening. Het aandeel van de GGD kan in de begroting worden verwerkt.

3.2 Weerstandsvermogen in relatie tot financiële risico's

In het begin van dit jaar is door PWC een notitie opgesteld met betrekking tot het weerstandsvermogen. In de notitie is een bandbreedte aangegeven van het noodzakelijk geachte weerstandsvermogen in relatie met de risico's van de GGD. Het weerstandsvermogen is nog niet concreet vastgesteld. Ook is nog niet vastgesteld op welke wijze het weerstandsvermogen zal worden aangevuld om op het gewenste peil te komen. Hiervoor zal een voorstel worden opgesteld en aan het Algemeen bestuur in de vergadering van 18 december 2014 worden voorgelegd.

4. FINANCIËLE PARAGRAAF

4.1 Inleiding

In de financiële paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de financiën van GGD IJsselland. De informatie is gebaseerd op de realisatie tot en met augustus 2014 en een prognose van de ontwikkeling van de financiën over de maanden september t/m december zodat inzicht wordt verkregen in het totale resultaat over het dienstjaar 2014. De financieel technische vertaling van de mutaties vindt plaats in de 4^e begrotingswijziging 2014 die samen met de overige begrotingswijzigingen 2014 voor een zienswijze naar de deelnemende gemeenten zal worden gestuurd..

De toelichting is ingedeeld op basis van de begroting van de GGD. Daarnaast worden de implementatie van het dekkingsplan en de onderwerpen uit de voorjaarsbestuursrapportage specifiek toegelicht.

4.2 Algemeen financieel beeld 2014

4.2.1 Implementatie dekking Organisatieverandering VERanDER

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 maart 2012 is ingestemd met de wijziging van de organisatie (in het kader van het traject VERanDER) en de daarbij behorende financiering.

In de begroting 2014 is voor dekking van de extra kosten van de organisatieverandering een taakstelling van € 100.000 geraamd en een beschikking over de reserve organisatieverandering van € 91.000. De taakstelling loopt uiteindelijk op tot € 270.000 in 2016. De invulling hiervan vereist maatregelen met structurele effecten. Hiervoor is een dekkingsplan opgesteld met een pakket van maatregelen die uiteindelijk resulteren in de volledige invulling van de taakstelling op de lange termijn. In de jaren waarin de extra kosten nog niet volledig door de maatregelen worden gedekt wordt voorzien door een beschikking over de reserve organisatieverandering.

Voor 2014 wordt de volledige taakstelling nog incidenteel gedekt binnen de exploitatie van de GGD.

Op basis van het dekkingsplan wordt de taakstelling met ingang van 2015 gedekt door financiële effecten uit structurele maatregelen. De implementatie van de maatregelen voor de komende jaren ligt op schema zodat geen knelpunten worden verwacht.

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht van taakstellingen en dekkingsplan weergegeven;

	2014	2015	2016	2017	2018
1. Taakstellingen:					
2014	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
2015		50.000	50.000	50.000	50.000
2016			120.000	120.000	120.000
Totaal taakstelling oorspronkelijk dekkingsplan	100.000	150.000	270.000	270.000	270.000
2. Implementatie dekkingsplan	43.000	279.000	279.000	379.000	379.000
Beschikking over de reserve	57.000				
Toevoeging aan de reserve		129.000	9.000	109.000	109.000

4.2.2 Actualisering Voorjaarsbestuursrapportage 2014

In de Voorjaarsbestuursrapportage 2014 zijn in paragraaf 3.3 “Ontwikkelingen in bestaand beleid” vijf ontwikkelingen gemeld tot een totaalbedrag van € 280.000 waarvoor op voorhand geen dekking binnen de bestaande begroting beschikbaar was. De kosten met betrekking tot de onderwerpen die de Voorjaarsbestuursrapportage zijn benoemd zijn in de programma’s verwerkt en maken onderdeel uit van het totale resultaat van deze rapportage. In het kader van deze rapportage kan worden vastgesteld dat de in het voorjaar vermelde extra kosten volledig binnen de exploitatie van de GGD kunnen worden gedekt. De ontwikkeling per onderwerp wordt hier kort toegelicht.

Huisvesting

Voor de verkoop van een gedeelte van het kantoorpand is externe ondersteuning ingehuurd. Hiervoor was in de Voorjaarsbestuursrapportage een budget geraamd van € 30.000. Parallel hieraan is het traject voor renovatie van het C-gebouw ook gestart waarvoor ook externe ondersteuning is ingehuurd. De verwachte kosten voor 2014 ten opzichte van de raming in de Voorjaarsbestuursrapportage zijn daardoor met € 38.500 gestegen.

Vernieuwing website

De werkzaamheden met betrekking tot het vernieuwen van de website worden in het laatste kwartaal 2014 uitgevoerd. Het budget van € 50.000 is op het oorspronkelijke niveau gehandhaafd.

Scenario opdracht GGD(toewerken naar nieuwe bestuursagenda)

In de Voorjaarsbestuursrapportage is rekening gehouden met een kostenpost van € 35.000 Voorzien wordt dat de kosten ten opzichte van de raming met € 15.000 hoger uitvallen. Dit betreft o.a. kosten voor externe begeleiding en extra interne inzet.

Interim management JGZ

Voor 2014 waren de totale kosten in de Voorjaarsbestuursrapportage geraamd op € 150.000. Als gevolg van een langere periode van inhuur dan voorzien wordt verwacht dat de kosten € 16.000 hoger zullen uitvallen.

Notitie weerstandsvermogen

De werkzaamheden met betrekking tot het opstellen van de notitie met betrekking tot het weerstandsvermogen zijn afgerond. Hiervoor is externe deskundigheid ingehuurd. De kosten hiervan bedragen totaal € 26.000 . Ten opzichte van het geraamde budget is dit € 4.000 lager.

4.2.3. Resultaat uit programma's en producten 2014

Resultaten uit programma's

Resultaat uit programma's en producten	nadeel	voordeel
Programma Gezondheid.		
– Jeugdgezondheidszorg 4 - 19		€ 36.000
– TBC		€ 27.000
– Forensische Geneeskunde		€ 56.000
– Overige	€ 5.500	
Programma Service en samenwerking		
– Bestuur	€ 27.250	
– Overige		€ 4.000
Totalen	€ 32.750	€ 123.000
Resultaat uit programma's per saldo		€ 90.250

In de onderstaande toelichting worden de belangrijkste afwijkingen vermeld. Dit betekent meestal dat niet het gehele saldo wordt verklaard. Het verschil betreft een saldo van relatief kleine mutaties. Mutaties beneden € 20.000,- zijn niet in de toelichting meegenomen.

Programma Gezondheid

Jeugdgezondheidszorg 4 - 19, voordeel € 36.000,-

Voor 2014 wordt met betrekking tot de exploitatie van de jeugdgezondheidszorg een voordelig resultaat verwacht.

De kosten van vervanging van de teamleider was voorzien in de Voorjaarsbestuursrapportage. Inhuur van extern personeel hangt samen uitvoering van en deelname aan projecten en wegwerken van achterstallige werkzaamheden. Met de inzet van personeel is ook in 2014 behoedzaam omgegaan. Dit heeft mede geleid tot het positief resultaat binnen de taak jeugdgezondheidszorg 4 – 19 jarigen. Het budget opleidingskosten is in 2014 afgeroomd voor dekking van de kosten van de GGD brede scholingsdag. In 2014 zijn aanvullende projecten gestart waarmee in de begroting geen rekening is gehouden. Dit leidt tot extra inkomsten. Daarnaast nemen medewerkers JGZ 4 – 19 deel aan projecten van andere afdelingen. Ook hierdoor worden binnen deze taak inkomsten gegenereerd. Met betrekking tot de uitvoering van vaccinaties is een voordeel ontstaan voornamelijk veroorzaakt doordat de uitvoering hoofdzakelijk door eigen personeel wordt gedaan. In de begroting is rekening gehouden met inzet van extern personeel. Daarnaast is er sprake van besparing op de kosten van inentingslocaties.

De inkomsten uit ziektewet betreft uitkering met betrekking tot langdurig zieken waarmee in de begroting geen rekening is gehouden.

Tuberculose bestrijding, voordeel € 27.000,-

Voor dit onderdeel wordt voor 2014 een voordeel verwacht doordat de inkomsten van detachering van een medewerker de kosten voor vervanging overstijgen.

Forensische geneeskunde, voordeel € 56.000,-

Het voordeel op dit product bestaat uit inkomsten uit detachering waarmee in de begroting nog geen rekening was gehouden en toename van de inkomsten uit activiteiten als gevolg van aanpassing van de tarieven. In 2013 is het beeld ontstaan dat de exploitatie van de forensische geneeskunde niet kostendekkend zou zijn. Op basis hiervan zijn de tarieven in 2013 bijgesteld. Zoals afgesproken heeft nadere analyse van de kosten voor forensische geneeskunde plaatsgevonden. Daaruit is gebleken dat er in 2012 en 2013 sprake was van vooral incidentele nadelen. De verwachte uitgaven voor 2014 passen in het structurele beeld. Het tarief zal voor 2015 in het kader van de lopende aanbesteding Forensische geneeskunde worden bijgesteld.

SOA SENSE

Voor 2014 wordt verwacht dat binnen de exploitatie van deze taak een voordelig saldo van € 51.000 zal ontstaan. Dit saldo wordt veroorzaakt door een nabetaling van de rijksbijdrage over 2013 van € 35.000 en een hogere bijdrage 2014 dan geraamd van € 16.000.

Verwacht wordt dat de financiering van deze taak met ingang van 2015 zal worden herzien en dat de rijksbijdrage zal verminderen. Het voordelig saldo op deze taak in 2014 wordt gereserveerd om toekomstige frictiekosten ten gevolge van de herfinanciering van de taak te kunnen bekostigen.

Programma Service & Samenwerking

Bestuur, nadeel € 27.250,-

Het nadeel op het programma bestuur wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de kosten van de GGD brede scholingsdag. Deze kosten worden gedekt door afroaming van de budgetten voor opleidingskosten, voornamelijk binnen het programma gezondheid.

Overige, voordeel € 4.000,-

In de Voorjaarsbestuursrapportage is de vernieuwing van de website aangekondigd. De raming hiervoor bedraagt € 50.000,-. Deze kosten kunnen in 2014 geheel worden gedekt uit de vrijval van het budget voor inzet rampen & crisisbeheersing. Dit budget is bestemd voor de inzet van eigen personeel voor incidenten en opleiding en training ter voorbereiding op rampen en crises. Voor 2014 wordt verwacht dat slechts een klein deel (€ 15.000 van het totaalbudget van € 66.000) van dit budget wordt benut.

Bedrijfsvoering GGD

De exploitatie van bedrijfsvoering GGD bestaat enerzijds uit kosten die specifiek betrekking hebben op de GGD en anderzijds kosten die worden gemaakt in verband met de dienstverlening die wordt afgenomen van bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio. De omvang van de dienstverlening en verrekening van kosten is vastgelegd in een overeenkomst "kosten voor gemene rekening".

Bedrijfsvoering GGD	nadeel	voordeel
Bedrijfsvoering specifiek GGD:		
Onderhoud gebouw		€ 99.500
Dekking overhead uit extra projecten 2014		98.000
Overige bedrijfsvoering	€ 25.000	
Bedrijfsvoering voor gemene rekening :		
Nagekomen kosten 2013	€ 40.000	
Aandeel bedrijfsvoering Veiligheidsregio		€ 45.000

Totalen	€ 65.000	€ 242.500
Resultaat bedrijfsvoering GGD per saldo		€ 177.500

De toelichting op bedrijfsvoering wordt gesplitst in twee delen t e weten:

- a. Bedrijfsvoering GGD Specifiek
- b. Bedrijfsvoering voor gemene rekening

De indeling is een gevolg van overgang van bedrijfsvoering naar de Veiligheidsregio. De verrekening van de kosten van bedrijfsvoering is vastgelegd in een overeenkomst "Kosten voor gemene rekening". Op basis hiervan betaalt de GGD een gedeelte van de kosten van de ondersteunende activiteiten die door de veiligheidsregio worden uitgevoerd.

Daarnaast zijn er bedrijfsvoeringskosten waarvan de budgetten nog specifiek in de begroting van de GGD worden geraamd. Dit betreft voornamelijk budgetten met betrekking tot overige personeelslasten en huisvesting.

Bedrijfsvoering GGD specifiek

Onderhoud gebouw, € 99.500,- voordeel.

Het gebruik van het gebouw aan de Zeven Alleetjes is niet in de overeenkomst "kosten voor gemene rekening opgenomen". Het gebouw is in eigendom bij de GGD. Dit onderdeel is derhalve als bedrijfsvoering specifiek GGD vermeld. De kosten worden aan de Veiligheidsregio doorbelast op basis van de oude verdeelsleutels uit 2013.

Zoals bekend zal met ingang van 1 april 2015 een nieuwe huisvestingssituatie ontstaan. Een deel van het kantoorpand is aan de gemeente Zwolle verkocht. Het C-gebouw zal worden gerenoveerd. In 2014 worden de kosten voor onderhoud zoveel mogelijk beperkt. Verwacht wordt dat een voordeel van afgerond € 100.000,- zal ontstaan.

Overhead uit extra projecten, € 98.000,- voordeel.

In de loop van 2014 zijn projecten gestart waarmee in de begroting geen rekening is gehouden. De kosten van inzet van personeel wordt doorberekend op basis van vastgestelde tarieven waarin een component voor dekking van overheadkosten is verwerkt. Het totale aandeel overheadkosten in de aanvullende projecten 2014 is berekend op € 98.000. De ontstane financiële ruimte is ingezet voor dekking van incidentele kosten.

Overige bedrijfsvoering, € 25.000,- nadeel.

Deze (sluit)post is weliswaar geheel onder GGD specifiek vermeld maar betreft ook afronding van geheel bedrijfsvoering.

Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door overschrijding van budget met betrekking tot de lijnverbinding met de huisvesting van de GGD in Deventer (€ 15.000). De kosten van het contract voor 2014 zijn gestegen en daarnaast zijn aanvullende functionaliteiten doorgevoerd waardoor de kosten zijn gestegen. In 2015 geldt een ander contract waardoor het effect grotendeels incidenteel is.

Bedrijfsvoering voor gemene rekening

2013:nadeel, € 40.000,-.

In 2014 zijn nog facturen ontvangen die betrekking hebben op 2013 maar die niet in de jaarrekening 2013 zijn meegenomen. Daarnaast zijn nog loonkosten 2013 afgewikkeld met betrekking tot voormalig

medewerkers bedrijfsvoering van de GGD. De kosten worden op basis van de verdeelsleutels 2013 met de Veiligheidsregio verrekend. Het nadeel voor de GGD bedraagt per saldo € 40.000,-.

2014: voordeel € 45.000,-.

Met ingang van 1 januari 2014 worden de ondersteunende activiteiten met betrekking tot bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio afgenomen. Voor 2014 wordt voor de GGD een voordeel van € 30.000,- verwacht. Dit voordeel is binnen bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio met name ontstaan door vrijvallende loonkosten ten gevolge van vacatureruimte. Daarnaast is nog een stelpost met betrekking tot dekking van kosten voor gemene rekening vrijgevallen van € 15.000. In de begroting van de GGD was nog rekening gehouden met specifieke kosten met betrekking tot een managementassistente. De hiermee samenhangende formatie is uiteindelijk geheel opgenomen in de nieuwe formatie van bedrijfsvoering bij de Veiligheidsregio. Deze kosten zijn verrekend in de totaalfactuur voor het aandeel van de GGD in de kosten van bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio.

Overige incidentele kosten

Overige incidentele kosten	nadeel	voordeel
- Inhuur extern personeel/ondersteuning	163.250	
Totalen	€ 163.250	€ 0
Resultaat overige incidentele kosten per saldo	€ 163.250	

Inhuur extern personeel/ondersteuning, € 163.250,- nadeel.

In de Voorjaarsbestuursrapportage zijn extra kosten gemeld met betrekking tot de verkoop van het pand en het opstellen van een notitie met betrekking tot het weerstandsvermogen tot een totaal bedrag van

€ 60.000. Daarnaast is aangegeven dat voor het uitwerken van toekomstscenario's voor de GGD de inzet van externe adviseurs wenselijk is. In de Voorjaarsbestuursrapportage werd er van uitgegaan dat deze kosten binnen de exploitatie van de GGD kunnen worden gedekt.

Op basis van de huidige informatie worden de volgende kosten met betrekking tot inzet van extern personeel en ondersteuning verwacht.

Overzicht kosten extern personeel / ondersteuning	
Vorbereiding verkoop gebouw	68.500
scenario opdracht GGD	35.000
weerstandsvermogen	26.000
Tijd- en Plaats-onafhankelijk werken	22.500
overige in exploitatie	11.250
Totaal	163.250

Algemene Baten en lasten(€ 37.500,- nadeel)

Algemene baten en lasten	nadeel	voordeel
- Rente		€ 31.000
- Budget ziekteverzuim		€ 66.500
- Onvoorzien		€ 56.000
- Taakstelling organisatieverandering	€ 100.000	
- Beschikking over de reserve organisatieverandering	€ 91.000	
Totalen	€ 191.000	€ 153.500
Resultaat algemene baten en lasten per saldo	€ 37.500	

Rente, € 31.000 voordeel.

Het voordeel op rente is ontstaan door de lage rente stand. Het betreft rente op kortlopende geldleningen en rekening-courant. Hiervoor is in de begroting van de GGD structureel een budget geraamd.

Budget ziekteverzuim, € 66.500 voordeel.

Dit budget wordt centraal als stelpost in de begroting geraamd. De kosten van vervanging van personeel in geval van ziekte worden niet rechtstreeks op deze post verantwoord maar op de diverse producten en afdelingen.

Onvoorzien, € 56.000 voordeel.

De post onvoorzien wordt ingezet om diverse ontwikkelingen te compenseren.

Mutaties in het kader van de organisatieverandering € 191.000 nadeel.

Voor een toelichting wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf omtrent dit onderwerp. De taakstelling kan binnen de exploitatie van de GGD worden opgevangen. Door de positieve resultaten binnen de exploitatie van de GGD kan de beschikking over de reserve achterwege blijven.

Salarissen

In september 2014 is definitief overeenstemming bereikt over een nieuwe cao. Voor 2014 betekent dit;

1. Uitbetaling van een eenmalige vergoeding van € 350,- per 1 oktober.
2. Indexering van het salaris met 1% per 1 oktober 2014.

Verwacht wordt dat de financiële consequenties hiervan binnen de beschikbare loonkostenbudgetten kunnen worden opgevangen. Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 zal een definitieve analyse worden opgesteld.

4.2.4 Recapitulatie

In het onderstaande overzicht worden de verschillende ontwikkelingen samengevat. Na verwerking van alle mutaties wordt voor 2014 een voordelig saldo van € 67.000 verwacht.

Recapitulatie	nadeel	voordeel
Resultaten uit programma's - Programma Gezondheid - Programma Service & Samenwerking	€ 23.250	€ 113.500
Bedrijfsvoering		€ 177.500
Algemene baten en lasten	€ 37.500	
Incidentele kosten	€ 163.250	
Totalen	€ 224.000	€ 291.000
Recapitulatie per saldo		€ 67.000

4.3 Resultaten Dienstverlening JGZ 0-4

0 – 4 JGZ 7 Carinova gemeenten

Zoals in de inleiding reeds is gemeld zijn de budgetten met betrekking tot de taak 0 – 4 JGZ door middel van begrotingswijziging verwerkt. De geraamde bedragen zijn gebaseerd op het vastgestelde ondernemingsplan.

De voorziene taakstelling voor 2014 van € 150.000 wordt gedekt door inzet van het positief saldo 2013.

Voor 2014 worden geen knelpunten binnen de exploitatie verwacht. Met de deelnemende gemeenten zijn afstemmingsmomenten afgesproken waarbij de financiële ontwikkelingen in beeld worden gebracht.

0 – 4 JGZ 3 Icare gemeenten

Met ingang van 1 januari 2014 zijn de activiteiten 0 – 4 JGZ van de ICARE gemeenten overgenomen. Ook hiervan zijn de budgetten conform het vastgestelde ondernemingsplan in de begroting van de GGD verwerkt. Ook voor dit deel worden voor 2014 geen knelpunten verwacht en zullen de financiële ontwikkelingen op de afgesproken afstemmingsmomenten in beeld worden gebracht.

IJsselland

4.4 Projecten met een beperkte looptijd

Tot nu toe is voor 2014 voor een 26 projecten budget geraamd tot een totaalbedrag van afgerond € 1,5 miljoen. In deze Bestuursrapportage zijn de volgende projecten financieel verwerkt.

Overzicht projecten 2014

Proj.nr.	Omschrijving project	bedrag
	AGZ	
7264	Mechanische ventilatie	103.944
7253	Eikenprocessierups	14.784
	Bestuursbureau	
7239	OTO	73.100
	KEC	
7211	Loverboys	20.000
7266	Redacteurschap Netwerk CJG + communicatie Zwolle	35.600
7226	Raalte gezond	19.800
7247	Beleidsadvisering en –ondersteuning Deventer	34.613
7270	Jeugdimpuls	82.625
7271	Samen Verder Groeien (Ommen-Hardenberg)	271.775
7273	Pilot Ommen	32.507
7274	Interventie EPHE	6.122
7275	Healthy Diets Deventer (Europees project)	35.494
7220	CJG coördinatie en afstemmingsoverleg Steenwijkerland	62.928
7243	KIK Steenwijkerland	110.410
7220	VCJG Deventer	37.050
7220	CJG Dalfsen	51.229
7220	Redacteurschap CJG Hardenberg	15.000
7246	We Can Young	26.141
7259	Ouderenmishandeling	29.731
7237	Gezonde Stad Zwolle	20.000
7278	Pilot consultatiebureau RvK Hardenberg	68.850
	OGGZ	
7202	Calamiteitenreserve Dak- en thuislozen (Verpleegkundigen spreekuur/spuitomruil)	40.000
	JGZ 4 - 19	
7225	Armoede en gezondheid bij kinderen	14.732
7250	Deelname aan ZAT-MBO Zwolle	9.583
7269	Preventie Leefstijl Adolescenten	262.999
	Totalen	1.479.017

4.5 Investeringsen

Voor 2014 is één investering voorzien van in totaal € 27.000 voor de aanschaf van een vouwmaschine. Deze machine is aangeschaft om met name ten behoeve van de jeugdgezondheidszorg poststukken efficiënt te kunnen versturen.

4.6 Prognose 2015 en verder

Organisatieverandering.

Het jaar 2015 zal in het teken staan van realisering van de taakstellingen in het kader van het dekkingsplan organisatieveranderingen en (structurele) invulling van het laatste deel van de bezuinigingstaakstelling.

5. VASTSTELLINGEN

Bijlage 1: Inhoudelijk overzicht van projecten

Naam project:	Loverboysproject
Opdrachtgever:	Gemeente Zwolle
Korte omschrijving:	Doel is het voorkomen van slachtoffers. De GGD coördineert het onderdeel "preventie slachtoffers loverboys".
Looptijd:	01-01-2014 t/m 31-12-2013
Budget:	€ 20.000.00
Inzet eigen personeel	€7500
<hr/>	
Naam project:	Gezonde Stad Zwolle (JOGG)
Opdrachtgever:	Gemeente Zwolle
Korte omschrijving:	Voortzetten van de Beweging Zwolle Gezonde Stad voor kinderen en jongeren door zorg te dragen voor blijvende agendsetting en afstemming binnen het bestaande netwerk van publieke- en private partijen. Voortzetten van de Beweging Zwolle Gezonde Stad voor kinderen en jongeren door zorg te dragen voor blijvende agendsetting en afstemming binnen het bestaande netwerk van publieke- en private partijen
Looptijd:	01-01-2014 t/m 31-12-2014
Budget:	Totaal € 20.000
<hr/>	
Naam project:	Raalte Gezond (LGB Raalte en Gezonde Leefstijl Raalte)
Opdrachtgever:	Gemeente Raalte
Korte omschrijving:	Betreft het bevorderen van een gezonde leefstijl en het opzetten en implementeren van Lokaal Gezondheidsbeleid. De GGD vervult projectleiderschap en coördineert activiteiten.
Looptijd:	01-01-2014 t/m 31-12-2014
Budget:	€19.800
<hr/>	
Naam project:	Kind in de Kern Steenwijkerland
Opdrachtgever:	Gemeente Steenwijkerland
Korte omschrijving:	Doel is het verminderen van gezondheidsrisico's en gezondheidsproblemen bij kinderen. De GGD coördineert de verschillende activiteiten binnen dit project.
Looptijd:	1-1-2014 t/m 31-12-2014
Budget:	Penvoerderschap € 110.400
Inzet eigen personeel:	KEC: €8500 JGZ: € 62.500
<hr/>	
Naam project:	Samen Verder Groeien
Opdrachtgever:	Gemeente Hardenberg
Korte omschrijving:	Uit het projectplan: Het project <i>Samen Verder Groeien</i> heeft tot doel om de nieuwe werkwijze van het CJG te borgen en ervaringen op te

doen rondom taken op het gebied van AMK, SHG en jeugdbescherming. De gemeente Hardenberg wil op 1 januari 2015 een goede structuur hebben staan, waarbij zowel lichte als zware ondersteuningsvragen kunnen worden ondervangen.

Looptijd: 01-07-2013 t/m 31-12-2014
 Budget: Totaal € 268.750
 Inzet eigen personeel € 62.500

Naam project: Beleidsadvisering Gemeente Deventer
 Opdrachtgever: Gemeente Deventer
 Korte omschrijving: Komen tot een meerjarig uitvoeringsprogramma, passend in het kader en bij de uitgangspunten van de nota gezond Meedoen.
 Looptijd: 01-01-2014 t/m 01-07-2014
 Budget: €14.933

Naam project: Procescoördinatie: CJG en coördinatie afstemmingsoverleg
 Opdrachtgever: Gemeente Steenwijkerland
 Korte omschrijving: Uitvoering van de procescoördinatie zorg/CJG door de GGD ten behoeve van het CJG Steenwijkerland en de coördinatie/het voorzitterschap van het afstemmingsoverleg
 Looptijd: 01-01-2014 t/m 31-12-2014
 Budget: € 65.400.00

Naam project: Virtueel NJG Zwolle
 Opdrachtgever: Gemeente Zwolle
 Korte omschrijving: Doel van het vNJG is om ouders op een laagdrempelige manier van opvoed- en opgroei informatie te voorzien. De GGD vervult het eindredacteurschap voor het vNJG Zwolle en doet tevens de uitvoer van de communicatie van het NJG.Eindredactie website
 Looptijd: 1-1-2014 2014 t/m 31-12-2014
 Budget: € 35.600.00

Naam project: Virtueel CJG Deventer
 Opdrachtgever: Gemeente Deventer
 Korte omschrijving: Eindredactie website
 Looptijd: 1-1-2014 t/m 31-12-2014
 Budget: € 35.776.00

Naam project: Coördinatie CJG
 Opdrachtgever: Gemeente Dalfsen, Ommen,
 Korte omschrijving: Doorontwikkeling CJG Dalfsen en aansluiting partners Jeugdketen, met aandacht voor ontwikkelingen rond SWT's Coördinatie taken rondom het CJG

IJsselland

Looptijd: 1-1-2014 t/m/ 31-12-2014
Budget: € 50.600

Naam project: Preventie Ouderenmishandeling
Opdrachtgever: Gemeente Zwolle
Korte omschrijving: Preventie Ouderenmishandeling
Looptijd: 1-1-2013 t/m 1-7-2014
Budget: € 142.710,00
Inzet eigen personeel € 30.375

Naam project: We Can Young
Opdrachtgever: RIVM
Korte omschrijving: Bewustwording jongeren van geweld tegen vrouwen
Looptijd: 1-1-2-13 t/m 31-12-2014
Budget: €61.500
Inzet eigen personeel: €15.975

Naam project: Jeugdimpuls Gezonde School
Opdrachtgever: RIVM
Korte omschrijving: Met het programma #Jeugdimpuls geven RIVM Centrum Gezond Leven en partners een impuls aan de gezonde leefstijl van jongeren via scholen en sociale media. Organisaties op het gebied van gezonde leefstijl, het onderwijsveld en sociale media werken samen in dit programma
Looptijd: 1-1-2013 t/m 1-7-2015
Budget: € 281.698,50
Inzet eigen personeel: Niet tevoren bepaald, groot deel is voor de GGD (meeste JGZ), soms worden ketenpartners ingehuurd.

Naam project: Healthy Diets
Opdrachtgever: Gemeente Deventer
Korte omschrijving: Implementeren van een campagne gezonde voeding in Deventer, in samenwerking met een lokale projectgroep. Faciliteren van het onderzoek dat door het consortium wordt uitgevoerd. Deelname aan meetings met de andere 6 Europese steden die meedoen
Looptijd: 1-11-2013 t/m 1-04-2016
Budget: € 50.706,00
Inzet eigen personeel: €41.000

Naam project:	Virtueel CJG Ommen/Hardenberg
Opdrachtgever:	Gemeente Ommen/hardenberg
Korte omschrijving:	In het kader van het project EPODE Promotion of Health Equity (EPHE) geeft de GGD inhoud aan de rol van EPHE local project mediator. Het programma vindt plaats op 2 Zwolse basisscholen, Campherbeek en De Werkschuit. Doel is verschil meten tussen hoge SES en lage SES. Eerste jaar worden intensief interventies rond onderstaande thema's aangeboden. 2 ^e jaar wordt niet extra geïnvesteerd: <ol style="list-style-type: none"> 1. bevorderen groente en fruitconsumptie 2. verminderen sedentair gedrag (beeldschermtijd)/ bevorderen buitenspelen 3. bevorderen watergebruik/ reduceren gebruik gesuikerde dranken 4. verbeteren slaappgedrag
Looptijd:	1-6-2013 t/m 1-10-2014
Budget:	€ 6122

Naam project:	Pilot melding jeugdbescherming/ advies en consultatiefunctie Raad voor de Kinderbescherming binnen de gemeenten Hardenberg, Olst-Wijhe, Ommen, Staphorst en Zwartewaterland
Opdrachtgever:	Gemeente Hardenberg
Korte omschrijving:	Doel van de pilot "Melding jeugdbescherming/advies en consultatiefunctie" is het versterken van de samenwerking en afstemming tussen de gemeentelijke toegangspoort en de Raad voor de Kinderbescherming. Dit houdt in dat de Raad in een vroeg stadium kan meedenken op casusniveau
Looptijd:	1-3-2014 t/m 31-12-2014
Budget:	€ 76.500.00
Inzet eigen personeel:	€6500

[Terug naar het agendapunt](#)

13.2. Najaarsbestuursrapportage GGD IJsselland 2014 - bijlage bij brief van 10okt14 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

aan de raden van de gemeenten die deelnemen aan GGD IJsselland

datum vrijdag 10 oktober 2014
kenmerk G14.002270 AM / E. Roelenga
doorkiesnummer 038-4287459
onderwerp begrotingswijzigingen 2014

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor taken op het gebied van de publieke gezondheid werken de colleges van burgemeester en wethouders van 11 Overijsselse gemeenten in de regio IJsselland samen via de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland.

De Programmabegroting 2014 van GGD IJsselland is in juni 2013 door het algemeen bestuur vastgesteld. Daarna hebben zich inmiddels ontwikkelingen voorgedaan die vragen om een aanpassing van de programmabegroting 2014. Voor de besluitvorming over wijzigingen van de begroting van een gemeenschappelijke regeling bestaan procedure-eisen die er in voorzien dat deze aan de raden van de deelnemende gemeenten worden gezonden en dat de raden hierover binnen 2 maanden hun zienswijze kunnen indienen bij het dagelijks bestuur.

Inmiddels zijn vier wijzigingen op de begroting 2014 van GGD IJsselland in het dagelijks bestuur aan de orde gekomen. Wij zijn voornemens deze op 18 december 2014 door het algemeen bestuur van GGD IJsselland te laten vaststellen. De begrotingswijzigingen treft u bijgaand aan. Graag ontvangen wij uw eventuele zienswijze hierop vóór 10 december 2014.

Het dagelijks bestuur bekijkt vervolgens de ingediende zienswijzen en beoordeelt of deze aanleiding zijn om het algemeen bestuur aangepaste voorstellen te doen over de concept-begrotingswijzigingen. De ontvangen zienswijzen, met eventuele wijzigingsvoorstellen, worden vervolgens betrokken bij de besluitvorming van het algemeen bestuur op 18 december 2014.

Adresgegevens

Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle

Contactgegevens

T (038)428 14 28

F (038)428 15 09

E info@ggdijsselland.nl

I www.ggdijsselland.nl

Toelichting op de begrotingswijzigingen:

Begrotingswijziging 2014/1 Verwerken gevolgen nieuwe productenindeling, teamindeling en projectbudgetten.

Voor 2014 is de indeling van de producten van de GGD geactualiseerd met de vaststelling van het nieuwe productenboek van GGD IJsselland. De nieuwe indeling van producten geeft verschuivingen in budgetten over de programma's in de begroting heen, waardoor de programmabegroting verandert. De nieuwe indeling vroeg ook om een actualisatie van het toerekenen van personele inzet aan de producten.

Deze mutaties dienen in een begrotingswijziging te worden vastgelegd. Voor het totale volume van de begroting en de daarmee samenhangende gemeentelijke bijdrage heeft deze technische aanpassing geen consequenties.

Begrotingswijziging 2014/2 Toevoeging Jeugdgezondheidszorg 0 – 4 jarigen voor 'Carinova-gemeenten'.

Met ingang van 1 april 2013 wordt de (van Carinova overgenomen) taak Jeugdgezondheidszorg voor 0 - 4 jarigen voor 7 gemeenten uitgevoerd. Voor de gemeente Deventer werd deze taak al sinds 2011 uitgevoerd. De uitbreiding met de 6 overige gemeenten, te weten Hardenberg, Dalfsen, Staphorst, Olst-Wijhe, Raalte en Ommen, was nog niet in de begroting 2014 verwerkt.

In deze 2de wijziging van de begroting 2014 zijn de financiële mutaties conform de begroting uit het Ondernemingsplan voor de JGZ 0-4 jarigen van de 'Carinova-gemeenten' verwerkt. Deze begrotingswijziging heeft geen gevolgen voor de algemene inwonerbijdrage van de gemeenten, omdat de dienstverlening conform de bestaande dienstverleningsovereenkomst door de 7 betrokken gemeenten wordt betaald.

Begrotingswijziging 2014/3 Toevoeging Jeugdgezondheidszorg 0 – 4 jarigen voor 'Icare-gemeenten'.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 19 december 2013 is besloten tot de overname van de activiteiten van Icare voor de Jeugdgezondheidszorg voor 0 - 4 jarigen in de gemeenten Zwolle, Kampen en Zwartewaterland. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in de 3de wijziging van de begroting 2014. Ook hiervoor geldt dat deze begrotingswijziging geen gevolgen heeft voor de algemene inwonerbijdrage van de gemeenten, omdat de dienstverlening conform de bestaande dienstverleningsovereenkomst door de betrokken 3 gemeenten wordt betaald.

Begrotingswijziging 2014/4 Verwerken resultaten Najaars Bestuursrapportage 2014

Deze begrotingswijziging is opgesteld naar aanleiding van de Najaars Bestuursrapportage 2014 (NajaarsBERAP). Dit is een rapportage aan het dagelijks bestuur en algemeen bestuur over de stand van zaken m.b.t. het gevoerde beleid aan de hand van de doelstellingen uit de programmabegroting / Voorjaars Bestuursrapportage over de eerste acht maanden van het jaar, aangevuld met een prognose voor de resterende maanden van het jaar. De 'NajaarsBERAP' gaat zoals gebruikelijk vergezeld van een begrotingswijziging.

De NajaarsBERAP laat zien dat de werkzaamheden van de GGD binnen de afgesproken kaders worden uitgevoerd. De prognose laat een voordelig saldo zien van bijna € 67.000 (op een begroting van ongeveer € 22 miljoen). Deze begrotingswijziging heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage.

kenmerk
vervolgblad **3 van 3**

De NajaarsBERAP is behandeld in het Dagelijks bestuur van 9 oktober 2014 en wordt in het Algemeen bestuur van 18 december 2014 vastgesteld. De Begrotingswijziging die we aan u voorleggen gaat uit van vaststelling van de Najaarsberap door het algemeen bestuur. Indien de bespreking leidt tot bijstelling van de Najaarsberap zal u een aangepaste begrotingswijziging worden voorgelegd.

Mocht u vragen hebben over deze begrotingswijzigingen dan kunt u hiervoor terecht bij de heer E. Roelenga, senior beleidsadviseur financiën (e.roelenga@vrijsselland.nl, tel. 038-4287459) of de heer J. Roorda, directiesecretaris (j.roorda@ggdijselland.nl, tel. 038-4281677).

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur

drs. Nicolette A.M. Rigter, secretaris

bijlagen: begrotingswijzigingen 2014/1 tot en met 4

BEGROTINGSJAAR 2014
 BEGROTINGSWIJZIGING 2014\1

LASTEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Exploitatielasten	14.750	124.390	139.140
Kostenplaatsen	1.049.375	238.393	1.287.768
<u>Programma Gezondheid</u>			
Exploitatielasten	2.097.129	1.071.011	3.168.140
Kapitaallasten	81.457	24.681	106.138
Kostenplaatsen	10.625.105	128.310	10.753.415
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Niet in te delen lasten	4.885	40.945	45.830
Reserveringen	42.200		42.200
Totaal mutaties	13.914.901	1.627.730	15.542.631

BEGROTINGSJAAR 2014
 BEGROTINGSWIJZIGING 2014/1

BATEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Overige inkomensoverdrachten	25.281	63.614	88.895
Gemeentelijke bijdragen	781.778	340.114	1.121.892
<u>Programma Gezondheid</u>			
Diverse baten	2.747.330	331.940	3.079.270
Bijdragen van het rijk	666.619		666.619
Overige inkomensoverdrachten	3.400.370	1.232.176	4.632.546
gemeentelijke bijdrage	5.939.872	-340.114	5.599.758
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Rente	15.638		15.638
Dekking organisatieverandering	197.500		197.500
Reserveringen	140.513		140.513
totaal mutaties	13.914.901	1.627.730	15.542.631

Toelichting:

In de 1e wijziging van de begroting 2014 zijn de financiële mutaties met betrekking tot de volgende onderwerpen verwerkt;

- a. In december 2013 is het nieuwe producten boek van GGD IJsselland vastgesteld. Door toevoeging van nieuwe producten treden (financiële) verschuivingen op binnen de begroting van de GGD. Daarnaast is door wijzigingen in de teamindeling de toerekening van personele inzet aan producten aangepast.
Voor de deelnemende gemeenten hebben deze verschuivingen geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. Wel treedt een verschuiving van op van het programma gezondheid naar het programma bestuur tot een bedrag van € 340.114.
- b. Met ingang van 2014 worden langdurige projecten en de kosten van alle projectmedewerkers in dienst van de GGD in de begroting geraamd. Het volume van de begroting neemt hierdoor met ruim € 1,6 miljoen. Deze kosten toename wordt voornamelijk uit subsidies gedekt.

Bovengenoemde wijzigingen zijn al in de concept-begroting 2015 verwerkt en worden nu door middel van deze begrotingswijziging ook in de begroting 2014 verwerkt.

BEGROTINGSJAAR 2014
 BEGROTINGSWIJZIGING 2014/2

LASTEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Exploitatielasten	139.140		139.140
Kostenplaatsen	1.287.768		1.287.768
<u>Programma Gezondheid</u>			
Exploitatielasten	3.168.140	798.119	3.966.259
Kapitaallasten	106.138	34.547	140.685
Kostenplaatsen	10.753.415	2.240.615	12.994.030
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Niet in te delen lasten	45.830		45.830
Reserveringen	42.200		42.200
Totaal mutaties	15.542.631	3.073.281	18.615.912

Toelichting

Met ingang van 1 april 2013 wordt de taak JGZ 0 - 4 jaar Carinova voor 7 gemeenten uitgevoerd. Voor de gemeente Deventer werd deze taak al sinds 2011 uitgevoerd. De uitbreiding met 6 gemeenten was nog niet in de begroting 2014 verwerkt. In de 2e wijziging van de begroting 2014 zijn de financiële mutaties conform de begroting uit het betreffende ondernemingsplan verwerkt.

BEGROTINGSJAAR 2014
BEGROTINGSWIJZIGING 2014/2

BATEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Overige inkomensoverdrachten	88.895		88.895
Gemeentelijke bijdragen	1.121.892		1.121.892
<u>Programma Gezondheid</u>			
Diverse baten	3.079.270	417.890	3.497.160
Bijdragen van het rijk	666.619		666.619
Overige inkomensoverdrachten	4.632.546	2.655.391	7.287.937
gemeentelijke bijdrage	5.599.758		5.599.758
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Rente	15.638		15.638
Dekking organisatieverandering	197.500		197.500
Reserveringen	140.513		140.513
totaal mutaties	15.542.631	3.073.281	18.615.912

LASTEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Exploitatielasten	139.140		139.140
Kostenplaatsen	1.287.768		1.287.768
<u>Programma Gezondheid</u>			
Exploitatielasten	3.966.259	796.467	4.762.726
Kapitaallasten	140.685	41.538	182.223
Kostenplaatsen	12.994.030	2.731.995	15.726.025
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Niet in te delen lasten	45.830		45.830
Reserveringen	42.200		42.200
Totaal mutaties	18.615.912	3.570.000	22.185.912

Toelichting

In de vergadering van het Algemeen bestuur van 19 december 2013 is besloten tot de overname van de activiteiten JGZ 0 - 4 jaar ICARE. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in de 3e wijziging van de begroting 2014.

Voor de overname van de activiteiten is een ondernemingsplan opgesteld. De mutaties in de begrotingswijziging zijn gebaseerd op de begroting uit het ondernemingsplan.

BEGROTINGSJAAR 2014
BEGROTINGSWIJZIGING 2014\3

BATEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Overige inkomensoverdrachten	88.895		88.895
Gemeentelijke bijdragen	1.121.892		1.121.892
<u>Programma Gezondheid</u>			
Diverse baten	3.497.160	344.237	3.841.397
Bijdragen van het rijk	666.619		666.619
Overige inkomensoverdrachten	7.287.937	3.225.763	10.513.700
gemeentelijke bijdrage	5.599.758		5.599.758
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Rente	15.638		15.638
Dekking organisatieverandering	197.500		197.500
Reserveringen	140.513		140.513
totaal mutaties	18.615.912	3.570.000	22.185.912

BEGROTINGSJAAR 2014
 BEGROTINGSWIJZIGING 2014\4

LASTEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Exploitatielasten	139.140	11.140	150.280
Kostenplaatsen	1.287.768	51.855	1.339.623
<u>Programma Gezondheid</u>			
Exploitatielasten	4.762.726	-114.184	4.648.542
Kapitaallasten	182.223	11.975	194.198
Kostenplaatsen	15.726.025	313.506	16.039.531
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Reserveringen		51.000	51.000
Saldi kostenplaatsen		269.951	269.951
Projecten		1.902.944	1.902.944
Niet in te delen lasten	45.830	-45.830	0
Reserveringen	42.200		42.200
Saldo gewone dienst		66.855	66.855
Totaal mutaties	22.185.912	2.519.212	24.705.124

Toelichting

In deze wijziging zijn de mutaties uit de najaarsbestuursrapportage 2014 verwerkt.
 Voor de toelichting wordt verwezen naar de financiële paragraaf van deze rapportage.
 (zie toelichting in brief).

BEGROTINGSJAAR 2014
 BEGROTINGSWIJZIGING 2014\4

BATEN

<i>omschrijving</i>	<i>begroting 2014</i>	<i>wijziging 2014</i>	<i>begroting 2014 na wijziging</i>
<u>Programma Bestuur</u>			
Diverse baten		51.855	51.855
Overige inkomensoverdrachten	88.895		88.895
Gemeentelijke bijdragen	1.121.892		1.121.892
<u>Programma Gezondheid</u>			
Diverse baten	3.841.397	390.938	4.232.335
Bijdragen van het rijk	666.619	51.000	717.619
Overige inkomensoverdrachten	10.513.700		10.513.700
gemeentelijke bijdrage	5.599.758		5.599.758
<u>Algemene lasten en dekkingsmiddelen</u>			
Reserveringen	140.513	-135.013	5.500
Saldi kostenplaatsen		357.488	357.488
Inkomsten uit projecten		1.902.944	1.902.944
Rente	15.638		15.638
Dekking organisatieverandering	197.500	-100.000	97.500
totaal mutaties	22.185.912	2.519.212	24.705.124

Terug naar het agendapunt

15.0. Besluitenlijst van de vergadering van 14-15okt14 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Besluitenlijst van de vergadering van de raadscommissie/politieke markt

Datum: 14 oktober 2014
Plaats: raadszaal gemeentehuis, Vendelweg 1 te Steenwijk
Tijd: 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter: T. Bijl-Oord

Leden:

PvdA: mevrouw T. Jongman-Smit en de heren J.C. Cordes en L.F. Greven,

D66: mevrouw A.M. Lok en de heren J.W. van Dalen en T.C.M. Versteeg

CDA: de dames V. Weemstra - van Dorsten en F.B. Kersjes – Holweg en de heren J.P. Vredenburg en S. Boersma

VVD: mevrouw G.C. Kuperus-Hartink en de heer A.W. Stapel

Christelijke Partij Burgerbelangen: mevrouw J. Willemsen-Post en de heren R. Lassche, L. Lassche en T. Gernaat

BuitenGewoon Leefbaar: mevrouw A. Doorenspleet en de heren E. Dedden , A.G. Bus, L.H. Nijk en O. Akkerman

Christen Unie: de heren M. Scheringa en S.P. van Hemmen

Plv Griffier: de heer A. W. Stroop

Verslaglegging: J.M. van Ek

Portefeuillehouders: mevrouw H.J. Frantzen-Boeve en de heer W. Brus.

Vaste punten

1. Opening en mededelingen.
Er zijn geen mededelingen.
2. Vaststelling van de agenda
De punten 13 en 14 zullen geclusterd worden behandeld.
Voor het overige wordt akkoord gegaan met de agenda.
3. Spreekrecht voor niet-geagendeerde onderwerpen
Mevrouw R. van Kampen spreekt namens ABVAKABO in.

Oordeelvorming/Besluitvorming

Kaderstelling

4. Voorstel Hulp bij het Huishouden 2015 (voorstel 2014/62); advies B portefeuille Frantzen;
Akkoord wordt gegaan met het voorstel van wethouder Frantzen om samen met de woordvoerders van de verschillende fracties tot een zo breed mogelijk gedragen voorstel te komen.
Advies commissie: bespreekstuk voor de raad.
5. Vaststelling beleidsplan Participatiewet 2015- 2016 (voorstel 2014/61); advies B; portefeuille Dahmen
Advies commissie: bespreekstuk voor de raad.

Verordeningen

6. Vaststelling Verordening jeugdhulp Steenwijkerland (voorstel 2014/59); advies B; portefeuille Frantzen.

De wethouder doet de toezegging om de betekenis van enkele bepalingen van de VNG verordening te verduidelijken.

Advies commissie: bespreekstuk voor de raad

7. Vaststelling Verordening maatschappelijke ondersteuning Steenwijkerland (voorstel 2014/60); advies B; portefeuille Frantzen

De wethouder zegt toe schriftelijk op een aantal gestelde vragen te zullen antwoorden.

Advies commissie: bespreekstuk voor de raad.

Bestemmingsplannen

8. Vaststelling Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Eeserwold (voorstel 2014/63); advies B; portefeuille Brus

De wethouder zegt toe :

- Een overzicht van de beschikbare hectaren op de verschillende bedrijventerrein.
- Te zijner tijd de stand van zaken rond ontvangen leges mee te delen.

Advies commissie: bespreekstuk voor de raad.

De vergadering wordt om 22.45 uur geschorst tot woensdag 15 oktober 2014, 19.30 uur.

Hervatting van de vergadering op 15 oktober 2014, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter: mevrouw T. Bijl-Oord

Leden:

PvdA: mevrouw T. Jongman-Smit en de heren J.C. Cordes en L.F. Greven

D66: de heer T.C.M. Versteeg

CDA: mevrouw V. Weemstra-van Dorsten en de heer J.P. Vredenburg

VVD: mevrouw G.C. Kuperus-Hartink en de heer A.W. Stapel

Christelijke Partij Burgerbelangen: de heren R. Lassche, L. Lassche, T. Gernaat en J. Stam

BuitenGewoon Leefbaar: mevrouw A. Doorenspleet en de heren E. Dedden, A.G. Bus en O. Akkerman

Christen Unie: de heer M. Scheringa

Plv Griffier: de heer A.W. Stroop

Verslaglegging: de heer J.M. van Ek

Portefeuillehouder: de heer W. Brus.

Opening en mededelingen.

De voorzitter opent de vergadering. Tijdens de vergadering worden de resterende punten van de agenda van de vergadering van 14 oktober 2014 behandeld

Rapportage financiën

9. Vaststelling Najaarsnota 2014 (voorstel 2014/64); advies B; portefeuille Brus

Wethouder Brus zegt toe dat, wanneer de rekenkamer de starterslening niet onderzoekt hij zal kijken of het zinvol is de werking van de starterslening zelf te (laten) onderzoeken.

Advies commissie: hamerstuk naar de raad met de aantekening dat de fractie van de PvdA hierop kan terugkomen.

Kredieten

10. Krediet € 75.000,00 voor verbreding van het fietspad Schansweg in Steenwijk (voorstel 2014/70); advies B; portefeuille Wagteveld

De wethouder zegt toe de raad te informeren over:

- Aanbestedingsregels
- Veiligheid
- Financiële voortgang van de Zuidveenseweg

Advies commissie: bespreekstuk voor de raad

Overige onderwerpen

11. Aanpassing bebouwde komgrens Ossenzijl (voorstel 2014/65); advies B; portefeuille Wagteveld

Advies commissie: hamerstuk naar de raad.

12. Vaststelling rapportage Rekenkamercommissie Steenwijkerland "Quick Scan verbonden partijen" (voorstel 2014/66); advies B; portefeuille Brus

Advies commissie: besprekstuk voor de raad met de aantekening dat de fracties van BuitenGewoon Leefbaar, VVD en PvdA met een initiatiefvoorstel komen over de wijze waarop de raad zelf met het rapport om zal gaan.

Kaderstelling

13. Vaststelling Meerjarenauditplan 2015-2018 (voorstel 2014/57); advies B; portefeuille Brus

Advies commissie: hamerstuk naar de raad waarbij de fractie van de VVD aangeeft mogelijk hierop, met name met het oog op de WMO, terug te komen.

14. Vaststelling protocol voor de accountantscontrole 2014 (voorstel 2014/5); advies B; portefeuille Brus

Een aantal, tijdens de gecombineerde behandeling van de punten 13 en 14 gestelde vragen zullen schriftelijk worden beantwoord.

Advies commissie: hamerstuk naar de raad

Vaste punten

15. Gelegenheid om vragen te stellen

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt

16. Vaststelling besluitenlijst van 23 september 2014

De besluitenlijst wordt conform goedgekeurd en vastgesteld.

17. Sluiting

De voorzitter sluit om 21.30 uur de vergadering

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raadscommissie van 25 november 2014

De griffier,

de voorzitter,

Einde bijlage: 15.0. Besluitenlijst van de vergadering van 14-15okt14

[Terug naar het agendapunt](#)